Corinne Hofmann

ADIO, AFRICA

ADEVĂRATE•CĂRȚI ADEVĂRATE•CĂRȚI ADEVĂRATE•CĂRȚI ADEVĂRATE•CĂRȚI
ADEVĂRATE•CĂRȚI ADEVĂRATE•CĂRȚI ADEVĂRATE•CĂRȚI ADEVĂRATE•CĂRȚI
ADEVĂRATE•CĂRȚI ADEVĂRATE•CĂRȚI ADEVĂRATE•CĂRȚI ADEVĂRATE•CĂRȚI
ADEVĂRATE•CĂRȚI ADEVĂRATE•CĂRȚI ADEVĂRATE•CĂRȚI ADEVĂRATE•CĂRȚI
ADEVĂRATE•CĂRȚI ADEVĂRATE•CĂRȚI ADEVĂRATE•CĂRȚI ADEVĂRATE•CĂRȚI

Corinne Hofmann

ADIO, AFRICA

Traducere din limba germană:
Mihaela Dinklage

EDITURA ALLFA

În august 1998, când a apărut cartea „Îndrăgostită de un masai", eram, ce-i drept, sigură că povestea mea de dragoste, pe care am trăit-o în Africa, va trezi interesul larg. Dar că va ajunge, în cel mai scurt timp, pe lista bestseller-urilor, că va fi tradusă până acum în 23 de limbi și că va fi ecranizată, nu aș fi îndrăznit să sper nici în visele mele cele mai îndrăznețe. Succesul cărții și toate evenimentele legate de această poveste s-au transformat într-o altă mare aventură a vieții mele.

Pe atunci, nu intenționam nicidecum să mai scriu o carte, dar, în decursul anilor, am primit mii de scrisori, faxuri și e-mail-uri, în care cititoarele și cititorii mi-au împărtășit, în cele mai diverse moduri, cât de tare i-a impresionat povestea mea. Aproape fiecare scrisoare se încheia cu întrebări de genul: ce face familia mea kenyană, ce face fiica mea, ce fac eu.

Dacă la început am încercat să răspund personal la fiecare din aceste scrisori, într-o bună zi am fost nevoită să capitulez în fața fluxului de întrebări. De fiecare dată când mai primeam o scrisoare în care cititorii își exprimau compătimirea față de destinul nostru, simțeam cum crește în mine o tensiune lăuntrică, care mă îndemna să-mi îndeplinesc un fel de datorie.

Doresc să dedic această carte tuturor celor care m-au înduioșat, în parte până în adâncul sufletului, prin aprecierile lor, prin cuvintele de încurajare și prin interesul față de povestea vieții mele.

Lugano, aprilie 2003

SOSIREA ÎN „LUMEA ALBĂ"

De undeva, de foarte departe, aud o voce: „Hei... hei, trezirea!" Deodată simt o mână pe umărul meu. Deschid ochii și, în primul moment, nu știu unde mă aflu. Abia când îmi arunc privirea pe pătuțul din fața picioarelor mele și o descopăr pe Napirai, fiica mea, îmi dau dintr-odată seama că sunt în avion. Doamna de lângă mine își ia mâna de pe umărul meu și îmi spune râzând: „Dar ați dormit adânc, și dumneavoastră, și copilul. În curând aterizăm la Zürich și dumneavoastră ați pierdut toate mesele."

Nu-mi vine să cred: am reușit. Am plecat din Kenya. Eu și fiica mea suntem libere!

Gândul îmi zboară imediat la ultimele emoții pe care le-am trăit la Nairobi, la punctul de control al pașapoartelor. Ofițerul se uită la noi și mă întreabă: „Is this your child?" Napirai doarme la mine pe spate, în kanga. Îi răspund: „Yes". Răsfoiește întâi pașaportul copilului, apoi pe al meu. „De ce vreți să plecați cu fiica dumneavoastră?" este următoarea întrebare. „Vreau ca mama mea să-și vadă nepoata." „De ce nu este și soțul dumneavoastră aici?" Îi explic, cât pot de degajată, că el trebuie să lucreze, ca să câștige bani.

Bărbatul se uită la mine cu o privire severă și-mi spune că vrea să vadă mai bine fața copilului. Îmi cere să o trezesc și să o strig pe nume. Acum tremur și mai tare. Napirai, care are un an și aproape patru luni, se trezește și se uită adormită în jur.

Bărbatul o întreabă încontinuu cum o cheamă. Napirai nu spune nimic, în schimb lasă colțurile gurii în jos și deodată începe să plângă. Eu încerc să o liniștesc repede, pentru că mi-e tare frică să nu se întâmple ceva în ultimul moment și să nu mai putem ieși din țară. Ofițerul întoarce pașaportul lui Napirai pe toate părțile și întreabă pe un ton dur: „Dar de ce are pașaport german, dacă tatăl este kenyan? Este într-adevăr fiica dumneavoastră?" Tot mai multe întrebări încep să se năpustească asupra mea, iar eu sunt transpirată toată de frică. Încep să-i explic, cât pot de calmă, că soțul meu este un masai tradițional, că nu i s-a eliberat pașaport și că nu am putut face rost într-un timp atât de scurt decât de acest pașaport. Îi spun, însă, că peste trei săptămâni mă întorc și că atunci mă voi ocupa să obțin un pașaport kenyan. În timpul acesta, îi împing încă o dată scrisoarea semnată de soțul meu și mă rog încet la Dumnezeu: „Doamne Dumnezeule, nu ne părăsi, mai ajută-ne încă câțiva pași, ca să ajungem la avion!" În spatele nostru, mai mulți turiști se înghesuie și asistă enervați la scenă. Bărbatul mă mai pătrunde o dată cu privirea, tace câteva secunde, după care îi văd strălucirea cea albă a dinților, în timp ce îmi spune cu un rânjet larg: „Okay! Călătorie plăcută și ne vedem peste trei săptămâni. Să-i aduceți ceva frumos soțului dumneavoastră!"

O grămadă de gânduri îmi trec prin cap, în timp ce o ridic pe micuța mea să-i dau sân. Sunt încă foarte obosită. Sentimentele pe care le trăiesc acum, cu puțin timp înainte de aterizare, sunt foarte confuze. Ce va spune mama mea? Oare mă va aștepta la aeroport împreună cu soțul ei? Ce se va întâmpla mai departe? Cum să-i spun că nu am venit în concediu, ci că am fugit de lângă marea mea dragoste de altădată și că nu mai am nici putere și nici curaj să mă întorc? Nu știu.

Dând din cap, ca și cum aș fi vrut să scap de aceste gânduri, îmi împachetez lucrurile. Avionul se pregătește de aterizare și simt din nou acea ușurare enormă: mi-am scos fiica din Kenya. Am reușit!

Alerg prin clădirea aeroportului cu Napirai pe spate și mă simt, într-o zi răcoroasă de 6 octombrie 1990, în fusta mea simplă și cârpită, în tricou și în sandale, îmbrăcată cam nepotrivit. Oamenii se uită la mine oarecum mirați. Cel puțin așa mi se pare mie.

În sfârșit, îi văd pe mama și pe soțul ei. Mă îndrept bucuroasă spre ei, dar îmi dau imediat seama că s-au speriat, văzându-mă atât de slabă. Sunt numai piele și os și, la înălțimea mea de un metru optzeci, am mai puțin de cincizeci de kilograme. Trebuie să-mi stăpânesc lacrimile și dintr-odată mă simt cumplit de obosită și extenuată. Înduioșată, mama mă îmbrățișează. Și ochii ei sunt umezi. Hanspeter, soțul ei, ne salută amabil, dar ceva mai rezervat, pentru că nu ne cunoaștem încă atât de bine.

Plecăm spre casă. Între timp, ei s-au mutat din Berner Oberland în comuna Wetzikon, din cantonul Zürich. Nici nu ajungem bine în mașină, că mama mă și întreabă ce face Lketinga și cât timp am de gând să stau în concediu. Simt cum mi se pune un nod în gât. Nu știu cum să-i spun și atunci îi răspund: „Poate trei sau patru săptămâni."

Am de gând să-i povestesc mai târziu despre toată tragedia. Mama nici nu bănuiește, de fapt, cât de rău o duc, pentru că nu am putut nici să-i scriu, nici să-i povestesc despre evenimentele din ultimele luni. Soțul meu controla tot și eu trebuia să-i traduc fiecare frază pe care o scriam. Când locuiam pe țărm, se ducea câteodată cu scrisorile mele la unii oameni, care știau puțină germană, ca să i le traducă, iar dacă el nu era de acord, trebuia să arunc scrisoarea în foc. Numai dacă mă gândeam acasă, Lketinga se uita la mine, plin de suspiciune, și mă întreba, ca și

cum ar fi putut să-mi citească gândurile: „Why you are thinking at Switzerland, you stay here in Kenya and you are my wife!" Și, în afară de acest lucru, nu avea rost să o mai supăr și pe ea, mai ales că multă vreme am tot crezut într-un viitor al nostru comun în Kenya.

Acasă suntem întâmpinați de niște lătrături puternice de câine, care o sperie pe Napirai, pentru că ea nu știe ce-i asta. În Kenya, omul are mai degrabă o relație distantă față de câine. Animalul latră ca un nebun și-și arată colții.

„Nu este obișnuit cu străinii și mai ales cu copiii, dar pentru cele câteva zile o să ne descurcăm cumva", îmi explică mama. Din nou simt cum mă apasă ceva, la gândul că trebuie să stăm aici până punem la punct toate lucrurile. Iar aceasta poate dura mai mult timp, pentru că nu mai am aprobare de ședere în Elveția. Eu am intrat în țară ca simplu turist. Sunt născută, ce-i drept, în Elveția, dar am, la fel ca și tatăl meu, pașaport german. Dacă locuiești în străinătate mai mult de șase luni, atunci pierzi dreptul de ședere în Elveția. Nici nu vreau să mă gândesc ce ne așteaptă.

Dumnezeule, trebuie să-i spun! În clipa aceasta, însă, nu am puterea să-i curm bucuria și să-i explic adevăratul motiv al vizitei noastre. Este de-a dreptul fericită pentru că-și vede, în sfârșit, fata și nepoata. Și, bineînțeles, în afară de aceasta, cei doi nu sunt pregătiți pentru o întoarcere inopinată a fiicei lor, care acum este adultă și are și un copil. Iar eu nu am mai locuit acasă de la vârsta de 18 ani.

Napirai și cu mine mergem în camera de oaspeți, unde despachetez cele câteva lucruri ale noastre. Nu am decât câteva rochițe și vreo 20 de scutece din material textil, o pereche de blugi și un pulover pentru mine. Tot ce am avut în rest, am lăsat în Kenya – Lketinga trebuia să creadă că mă întorc. Altfel, nu m-ar fi lăsat nici în ruptul capului să părăsesc țara împreună cu fiica noastră.

Casa este mare și frumoasă, aranjată cu mobilă îngrijită, cu plante și covoare, de aceea umblu cu atenție. Cel mai mult, însă, mă impresionează toaleta, pe care o pot folosi acum în locul acelei găuri împuțite. Mama mă întreabă ce îmi doresc să mănânc. Mor de poftă, când mă gândesc la o salată cu brânză și cu salam, așa că îmi exprim dorința. O văd cam dezamăgită, pentru că ea ar fi vrut să-mi gătească ceva mai deosebit. Dar pentru mine, după patru ani de stat în tufișuri, aceasta este mâncarea cea mai delicată pe care mi-o pot imagina. Când trăiam în tribul samburilor, nu aveam niciodată ocazia să mănânc ceva proaspăt de genul acesta. Abia aștept să mănânc salata, cu o bucățică de pâine proaspătă!

Napirai începe să devină și ea foarte curioasă și îi examinează cu atenție pe toți necunoscuții de culoare albă. Între timp, a scos aproape toate cărțile din bibliotecă și acum sapă în pământul de la flori. Toate aceste lucruri sunt noi pentru ea.

În sfârșit, este gata mâncarea. Numai când mă uit la ea și îmi vine să plâng de fericire. De câte ori nu am visat noaptea o astfel de mâncare! Acum îmi pot permite, pur și simplu, să mi-o doresc și după o jumătate de oră să o și am în față.

Mama vrea, bineînțeles, să-i raportez pe larg cum decurge noua mea viață la Mombasa, dacă îmi place, cum a evoluat magazinul meu de suvenire de pe Diani-Beach. Îi pare atât de bine că, după trei ani de stat în tufișurile cele mai îndepărtate, trăiesc din nou ceva mai aproape de civilizație. Numai că nu înțelege, de ce am slăbit și mai tare de la ultima mea vizită, tocmai acum, când am și mai multe posibilități să mă hrănesc mai bine. Pe mine, întrebările astea mă epuizează de tot și mă întristează și mai tare. Așa că dau numai răspunsuri mecanice, departe de realitate. Lipsa ei de griji, aproape nevinovată, mă face să-mi fie și mai greu să-i spun adevărul.

Mâncarea este delicioasă, plăcerea însă, nu durează mult. După o jumătate de oră am niște dureri îngrozitoare de stomac și stau încovoiată pe pat. Bineînțeles, cu hepatita mea, de care m-am îmbolnăvit cu numai un an în urmă, nu ar fi trebuit să mănânc grăsimi și, mai mult decât atât, mâncare rece de la frigider. Dar, la urma urmei, ani de zile nu am mâncat altceva decât mâncărurile cele mai simple și pe acelea, direct din oală. Iar acum, având posibilitatea să mănânc, în sfârșit, ceva deosebit, pur și simplu nu m-am mai gândit la asta. Nu-mi mai rămâne altceva de făcut, decât să vomit, ca să mi se calmeze stomacul.

Mama îi face baie lui Napirai, ceea ce pe fetiță o încântă foarte tare. Se bălăcește și chiuie de plăcere. Pentru prima dată, îi pune scutece Pampers. Dumnezeule, ce simplu este! Îmbrăcat, murdărit, dezbrăcat și aruncat. Incredibil! Grozav! S-a terminat cu vremurile din Nairobi, când trebuia să car cu mine scutecele murdare și să le spăl seara cu mâna, cu apă rece, până mă ustura pielea.

La ora opt sunt obosită moartă. În Kenya, la ora aceasta, mergeam de obicei la culcare, pentru că se întuneca devreme și nu aveam curent electric. Oricum, trebuie să mă duc la culcare împreună cu Napirai, pentru că ea nu este obișnuită să doarmă singură. În manyatta, dormea mereu cu mine sau cu bunica ei, iar când locuiam pe țărm dormea între mine și soțul meu. Acest lucru este ceva normal pentru copiii de samburu. Ea simt nevoia de contact fizic. În pat mă cuprinde tristețea, dar și îndoiala că ceea ce fac este bine. Adorm, plângând încet.

A doua zi de dimineață avem o mare problemă: cu ce ne îmbrăcăm. Suntem în octombrie, iar pentru noi, care venim din căldura kenyană, este extrem de frig. Lui Napirai nu i-au plăcut niciodată hainele, iar acum trebuie să-și pună pe ea și puloverul și geaca, cumpărate de mama. Nu se simte bine în atâtea haine

și încearcă să și le dea jos, dar nu poate. Este frig și, în afară de aceasta, în Elveția trebuie să umbli îmbrăcat.

O altă problemă este câinele, care se pare că nu ne agreează deloc. Mârâie, latră și își arată colții, în timp ce ne urmărește cu privirea. Napirai, însă, s-a obișnuit deja și vrea mereu să se joace cu el. Ca pui de masai, Napirai se pare că nu știe ce-i frica. Eu, dimpotrivă, simt că înnebunesc de frică să nu o muște. În timp ce pentru mine câinele este un adevărat pericol, pentru mama și Hanspeter este, bineînțeles, cel mai drăgălaș animal și, cum s-ar zice, ține loc de copil.

În primele două, trei zile, mă simt în permanență obosită și epuizată. Mă gândesc mereu la Lketinga. Oare ce-o face el singur cu magazinul? Îl are, ce-i drept, pe William ca ajutor, dar, în ultimul timp, de când William a furat niște bani de la noi, nu se mai înțeleg atât de bine.

Ca să mă mai abat de la gândurile mele, mă plimb în zilele următoare pe la școala agricolă din apropiere și stau ore în șir și mă uit la vaci. Acest lucru îmi aduce o oarecare liniște interioară și mă face să mă simt atât de legată de mama-soacră, „Gogo". Oare cum va reacționa ea, atunci când va afla că nu ne va mai vedea pe mine și pe Napirai? Conform tradiției tribului Samburu, fiica mea îi aparține, de fapt, ei. Astfel de gânduri și multele altele de genul acesta îmi trec prin cap.

Seara, când mama și Hanspeter se uită la televizor la știri, de obicei mă retrag cu Napirai, la noi în cameră. Toate imaginile îngrozitoare din războiul din Golf și toată mizeria din lume mă cutremură și abia le mai suport. Mai mult de patru ani, nu am avut nici un contact cu televiziunea sau cu alte mijloace mass-media. Am trăit într-o lume ca acum câteva mii de ani, iar acum mă simt doborâtă de toate aceste știri și imagini. Dintr-odată, rămân ca vrăjită în fața televizorului. Este un reportaj despre

căderea zidului în Germania. Mi-e greu să înțeleg ceea ce văd. Realmente, eu nu am știut nimic despre acest eveniment, cu toate că s-a petrecut cu un an în urmă. Nu-mi vine să cred! Înainte, la noi acasă se discuta mereu despre această temă, a zidului, pentru că bunicii mei din partea tatălui trăiseră în partea de est a Germaniei. Așa că eu știam încă de pe vremea când eram copil, cât de diferite erau cele două lumi germane. Tatăl meu ne povestea multe lucruri, atunci când se întorcea dintr-o vizită din R.D.G. Iar acum, sunt din nou unite! În toată lumea se știa despre aceasta, numai la noi în tufișuri nu a ajuns niciodată această știre. Uitându-mă la imagini, încep să-mi curgă din nou lacrimile. Mamei mele și soțului ei li se pare ciudată reacția mea, ceea ce este de-nțeles. Și majoritatea filmelor artistice mi se par altfel decât înainte. Sau poate m-am schimbat eu foarte mult? În orice caz, nu mică îmi este mirarea, când văd acele scene de dragoste, cu personaje dezbrăcate, din filmele de astăzi. În Kenya, nici măcar nu ai voie să te săruți în public sau să te ții de mână. Și să nu mai vorbim despre faptul că samburii nu se sărută deloc. Încet, încet, încep să-mi dau seama, cât de pudică am devenit în ultimii patru ani.

După câteva zile, mama consideră că este cazul să-mi cumpăr, în sfârșit, ceva nou de îmbrăcat. Așa că ea rămâne să aibă grijă de Napirai și eu plec. Mulțimea de haine și mărfuri din magazinele arhipline mă zăpăcește. Nici nu prea știu ce mi se potrivește, așa că îmi cumpăr o pereche de colanți, care, după toate aparențele, tocmai sunt la modă, și un pulover. Mie mi se par înfiorător de scumpe. De banii ăștia aș fi putut cumpăra în Kenya cel puțin trei, patru capre, sau o vacă frumoasă.

Acasă îi arăt mamei ce mi-am cumpărat. Speriată, ea îmi spune că este imposibil să ies cu pantalonii aceștia pe stradă. Sunt mult prea slabă și, în ținuta aceasta, arăt de parcă aș fi bolnavă. Și eu, care abia căpătasem un strop de mândrie pentru

lucrurile drăguțe pe care mi le cumpărasem, mi-am pierdut-o și pe asta. Mă simt foarte urâtă. Îngrozită, constat că am devenit foarte sensibilă în această lume „albă". În lumea mea din Kenya, printre africani, era cu totul altfel. Acolo trebuia să fac și să organizez totul singură. Tot mai mult îmi dau seama, cât de tare m-am schimbat în ultimii ani. Aici, în Europa, timpul trece repede și multe lucruri sunt pentru mine noi și necunoscute. În Africa, totul decurge încă lin, iar zilele par a fi cu mult mai lungi. Ce s-a ales din femeia de afaceri de odinioară, care era atât de sigură pe ea? O sfrijită fără patrie, cu un copil mic, care nici măcar nu are curajul să i se confeseze mamei sale!

După o săptămână, însă, destinul decide pentru mine. Tocmai suntem la cină, când sună telefonul. Mama răspunde și spune de mai multe ori „Alo, da, alo", după care închide. Spune că se auzea, ca și cum legătura era de undeva, de departe, dar nu era nimeni. Cu mâinile ude de transpirație, mă uit cu neîncredere la mama. Ea râde și-mi spune: „Nu te uita atât de speriată la mine! Precis este soțul tău, care încearcă să te sune. Bucură-te!"

Mi se face rău de emoție și de frică. Bineînțeles, am lăsat acolo numărul meu de telefon, pentru că m-a rugat Sophia, prietena mea italiancă. În caz că Lketinga ar fi avut probleme cu magazinul, m-ar fi sunat ea, pentru că el nu a vorbit niciodată, în viața lui, la telefon. Nici ei nu-i povestisem nimic. Nimănui nu i-am destăinuit planurile mele de fugă, de frică să nu eșueze. Și acum uite! Mă uit fix la telefon, de parcă aș fi vrăjită, dar momentan nu sună. Mama este sigură că nu s-a întâmplat nimic rău și îmi spune să mănânc mai departe. Dar mie mi-a pierit pofta. În schimb, mă gândesc intens cum să mă comport la telefon. Deja sună. Bucuroasă, mama îmi spune să răspund eu. Dar eu nu pot să mă clintesc. Panicată, stau și mă uit cum ridică receptorul. După un „da" plin de bucurie, îmi face semn să trec la telefon. Mă duc automat, pun receptorul la ureche și recunosc

imediat vocea Sophiei. „Bună, Corinne, how are you? I'm here together with your husband Lketinga. Vrea neapărat să știe ce fac soția și copilul lui și când vă întoarceți în Kenya. Să ți-l dau la telefon?" „No wait!", țip eu în receptor. „Vreau să vorbesc întâi cu tine. Sophia, ceea ce-ți spun eu acum, este foarte greu de suportat pentru Lketinga, pentru tine, pentru mine, pentru toți. Nu ne mai întoarcem! Pur și simplu, nu mai rezist cu un soț atât de gelos. În parte, ai văzut tu însăți, cu ochii tăi. Nu am putut să-ți spun dinainte, pentru că nu am mai fi putut pleca niciodată." În spatele meu aud căzând pe jos un tacâm.

„Te rog, Sophia, explică-i tu lui Lketinga. Eu îl voi ajuta de aici cu magazinul și cu mașina, atât cât pot. Dacă va vinde totul, va fi un om bogat. Toate îi rămân lui, și conturile bancare, tot, în afară de fiica noastră, Napirai. Eu voi încerca, împreună cu ea, să-mi refac viața." Se simte că Sophia este șocată și mă întreabă dacă vreau să vorbesc cu soțul meu, dar fisele deja se termină. Îmi notez numărul de telefon și îi spun că o sun în zece minute, ca să vorbesc cu Lketinga. Epuizată, pun receptorul în furcă, mă întorc și îi văd pe mama și pe Hanspeter încremeniți. În secunda următoare mă podidesc lacrimile și încep să plâng fără rețineri. Mai rămân un timp lângă telefon. Mă simt total nefericită, dar, în același timp, ceva mai ușurată, pentru că, în sfârșit, acum află și mama totul, iar în minutele următoare și Lketinga.

O aud pe mama întrebând șovăitor: „Bine, dar atunci ce ai de gând? Eu am crezut mereu că, în afară de câteva mărunțișuri, ești fericită. Doar abia ți-ai deschis, cu ultimii tăi bani, un magazin frumos. În afară de aceasta, tu nu mai ai drept de ședere în Elveția!" Acum are și ea lacrimi în ochi. Sincer îmi pare rău pentru ea. Disperată, îmi aduc aminte că mi-am dorit să întemeiez, alături de marea mea dragoste, o familie fericită, până la sfârșitul vieții și în nici un caz nu am vrut să-i iau fiicei mele

tatăl. La urma urmei, ea este copilul acestei dragoste copleșitoare. Dar nu mai am, pur și simplu, nici un pic de putere și mi-e clar că trebuie să aleg drumul împotriva morții, adică pe cel al vieții. Napirai nu are nici măcar doi ani și are nevoie de mine. Eu am trecut prin prea multe, de la crizele de malarie în timpul sarcinii și nașterea la maternitatea din tufișuri, până la carantina din perioada în care am avut hepatită. Nu, pe fetița mea nu o mai duc acolo, iar eu vreau să trăiesc – pentru ea! Nu vreau ca ea să fie căsătorită, la scurt timp după ce i s-a făcut incizia. Nu, vreau să o scutesc de așa ceva. Prețul pe care îl plătește pentru aceasta va fi creșterea fără tatăl ei, într-o lume albă.

„Pot să sun înapoi în Kenya? Mai mult ca sigur, Lketinga este zdruncinat", o întreb eu pe mama, în loc să-i dau un răspuns. Oricum, în momentul acesta nu am nici unul. Trebuie să formez de trei ori numărul, până se face legătura. Mai întâi aud o voce africană străină, apoi o aud iar pe Sophia și, în cele din urmă, după puțin timp, pe Lketinga. „Hallo my wife, why you not come back to me? I'm your husband! I really love you and my baby. I cannot stay without you and Napirai. I don't want another wife! You are my wife!"

Plângând, îi explic că m-a rănit de prea multe ori cu comportamentul lui imprevizibil și cu gelozia lui bolnăvicioasă. „În ultima vreme mă simțeam ca o prizonieră. Așa nu pot și nu vreau să trăiesc. Și, atunci când mi-ai mai și reproșat că Napirai nu este copilul tău, mi-ai distrus și ultima fărâmă de dragoste și ultima mea speranță. Lketinga, nu mai pot, dar te ajut cu orice, atât cât pot. Îi voi scrie lui James să vină să te ajute. Voi încerca să-ți explic totul într-o scrisoare. Îmi pare atât de rău."

El nu mă înțelege. Este dezorientat. Îmi spune doar, pe jumătate râzând: „I don't know what you tell me. My wife, I wait for you and my child. I'm sure you will come back to me." Apoi se aude un pârâit în telefon și legătura se întrerupe.

Buimacă, mă duc la Napirai a mea, o iau din scăunel și mă retrag, complet zdrobită, în camera noastră. Pe ziua de astăzi nu mai sunt în stare să gândesc limpede. Se pare că mama și Hanspeter înțeleg ce se întâmplă, dar nu spun nimic. Napirai simte când nu-mi este bine și atunci devine și mai lipicioasă. Se alintă la sânul meu și suge mulțumită, în timp ce cu cealaltă mânuță îl masează. După ce adoarme Napirai, eu încep să scriu scrisori.

Dragă Lketinga,

Sper că mă poți ierta pentru ceea ce îți mărturisesc acum: nu mă mai întorc în Kenya. Între timp, am reflectat mult asupra noastră. Acum mai bine de trei ani și jumătate, te-am iubit atât de tare, încât am fost dispusă să trăiesc cu tine la Barsaloi. Ți-am dăruit și o fiică. Dar, din ziua în care tu mi-ai reproșat că acest copil nu este al tău, sentimentele mele față de tine s-au schimbat. Ți-ai dat și tu seama.

Nu am avut niciodată pe altcineva, în afară de tine și nu te-am mințit niciodată. Dar, în toți acești ani, tu nu m-ai înțeles deloc, poate și pentru faptul că sunt o „mzungu". Lumea mea este foarte diferită de a ta, dar m-am gândit că într-o zi ne vom afla într-o lume comună.

Acum, după ultima șansă pe care am avut-o la Mombasa, constat că nu ești fericit, iar eu nici atât. Suntem încă tineri și nu putem continua așa. În acest moment, nu mă vei înțelege, dar după un timp, vei vedea că vei putea fi din nou fericit cu altcineva. Pentru tine, va fi ușor să găsești o altă femeie, care trăiește în aceeași lume cu tine. Dar caută de data aceasta o femeie samburu și nu o albă; noi suntem mult prea diferiți. Într-o zi vei avea mulți copii. Am luat-o pe Napirai cu mine, pentru că ea este singura avere care mi-a mai rămas. De asemenea, știu că nu voi mai avea niciodată copii. Fără Napirai

nu aș putea supraviețui. Ea este viața mea! Te rog, te rog, Lketinga, iartă-mă! Nu mai am puterea să trăiesc în Kenya. Acolo m-am simțit mereu singură, nu am avut pe nimeni, iar tu m-ai tratat ca pe o infractoare. Tu nu-ți dai seama, pentru că așa este în Africa. Îți repet încă o dată: nu am făcut niciodată ceva nedrept.

Acum trebuie să te gândești ce faci cu magazinul. Îi voi scrie și Sophiei și ea te va putea ajuta. Îți las ție tot buticul. Dar, dacă vrei să-l vinzi, trebuie să negociezi cu Anil, indianul.

De aici, eu vreau să te ajut, atât cât pot de bine și nu vreau să te las să te prăbușești. Dacă vei avea probleme, spune-i Sophiei. Chiria pentru magazin este plătită până la jumătatea lui decembrie, dar, dacă nu mai vrei să lucrezi, trebuie să vorbești neapărat cu Anil. Îți fac cadou și mașina. Îți trimit pentru ea o hârtie semnată. Dacă te decizi să o vinzi, vei obține pe ea cel puțin 80 000 de șilingi, dar trebuie să găsești pe cineva de încredere, care să te ajute. După aceea, vei fi un om bogat.

Te rog, Lketinga, nu fi trist, vei găsi tu o femeie mai bună, pentru că ești tânăr și frumos. Voi face totul ca Napirai să păstreze o amintire frumoasă despre tine. Te rog, înțelege-mă! Aș muri, dacă aș rămâne în Kenya și cred că nu îți dorești acest lucru. Familia mea nu gândește nimic rău despre tine, ei te iubesc în continuare, dar noi doi suntem mult prea diferiți.

Multe salutări de la Corinne și familia ei

Bună, Sophia!

Tocmai am primit telefonul tău și al lui Lketinga. Sunt foarte tristă și nu mă opresc din plâns. Ți-am spus că eu nu mă mai întorc. Este adevărat. Știam asta înainte să ajung în Elveția. Acum îl cunoști și tu puțin pe soțul meu. L-am iubit atât de tare,

cum nu am iubit pe nimeni în viața mea! Pentru el am fost dispusă să duc o viață adevărată de samburu. De aceea m-am îmbolnăvit atât de des la Barsaloi. Cu toate acestea, am rămas acolo, pentru că îl iubeam. De când a venit Napirai pe lume, s-au schimbat multe lucruri. Într-o zi, Lketinga a afirmat că acesta nu este copilul lui. Din acea zi, dragostea mea s-a spulberat. Zilele au trecut cu urcușuri și coborâșuri și de multe ori s-a purtat urât cu mine.

Sophia, jur în fața lui Dumnezeu că nu am avut niciodată vreo legătură cu alt bărbat, niciodată! Și cu toate acestea, a trebuit să suport reproșurile lui de dimineață până seara. La Mombasa ne-am dat o ultimă șansă, dar nu pot continua să trăiesc așa. Nici măcar el nu-și dă seama! Am renunțat la tot, chiar și la țara mea. Desigur, m-am schimbat și eu, dar mă gândesc că este normal, în astfel de circumstanțe. Îmi pare foarte rău pentru el și pentru mine. Încă nu știu unde voi rămâne.

Problema mea cea mai mare este Lketinga. Nu mai are pe nimeni, care să îl ajute la butic. El singur nu se poate ocupa de el. Te rog, înștiințează-mă dacă vrea să-l păstreze sau nu. Aș fi fericită, dacă s-ar descurca; dacă nu, să vândă tot. La fel și cu mașina. Napirai rămâne la mine. Știu că așa va fi mai fericită. Te rog, Sophia, ai puțină grijă de Lketinga, va avea acum multe probleme. Din păcate, eu nu-l pot ajuta prea mult. Dacă aș mai veni o dată în Kenya, nu m-ar mai lăsa niciodată să plec în Elveția.

Sper ca și fratele lui, James, să vină la Mombasa. I-am scris și lui. Te rog, ajută-l și stai de vorbă cu el. Știu că și tu ai multe probleme și sper pentru tine că se vor rezolva în curând. Îți doresc să meargă totul bine și să-ți găsești o nouă prietenă. Eu și cu Napirai nu vă vom uita niciodată.

Toate urările mele de bine,
Corinne

Despre realitatea cea tristă îi scriu și lui James, fratele mai mic al lui Lketinga, care ne-a ajutat atât de mult. El este singurul din familie, care este școlit. De asemenea, îi scriu și părintelui Giuliano, misionarul din Barsaloi.

A doua zi de dimineață, mama are și ea cearcăne pronunțate la ochi. Nu după mult timp, ne așezăm la masă, iar eu sunt nevoită să-i povestesc, în sfârșit, adevărul despre viața mea din Africa. De data aceasta, însă, nu o cruț, pentru că acum mă aflu în fața ei, aici, în Elveția. Îi descriu viața mea în tribul lui Lketinga, cu toate părțile bune și rele și îi aduc aminte că la început am crezut, într-adevăr, că îmi pot petrece toată viața alături de samburi. „Dar, după ce am deschis magazinul de alimente, de care era nevoie urgentă, gelozia lui crescândă m-a chinuit tot mai mult și a fost tot mai greu. După puțin timp, aproape toți oamenii s-au izolat de noi. Nici măcar cu misionarul nu mai puteam sta de vorbă, iar cu fratele lui mai mic, James, și cu ceilalți băieți nici atât. Iar eu abia îi așteptam să vină în vacanță, să mai stăm de vorbă. Lketinga a provocat multe necazuri. Un băiat chiar a fost nevoit să plece până la urmă din sat, altfel s-ar fi întâmplat ceva rău. Din cauza bolilor mele permanente, nu a mai mers nici magazinul cum trebuie și până la urmă ne-am mutat, acum câteva luni, pe țărm. Ce-i drept, atunci am crezut că o mai putem lua din nou de la capăt și de aceea l-am rugat pe Marc să-mi aducă suma aceea mare de bani, pentru magazinul de suvenire. Eu am sperat că discuția lui Marc, în calitate de „cel mai în vârstă", ca să spunem așa, cu Lketinga, va avea consecințe pozitive, ceea ce s-a și întâmplat pentru o perioadă scurtă de timp. Lketinga și-a revenit din nou la normal și avea perioade în care era foarte drăguț și grijuliu. Din când în când, ajuta și el la amenajarea magazinului și abia aștepta să muncească. Dar mai târziu, când trebuia să vorbesc sau,

câteodată, chiar să mai și râd cu turiștii, era un infern. Mă întreba în fața turiștilor, de unde-i cunosc, lucru care nu era nici măcar adevărat. Am tot încercat să-i dovedesc că eu, totuși, îl iubesc și am luat totul asupra mea, numai ca să ne fie nouă bine. Cu timpul, a început să bea tot mai multă bere. O parte o primea de la turiștii care îi făceau cinste și care nu aveau nici o vină, o parte o plătea el cu banii luați din casă. William și cu mine munceam ca nebunii, iar el venea, înșfăca un teanc de bani și dispărea cu mașina la Ukunda. Stăteam cu frica în sân, gândindu-mă cum se va comporta, atunci când se va întoarce. Acasă, aproape că nici nu mai aveam voie să părăsesc coliba, care era și-așa prăpădită. Astfel nu făceam altceva, decât să stau ore în șir pe pat și să mă joc cu Napirai. Dacă aveam nevoie la toaletă, de cele mai multe ori mergea cu mine. Era atât de umilitor. Certurile acestea nu erau bune nici pentru Napirai."

După toată tânguiala mea, îi spun mamei că, în fond și la urma urmei, în adâncul inimii, Lketinga este un om bun. Înainte, mi-a dovedit în mai multe situații că mă iubește. Dar el, la Mombasa nu era fericit, iar eu în tufișuri nu mă mai puteam întoarce, pentru că aș fi murit de malarie. Chiar i-am propus să se întoarcă la el la Barsaloi, să-și caute acolo în tribul său o a doua nevastă și să mă lase pe mine să muncesc la Mombasa. Astfel, am fi putut fi cu toții din nou mai fericiți. „Dar, dintr-odată el nu a mai vrut, deși atunci când ne-am căsătorit, eu a trebuit să fiu de acord cu acest lucru. Așa că nu am mai avut altă soluție, decât să fug în Elveția." Astfel îmi închei eu povestirea.

Mama ascultă îngrozită, dar calmă, fragmentele istoriei mele și-mi spune: „Eu știam, de fapt, de la sora ta, care a fost de curând la voi, că lucrurile nu merg atât de bine, dar nu mi-am imaginat că este atât de rău! Doar de la tine nu am primit decât scrisori pline de optimism și speranță. Mă rog, acum ne aflăm în

fața unei situații cu totul noi. Totuși, dacă stau bine să mă gândesc, mi s-a întors fata și pe deasupra și o nepoată dulce." Ușurate, ne cădem una în brațele celeilalte. „Deci nu este o problemă atât de mare, dacă mai locuiesc o perioadă de timp aici cu Napirai, până văd cum decurg lucrurile?" „Nu, numai că trebuie să vedem cum facem să se obișnuiască câinele", adaugă ea, râzând din nou șovăielnic.

După-masa o petrecem despletindu-mi codițele africane. Părul mi se desface în smocuri. La sfârșit, drept recompensă, fac o baie fierbinte și tot nu-mi vine să cred, cât de bine este să stai într-o cadă plină cu apă. În Kenya, trebuia să merg pe jos un kilometru și jumătate până la râu, iar acolo nu mă puteam spăla decât sumar. Mai târziu, la Mombasa, încălzeam mai întâi apa pe soba cu cărbuni, o turnam apoi într-un lighean și mă spălam cu mâinile. Aici, în Elveția, avem apă din abundență. Nu trebuie decât să învârți robinetul și ai apă caldă, sau chiar fierbinte, câtă vrei. În Africa, într-adevăr, am uitat ce viață plăcută am dus înainte. Totuși, acum, cu fiecare oră care trece, îmi dau seama tot mai mult, cât de luxoasă este, de fapt, viața noastră aici. Și asta, dacă mă gândesc numai la cele mai banale lucruri, cum ar fi apa, curentul, frigiderul și alimentele.

Nu, nu are de ce să-mi fie frică de o astfel de viață! Voi munci, indiferent ce, important este să obțin din nou permisul de ședere! Chiar a doua zi de dimineață mă hotărăsc să mă duc la primărie să mă interesez. Mama vine cu mine, pentru că ea cunoaște o doamnă, care lucrează acolo. Astfel, aflu că trebuie să fac o cerere scrisă pentru reacordarea domiciliului, la care să atașez biografia mea. Actele vor fi prelucrate de Poliția pentru Străini, ceea ce înseamnă că trebuie să aștept. Acasă, rezolv ceea ce mi s-a cerut și sunt optimistă, pentru că funționarii de-acolo au fost foarte drăguți. Experiențele pe care le-am avut cu autoritățile din Kenya au fost cu totul altele.

În următoarele zile, nu-mi rămâne altceva de făcut, decât să fac plimbări lungi împreună cu fiica mea, ca să nu mă gândesc mereu la Kenya. Când sună telefonul, mi-e frică să nu fie din nou Lketinga, sau altcineva din Kenya, care să-mi dea vreo veste proastă. Între timp, trebuie să fi ajuns acolo toate scrisorile mele. Câteodată, am impresia că simt aproape cu toată ființa tristețea și zbuciumul care îi apasă pe cei afectați de plecarea mea, mai ales pe draga mea mamă-soacră, dar și pe Lketinga. Mai mult ca sigur, el și-a dat seama între timp că noi chiar nu ne mai întoarcem. Nu pot să fac altceva, decât să aștept să văd reacțiile. În sfârșit, pe data de 3 noiembrie 1990, primesc prima scrisoare lungă de la James.

Dragă Corinne,

Bună, îți scrie James. Ce faci? Sper că familia ta și draga mea soră, Napirai, sunt bine. Am primit scrisoarea ta cea tristă, care m-a mâhnit și pe mine foarte tare, pentru că mi-ai povestit că acum ești în Elveția și nu te vei mai întoarce la noi în sat. Toți cei de aici din Barsaloi, care te cunosc, sunt foarte nefericiți. În timp ce îți scriu, îmi vine să plâng, deși nu pot să cred toate aceste lucruri, decât atunci când le voi vedea pe chipul fratelui meu, la Mombasa.

Corinne, ceea ce aflu acum de la tine, am simțit deja în sufletul meu, atunci când am văzut cât de urât s-a purtat fratele meu cu tine. Dar ce să le spun celor care întreabă unde este draga noastră Corinne și de ce a plecat? Este un blestem faptul că a trebuit să pleci din cauza lui Lketinga. Se va simți foarte singur aici la noi, în ținut. Toți sunt supărați pe el, pentru că au văzut cât de mult ai muncit tu.

Toate aceste lucruri, pe care vrei să i le dai, îl vor bulversa foarte tare. Eu vreau să-l ajut să rezolve totul corect, deși nu-l

pot influența prea mult. Tu știi că m-am certat de multe ori cu el, pentru că s-a purtat atât de josnic cu tine, ca soție. Fără tine, fratele meu este acum o persoană fără nici un rost în comunitatea noastră, chiar dacă are mașină și magazin. Ce să facă el cu un magazin atât de mare, când el, știi și tu, urăște munca? Și ce să facă el cu mașina, fără permis de conducere? Faptul că tu i-ai lăsat acolo totul, demonstrează cât de mult îl iubești. Dar el nu este în toate mințile și nu știe să se poarte.

Corinne, Lketinga este foarte dezorientat și mai mult ca sigur că te iubește, dar problema lui este că vorbește ca o persoană rea și nu judecă ce gândesc alții despre spusele lui. Singurul sfat pe care i-l pot da este să profite de toată această bogăție pe care i-o lași.

Dar cum poate să vândă el magazinul, dacă tu nu ești aici? Sau poate vorbești tu la telefon cu proprietarul, indianul. I-am scris fratelui meu o scrisoare și i-am spus să-mi trimită bani de drum, ca să pot veni la el, la Mombasa, pe 16 noiembrie, când se termină școala. Dacă nu vrea să-mi trimită, atunci mă duc acasă și vând câteva capre. Apoi mă duc la el să văd ce face. O să-ți scriu în noiembrie sau în decembrie, ca să-ți spun cum merg treburile acolo și să-ți mai povestesc și despre ce mai este pe-acasă, mai ales despre mama.

Corinne, eu nu cred că fratele meu se va mai căsători, asta și din cauza ta. Eu cred că își va petrece toată viața la Mombasa și va trăi din ceea ce i-ai lăsat tu. În locul lui, mie mi-ar fi rușine să mă duc acasă. Realmente, nu știu cum să-i spun mamei și restului familiei.

Îți doresc să-ți găsești un loc în Elveția sau în Germania, ca să putem rămâne în continuare în legătură. Sunt sigur că Lketinga te mai iubește încă foarte tare și că îi va părea rău după tine. Îți voi scrie tot. Te rog, ține-mă și tu pe mine la curent, indiferent unde te vei afla pe această lume. Știu că

Dumnezeu te iubește și îți va da un loc bun. Deci nu ne uita, gândește-te la noi, pentru că tu ești o parte a familiei noastre, indiferent unde te afli. Nu te vom uita nici pe tine, nici pe cei din familia ta și nici pe sora noastră, Napirai, pe care o iubim din toată inima. Gândește-te dacă nu vrei să vii la noi peste câteva luni sau peste câțiva ani, ca să te vedem și trimite-ne fotografii sau alte lucruri, care ne amintesc de tine și de familia ta. Voi face tot posibilul să-ți trimit ceva, ca să vezi că nu toți din familia noastră au încheiat cu tine, pentru că noi te iubim. Eu mai am un an și jumătate de mers la școală. Apoi vreau să lucrez, să câștig bani și să te invit la noi.

Te rog, spune-i fratelui tău, Marc, că problemele nu au venit din partea familiei mele, ci numai din partea lui Lketinga. Corinne, cu tristețe vreau să închei aici și sper să aud în curând despre tine.

Transmite salutări familiei tale, lui Marc și prietenei lui, precum și lui Napirai.

Vă doresc tuturor un Crăciun fericit,
James

Las scrisoarea să-mi alunece din mână. Rândurile citite îmi redeschid rănile, încă nevindecate, iar lacrimile încep să-mi curgă șiroaie. Indiferent de ce s-a întâmplat, nu vreau, sub nici o formă, ca Lketinga să fie lăsat să decadă în tribul său. Mă simt mizerabil și din nou încep să mă macine îndoielile. Îi povestesc și mamei despre toate aceste lucruri. Ea stă la masă și mă urmărește încordată. Îmi ripostează hotărât: „Uită-te odată în oglindă și atunci îți vei da seama tu însăți că nu există altă variantă! Au trecut două săptămâni și încă arăți de parcă ai fi bolnavă. Ești atât de slăbită, încât dormi majoritatea timpului. Din cauza hepatitei, nu poți mânca decât regim și, pe deasupra,

mai alăptezi și copilul! Ce ai de gând? Acum trebuie să te gândești la tine și la Napirai! Aveți destule griji!" Tonul ei dur îmi face chiar bine în momentul de față și mă simt, cum nu m-am mai simțit de mult, ca un copil, pe care încerci să-l ocrotești.

După-masă, îi răspund lui James la scrisoare și îi mulțumesc pentru intenția lui de a-l vizita pe Lketinga, la Mombasa. Pentru el, aceasta este o călătorie extraordinară. El are abia șaisprezece ani și nu a fost decât o singură dată la Mombasa, atunci când ne-am mutat din districtul Samburu și am mers cu mașina 1460 de kilometri până pe țărm. Atunci a mers cu noi ca să o țină pe rând, împreună cu Lketinga, pe Napirai, pe străzile pline de denivelări. Dar acum, va trebui să meargă singur, ceea ce pentru oamenii de acolo este un lucru cu totul neobișnuit, pentru că, în mod normal, ei călătoresc cel puțin câte doi. Drumul cu autobuzul, care durează de la două, până la trei zile, este scump și, după cum povestește el în scrisoare, trebuie să vândă niște capre, ca să facă rost de bani. Lketinga nu îi va trimite nimic, pentru că banii din scrisori dispar din plic, iar James, ca elev, nu-și poate deschide un cont la bancă. Cei pe care îi cunosc eu acolo, și au bani, sunt foarte puțini. Averea lor este turma. Dacă cineva are nevoie de bani, vinde niște animale sau pielea unei unei capre tăiate sau a unei vaci și cumpără alimentele de primă necesitate. Sper ca James să reușească și Lketinga să-i dea banii înapoi.

Între timp, Napirai s-a obișnuit cu frigul și când o îmbrac nu mai protestează.

Din ultimii bani puși de-o parte, cumpăr din magazinele second-hand haine de iarnă. Nu vreau să o mai împovărez pe mama și financiar. O costă și așa destul faptul că ne hrănește. Și să nu mai adaug că mereu cumpără câte ceva pentru Napirai. Cu câinele ne înțelegem tot mai bine, deși mai are momente când reacționează imprevizibil.

Din când în când, mama mă îndeamnă să-mi vizitez foștii prieteni, ca să-mi fac și eu din nou intrarea în lume. Dar nu mă mai încumet să merg cu mașina pe străzile aglomerate, mai ales că circulația este pe partea dreaptă. Prin junglă, la un drum cu mașina de mai multe ore, venea din sens opus cel mult un vehicul. Mai degrabă ne ieșeau în față elefanți sau bivoli, care ne blocau drumul, ceea ce putea duce la situații de-a dreptul periculoase. Aici, în Elveția, dimpotrivă, cel puțin așa mi se pare mie acum, toată lumea merge cu mașina. De aceea, prefer să rămân acasă cu Napirai.

Într-o seară, pe la jumătatea lui noiembrie, sună telefonul și îmi dau seama imediat că este cineva din Kenya. O aud pe Sophia. De data aceasta sunt mai stăpână pe mine, pentru că avem deja mai mult de o lună, de când suntem în Elveția și până acum au aflat toți. „Bună, Corinne, how are you and Napirai? Ești în continuare sigură că nu te mai întorci? Lketinga muncește rar. Când trec pe-acolo, magazinul este, de cele mai multe ori, închis. Vreau numai să-ți spun că soțul tău nu mă lasă să îl ajut și nu știu ce să fac. Am și eu, după cum știi, problemele mele, pentru că am deschis restaurantul, și până acum nu am primit permis de muncă. În rest, mereu aceleași lucruri! În afară de aceasta, peste patru zile plec în Italia, să-mi văd familia. „Sophia", îi răspund eu, „drăguț din partea ta că mă suni înainte să pleci, dar hotărârea mea este definitivă. Eu mă bucur că mai sunt încă în viață și că am plecat de acolo cu Napirai. Nu trebuie să te mai ocupi de Lketinga. Cred că James va veni în curând la Mombasa ca să-l ajute să hotărască ce se va întâmpla cu magazinul. Știu cât de suspicios este soțul meu. L-ai văzut, știi cumva ce face?" Sophia îmi spune că nu s-a mai întâlnit cu el de mult, sau, dacă l-a văzut, atunci era cu mașina în Ukunda. Mai mult de-atât nu-mi poate spune nici ea. Apoi ne luăm la revedere și îi urez din toată inima toate cele bune, multă putere și dragoste

pentru viața ei mai departe, în Kenya. În clipa aceea, nu bănuiesc că nu voi mai auzi niciodată nimic despre Sophia.

Peste câteva zile, primesc răspuns la scrisoare de la părintele Giuliano.

Dragă Corinne,

Acum câteva zile am primit scrisoarea dumneavoastră de pe data de 26 octombrie și aș dori să vă răspund la ea.

Eu cred că pentru dumneavoastră este mai bine să rămâneți în Elveția. Pe mine m-a mirat oricum faptul că ați stat atât de mult împreună cu Lketinga. Și mie mi s-a părut de multe ori că era cam ciudat și m-am întrebat destul de des, cum de ați reușit să vă înțelegeți cu el atâta timp. Indiferent ce va fi, vă doresc o viață mai bună împreună cu Napirai.

În scrisoarea dumneavoastră spuneați că ați pus ceva bani în plic pentru mama lui Lketinga, dar nu a fost nimic înăuntru. Este periculos să trimiteți bani prin scrisori, pentru că sunt deschise și apoi, de multe ori, nu ajung nici scrisorile. Dacă aveți un cec de la banca Barclays, puteți să-l completați pe numele misiunii noastre catolice și eu îl voi preda la banca mea. Când ajung banii, eu îi voi da suma respectivă mamei Leparmorijo. Cred că aceasta este cea mai bună cale.

Multe salutări din Barsaloi. La noi acum este sezon de ploaie și totul este verde. Este minunat.

Multe salutări și de la părintele Roberto,
al dumneavoastră Giuliano

Mă bucur foarte tare de scrisoarea lui. Acum m-am liniștit, pentru că am găsit o posibilitate ca să-mi pot ține promisiunea față de mama-soacră. Când ne-am mutat atunci la Mombasa, i-am

promis că toată viața mea mă voi gândi la ea, că nu o voi uita niciodată și că voi avea mereu grijă de ea, indiferent unde trăiesc. Am fost atât de fericită că nu mi-a luat-o pe Napirai. În mod normal, prima fiică născută aparține mamei soțului, ca așa-zisă „pensie pentru bătrânețe". Când crește, fetița îi face bunicii rost de lemne de foc, are grijă de caprele ei și îi aduce apă de la râu. În schimb, aceasta îi dă de mâncare. Când ajunge la vârsta măritișului, între 13 și 16 ani, fata este căsătorită, iar bunica primește premiul miresei, care constă în mai multe capre, vaci, zahăr și alte lucruri. Asta mi-a povestit Lketinga, la scurt timp după ce s-a născut Napirai. Un obicei care, pentru mine, era de neconceput. Și Saguna, fiica cea mică de trei ani a fratelui mai mare al lui Lketinga, locuiește deja la ea, deși mama ei locuiește și ea în aceeași enclavă. Fetița doarme și mănâncă la bunica ei. Fratele ei, care este cam cu doi ani mai mare, stă la părinții lui, în coliba alăturată. Da, mamei-soacre îi datorez faptul că m-a lăsat atunci să plec cu Napirai. I-am explicat că fără copilul meu eu nu pot trăi și atunci, fără să spună nimic, m-a privit îndelung, după care mi-a pus-o pe Napirai înapoi în brațe, deși era de părere că mai pot face încă alți zece copii.

Acum vreau să-mi țin promisiunea și din primii bani pe care îi voi câștiga îi voi trimite și ei ceva. Atâta vreme cât nu am voie să lucrez, voi elibera cecuri pe conturile mele din Kenya și-i voi ruga pe cei de la misiune să-i dea lunar o sumă fixă. Numai așa sunt sigură că banii nu sunt cheltuiți în câteva zile de rudele ei numeroase. Lketinga ar trebui să mai aibă destui bani, după tot ce i-am lăsat eu. Dacă bineînțeles nu muncește, așa cum mi-a spus Sophia la telefon, și trăiește numai din banii din buzunar, nu va mai dura mult, până când va avea probleme. Sper ca în curând să aflu cum merg treburile, pentru că, mai mult ca sigur, James a ajuns până acum la Mombasa. În fiecare zi aștept poșta, ca să văd dacă a sosit și vreo scrisoare din Kenya. Au trecut

nouă luni și încă mă simt răspunzătoare pentru multe lucruri, deși am lăsat în Kenya tot ce aveam. În sfârșit, sosește scrisoarea mult așteptată de la James.

Dragă Corinne și familie,

Eu, James, scriu din Mombasa, după ce am primit scrisoarea ta de pe data de 6 decembrie. Ce faci, ce face familia ta și scumpa noastră Napirai? Sper că sunteți cu toții bine. Lketinga și cu mine nu o ducem rău aici. Despre familie nu am prea multe de povestit, pentru că nu am mai auzit de multă vreme nimic de ei. Din scrisoarea ta am aflat că încă nu ai găsit un loc în care să te stabilești. De aceea, eu vreau să mă rog intens la Dumnezeu, ca să găsești într-o bună zi ceva. Am mai aflat că ai încercat să o ajuți pe mama cu ceva bani, dar nu au ajuns.

Am vorbit cu Lketinga despre magazin și s-a hotărât să-l vândă. De aceea, te rog să îl contactezi tu pe proprietar, ca să facă el vânzarea în locul lui. Vreau și eu să încerc să vorbesc cu fratele lui, așa cum mi-ai spus. Lketinga nu vrea să vândă mașina. Nici banii nu vrea să-i împartă. Așa că mă voi întoarce la Maralal și nu cred că îmi va da bani de drum. El bea frecvent și mestecă acum multă miraa. De aceea, te rog să faci tu ceva pentru vânzarea magazinului, ca să nu mai aibă datorii și la indian. Am scris la Diners Club, ca să blocheze cartea de credit.

Corinne, pe 10 decembrie plec la Barsaloi și sunt de-a dreptul trist, pentru că fratele meu nu mi-a dat alți bani, în afară de cei pentru drum. Nu știu ce să iau pentru școală și pentru mama. Este pentru ultima dată în viața mea, când l-am vizitat pe Lketinga. În orice caz, eu am făcut încasări pentru magazin în valoare de 12.000 de șilingi kenyeni, dar el i-a cheltuit pe toți. Mereu a venit și a spus că îi duce la bancă, dar i-a cheltuit pe miraa. Corinne, acesta este tristul adevăr.

Așa cum mi-ai spus tu, îmi voi deschide propriul cont bancar, ca să-mi poți trimite ceva și să ne poți ajuta pe mine și pe cei din familia mea. Mă voi duce la Barsaloi și îl voi ruga pe Richard să-mi dea un credit, ca să-mi pot deschide un cont. Apoi îți voi comunica numărul.

Viața fratelui meu va fi, probabil, după câte îmi dau eu seama, foarte scurtă. De când ai plecat de lângă el, nu îmi mai face plăcere să stăm împreună, pentru că el nu mă ajută cu nimic, deși el este cel care are acum ceva. Îi voi povesti mamei mele ce-ai scris și că trebuie să deschid un cont la bancă, ca să ne poți ajuta. Vreau să-i mai povestesc ce greutăți mi-a făcut fratele meu. Cele câteva capre, pe care le am la Barsaloi, le voi vinde, ca să am bani pentru școală. Despre problemele pe care le are familia mea nu știu ce să scriu acum, pentru că sunt încă la școală și nu i-am mai văzut de mult. Te rog, trimite-ne câteva fotografii cu Napirai și cu familia ta.

Vă doresc tuturor un An Nou fericit,
al tău James

Scrisoarea mă înfurie. O mai citesc o dată și îmi dau seama că una din scrisorile lui nu a ajuns la mine. Așa că tot nu știu cum au reacționat oamenii din Barsaloi față de plecarea noastră și de unde a luat James bani pentru drumul până la Mombasa. De asemenea, deduc că nu s-a mai dus acasă la Barsaloi, ci a plecat direct din Eldoret la Mombasa, imediat după ce s-a terminat școala. Ceea ce mă face, însă, atât de furioasă este faptul că Lketinga, după câte a făcut James pentru el, nu a vrut să-i dea nici măcar banii pe care îi datora. S-a dus, la dorința mea, la Mombasa, ca să-l ajute pe Lketinga și să fie alături de el, iar el îl lasă, pur și simplu, baltă. Totuși, James este fratele lui mai mic!

Eu știu cât de diferiți sunt ei. James este cam cu treisprezece ani mai mic, anul de naștere nu și-l știe exact. La fel ca toți ceilalți, data nașterii a fost stabilită cu aproximație de către oficiul districtului. Nimeni nu își cunoaște acolo data exactă a nașterii. Marea deosebire dintre cei doi constă în aceea că James merge la școală, pe când Lketinga nu a fost niciodată la o astfel de școală. Ei par a veni din două lumi cu totul diferite.

Lketinga, care până de curând avea statut de războinic, nu știe să citească și să scrie și a crescut în tufișuri, cu ritualurile și obiceiurile străvechi. James, dimpotrivă, este cel mai tânăr și singurul din familie care se duce de la vârsta de șapte ani la școală, aceasta fiind finanțată de misiune. Atunci când își exprimau părerile contradictorii, îl auzeam deseori pe Lketinga spunând: „Ah, doar ei nu mai sunt bărbați adevărați, nu au trăit niciodată în tufișuri. În schimb, nu fac altceva decât să piardă timpul degeaba la școală. They don't know about life!"

Pe James și pe ceilalți băieți de școală, dimpotrivă, îi auzeam spunând: „Știi, despre acest subiect nu poți vorbi cu oamenii de-aici. Ei nu te înțeleg absolut deloc, pentru că nu știu nimic despre lumea înconjurătoare. În afară de tufișuri și de problema supraviețuirii, alături de animalele lor, ei nu cunosc nimic. Ei nu știu ce se întâmplă afară, în lume."

Câteodată aveam impresia că sunt cu totul străini. Totuși, am considerat că, măcar într-o astfel de situație, Lketinga are încredere în fratele lui și îl ajută.

Furia declanșată de scrisoare mă face să trec din nou la acțiune. Aflu prin Serviciul Internațional de Informații numărul de telefon al indianului și îl contactez. Se miră foarte tare de ceea ce îi povestesc și de faptul că nu mă mai întorc. Abia acum câteva zile, Lketinga i-a spus că sunt în concediu și că mă întorc curând. Îi pare rău de hotărârea mea, dar este de acord să înceapă negocierea cu Lketinga pentru predarea magazinului, pentru că,

fără mine, nici el nu vede vreo șansă de supraviețuire a magazinului. Îi mulțumesc și răsuflu ușurată, pentru că măcar în ceea ce privește magazinul, Lketinga nu va mai avea griji. Ce va face el cu atâția bani, nu știu. Nu pot decât să sper că nu îi va cheltui pe toți pe bere și pe miraa. Îi scriu imediat și lui James o scrisoare, prin care îl anunț de ceea ce am convenit.

Toată agitația aceasta are însă și ceva bun. Aici, în Elveția, nu fac altceva decât să stau degeaba și să aștept decizia de la Poliția pentru Străini. Dar atunci când este vorba despre Kenya, nu am nici un fel de rețineri și acționez cu o forță surprinzătoare. În felul acesta, îmi crește și încrederea în forțele proprii și dorința de a lucra din nou. Noul meu mediu de viață nu mi se mai pare atât de străin și, încet, încet, încep să iau din nou în greutate. Încerc tot mai des să mănânc mâncare normală în loc de regim și mă bucur să constat că de la o săptămână la alta am tot mai puține probleme cu stomacul.

Cu puțin timp înainte de Crăciun, Napirai și cu mine ne bucurăm de prima zăpadă. Este, ce-i drept, extrem de frig, dar acum nu mă mai deranjează. Dimpotrivă, vremea mi se pare dintr-odată mai interesantă, decât zi de zi cer albastru-închis, cu soare dogoritor, care usucă vegetația. Și atunci când, în sfârșit, plouă, după luni de zile cu soare, totul este inundat, iar viața oamenilor și animalelor este pusă de multe ori în pericol. După astfel de experiențe nu pot decât să mă bucur din nou de ploaie, zăpadă și chiar ceață.

Cu câteva zile înainte de Crăciun, mă duc cu mama la cumpărături la Rapperswil. Este incredibil, câte lucruri sunt expuse în magazine! Îmi propun ca pe viitor să mă descurc numai cu strictul necesar. Chiar nu este nevoie de atâta risipă! Întâmplător mă întâlnesc cu fostul meu șef, de pe vremea când am lucrat pentru prima dată ca agent de vânzări la o societate de

asigurări. Atunci aveam 20 de ani și eram prima femeie cu muncă de teren și care a avut și mult succes. În numai doi ani economisisem destui bani, ca să pot deveni independentă, deschizându-mi astfel un magazin cu rochii de mireasă. Ideea de a face comerț cu haine noi și second-hand, mi-a plăcut atât de tare, încât m-am încumetat să fac saltul acesta în independență. El, dimpotrivă, a regretat decizia mea foarte tare. Acum se află dintr-odată în fața mea și se miră de povestirile și evenimentele trăite de mine. La sfârșit, îmi dă cartea lui de vizită și îmi spune că m-ar angaja oricând din nou, numai să-l sun. După ce ne luăm la revedere, o privesc pe mama radiind de fericire și îi spun: „Vezi cât de repede mi-aș găsi din nou serviciu!"

Chiar dacă nu am de gând acum, imediat, să intru din nou în branșa aceasta, simpla conversație m-a făcut să mă simt bine. Încrederea în mine însămi a primit un prim imbold. Dacă stau bine să mă gândesc, aceasta a fost prima conversație cu un bărbat, și pe deasupra cu unul care mă cunoștea de pe vremea când eram plină de încredere în propriile forțe. Și imediat urmează și această ofertă! Indiferent de cât de serioasă este sau nu, eu plutesc în al nouălea cer, fie și numai pentru faptul că mă crede în stare de ceva. Îi spun mamei mele că după sărbători voi întreba la Poliția pentru Străini ce se întâmplă cu noi mai departe, pentru că în curând îmi expiră și viza de ședere de trei luni. Aceasta mă determină mai mult să mă comport calm și cu răbdare.

Abia aștept să petrec din nou un Crăciun adevărat, cu zăpadă și frig și toate cele. În Kenya nu era niciodată atmosferă de Crăciun, pentru că în perioada aceasta era de cele mai multe ori insuportabil de cald. Singurul lucru care îmi amintea acolo de Crăciun erau oamenii mai în vârstă din Barsaloi, care mergeau

în pelerinaj la misiune, ca să-și ia păturile de lână cele noi și ceva mălai. Cei care mergeau regulat la „biserica tufișurilor" primeau la sfârșitul anului aceste cadouri, lucru pe care mama nu lăsa să-i scape. Râdeam în sinea mea și o urmăream de fiecare dată când pleca spre misiune, cu mersul ei cumpănit.

În seara de Ajun, se strânge aproape toată familia noastră, pentru că mama își serbează de Crăciun și ziua de naștere. Numai Eric, fratele meu mai mic, va veni împreună cu soția lui, Jelly, abia peste două zile, pentru că ei vor să serbeze, împreună cu cei doi fii ai lor, acasă la ei. Sub pomul de Crăciun se îngrămădesc cadourile pentru fetița mea. Toți vor să-i dăruiască ceva, iar Napirai nu încetează să se mire. Desface pachet după pachet și nici nu știe cu ce să se joace mai întâi. Mie mi se pare prea mult, pentru că exact acest lucru am vrut să-l evit. Două sau trei cadouri ar fi fost mai mult decât de ajuns. Și unde să punem toate aceste lucruri? De altfel, Napirai este cea mai fericită, atunci când mă duc cu ea pe un teren de joacă, unde sunt și alți copii.

Totuși, mă bucur foarte tare să stau împreună cu familia mea la o masă aranjată superb și să mâncăm tradiționalul Fondue Bourguignonne. Când văd platoul cu cantitatea de carne, care, de fapt, nu este de neluat în seamă, îmi vine dintr-odată să râd. Pentru că ceilalți se uită mirați la mine, le explic motivul pentru care mă amuz: „Dacă Lketinga ar fi acum aici, nici cu cea mai mare bunăvoință nu și-ar putea imagina că această grămăjoară de carne ar ajunge pentru toți cei de aici. Împreună cu încă un războinic, el poate devora într-o noapte, fără probleme, o capră de mărime mijlocie."

„Aici, numai din cauza prețului cărnii și nu ar fi posibil așa ceva", este de părere Hanspeter, râzând pe sub mustață. Din nou, gândurile mele se învârt în jurul lui Lketinga și încerc să-mi imaginez cam ce face el acum.

Unele zile abia se scurg, altele trec fără să le simt. Și Revelionul este o astfel de zi lungă, fără sfârșit. Nu facem o petrecere mare, fiecare stă cu gândurile lui. Pentru viitorul apropiat, eu îmi doresc din toată inima să putem locui din nou în Elveția. Toate celelalte nu mă înspăimântă.

La începutul anului mă sună indianul, proprietarul magazinului și îmi spune că el ar fi fost de acord cu predarea magazinului, dar Lketinga s-a răzgândit, adică vrea să lucreze mai departe. Iar acum el așteaptă chiria pe următoarele trei luni în avans. Îi dau de înțeles, că trebuie să se țină de Lketinga. Eu am plătit până la sfârșitul anului, iar acum trebuie să plătească Lketinga, dacă vrea ca magazinul să meargă mai departe. Nu mai am nici o influență. I-am spus că toți banii mei i-am lăsat în Kenya și am trecut totul pe numele soțului meu.

Gândul că Lketinga vrea să țină mai departe magazinul, mă îngrijorează. Speranța mea cea mare este că poate a găsit un ajutor de nădejde.

Exact la trei luni după intrarea mea în Elveția, primesc o scrisoare de la Poliția pentru Străini. Simt cum îmi sare inima din piept când deschid scrisoarea, care va decide, poate, viitorul meu – mai ales țara. Deja după primele două propoziții, constat dezamăgită, dar puțin ușurată, că nu trebuie decât să dau niște informații despre membrii familiei mele. Fac acest lucru cu exactitatea cerută și subliniez faptul că primăria nu trebuie să răspundă în nici un fel pentru mine. În cazul în care aș avea greutăți, familia mea m-ar susține. Mai adaug faptul că am primit deja oferte de muncă concrete. Optimistă, expediez documentele. Mama este tristă și-mi spune că acum s-a obișnuit atât de mult cu mine și cu Napirai, că nu ar putea

suporta, dacă ar trebui să ne mutăm din nou în străinătate. „Va fi bine, altfel m-ar fi dat afară imediat după aceste trei luni", încerc eu să o liniștesc.

La sfârșitul lui ianuarie este atât de frig, încât lacul din apropiere, Pfäffiker, a înghețat complet, lucru care se întâmplă o dată la zece ani. Așa că o pun pe Napirai, îmbrăcată gros, pe sanie și mergem să ne plimbăm pe lac. Mă uit la oamenii exuberanți de pe gheață care se distrează cu partenerii cei mai ciudați. Este, într-adevăr, o nebunie! Acum nici trei luni transpiram și trăiam într-o lume cu totul alta, iar astăzi mă plimb pe un lac înghețat. Aproape în fiecare zi, tot ceea ce văd sau fac, compar automat cu Africa. Mă uit la chipurile vesele ale tinerilor și bătrânilor și mă gândesc, cât de posomorâți sunt majoritatea dintre ei în viața de zi cu zi, deși au tot ce le trebuie. La fel, mă surprinde cât de nerespectuos se poartă mulți tineri cu cei în vârstă. Înainte de a trăi în Kenya, nu eram conștientă de acest lucru. Dar acum, sunt nevoită să mă gândesc cum este la samburi. Acolo prestigiul crește o dată cu vârsta. Frumusețea se ofilește, în schimb, ești mult mai respectat. Cu cât cineva este mai bătrân, indiferent că este bărbat sau femeie, cu atât mai importante sunt deciziile sale. Cei tineri nu fac nimic fără binecuvântarea celor bătrâni. Când James venea acasă de la școală în vacanță, atunci când o saluta pe mama își apleca capul și nu se uita în ochii ei. Abia treptat, în timp ce povestea, arunca câte o scurtă privire către ea. O bunică-masai este de cele mai multe ori înconjurată de un cârd de copii și fiecare persoană care trece pe acolo, indiferent că este bărbat sau femeie, tânăr sau bătrân, cunoscut sau necunoscut, o salută și stă de vorbă cu ea. Mama mea soacră nu se plictisește niciodată acolo, deși toată ziua nu face altceva decât să stea sub copacul din fața colibei.

Și cum este aici, în Elveția? Văd cât de singuri stau mulți oameni în cafenele sau restaurante. Nimeni nu îi bagă în seamă și nimeni nu vorbește cu ei. Aici ai lucruri materiale din abundență, dar lipsește timpul pentru celălalt și unitatea socială. În schimb, aici aproape fiecare reușește, într-un fel sau altul, să supraviețuiască singur. În Kenya, la masai, dimpotrivă, așa ceva ar fi de neconceput.

După plimbarea pe gheață, ne întoarcem acasă. Aici găsesc o scrisoare de la James, pe care a scris-o pe data de 12 ianuarie. Am emoții, pentru că precis îmi va povesti despre ce este acasă și despre mama.

Dragă Corinne și familie,

Îți sunt recunoscător pentru scrisoarea ta detaliată, pe care am primit-o astăzi. Am văzut fotografiile cu Napirai, cu mama ta și cu tine și m-am bucurat foarte tare. I-am dus pozele și mamei și a plâns, dar eu am liniștit-o, spunându-i că sperăm să vii atunci când termin eu școala. Toți oamenii vor să vadă pozele cu tine și cu Napirai. Le-am spus celor din familia mea că tu ai plecat numai din cauza lui Lketinga, iar ca dovadă a fost faptul că eu am venit acasă fără nimic. Au spus să-l las în pace acolo și că speră ca în curând să nu-i mai rămână nimic din ceea ce i-ai lăsat tu.

Corinne, eu nu mă mai duc încă o dată la Mombasa, pentru că nu vreau să mă confrunt din nou cu problemele despre care ți-am scris. Ai făcut bine că ai vândut magazinul, măcar nu s-a pierdut tot. Dacă Lketinga va veni acasă, eu îl voi ajuta. Pe data de 12 eu voi pleca din Maralal la școală. Richard m-a ajutat să-mi deschid un cont la bancă, la Maralal. Așa că poți să ne trimiți acolo bani, dacă vrei.

Le-am povestit mamei și celorlalți din familie despre ce mi-ai scris tu și familia ta. Unii sunt dezamăgiți de plecarea ta, dar înțeleg că nu ai avut altă soluție. Toți au spus că, dacă dorești să te întorci acasă, fie și numai în vizită, vor să te vadă. Este însă mai bine, dacă sunt și eu aici. Mi-ai mai scris că vrei să-mi trimiți niște lucruri. Poți să le trimiți la școală, este foarte simplu, dar să nu trimiți lucruri pentru care trebuie să plătesc mult la poștă. Voi încerca să te contactez de la școală. Voi fi trei luni acolo.

Giuliano și Roberto sunt tot la Barsaloi. Acum acolo totul este verde și avem mult lapte. Familia noastră nu mai este la Barsaloi, ci aproximativ doi kilometri mai departe, în direcția Lpusi. Nu mai avem atât de multe capre ca înainte. Capra ta neagră și berbecul cu pete albe au crescut foarte mult. Într-o zi, în vacanță, o să fac poze cu familia mea și cu animalele și o să-ți trimit și ție. Lketinga mi-a dat radioul lui cel mic, care este acum la școală. Este singurul lucru bun pe care mi l-a dat. Am mai luat și o parte din hainele tale, mai ales fuste, cu care se îmbracă acum mama. Le-am furat când am plecat, pentru că Lketinga nu voia să mi le dea.

Scrie-mi, te rog, adresa fratelui tău, Marc, ca să-i pot trimite și lui câteva cuvinte despre mine și familia mea, ca să nu ne uite. Dacă vrea să vină la Barsaloi, după cum am discutat odată, sunt pregătit să-l întâmpin și să-l însoțesc.

Multe salutări familiei tale, prietenilor tăi și scumpei noastre surori, Napirai. Mă rog mereu cu toată puterea pentru tine, ca să ai succes în viața ta din Elveția.

Al tău frate, James

P.S.: Încă câteva cuvinte de la familia mea: toți îți urează ție și lui Napirai mult noroc în Elveția și speră să vă revadă aici, fie că veniți numai în vizită.

Această scrisoare mă face fericită. Mă bucur că oamenii din Barsaloi nu mă disprețuiesc, ci dimpotrivă, sunt oricând binevenită. Acest lucru este important, mai ales pentru Napirai. Mi se ia o piatră de pe inimă și îmi vine să o sărut pe mama-soacră pe capul ei negru și ras. Acum m-am liniștit și îi răspund la scrisoare.

Peste două zile primesc de la o nemțoaică, care trăiește în Kenya, o scrisoare, din care deduc că mă cunoaște din vedere. Îmi scrie că vrea să cumpere mașina lui Lketinga și că are nevoie pentru formularele anexate de câteva semnături de la mine. Îmi spune că mașina a fost incendiată, iar acum este avariată. Cu toate acestea, ea vrea să o cumpere și să o dea la reparat. Mie nu-mi vine să cred ce citesc. Mașina aceasta scumpă și frumoasă a ars pe jumătate! Și în condițiile acestea Lketinga mai vrea, după cum am aflat de la indian, să mai păstreze magazinul! Oare cum o vrea el să facă aprovizionarea fără mașină? El ce-o fi făcând? Oare s-o fi rănit? Din nou alte griji! Îmi vine să urlu, deși treaba cu mașina ar trebui să-mi fie indiferentă. Totuși, mă gândesc cum a reușit să facă așa ceva. Bănuiesc că a umplut mașina cu masai, ca să-i ducă la vreun spectacol și aceștia fumau, sau nu a mai adăugat ulei sau apă.

Astfel de gânduri îmi trec prin cap, în timp ce studiez formularele. Aș suna acum în Kenya, ca să vorbesc cu Lketinga, dar nici unul dintre cei pe care îi cunoșteam eu nu au telefon. Cei mai mulți nu au nici măcar curent electric în colibele lor, deși trăiesc în apropiere de țărm, adică în plin turism. Lumina slabă pe care o au este produsă de niște lămpi cu petrol. Așa că nu-mi rămâne altceva de făcut, decât să trimit hârtiile și să aștept încordată să văd ce se mai întâmplă.

ACOMODAREA

La sfârșitul lui februarie, mama îmi arată un anunț în ziar, prin care sunt căutate femei care își cresc singure copiii, în scopul întemeierii unei astfel de asociații la noi în regiune. „Înscrie-te și tu, ca să mai ieși în lume și să-ți faci niște relații", îmi spune mama grijulie. La început, ezit, dar până la urmă mă înscriu. Pe la jumătatea lui martie primesc o invitație la un brunch de duminică, ocazie cu care să ne cunoaștem între noi.

Întâlnirea are loc într-o cabană dintr-o pădure, de la marginea unui sat. Când ajung și eu cu Napirai, deja au venit câteva femei, împreună cu odraslele lor. Unii copii se zbenguie neastâmpărați de colo până colo, alții stau lipiți de mamele lor. Napirai nu are nici un fel de reținere, se duce la copii și se uită atentă la ei. Și ceilalți o cercetează plini de curiozitate, pentru că este singurul copil de culoare. Încep să vină tot mai multe femei, până când ne strângem o grupă de aproximativ douăzeci de persoane. Peste tot sunt puse mese și miroase a cafea. Cele două organizatoare se prezintă mai întâi pe ele, iar apoi asociația. Intenția este să ne întâlnim o dată pe lună la micul dejun, ca să discutăm împreună despre problemele noastre și să ne ajutăm reciproc. Cele mai în putere dintre noi să le ajute pe cele mai slabe și, încet, încet, să se formeze și în afara grupei contacte sociale. Apoi se prezintă fiecare pe scurt și povestește de ce își crește copiii singură. Ies la iveală destine foarte triste, care mă impresionează puternic. O parte dintre femei par a fi sigure pe ele, altele sunt timide și inhibate. Unele sunt deja de ani de zile singure, altele, ca și mine, abia de câteva luni. Când le povestesc istoria mea, cele mai multe vor să afle mai mult și mai mult. Multora, viața mea li se pare ieșită din comun, plină de nebunie și cumplit de grea.

Mie, dimpotrivă, problemele altor femei mi se par mult mai grave. Multe se luptă pentru bani sau pentru a obține dreptul tutelar asupra copiilor lor. Altele mai suferă încă foarte tare din cauza despărțirii de soții lor, mai ales acelea care au fost părăsite. Situația mea mi se pare mult mai ușoară. Eu trăiesc din banii pe care îi mai am și nu aștept decât permisul de muncă, ca să pot începe, în sfârșit, să lucrez. Probleme, cum ar fi lupta cu soțul pentru plata pensiei de întreținere, nu am.

Gândindu-mă la situația în care mă aflu acum, îmi aduc aminte de viața mea din Africa, care era, în parte, o luptă pentru supraviețuire până la granița cu moartea. Acolo eram dependentă, în cea mai mare parte, numai de mine însămi; limba maa abia o înțelegeam, iar cu lumea civilizată din afară nu aveam nici un fel de contact. Existau zile în care nu schimbam cu nimeni nici măcar un cuvânt. O evadare din satul nostru din podișul kenyan nu ar fi fost niciodată posibilă, pentru că nici o femeie nu ar fi îndrăznit să mă ajute, dacă aș fi rugat-o să mi-o țină pe micuța mea Napirai pe drumul cu mașina prin junglă, unul în care aproape îți rupi gâtul. Nu ar fi făcut așa ceva nici măcar pentru o sumă mare de bani, pentru că nu s-ar mai fi putut întoarce în tribul lor. Bărbații masai nu țin partea unei femei, mai ales atunci când aceasta vrea să fugă.

Aici, dimpotrivă, poți vorbi cu toată lumea, ești înțeles de toți și de cele mai multe ori primești și ajutor. Trebuie numai să te miști. Nu, pentru mine, de când sunt mamă care își crește copilul singură în Elveția, viața a devenit mult mai ușoară și sunt convinsă că va fi și mai ușoară din momentul în care voi putea munci. Unele femei mă avertizează, spunându-mi să nu fiu atât de optimistă, pentru că pentru femei în situația noastră nu există prea multe locuri de muncă. Și, în afară de aceasta, ar trebui să găsesc pe cineva pentru Napirai. Faptul că eu îi mai dau la vârsta ei de aproape doi ani să sugă, li se pare unora dintre mame chiar

ciudat. O să văd eu ce fac, atunci când voi ajunge la momentul respectiv, mă gândesc eu și nu mă las intimidată.

O femeie, pe nume Madeleine, se așază lângă mine și îmi povestește că la sfârșitul lunii aprilie pleacă în Kenya, unde-și permite, în sfârșit, un concediu, ca să-și revină după divorț. Îmi spune că are de gând să meargă pe țărmul de sud, după care stabilim să mă duc să o vizitez acasă, înainte să plece. Vrea să-i dau câteva informații despre Kenya, iar eu îi voi face o schiță unde se află buticul nostru, ca să poată trece pe acolo și eventual să vorbească cu Lketinga. Îmi face o impresie bună. De asemenea, îmi mai atrag atenția încă alte două, trei femei, dar mai ales una dintre organizatoare, care va deveni mai târziu președinta aleasă de noi și care este plină de energie. Cu alte câteva nu intru absolut deloc în discuție. Timpul trece pe nesimțite și ne apucăm toate de spălat și de aranjat vasele. Facem curat în cabană, după care ne luăm la revedere, până la următoarea întâlnire, peste patru săptămâni.

În drum spre casă, îmi trec prin cap o groază de gânduri și diversele povești de viață pe care le-am auzit. În orice caz, mi-a făcut bine întâlnirea aceasta. Pe de-o parte, chiar mă interesează să păstrez legătura cu câteva dintre aceste femei și în afara grupei, dar, pe de alta, mi-am dat seama că nu pot aștepta atât de mult, până când ajung complet lipsită de orice mijloace. A fost pentru prima dată când m-am confruntat cu probleme ale femeilor care își cresc singure copiii. Înainte de anii petrecuți în Africa, am fost o femeie de afaceri de succes și nu mi-am dorit să am copii. În Kenya, este ceva normal ca femeile să se descurce singure cu copiii lor numeroși. De aceea, nu mi-am făcut până acum niciodată prea multe gânduri despre acest subiect. Astăzi, însă, am avut ocazia să văd cum multe femei se lasă pradă destinului lor, ca și cum ar fi paralizate. Eu nu vreau sub nici o formă așa ceva!

Ajunsă din nou acasă, îi povestesc mamei despre impresiile mele și îi spun că mă voi alătura grupei, mai ales că lui Napirai i-a plăcut să se zbenguie cu atâția copii. Mâine vreau să mai întreb la Poliția pentru Străini ce se întâmplă, pentru că deja suntem aici de cinci luni.

Când sun a doua zi de dimineață, simt cu fiecare fibră a corpului meu că acesta este un moment foarte important. Mama stă cu Napirai pe canapea și se uită încordată la mine. Mai mult ca sigur, se roagă.

După ce mi s-a făcut legătura cu biroul respectiv, îi explic femeii de la celălalt capăt al firului problema mea. Amabilă, mă roagă să aștept, ca să se intereseze. Așteptarea aceasta nu o voi uita niciodată în viața mea! Îmi simt inima cum îmi bate până în gât, iar pieptul mi se îngustează tot mai mult. Secundele sau minutele mi se par o veșnicie. „Bunule Dumnezeu, ajută-ne, te rog și de data aceasta!", mă rog eu în gând și țin pumnii strânși pentru mine și pentru fetița mea. În sfârșit, aud vocea doamnei: „Numele dumneavoastră este Corinne Hofmann, locuiți momentan în Wetzikon, împreună cu fiica dumneavoastră, Napirai, născută pe data de 1 iulie 1989, este corect?" „Da", răspund eu parcă sugrumată. „Cererea dumneavoastră a fost acceptată. În următoarele zile veți primi și confirmarea scrisă." Eu îmi țin respirația, după care țâșnește din mine: „Mulțumesc, mulțumesc mult, m-ați făcut cel mai fericit om din lume. La revedere!" Mă întorc și strig plină de extaz: „Putem rămâne! Slavă Domnului!"

În acest moment mă simt ca nou-născută și încep să dansez cu Napirai prin casă. Ea râde și chiuie, deși nu știe de ce mama ei și-a ieșit așa din fire. Mama plânge de fericire. Nici nu pot gândi clar de bucurie. Acum totul va fi bine. Îmi voi aduna toate forțele ca să găsesc, cât pot de repede, un serviciu și o locuință. Îi sun și pe frații mei și le povestesc și lor despre norocul meu.

Îi scriu și lui James imediat o scrisoare. Îmi ies din fire de emoție. De la nașterea fiicei mele nu m-am mai bucurat atât de tare ca în momentul în care am auzit această unică frază, rostită de o femeie, cu totul străină mie. Asta înseamnă pentru mine o nouă viață! Oare ea își dă seama de dimensiunea celor câteva cuvinte rostite de ea? Dar de unde, îmi spun eu, alungând acest gând, important este că mi-am atins scopul. În momentul în care voi primi confirmarea scrisă, voi da un anunț la mica publicitate pentru un loc de muncă.

Seara îi dau lui Hanspeter vestea cea bună și se bucură și el. La masă discutăm despre ce aș putea lucra. Eu propun să fac o primă încercare cu un chioșc. Dacă aș prelua eu tura de dimineață, la prânz aș putea fi deja acasă, la Napirai. Mama se oferă să stea ea două sau trei zile pe săptămână cu Napirai, pentru că între timp s-a obișnuit cu nepoata ei și îi face plăcere. Împreună cu Hanspeter, fac un calcul de ansamblu asupra cheltuielilor care mă așteaptă, în cazul în care mă mut singură într-o locuință și constat că, dacă vreau să nu mor de foame, atunci trebuie să accept un post întreg. Și dacă stau bine să mă gândesc, trebuie să-mi cumpăr mobilier pentru toată casa, pentru că nu mai am nimic. Nici o farfurie, nici un tacâm, nici măcar un prosop nu mai am, iar de mobilă, nici să nu mai vorbim. De aceea nu intră în discuție decât un serviciu cu muncă de teren, pentru că astfel mi-aș putea împărți timpul mai bine, iar cu o cotă-parte la comision aș putea câștiga, într-un interval de timp scurt, ceva mai mult. Mama îmi aduce aminte de fostul meu șef de la asigurări. Deși oferta m-a încântat foarte tare, renunț la idee, pentru că în branșa aceasta ar trebui să lucrez în principal seara. Aș vrea să încerc mai întâi să găsesc ceva atrăgător în cursul zilei, așa că voi da un anunț.

Bineînțeles, trebuie să mai lucrez la aspectul meu fizic. Trebuie neapărat să-mi schimb tunsoarea și să îmi cumpăr vreo

două, trei costume. Dar pentru așa ceva există magazinele second-hand. În aceste condiții, trebuie să-mi cumpăr o mașină, ceea ce aici în Elveția, în comparație cu Kenya, nu ar trebui să fie o mare problemă. Mașini la mâna a doua există la fiecare colț de stradă și, mai mult ca sigur, voi găsi ceva convenabil.

Problema cea mai mare este că nu mai am încredere în mine însămi. Ca să mă duc acum la oameni necunoscuți și să-i conving să le placă ceva, mi se pare, în momentul de față, încă ceva foarte îndrăzneț. Iar când mă gândesc că trebuie să circul prin oraș și să caut străzi pe care nu le cunosc, mă cuprinde teama. Dar ceea ce am știut să fac înainte, voi ști să fac și astăzi și asta cât de curând. Totul mi se pare acum mai ușor de rezolvat decât acum patru luni. Dacă mă gândesc că în Kenya existau momente, în care nu mai puteam sta în picioare din cauza și că 50 de metri mi se păreau o distanță aproape de neînvins, astăzi mă simt, în comparație cu atunci, un bulgăre de energie. Voi reuși, sunt convinsă!

Câteva zile mai târziu, primesc aprobarea de ședere definitivă. Bineînțeles, rămâne să lămuresc problema căsătoriei mele. Din câte mi s-a spus, în Elveția aceasta nu este valabilă. Dar, pentru că am cetățenie germană, decizia trebuie luată la Berlin, Elveția urmând să se alăture hotărârii Germaniei. Deci nu este clar, dacă eu sunt considerată în Europa ca fiind căsătorită sau nu. Deocamdată, însă, nu mă gândesc la acest lucru. Care vor fi, însă, urmările, voi afla abia peste aproape un an de zile. Deocamdată sunt, pur și simplu, fericită.

Trimit anunțul pentru un loc de muncă și rămâne să aștept, încrezătoare, o ofertă bună în domeniul distribuției de produse. Urmăresc și anunțurile de locuințe, dar prețurile și oferta slabă îmi reduc optimismul. Bineînțeles, nu trebuie să plec de la

mama acum imediat, dar, cu timpul, vreau să trăiesc și eu între patru pereți ai mei, mai ales dacă încep serviciul.

După mai bine de două săptămâni de la prima întâlnire a mamelor care își cresc singure copiii, mă sună Madeleine și mă invită împreună cu Napirai la o cafea. Ea locuiește la numai câteva minute de mers cu mașina, în satul vecin, care se află ceva mai sus de Wetzikon. La prima vedere, îmi place complexul de locuințe. Este compus din patru case cu etaj, așezate una în fața celeilalte, câte două pe fiecare parte. În mijloc se află un spațiu verde mare, cu un loc de joacă pentru copii, pe care se zbenguie câțiva copii mici. Bineînțeles, i-ar plăcea și lui Napirai așa ceva! În plus, pe mine mă încântă și pădurea din apropiere, cu susurul pârâului.

Madeleine se bucură că o vizităm. Fiul ei are zece ani și are grijă de Napirai cu o răbdare de înger. Ne povestim îndeaproape viețile noastre și, când aude că tocmai am primit aprobarea de ședere definitivă în Elveția, se bucură foarte tare pentru noi. Eu îi împărtășesc convingerea că voi găsi în curând de muncă. Numai cu locuința se pare că va fi mai greu, pentru că am căutat ceva într-un cartier asemănător cu acesta. Madeleine se oferă să se intereseze ea la administrație, dar îmi spune să nu-mi fac speranțe, pentru că sunt deja liste de așteptare pentru locuințele acestea convenabile. Cartierul m-a fascinat însă atât de tare, încât nu voi ceda așa de ușor.

Îi arăt poze cu soțul meu și cu magazinul nostru din Kenya și o rog să se ducă în concediu la el și să-i ducă o scrisoare de la mine. O mai rog să încerce să afle ceva despre Sophia. Prea mi se pare o coincidență extraordinară faptul că, tocmai la prima mea ieșire, mă întâlnesc cu cineva care pleacă în Kenya. Cu puțină durere în suflet, îi urez la despărțire concediu plăcut. Acasă îi povestesc mamei, încântată, despre cartierul în care am

fost. Sunt hotărâtă să nu caut mai departe, până nu primesc un răspuns negativ de la administrație.

În zilele următoare, primesc prin poștă sporadic câte o ofertă de muncă. Cele mai multe sunt inutile. Ori nu-mi place produsul care trebuie vândut, ori firmele nu vor să plătească nici un salariu de bază, lucru pe care nu-l pot accepta în situația mea. Tocmai când mi-am pierdut orice speranță în ceea ce privește succesul anunțului meu, primesc o ofertă din Zürich. Este vorba despre șaluri din mătase și cravate, care trebuie vândute întreprinzătorilor, drept cadouri de reclamă. Mă uit la prospectele trimise și simt că aceasta este șansa mea. Dau imediat telefon și stabilesc o întâlnire pentru un interviu.

Acum depinde de mine. Va fi dificil să obțin primul post, mai cu seamă după o ședere atât de îndelungată în străinătate. Îmi fac rost de o hartă bună a orașului Zürich și îmi cumpăr un costum frumos. Am avantajul că, datorită staturii mele înalte și slabe, majoritatea hainelor din magazine mi se potrivesc și îmi stau bine. La frizer, mă tund pentru prima dată în viață scurt și îmi vopsesc părul în roșu. O pereche de pantofi noi cu toc, nu prea mulți, conferă înfățișării mele, o ultimă notă de eleganță. Din viața mea de masai, într-o colibă din băligar, chircită pe jos lângă foc și gătind ugali, nu se mai vede nimic. Mama îmi confirmă părerea, pentru că în primul moment abia mă recunoaște. Și Napirai se uită mirată la mine. Numai vocea pare să-i fie familiară. Totuși, când îi dau sânul, se năpustește, ca de obicei, asupra mea și suge alintându-se. Acum este pe deplin sigură că se află la mama ei.

Pentru că vreau să mă prezint la interviu cât pot de degajată, mă decid să merg până la Zürich cu trenul și nu cu mașina. Dar, încă de la gară, trăiesc prima înfrângere. Vreau să-mi cumpăr bilet de la ghișeu, dar acolo este un puhoi de lume. Pentru că nu mai am prea mult timp până la plecare, îl întreb repede pe

funcționarul de la ghișeu, dacă nu-mi pot cumpăra bilet și în tren, în drum spre Zürich. Se uită mirat la mine și-mi spune: „Nu, în trenul urban nu se poate. Trebuie să luați bilet de la automatul de pe peron." În două minute vine trenul. Mă duc repede la linia anunțată și caut aparatul respectiv. Când îl descopăr, nu recunosc decât niște cifre încâlcite și niște săgeți. Stau acolo ca un personaj din epoca de piatră și nu știu cum să fac să ajung la bilet. Un tânăr îmi explică, cu o amabilitate arogantă, cum funcționează automatul. Cât de neghioabă am devenit în cei patru ani de viață în tufișuri!

De următoarea provocare mă ciocnesc la Zürich, atunci când trebuie să mă orientez. Cu chiu, cu vai, aflu drumul. Transpirată toată, în costumul meu cel nou și frumos, ajung la adresa stabilită. Din fericire, mai am zece minute, ca să mă liniștesc.

În sala de prezentare, șalurile strălucesc, care mai de care, în cele mai grozave combinații de culori. Mă întâmpină o doamnă de aproximativ cincizeci de ani. După ce mă prezint succint, aceasta îl cheamă pe soțul ei, care probabil se ocupă de angajări. Își face apariția un domn scund, mai în vârstă, dar plin de energie. Îmi arată imediat stofele de diverse calități. Nu știu ce să cred despre cei doi, dar articolele sunt frumoase și, în orice caz, se vor vinde bine. De acest lucru îmi dau seama imediat. Domnul mă invită în biroul său și discutăm. Când află că abia de curând m-am întors din străinătate, nu este foarte încântat, pentru că îi lipsesc, firește, referințe. Circumspectă, îi povestesc numai despre activitatea mea comercială din Mombasa în domeniul suvenire. La întrebarea dacă sunt căsătorită, răspund că nu, pentru că oricum nu este lămurită problema înregistrării. Acest lucru îl apreciază pozitiv, spunând că soții, de multe ori sunt geloși pe soțiile care lucrează în domeniul distribuției de produse. De copii nu mă întreabă, așa că deocamdată nu pomenesc nimic de fiica mea. La sfârșit discutăm despre salariu.

In mod surprinzător, acceptă imediat propunerea mea, în cazul în care vom încheia un contract de muncă. Îmi spune că mai are o persoană interesată și mă roagă să mai reflectez și eu încă o dată asupra acestui lucru. Îi răspund imdiat că eu nu am nevoie de timp de gândire și că aș dori să încep cât se poate de repede. El adaugă râzând: „Vă sun în zilele următoare."

Deși nu știu ce decizie va lua, încep deja să mă gândesc în drum spre tramvai, cum voi proceda, deoarece nu există o clientelă fixă. Pentru mine, asta înseamnă că trebuie să iau totul de la început. Până acum, el nu a vândut decât ca intermediar la magazinele de confecții, eu, însă, trebuie să prezint aceste produse de marcă clienților industriali, drept cadouri de reclamă pentru firme. Jobul mi se pare atrăgător, pentru că, în loc de contracte de asigurări aride, am ocazia să prezint produse frumoase. Drumul spre casă se desfășoară fără probleme. „Vezi, Corinne, fiecare zi de muncă îți aduce viața tot mai aproape de tine și ți-o face tot mai ușoară", îmi spun eu in sinea mea, zambind pe sub mustață.

Acasă, Napirai se năpustește asupra mea și-mi ridică puloverul, ca să sugă la sân. Ah, cât o iubesc eu pe fetița mea, cu părul ei castaniu și creț și cu ochii ei de culoare închisă, ca două cireșe! Ce schimbare va fi, atunci când nu vom mai putea petrece ziua împreună. Dar știu că la mama mea se simte într-adevăr bine, pentru că ea o iubește ca pe propria fiică.

Acum trebuie să mai căutăm o bonă, care să se ocupe de Napirai în celelalte două zile din săptămână. Cel mai mult mi-ar plăcea să găsesc pe cineva care are copii, pentru că Napirai duce lipsă de parteneri de joacă de vârsta ei. În Wetzikon există un centru de consultații familiale, unde mă duc chiar a doua zi, ca să mă interesez, cum pot găsi cel mai bine o familie. O doamnă mai în vârstă, foarte amabilă și serviabilă, îmi promite că se va interesa și îmi va spune cât poate de repede. După aceea plec și

colind prin sat, mulțumită și liniștită, gândindu-mă, nu fără mirare, cât de ușoară a devenit din nou viața mea. Aici poți vorbi cu toată lumea și fiecare te înțelege, peste tot poți să te interesezi de ceva sau ți se oferă chiar ajutor. Este destul de ciudat că, pe măsură ce trece timpul, îmi dau tot mai mult seama, cât de dură și de grea a fost viața mea în Kenya. Și numai pentru că dragostea mea cea mare pentru Lketinga m-a însuflețit atât de puternic, eu nu am simțit atunci acest lucru.

Acum, problemele cu munca, locuința și copilul sunt toate pe cale de a fi rezolvate și nu am decât de așteptat răspunsurile, unul câte unul. Simt că viața mi se va schimba în curând din temelii și abia aștept să văd cum.

Seara mă sună Madeleine și-mi spune că, din păcate, deocamdată nu urmează să se elibereze nici o locuință și că pentru fiecare există o listă de așteptare. Totuși, îmi dă adresa administrației, spunându-mi că poate este mai bine dacă mă prezint personal. Îi mulțumesc și, pentru că ea pleacă a doua zi, îi doresc încă o dată vacanță frumoasă în Kenya. Dezamăgită, încerc să diger vestea și mă hotărăsc să mai aștept câteva zile.

De la viitorul meu patron, cel puțin așa sper eu să fie, nu am mai auzit nimic din ziua interviului. Pentru că alte oferte nu am mai primit, sunt hotărâtă să lupt pentru jobul acesta. Așa că sun și întreb. Domnul cel energic și mai în vârstă încearcă să ocolească răspunsul. Îl întreb, fără prea multe vorbe, care este problema. Îmi răspunde că în momentul de față nu prea știe dacă eu sunt persoana potrivită. El ar vrea să încerce cu mine, dar nu la salariul convenit, pentru că, la urma urmei, nu am experiență. Îmi spune că ar trebui să reduc clar pretențiile de salariu. Indignată, îi răspund că în orice caz merit banii pe care i-am pretins. „Cine a făcut afaceri de succes în Africa, va avea și aici succes!“ După un du-te-vino, este de acord să încep pe data de

1 mai. Două zile mai târziu, am contractul în mână. Am obținut primul loc de muncă solicitat. Să mai spună cineva că nu am noroc!

DIN NOU STĂPÂNĂ PE PROPRIILE PICIOARE

Îmi mai rămân două săptămâni, în care să mă pregătesc și să fac rost de o mașină. Deși mă bucur de această provocare, am momente de îndoială: oare chiar mai sunt în stare să mă afirm în lumea afacerilor? Urmează zile foarte agitate. Găsesc un Ford vechi, pe care abia îmi pot permite să-l cumpăr. Cum asigurările de tot felul înghit o grămadă de bani, rezervele mele încep să se cam termine. Trebuie să încep odată să câștig din nou bani!

Mai am trei zile până încep serviciul, când, cu puțin timp mainte de ora prânzului, mă sună doamna cea amabilă de la centrul de consultații familiale. Îmi spune că avem noroc, pentru că o familie drăguță din Wetzikon i-a anunțat că are un băiețel de vârsta lui Napirai. Îmi spune că ea a avut deja o discuție cu ei, iar acum urmează să mă duc eu cu Napirai la această familie, pentru că, la urma urmei, contează concepțiile noastre despre educație și simpatia reciprocă. Sun la familia respectivă și stabilim o întâlnire. În timpul vizitei, perechea îmi devine din ce în ce mai simpatică. Este o familie liniștită și echilibrată, iar cei doi copii par să se înțeleagă bine. Nu trece mult timp, până se așază pe jos și încep să se joace cuminți cu jucăriile băiețelului. După ce ne-am cunoscut mai îndeaproape, stabilim să o duc pe Napirai la ei joia și vinerea. În restul zilelor se va ocupa bunica ei de ea. Acum am clarificat multe lucruri și pot să-mi încep serviciul.

Prima zi de muncă trece pe nesimțite. Am convenit ca prima săptămână să lucrez în magazin, până mă obișnuiesc și mă

familiarizez cu produsele, cu varietatea de modele și cu denumirile lor. Totul este nou și palpitant. Abia în mașină, în drum spre casă, îmi dau seama cât de obosită sunt dintr-odată. Îmi vine să adorm pe loc. În timp ce mă lupt cu oboseala, îmi vine în minte medicul spitalului din Wamba. El mi-a spus atunci că, din cauza hepatitei grave pe care am avut-o, nu voi mai putea munci multă vreme și, probabil că și după ani de zile, numai cu jumătate de capacitate, deoarece starea generală a organismului meu este complet distrusă. Va mai trece mult timp, până mi se va reface sistemul imunitar. „Mai mult ca sigur că acum este din cauza schimbării", încerc eu să mă liniștesc și să alung amintirile despre bolile de-atunci.

Acasă mă întâmpină Napirai, care nu mai are răbdare și trage, ca de obicei, de bluza mea. Eu mai am încă destul de mult lapte și sânii îmi sunt încordați, lucru care în timpul zilei m-a tot deranjat. Așa că mă hotărăsc, deși mă doare sufletul, ca în următoarele zile să încep să o înțarc. „Totul a decurs foarte bine", mă liniștește mama. Numai după ce a dormit după-amiază, Napirai a plâns puțin, pentru că nu a avut sân. Ea nu știe ce este suzeta, nici biberonul, iar să o învăț acum, mi se pare o prostie. Pentru o fracțiune de secundă, am mustrări de conștiință, pentru că nu sunt obișnuită ca Napirai să plângă, în afară doar de atunci când se lovește. În Kenya auzi rareori copiii plângând, așa cum am remarcat aici, atât de des, în ultima vreme, iar de smiorcăit nici atât.

Cursul de inițiere de o săptămână îmi face bine. Am de-a face cu diverși oameni, iar încrederea în forțele mele, pe care, după toate aparențele, numai eu o consider nesatisfăcătoare, crește pe zi ce trece. Pentru prima dată de la întoarcerea mea, simt că sunt băgată în seamă și ca femeie. Mult prea mult timp nu m-am considerat altceva decât mamă. Acum însă, când mă duc în pauzele de prânz la restaurantul din apropiere să mănânc,

surprind priviri admirative. Odată, mă gândesc pentru o fracțiune de secundă, când am făcut eu ultima dată dragoste și constat că nu prea mai știu exact. La mine și la soțul meu sexualitatea nu se afla pe primul loc. Deși el mi se părea foarte erotic, la începutul relației noastre a trebuit să constat faptul că la samburi nici nu se sărută, nici nu se mângâie. Sexul, la ei, nu este un joc, ci servește numai la reproducere și eventual la satisfacerea bărbatului. Ei nu știu ce înseamnă orgasmul la femeie. Unul dintre motive este și groaznica incizie a fetelor. Nu voi înțelege niciodată această ciuntire cumplită a organelor genitale femeiești. Nici Lketinga nu-și prea putea explica de ce li se face femeilor așa ceva. Durata scurtă a scenelor noastre de dragoste nu mă mai deranja, pentru că eu îmi iubeam soțul din toată inima și mult timp am fost, pur și simplu, fericită că pot trăi alături de el.

Uitându-mă la bărbații din restaurant, nu reușesc să-mi imaginez o relație cu cineva, iar sex nici atât. Gândul să am o legătură acum, după mai mult de cinci ani, cu un alb, mă înfricoșează și îmi suprasolicită clar fanteziile mele „moarte". Sau este din cauză că, pur și simplu, nu sunt îndrăgostită și am alte treburi mai importante? Cu toate acestea, constat că atenția cu care eu nu mai eram obișnuită, îmi face bine, așa că o savurez în timpul pauzei scurte de prânz de la distanță sigură, mai ales că ea nu este insistentă.

Mi se rupe sufletul când o duc prima dată pe Napirai la bonă. Colțurile gurii încep să-i tremure și ochii ei închiși la culoare se umplu cu lacrimi. Plângând, bâiguie întruna „Mamaaaa" și întinde mânuțele după mine. Bona o ia pe Napirai în brațe și încearcă să o calmeze vorbind cu ea și mângâindu-i, plină de afecțiune, cârlionții. Când văd scena aceasta, mă liniștesc și simt că se va simți bine aici. Cu toate acestea, plec la serviciu cu

inima grea. Abia la magazin, noua mea misiune mă face să mă abat de la acest gând. Astăzi încep să fixez prin telefon întâlniri. Nu este ușor să câștig interesul persoanelor respective, dar până seara reușesc să stabilesc câteva întâlniri. Imediat după serviciu, mă duc să o iau pe Napirai și dau, pur și simplu, buzna, alergând cele trei etaje, cu pantofii mei cu toc. Napirai îmi deschide ușa, împreună cu bona și pe fețișoara ei mânjită se vede că abia a mâncat de seară. Nu se mai repede imediat la puloverul meu, ci îmi ia mâna și mă trage în camera în care cei doi copii s-au jucat până de curând, gângurind ceva. Ea pare veselă și mulțumită, iar mie mi se ia o piatră de pe inimă. Când ajungem acasă la mama, este mare tărăboi, pentru că a fost pentru prima dată când Napirai a fost plecată de la ea atâta vreme.

Mama îmi întinde două scrisori din Kenya. „Oh, două deodată", mă mir eu, bănuind că cea de-a doua este de la Sophia. În prima, James îmi scrie că se bucură foarte tare de faptul că avem voie să ne stabilim în Elveția. Îmi spune că toți s-au rugat pentru noi și că rugăciunile au ajutat de data aceasta. De asemenea, îmi mulțumește în numele mamei pentru banii pe care i-a primit prin misiune. Este o scrisoare plină de dragoste și eu mă bucur că totul merge atât de bine. A doua scrisoare, potrivit antetului, scrisă acum trei săptămâni, este de la Lketinga. Mă mir foarte tare, pentru că acesta este primul lui semn de viață de la ultima noastră convorbire telefonică, de acum o jumătate de an.

Dragă Corinne Leparmorijo,

Jambo! Ce faci, soția mea? Sper că ești okay. Eu sunt bine, dar mi-e dor de tine și de fiica mea. Sper că ai aflat că mașina mea a ars, dar nu știu cum s-a întâmplat. Una din părți este stricată complet. Cele mai multe probleme le am cu magazinul, în care încă mai lucrez. Din octombrie, de când ai plecat, nu am

mai făcut nici o afacere. Nu am plătit chiria, numai jumătate din februarie, 5.000 de șilingi kenyeni. Așa că aștept să plătesc în mai 21.000 de șilingi kenyeni. Din cauza crizei din Golf nu mai facem nici un fel de afaceri.

Toți au părăsit locurile acestea. Magazinul indianului nu mai există. Au mai rămas doar doctorul Kulumba și restaurantul chinezesc. Eu am vândut acum mașina și de banii luați am cumpărat o Toyota Saloon mică. Am vândut-o cu 80.000 de șilingi kenyeni, dar persoana care a cumpărat-o nu a plătit tot, ci numai 67.000 de șilingi. De aceea, te rog, nu mă uita. Trimite-mi bani, ca să pot plăti chiria la magazin. Acum lucrez ca taximetrist pentru turiștii care au mai rămas. Sper că primești scrisorile de la fratele meu, nu?

Acum plouă mult la Mombasa. Este iarnă, ca la noi. Multe salutări de la masaii Kamau, le este dor de tine și de Napirai. Ei mă numesc mereu tatăl Napirai. Când îi aud, îmi amintesc atât de mult de Napirai. Dacă nu vă mai întoarceți, atunci spune-mi, pentru că vreau să-i trimit fiicei mele hăinuțele și păpușile ei. Scrie-mi ce faci acum. Lucrezi sau stai la mama ta acasă?

Eu nu am vrut să scrie Priszilla pentru mine, pentru că ea nu scrie niciodată ce spun eu. Ea scrie numai ce vrea ea. De aceea, m-a ajutat un prieten să scriu scrisoarea aceasta.

Multe salutări fiicei mele. Mi-e dor de ea și de dragostea ei pentru mine. Mi-e dor de voi amândouă.

Multe salutări la întreaga familie,
Lketinga Leparmorijo

Prima mea reacție, după ce citesc scrisoarea, este de furie. Nu înțeleg de ce mă roagă să-i trimit bani, după ce i-am lăsat tot ce aveam. Acum o jumătate de an, el era, în condițiile din Kenya,

putred de bogat. Pe de altă parte, însă, îmi dau seama că singur nu poate conduce magazinul. Mai citesc încă o dată scrisoarea și mă întristez foarte tare. Simt că îi este într-adevăr dor și că ar avea nevoie de noi. Îmi vin în minte imagini și mi se perindă prin cap timpurile frumoase, când cutreieram fericiți dealurile. Îl văd pe Lketinga în fața ochilor, cum îmi explica el, mândru, toate rădăcinile și tufele, cum, ferit de privirile curioase, mă spăla tandru pe spate, îmi săpunea părul cu o răbdare de înger și mi-l clătea, cu puținul de apă din râu, cu ajutorul unei cutii de conserve. Cât de îngrijorat se ducea el să caute de mâncare, atunci când eram bolnavă și lipsită de puteri. Sau cum se uita la mine cu fața radiindu-i, atunci când aveam cele mai mari probleme și îmi spunea: „No problem, my wife." Tot mai mult mă pierd în amintiri plăcute, în timp ce scenele îngrozitoare dispar în fundal. Totuși, dacă apelez la rațiunea mea, știu că nu mai poate exista o cale de întors. Ar însemna să renunț la propria mea viață!

Un lucru este sigur: nu pot și nu vreau să-l ajut, pentru că nu mai am nici un ban. Sunt curioasă ce-mi va povesti Madeleine, când se va întoarce din concediu.

Sâmbătă seara mă sună și-mi spune că are o veste proastă și una bună. Îmi povestește că i-a plăcut foarte mult în concediu și-i pare rău că s-a terminat. „I-ai dat lui Lketinga scrisoarea?", o întreb eu. „Nu, am fost de două ori la magazin și de fiecare dată era închis. Totul arată ca și cum ar fi părăsit, iar în fostul tău magazin mai sunt doar câteva articole. Sinceră să fiu, nu cred că acolo se mai muncește", îmi povestește ea. Mă doare, totuși, sufletul, când văd că ceea ce am construit cu mare strădanie a fost distrus. Îmi spune că pe Sophia nu a găsit-o, dar a aflat că este plecată într-o călătorie. Sunt cam dezamăgită că nu-mi poate relata nimic, dar cel puțin știu că nu mai este nevoie de banii ceruți pentru magazin.

Acum, însă, urmează știrea îmbucurătoare, care privește viața mea de-acum. A auzit că în blocul de peste drum de ea s-ar elibera o locuință cu două camere și jumătate, care s-ar putea să nu fie încă repartizată. Perspectiva că aș putea obține o locuință în cartierul meu de vis, în condițiile acestea, mă pune pe jar. Mă așez imediat și scriu o scrisoare lungă la administrație, în care descriu situația mea. Îi rog să ne dea o șansă, mie și lui Napirai. Peste două zile dau telefon. Referenta își aduce imediat aminte de scrisoarea mea, dar îmi spune că există o listă de așteptare lungă. După ce îi mai prezint încă o dată, plină de insistență, situația dificilă în care mă aflu, mă roagă amabil să-i las timp de gândire o noapte, spunându-mi că mâine îmi va da răspuns. Eu trimit din nou o rugăciune spre cer. Și mama are emoții. „Hai să mergem repede acolo!", îmi propune ea. „La urma urmei, vreau să știu pentru ce mă rog." Suntem foarte încântate de grădină. Napirai s-ar putea juca pe iarbă, iar vara am pune acolo un bazin. Mama și cu mine începem deja să ne facem planuri. Ar fi prea frumos, dacă mi s-ar da locuința aceasta!

A doua zi, încep deja munca de teren și am primele prezentări. Cu două genți pline, mă duc la diverse firme și le arăt cravatele și șalurile. Din păcate, succesul nu este imediat, pentru că mai întâi firma trebuie să stabilească bugetul alocat pentru cadourile de reclame. Mă roagă să revin peste trei sau patru săptămâni. Deși aproape fiecare client își cumpără ceva pentru el personal, câștigul nu este, bineînțeles, cel dorit și o dată cu el nici comisionul. Mă rog, au fost primele mele încercări și mi-e clar că trebuie să duc o muncă de reconstrucție mare.

Seara stăm la masă, plini de emoție și așteptăm telefonul de la administrație. Timpul se scurge foarte încet și speranța începe deja să mi se spulbere, când, cu puțin timp înainte de ora zece, sună telefonul. Într-adevăr, este doamna cea amabilă de la administrația locuințelor. Își cere scuze că sună atât de târziu și

mă întreabă dacă am un serviciu și dacă da, ce lucrez. Eu mă trezesc imediat și îi dau bucuroasă informațiile cerute. Apoi aud o respirație adâncă, după care spune: „Bine, în cazul acesta fac o excepție, pentru că, de când v-am citit scrisoarea, dumneavoastră și fiica dumneavoastră nu îmi mai ieșiți din cap. Vă voi expedia contractul. Data la care vă veți putea muta, însă, nu pot, firește, să v-o comunic încă, pentru că moștenitorii chiriașei decedate trebuie să mai pună la punct câteva lucruri." Cu lacrimi în ochi, îi mulțumesc și nu-mi vine să cred că am atâta noroc. Până și mama începe să creadă. „În ciuda a tot ce s-a întâmplat, ești o norocoasă. Felicitări! Dar acum te așteaptă o grămadă de cheltuieli." Eu o contrazic, spunându-i că mie nu-mi trebuie decât strictul necesar, ca să trăiesc. O sun imediat pe Madeleine și ne bucurăm împreună de mutarea mea, care va avea loc în curând. Pentru că nu am mobilă, aceasta va fi ușor de făcut.

Peste câteva zile primesc un telefon de la un bărbat necunoscut. Se dovedește a fi fiul chiriașei precedente. Îmi spune că a aflat de la administrație de povestea mea și ar vrea să-mi facă o propunere. „Am auzit că vă veți muta în locuința mamei mele decedate și, din câte știu, nu aveți nimic, pentru că tocmai v-ați întors din străinătate. Așa că aș vrea să vă propun să vă uitați la mobilier și ceea ce doriți, puteți păstra. Restul arunc la gunoi. În schimb, vă revine dumneavoastră curățenia finală. Vă convine?" Sunt copleșită și impresionată. Accept propunerea, mulțumindu-i, după care stabilim o dată la care să vizitez locuința. Încet, încet, norocul meu începe să mi se pară cam ciudat. Când mergem, o iau pe mama ca sfătuitor. Mi-a plăcut de cum am intrat și am știut că aici ne vom simți bine. După colibele mele din Kenya, sufrageria cea mare și luminoasă, dormitorul, bucătăria deschisă și baia cea mică mi se par un palat. Mobilierul este cam demodat, dar pe mine nu mă deranjează absolut deloc, pentru că totul este curat și îngrijit, iar

cu puțină îndemânare îi pot pot conferi un pic de culoare. O bucătărie completă, de la veselă din porțelan cu margine aurită, până la tigaie, de la presă de usturoi, până la tel, toate îmi stau la dispoziție, iar în dulapul de perete de pe coridor sunt așezate teanc prosoape și așternuturi. Îmi dau imediat seama că mă pot muta și locui curând aici. Mai lipsesc doar hainele mele și ale lui Napirai. Și toate astea, fără să dau nici un ban din buzunar! Din nou îi mulțumesc bunului Dumnezeu pentru tot acest noroc, de care am avut parte în ultima lună de zile.

În timp ce inspectez încântată camerele, mă gândesc, dintr-odată, la faptul că prin această locuință mi se dă ceva înapoi. Înainte de a pleca definitiv în Kenya, aveam și eu o locuință asemănătoare, tot așa de mică. Pentru că eram sigură că nu mă voi mai întoarce niciodată, am predat locuința complet mobilată unui student, care voia să urmeze școala tehnică, contra costului biletului meu de avion. Nici lui nu-i venea atunci să creadă că a avut atâta noroc. Parcă îl văd și acum pe tânărul acela, împreună cu mama lui, cum mă întrebau mirați, dacă într-adevăr nu am nevoie de nimic. „Nu, acolo unde merg eu nu am nevoie de nimic din ce este aici", am răspuns râzând.

De aceea, acum consider acest lucru ca un cadou returnat. Îi mulțumesc încă o dată domnului cel amabil și îi mărturisesc cât de mult mi-a ușurat el viața cu acest gest. Parcă se simte jenat și își ia repede la revedere. Pe cealaltă parte se deschide ușa și apare viitoarea mea vecină. Mă prezint și îi spun că mă bucur foarte tare că mă mut aici. Două fetițe bagă și ele capul pe ușă și atunci îmi dau seama că am găsit și pentru Napirai paradisul.

Săptămâna de lucru se scurge repede și pot trece în cartea de conturi primele succese, mai mari sau mai mici. Petrec ultima noapte în casa mamei mele și nu pot adormi de emoție. Cu toate că sunt recunoscătoare că am putut găsi aici un adăpost, totuși,

abia aștept să fiu independentă. În sfârșit, voi avea împreună cu Napirai locuința noastră, în care mă pot desfășura după plac. În timp ce mă las pradă gândurilor nocturne, îmi vine în minte o situație asemănătoare, în care m-am aflat eu odată. Atunci când am petrecut ultima noapte împreună cu Lketinga în coliba cea neîncăpătoare a mamei, în care locuisem împreună un an de zile, la fel, nu am putut închide un ochi de bucurie că ne mutăm în manyatta noastră cea nouă și mare. Îmi amintesc, cu câtă mândrie am aranjat adăpostul nostru cel nou, cu cele câteva lucruri pe care le aveam pe-atunci. Deodată, îmi trece prin minte o întâmplare ciudată, care s-a petrecut atunci. În timp ce îmi așezam hainele în colibă, am descoperit lângă peretele din băligar uscat, un șarpe mic, gri. Speriată, am luat din reflex o piatră din vatră și am omorât sărmanul animal. A doua zi, când a aflat, mama-soacră părea să nu fie deloc încântată. Lketinga mi-a explicat apoi că, dacă o femeie tânără găsește un pui de șarpe, atunci când se mută la ea în manyatta, înseamnă că ea este gravidă. De aceea, nu ai voie să omori acești șerpi mici. Mi-a părut foarte rău de această întâmplare nefericită, totuși eram sigură că șarpele meu nu era semn de sarcină. Doar ar fi trebuit să observ ceva. Câteva săptămâni mai târziu s-a dovedit, firește, că în momentul acestei întâmplări eu eram deja gravidă. „Dar mâine precis nu ne va aștepta nici un șarpe", mă mai gândesc eu, înainte să închid, în sfârșit, ochii.

A doua zi, ne mutăm cu puținele noastre catrafuse, în locuința cea nouă. Avem doar câteva lucruri în plus față de o mutare nomadă a mamei-soacre. Numai că ea nu-și punea lucrurile într-o mașină, ci toată averea ei era transportată de un măgar. Mai întâi erau desfăcute din manyatta crengile mai mari, care mai puteau fi folosite și fixate în dreapta și în stânga măgarului, în așa fel, încât să mai aibă loc și picile de vacă, luate din locul de dormit și făcute sul și rogojinile din sisal, lucrate de

mână, care au servit ca învelitoare pe acoperiș. De jur împrejur, ca atârna cele câteva oale, căni și tigve pe care le avea. Astfel totul era deja pregătit pentru marșul prin stepă.

La noi, mutarea nu durează mai mult de-o oră. Mama mi-a făcut cadou o plantă verde mare, frumoasă, care dă viață încăperii. De asemenea, ne-a dat pentru început un coș cu alimente. Napirai inspectează tot ce este nou și nu prea știe, dacă să se bucure sau nu. După ce le punem toate în ordine, mă duc cu ea la locul de joacă, unde se află, pe lângă o ladă cu nisip, și un tobogan. Copiii de toate vârstele, care se joacă acolo, ne examinează puțin nesiguri și șușotesc sau chicotesc unii cu alții. Contactul cu oameni de altă culoare pare să fie aici încă ceva neobișnuit, pentru că Napirai este privită îndelung, cu uimire. Doi copii chiar fug de acolo și peste puțin timp îi văd stând cu mamele lor pe balcon. De la ceata de copii care a mai rămas, încerc să aflu măcar cum îi cheamă. Mai târziu, când ni se alătură și Madeleine, copiii devin mai vioi și ea este nevoită să le explice cine suntem.

Seara, gătesc în locuința cea nouă spaghete. Vrem să facem o mică inaugurare, împreună cu Madeleine și fiul ei. Este pentru prima dată, de când sunt aici, când gătesc din nou într-o bucătărie europeană, pentru că mama nu a vrut să lase pe nimeni în sectorul ei. Mă bucur că pot să învârt butonul de la aragaz, ca să încălzesc plita pe care vreau eu, că pot să deschid robinetul, ca să umplu oala cu apă. Totul funcționează incredibil de ușor și de repede. Ca să gătesc așa ceva în manyatta noastră, aveam nevoie de două, trei ore. Mai întâi trebuia să cobor la râu, să umplu, cu ajutorul unei cutii de conserve, o canistră cu apă și apoi să o car acasă. După aceea, mergeam prin stepă după lemne, cu care mă chinuiam să aprind focul. Bineînțeles, nu exista hârtie de ziar. În schimb, dacă aveam noroc, găseam resturi de jar sub pietrele din vatră, în care trebuia să suflu ca să

le reaprind. Până se aprindea flacăra de care aveam nevoie, coliba se umplea de un fum pișcător, care te făcea să-ți curgă lacrimile și care îți lua tot aerul. Iar acum stau aici, în locuința mea din Elveția, dau de două ori din mâini și oala este deja pe aragaz! De fiecare dată trăiesc aceste lucruri simple ca momente de fericire. Sunt conștientă de ele și îmi pare bine că am avut ocazia să cunosc și cealaltă parte.

Madeleine vine cu o sticlă de vin roșu, iar acum putem sărbători cum trebuie. Ne mirăm de faptul că deja după prima întâlnire pe care am avut-o cu celelalte mame care își cresc singure copiii, viața noastră s-a schimbat. Mâine ne vedem din nou și sunt curioasă cum va decurge cea de-a doua întâlnire a noastră, dacă și celelalte au avut experiențe frumoase asemănătoare.

Organizatoarele se bucură de aceste experiențe pozitive și mărturisesc: „Exact asta urmărim și noi. Fiecare dintre noi are niște relații și o poate ajuta pe cealaltă. Exact așa trebuie să și funcționeze!"

Intru în discuție cu o femeie nou venită în grupă și nu fac altceva, decât să mă mir. Își crește singură cei trei copii și trăiește într-un sat mic, de circa 50 de locuitori, la o altitudine de 1200 metri, într-o casă foarte veche. Ea trebuie să facă totul singură, să taie lemne, să întrețină focul în sobă, ca să aibă apă caldă și căldură și să facă reparațiile la casă. Ca să meargă la cumpărături, trebuie să facă un drum pe jos de două ore și să care totul într-un rucsac, urcând muntele înapoi. Iarna dă munți de zăpadă. De la divorțul ei, de acum câțiva ani, nu prea a mai ieșit în lume. Faptul că aici, în Elveția, o femeie tânără trăiește de bună voie atât de izolată și de patriarhal, mă impresionează foarte tare. Îmi propun să o vizitez în următorul week-end liber, pentru că vreau să văd cu ochii mei, cum reușește ea să facă toate aceste lucruri.

Mai târziu, mai discut cu o femeie drăguță, care are două fete. Și ea s-a întors de curând din străinătate și locuiește momentan la părinți, după ce căsnicia ei a eșuat. Pentru că cele două fete ale ei se înțeleg bine cu Napirai, stabilim să petrecem un week-end împreună. Duminica trece repede și fiecare merge din nou pe drumul ei. De data aceasta, am aflat că am dreptul la alocație pentru copil de la patronul meu, așa că mă decid să-i aduc șefului meu la cunoștință, cu prima ocazie, de existența copilului meu.

La sfârșitul celei de-a doua luni de muncă la serviciul de distribuție, îmi vine o idee electrizantă. Cifra de afaceri a crescut până acum prea încet, din cauză că firmele mari fac rar o comandă imediată. Dar, pentru că din experiență am constatat că aproape fiecare client cu care intru în contact își comandă ceva pentru el, mi-a venit idea să organizez vânzări directe la personalul din bănci, de la asigurări și la alți mari întreprinzători. Șeful meu este și el de părere că trebuie să încerc, spunându-mi că mă va susține în cazul unei eventuale vânzări.

Ideea se dovedește a fi cu succes. Acum stabilesc întâlniri, ca să prezint colecțiile în avans și să hotărâm împreună o dată a vânzării. La scurt timp, are loc deja prima vânzare la o bancă și decurge excelent. Bărbații își cumpără imediat mai multe cravate de marcă și, de cele mai multe ori, fulare sau șaluri pentru soțiile lor. Bineînțeles, vânzările au loc la sfârșitul programului, ceea ce înseamnă că seara trebuie să stau până mai târziu. În schimb, relațiile cu clienții sunt foarte destinse și plăcute, pentru că ei sunt deja în bună dispoziție, ca după serviciu. Datorită creșterii încasărilor, la sfârșitul lunii s-a îmbunătățit considerabil și salariul meu.

Între timp, suntem în mijlocul verii, iar eu tot încerc să vin acasă cât pot de devreme, ca să mă pot juca afară cu fetița mea.

Ne-am acomodat de minune în noua locuință. Copiii vecinilor sunt încântați de Napirai și este un permanent du-te-vino între locuințele noastre. Odată vin copiii la noi, altă dată dispare Napirai pentru câteva ore dincolo. Este aproape la fel de multă agitație ca în Kenya, iar noi suntem fericite. În serile frumoase, Madeleine vine la noi și stăm de multe ori la taifas până noaptea târziu. De altfel, Napirai doarme și ea mai bine, atunci când aude voci. Ea poate să adoarmă la orice zgomot. Atunci când este liniște totală, dimpotrivă, nu adoarme. Cu banii câștigați în plus am cumpărat un grătar cu cărbuni și pentru Napirai un bazin. Acum, jumătate din copiii din cartier se strâng la noi, lucru care aduce multă veselie. Când plouă, ne încălțăm cu cizmele de cauciuc și mergem prin pădurea din apropiere. De cele mai multe ori, ni se mai alătură unul sau doi copii. Eu trag, pur și simplu, în piept aburul care iese din pământul umed și savurez pajiștile verzi și pădurile. Când este vreme frumoasă, facem un foc în pădure și punem pe grătar cârnăciori, pe care îi aducem de acasă. Asta le place copiilor. Eu însămi iubesc mirosul de foc, pentru că îmi amintește de viața din manyatta, din Kenya. Gândurile mele se învârt de fiecare dată în jurul unuia din nenumăratele evenimente trăite lângă foc.

De multe ori fac grătar și acasă pe grătarul cel nou cu cărbuni. În week-enduri mereu se petrecere câte ceva. Ori mergem împreună cu Madeleine sau cu alte femei din grup la un lac să facem baie și picnic, ori mergem la munte și facem mici drumeții. Toată lumea este încântată, pentru că de fiecare dată ne strângem mai mulți, femei și copii. Astfel ne abatem gândurile de la o problemă sau alta. De mult nu am mai petrecut o astfel de vară frumoasă. Totul s-a schimbat atât de repede spre bine. Singura picătură amară este că nu știu ce face Lketinga, pentru că, de când a predat definitiv magazinul, James nu a mai auzit nimic de el.

OBSTACOLE BIROCRATICE

Dintr-odată, la începutul lunii septembrie, ceva mă smulge din euforia mea plină de entuziasm. Este vorba despre solicitarea mea de constituire a registrului genealogic, de care eu și uitasem. Simt că mor, când văd ce scrie. Conform legislației germane, eu sunt considerată ca fiind căsătorită, ceea ce înseamnă că Napirai trebuie să poarte numele tatălui, asta în cazul în care cei doi părinți nu s-au pus de acord asupra unui alt nume. Pe lângă aceasta, numele este certificat abia atunci când este înregistrat în registrul genealogic sau în buletinul de identitate. În plus, trebuie să prezint certificatul de naștere al soțului meu. Pentru numele lui Dumnezeu, de unde să scot eu acum un certificat de naștere, care, nici măcar nu există? Într-unul din formulare trebuie să răspund la o mie de întrebări, referitoare la părinții lui Lketinga. Cum să fac eu rost acum de toate aceste informații, de la un soț, despre care nici măcar nu știu unde se află în acest moment?

Toate mi se învârt în cap și mi se face rău. Lketinga nu ar fi niciodată de acord ca Napirai să-mi poarte numele. Permisul de ședere în Elveția, însă, mi s-a acordat numai pe baza faptului că Napirai și cu mine purtăm același nume și avem aceeași naționalitate. Simt că înnebunesc de teamă că cineva mi-ar putea-o lua pe Napirai. Oare din cauza câtorva paragrafe idioate să se prăbușească universul nostru atât de frumos, pe care abia l-am clădit? Sau oare Lketinga, care trăiește la 10.000 de kilometri depărtare de noi, într-un loc necunoscut, trebuie să fie reprezentantul legal al lui Napirai?

Nu-mi vine să cred! Citesc și iar citesc întrebările și nu știu cum aș putea răspunde vreodată la ele. Îmi vine să las totul

baltă! Napirai, însă, va avea cândva nevoie de un buletin, iar pentru asta îi trebuie un certificat de naștere atestat, care trebuie, însă, legalizat în Kenya. Dumnezeule, cum să fie posibil așa ceva? Încep să nu mai știu ce trebuie să fac. Sunt disperată. O sun pe mama, care încearcă să mă încurajeze, dar nici asta nu mă ajută cu nimic.

Pentru că nici unul din cunoscuții mei nu este la curent cu aceste lucruri, sun la Consulatul General German din Zürich și stabilesc o întâlnire. Acolo mă întâmpină un domn amabil și binevoitor, dar nici el nu-mi poate da prea multe informații. Îmi spune că așa sunt legile și să încerc să aflu mai multe lucruri despre familia mea de la fratele lui Lketinga. Apoi, va vedea el ce va putea face cu informațiile pe care i le aduc și dacă îi vor fi de ajuns.

Plec din consulat epuizată și transpirată toată. Singurul lucru pe care îl știu este că toată această poveste va fi complicată. Mă gândesc la rudele mele din Kenya, care îmi sunt atât de dragi, la traiul lor umil și primitiv. Cum să le explic eu acestor oameni, că în lumea noastră civilizată avem nevoie de toate aceste lucruri? Iar acum trebuie să mai dea referințe și despre morți, ei, care nici măcar nu-și cunosc ziua de naștere și nu înțeleg de ce se mai și serbează! Mi se pare absurd.

Dar pentru că nu văd altă soluție, mă apuc și-i scriu lui James o scrisoare lungă. Îl rog să-mi răspundă, cât poate de exact, la toate aceste întrebări și, dacă este posibil, să bată scrisoarea la mașină și să o legalizeze la misiune. Îi scriu că îmi pare foarte rău că am produs atâta neliniște în sat din cauza aceasta, dar pentru mine și pentru Napirai aceste lucruri sunt foarte importante. Trimit scrisoarea, fără să-mi fac prea multe speranțe. Sunt convinsă că va dura mai mult de două, trei luni până voi primi răspuns, pentru că în perioada aceasta James este la școală și abia de Crăciun se va duce acasă. Consulatul urmează să

trimită certificatul de naștere al lui Napirai și certificatul de căsătorie, în Kenya, pentru legalizare. Și asta va dura o veșnicie. În ciuda tuturor acestor evenimente agitate, începem să ne revenim încet, încet, la viața de zi cu zi și încerc să nu mă mai gândesc la eventuale vești proaste. Într-un fel sau altul, se va rezolva și problema aceasta.

Cu câteva săptămâni înainte de Crăciun, vânzările la persoanele particulare merg excelent, pentru că produsele se potrivesc de minune pentru cadouri. Șeful meu este foarte mulțumit de mine și-mi cumpără în leasing o mașină nouă, frumoasă, deoarece Fordul meu vechi mă lasă tot mai des în pană în mijlocul orașului, lucru care îmi creează deja destul de multe probleme la întâlnirile cu clienții. Totuși, sunt impresionată, de cât de repede și de ușor mi se acordă ajutor, de fiecare dată când am pană. Ori oprește un șofer, ori este chemat Serviciul de Intervenție și, în cel mai scurt timp, am un ajutor. Și când mă gândesc ce probleme aveam în Kenya! Acolo stăteam de multe ori ore întregi, dacă nu zile, afară, în mijlocul sălbăticiei și nu trecea nimeni, care să te ajute. Cu timpul, am fost nevoită să învăț să meșteresc singură la motor sau să repar penele de cauciuc, care nu se mai terminau. Numai când rămâneam împotmolită cu Land Rover-ul în noroi sau în nisip, mă puteau ajuta localnicii, tăind din arbuști lemne, pe care le puneau dedesubtul roților, ca să am aderență.

Într-o zi, mă duc mândră cu mașina cea nouă la serviciu. Peste noapte ninsese și străzile erau pline de mâzgă. Eu mă simt, însă, în siguranță, pentru că șeful meu m-a asigurat că pot merge cu cauciucurile, care sunt pentru orice tip de vreme, și în condiții de iarnă. Totuși, merg încet și cu atenție. Când iau, însă, o curbă la dreapta, mașina nu mă mai ascultă, alunecă pe mâzgă tot mai mult și se oprește direct într-o mașină parcată. Eu sunt șocată.

Nu am mai avut niciodată în viața mea un accident. Și, Dumnezeu mi-e martor, în Kenya am mers pe cele mai cumplite drumuri, la care nu știu dacă s-ar fi încumetat cineva. Nu-mi pot explica, cum a fost posibil așa ceva, mai ales că am intrat în curbă chiar încet. Mașina mea cea nouă și frumoasă acum este avariată rău în partea din față, iar mașina parcată nu arată nici ea mai bine. Încep să se deschidă ușile și ferestrele de la locuințe, una câte una și peste puțin timp, în fața mașinii celei noi, dar acum deteriorată, stă o femeie. Îmi pare enorm de rău de ceea ce s-a întâmplat și nu mă gândesc decât la faptul că șeful meu îmi va tăia gâtul. Când apare soțul păgubitei, care, culmea ironiei, se dovedește a fi tinichigiu de caroserii, vede imediat că nu am cauciucuri de iarnă la mașină. Eu cred că nu am înțeles bine și încep să devin isterică. El ne calmează pe amândouă, spunând: „Nu-i chiar atât de rău cum pare." La telefon, șeful meu reacționează și el calm și-mi spune că trimite o mașină să mă remorcheze. Astfel se încheie prima mea săptămână cu mașina cea nouă. Până este reparată, mi se dă o mașină în schimb. „De restul se va ocupa asigurarea", mă liniștește șeful meu. Atât de simplu este aici!

În timpul organizării și desfășurării vânzărilor la persoane particulare, intru în contact cu tot mai mulți oameni. De asemenea, tot mai des se întâmplă să mă invite câte un bărbat sau altul să mâncăm, sau să bem ceva împreună. Până acum am tot refuzat, dar acum am întâlnit pe cineva care îmi place și îi accept invitația. Ne dăm întâlnire la un restaurant și astfel ies, pentru prima dată de la întoarcerea mea din Kenya, cu un bărbat. Napirai rămâne la mama, să doarmă. În timp ce stăm de vorbă la masă, constat că viața mea anterioară nu este primită cu prea mult entuziasm. „Ah, ai deja un copil?", este una dintre remarcele sale, spuse cu aparentă indiferență, deși tonul lui

trădează totul. Și astfel se termină repede seara. Altă dată, sunt nevoită să aud întrebări de genul: „Aha, ție îți plac mai degrabă negrii?" Cu toate că le spun că nu cunosc decât un singur bărbat african și anume pe soțul meu, rămân cu un gust amar. Odată mi se pune chiar întrebarea: „Ai făcut vreodată un test SIDA?" De fiecare dată sunt dezamăgită și astfel se termină, de cele mai multe ori, „relațiile", înainte să le încep. În curând, mă satur să-mi tot duc fetița să doarmă la mama, numai pentru o cină, la care, de cele mai multe ori, discut despre lucruri neplăcute. Mai bine mă delectez gătind ceva pentru prietenele mele sau petrecând acasă. Din când în când, mă întâlnesc cu foste colege și foști colegi din Rapperswil, dacă în restaurant se cântă muzică live. Acolo pot să o iau și pe Napirai cu mine, iar ea se bucură. Îi place să fie înconjurată de mulți oameni, iar la restaurant se așază direct în fața formației de muzică și dansează fericită, de una singură. Lumea se amuză când o vede. Câteodată, merge de la o masă la alta și se uită, pur și simplu, la oameni. De multe ori se întoarce din nou la locul nostru cu câte un mic cadou. Mie îmi vine să râd, deși uneori mă întreb dacă această simpatie se datorează culorii pielii ei, sau faptului că este atât de curioasă și de veselă. Dacă la ora unsprezece noaptea ne mai aflăm încă în local, aud, din când în când, câte o remarcă de genul: „Un copil trebuie să fie la ora asta în pat!" „Da, probabil că și mama la fel", mă gândesc eu. Fiica mea este fericită că este cu mine și îi place, la fel ca și mie, să asculte muzică și să fim împreună. Mai ales că la sfârșit de săptămână putem dormi pe săturate. Și în țările sudice, oamenii își iau copiii cu ei și este cunoscut faptul că acolo lumea este mai veselă. Eu nu mă las impresionată și stau cu copilul meu până când îmi dau seama că este, într-adevăr, obosit. Apoi plecăm satisfăcute acasă.

La una din următoarele întâlniri cu grupul nostru, povestesc și despre aceste remarce și imediat ia naștere o discuție aprinsă.

Multe femei, care trăiesc singure, sunt dezorientate. Din cauză că nu au suficient curaj, stau acasă cu copiii lor mici și nu ies nicăieri, până le apasă singurătatea. Nu, eu trăiesc și îmi educ fiica după cum simt.

Din nou ne aflăm în ajunul Crăciunului și totul este acoperit de zăpadă. Cineva de la noi din cartier mă întreabă dacă nu vreau să petrec și eu ziua de Moș Nicolae într-o cabană din pădure. Fiecare contribuie cu o sumă mică și acolo va veni un Moș Nicolae, cu un măgar și cu toate cele. Eu sunt de acord și abia aștept să văd cum va reacționa Napirai. Ne strângem în cabană zece adulți, împreună cu copiii lor. Totul este decorat festiv, iar pe masă se află nuci, mandarine, lumânări și vin. După vreo oră, auzim clopoțeii sunând și apoi un ciocănit în ușă. De emoție, copiii sar în brațele părinților. Napirai se uită mirată la mine, iar apoi din nou la ușă. Parcă este vrăjită. Apar doi Moși Nicolae roșii, împreună cu slujitorul lor, Rupprecht, îmbrăcat în negru și cu o nuia la el. Pentru o secundă, se face liniște în căsuță. Abia când adulții îi salută pe cei doi Moși Nicolae, copiii încep să râdă sau să se cuibărească repede lângă părinții lor. Napirai mă întreabă mirată: „Mama, cine este ăsta?" Îi povestesc, sub formă de glumă, toată povestea și apoi ascultăm poezioarele adresate fiecărui copil în parte. După aceea, ei își iau săculeții plini de la Moș Nicolae. Napirai, însă, vrea să se ducă la bărbatul îmbrăcat în negru. Nu o interesează deloc Moșii îmbrăcați în roșu, ci se așază în fața slujitorului Rupprecht și încearcă să pună mâna pe barba lui lipită, lungă și neagră. Situația li se pare tuturor atât de ciudată, încât se iscă râsete puternice. Majoritatea copiilor îl ocolesc pe acest bărbat, iar pe Napirai nu o interesează decât acesta. Noi râdem cu lacrimi. Mie mi-e clar că acest lucru are legătură cu Africa. Precis își aduce aminte de originea ei africană, iar fețele închise la culoare îi sunt încă familiare.

Cu ocazia asta îmi aduc aminte de o situație ciudată, de acum aproape o jumătate de an, când am fost la cumpărături. Urcam cu scara rulantă, când, din direcția opusă, venea pe cealaltă parte un bărbat de culoare. Napirai, care stătea în căruciorul de cumpărături, a arătat cu degetul spre bărbat și a strigat tare: „Tata!". Bărbatul a zâmbit spre noi, în timp ce eu m-am înroșit toată la față.

Iar acum nu se mai dezlipește de lângă slujitorul Rupprecht, îmbrăcat în negru. Sunt sigură că, atunci când va fi mare, va vrea să-și vadă tatăl. Petrecerea noastră de Moș Nicolae se apropie de sfârșit și ne apucăm să facem împreună ordine în cabană. În drum spre casă, Napirai își duce mândră săculețul plin cu nuci, turtă dulce și ciocolată.

Peste câteva zile primesc o scrisoare de la James, în care îmi spune că toți sunt oarecum bine, dar aproape de un an de zile nu a mai plouat, iar oamenii și animalele suferă de foame. Din cauza secetei, au murit deja multe animale. Pentru că nu mai crește deloc iarbă, vacile mor, iar oamenii nu mai au lapte, acesta însemnând pentru ei hrana de bază. Familia lui este, însă, bine, și asta datorită ajutorului meu financiar și a celui de la fratele meu, Marc. Îmi mulțumește încă o dată din suflet și ne transmite salutări din partea întregii familii. Despre întrebarea mea, referitoare la registrul genealogic, nu scrie nimic, așa că nu știu dacă scrisorile noastre au dispărut pe drum, sau scrisoarea mea s-a rătăcit. Voi mai aștepta puțin. Îmi scrie că despre Lketinga nu știe, în continuare, nimic, dar la Mombasa nu vrea să meargă. În momentul în care va afla ceva nou, mă va informa. În curând, de Crăciun, se va duce pentru două luni acasă și acolo va organiza din nou o mare festivitate. Pentru aceasta ar trebui să mai cumpere o capră, dar nu mai are bani. El speră și de data aceasta la un ajutor din partea mea.

Crăciunul îl petrecem la mama și la Hanspeter. Și de data aceasta se strâng o groază de cadouri pentru fiica mea și mă cuprind mustrările de conștiință, când mă gândesc la nevoile și la seceta de pe cealaltă parte a pământului.

De Revelion, președinta grupului de mame care își cresc singure copiii ne-a invitat la ea acasă. Fiecare aduce din nou câte ceva: salate, pizza, prăjituri, carne, vin sau șampanie. Până la urmă, ne strângem cam treisprezece adulți și de două ori mai mulți copii, de toate vârstele. Locuința este frumos decorată și bufetul apetisant. Mâncăm, după care dansăm. Este trecut de ora zece și mai avem încă atâta mâncare, încât ne gândim ce să facem. Atunci ne vine ideea să sunăm la un post de radio și să transmitem un mesaj potrivit. După câteva încercări fără succes, una dintre noi obține legătura cu postul. Le povestește pe scurt despre petrecerea noastră, că suntem treisprezece femei și că ne-a rămas multă mâncare, iar cine vine nu trebuie să aducă decât bună dispoziție cu el. Despre copii nu pomenește nimic. Nu după mult timp, telefonul începe să sune încontinuu. Se prezintă, unul după altul, bărbați singuri sau chiar grupuri de bărbați. Celor care ni se par simpatici, le dăm adresa. După vreo zece minute, însă, nu mai răspundem, pentru că altfel s-ar dezmembra din temelii toată locuința. Nu durează mult, că și apar primii musafiri la ușă. Copiii mai mari se reped să le deschidă. Musafirii își cer scuze, crezând că au sunat la adresa greșită, dar copiii, bine „dresați", le spun: „Nu, nu, intrați! Mamele noastre sunt în sufragerie și stau sau dansează." Toți sunt întâmpinați astfel. Unii, deși sunt nedumeriți atunci când văd copiii, rămân, alții pleacă imediat. La miezul nopții se strâng opt bărbați, care stau degeaba. Răbdători, ei îi lasă pe copii să le pună pălării și nasuri din carton, pe care le au de la focul de artificii de la masă. Cu puțin timp înainte de ora două, cedează

și copiii cei mai neastâmpărați, așa că ne încheiem petrecerea de Revelion. A fost ceva mai deosebit și vesel.

Acasă o pun pe Napirai, dormind, în pat și reflectez asupra anului care a trecut. S-au schimbat atât de multe, dar eu mă simt fericită. Stau într-o locuință confortabilă de două camere și jumătate și, după aproape un an de zile, mi se pare încă enormă, în comparație cu adăposturile mele de altădată. Și astăzi, înainte să-mi iau ceva de mâncare din frigider, stau ceva timp și îl contemplu, doar așa, pur și simplu, din prețuire și respect. Da, am reușit și îi mulțumesc bunului Dumnezeu pentru toate realizările din anul trecut. Sunt curioasă cum va fi anul care vine, 1992.

Chiar la începutul anului am o programare la medicul de familie, pentru un control. Trebuie să-mi fac analizele de sânge și să-mi verific valorile ficatului. Medicul meu, care îmi cunoaște istoria de la primul consult, este surprins de cât de bine și de refăcută arăt după acest an. Nu este de mirare, pentru că m-am îngrășat aproape zece kilograme. Sunt încă foarte slabă, dar nu mai arăt schiloadă. La analizele de sânge mai apar încă câțiva agenți patogeni de malarie, lucru care este cel mult nefiresc, la cât de des m-am îmbolnăvit eu de această boală tropicală gravă. Și, la valorile ficatului, medicul rămâne consternat și nu-i vine să creadă că pot fi considerată aproape sănătoasă. Îi spun că aici, în Elveția, eu nu m-am preocupat de boală, ci m-am considerat imediat sănătoasă. „Probabil că această atitudine a dumneavoastră a contribuit mult la însănătoșire. Nu am mai întâlnit niciodată pe cineva care să-și revină atât de repede, într-un timp atât de scurt", îmi spune el bucuros și mă lasă să plec, considerându-mă sănătoasă.

Luna ianuarie este rece și umedă. Vânzările nu merg la fel de bine ca în perioada de dinainte de Crăciun. Oamenii par să fie

reci și morocănoși. Șeful meu mă critică și el, spunând că cifra de afaceri ar putea fi mai mare. Eu, dimpotrivă, îmi dau seama că în golul din ianuarie nu poate avea pretenții prea mari. Știu asta din experiențele anterioare. Asta ar trebui să știe și el, mai ales că, așa cum mi-a povestit el odată, plin de mândrie, face afaceri de peste patruzeci de ani. În orice caz, în momentul de față mă bucur de fiecare comandă, cât de mică. Sunt convinsă că în februarie va merge din nou mai bine.

Singura distracție mai mare a mea este carnavalul, care se serbează în sat. Napirai participă și ea, pentru prima dată, și s-a costumat în vrăjitoare. Se duce împreună cu o prietenă și îi plac nebuniile care se petrec în jurul ei. În rest, s-a acomodat de minune la familia bonei ei. Câteodată, atunci când apar eu, se întâmplă să nu vrea să vină acasă, atât este de absorbită de jocul cu ceilalți copii. La început mă doare puțin acest lucru, dar, pe de altă parte, sunt foarte fericită că-i place atât de mult acolo.

În sfârșit, primesc scrisoarea, bătută la mașină, din Barsaloi. Sunt copleșită de faptul că James a reușit să pună pe picioare acest lucru. Îmi scrie că toată familia se bucură, ba chiar mama a plâns de emoție, atunci când a aflat că trebuie să fie înregistrată oficial aici, în Elveția, în registrul genealogic. Mă așteptam la orice, numai la o astfel de reacție nu. Îmi curg și mie lacrimile și dintr-odată mi se face din nou dor de mama-soacră. A răspuns aproape la toate întrebările, iar scrisoarea este ștampilată de misiune. Le pare rău, dar un certificat de naștere nu există și nici o dată de naștere exactă a lui Lketinga. În schimb, mi se dau informații despre tatăl decedat. Ah, cât de tare mă bucur și cât îi mulțumesc mamei-soacre pentru înțelegerea ei!

Plină de încredere, mă duc la Consulatul German și îi prezint domnului respectiv scrisoarea. Din nou completez o groază de formulare. Unele lucruri, care tot nu reies destul de clar din

scrisoare, trebuie să le declar sub jurământ. Din nou sunt trimise toate actele la Berlin, ceea ce înseamnă că trebuie să aștept mai departe. În orice caz, mi-e clar că aceasta nu a fost nicidecum ultima vizită la consulat.

La serviciu, aproape că nu mai există societate de asigurări sau bancă, la care să nu mă fi prezentat încă. La Basel am reușit chiar să mă duc în aceeași zi la firma chimică Sandoz și după masa la Hoffmann La Roche. Să-l văd pe acela, care mai face așa ceva, mă gândesc eu satisfăcută. La jumătatea lui martie, mă duc pe neașteptate la o bancă, cu care stabilisem să mă prezint o dată la trei luni. Clienta respectivă comandase mereu o mulțime de șaluri de marcă, scumpe. Intru în clădire și întreb de ea. Apare și-mi spune, complet surprinsă: „Da, deci nu știți că acum trei săptămâni am fost la dumneavoastră la magazin și am predat o comandă? Aveam nevoie urgentă de câteva șaluri și am încercat să vă găsesc la telefon. Atunci mi s-a făcut propunerea să trec imediat pe la magazin și așa că mi-am ales de-acolo tot ce-mi trebuia și mi-am făcut aprovizionarea din nou pentru câteva luni." Eu mă mir, pentru că nu am știut nimic despre acest lucru. Nu las, însă, să se observe mirarea mea, o salut amabil și plec. Acasă verific deconturile și nu găsesc nici o însemnare referitoare la această comadă. A doua zi, îl sun pe șeful meu și îl întreb. Mai întâi el încearcă să se eschiveze, dar până la urmă îmi spune că această comandă nu mă privește, deoarece doamna a făcut o altă comandă în magazin și nu la mine. Eu sunt de altă părere, pentru că este vorba despre o clientelă creată de mine, iar comenzile ei ulterioare ar trebui trecute în contul meu de afaceri. La urma urmei, comisionul reprezintă o parte din salariul meu. El nu vrea să recunoască, iar eu mă înfurii tot mai tare. Presupun că ceva asemănător s-a mai întâmplat deja, de mai multe ori. Se iscă un duel de cuvinte neplăcut. Nu pot pricepe, de ce este atât

de încăpățânat și încearcă să-mi atragă clientela mea. Din cauza vânzărilor personale, eu am lucrat de multe ori în plus, până noaptea târziu, iar acum el mă atacă pe la spate. Sunt cumplit decepționată și mă simt exploatată într-un mod nerușinat. Așa ceva nu pot să suport. Reacționez în mod corespunzător și îmi dau demisia pe loc. „Da, da, faceți acest lucru!", râde el batjocoritor și îmi închide telefonul. După ce stau puțin și mă gândesc, îmi dau seama că, într-adevăr, el vrea să scape de mine. Eu i-am creat toate legăturile, iar acum vrea să facă economie cu salariul meu. Sunt atât de furioasă și de dezamăgită, că-mi dau lacrimile. De iertat pot ierta multe, dar nu când cineva mă tratează nedrept. Așa că îmi scriu, la numai opt luni după ce mi-am început cu atâta succes primul meu serviciu, demisia. Voi găsi din nou altceva, sunt convinsă. În orice caz, trebuie să-mi scrie o caracterizare și vai de capul lui, dacă aceasta nu este corespunzătoare! La urma urmei, o serie întreagă de firme, la care eu am organizat vânzări personale, au trimis scrisori de mulțumire pentru buna organizare și pentru implicarea mea. Peste o săptămână duc mașina și colecția înapoi, nu fără să fi stabilit dinainte, că îmi voi primi salariul pe care îl am de încasat. În afară de aceasta, îi cer să-mi dea caracterizarea, să o verific. Contrar așteptărilor, totul decurge bine și astfel ne despărțim fără prea multe cuvinte. Deși până la acest incident perioada petrecută la primul meu loc de muncă a fost una frumoasă, mă bucur că am fost consecventă, deoarece îmi dau seama că mai târziu povestea ar fi avut un final și mai neplăcut.

Iată-mă acum și fără mașină, și fără serviciu, dar cu o locuință care, pe lângă toate celelalte lucuri, trebuie plătită. Seara mă duc în Rapperswil. Simt nevoia să mă deconectez și să reflectez.

Napirai doarme pentru prima dată la fetele vecinei, lucru care-i place foarte tare. În cursul serii mă întâlnesc cu niște

cunoștințe mai vechi și le povestesc despre demisia mea. Unul dintre ei mă sfătuiește să mă interesez la o firmă cunoscută de el, care vinde articole de reclamă. Peste câteva zile, mă întâlnesc cu cei de-acolo. Oferta nu este nemaipomenită, dar este mai mult decât nimic și se poate face ceva din asta. Este vorba despre diverse produse de reclamă, cum ar fi: brichete, pixuri, mape și altele, iar în ceea ce privește clientela, nu există anumite restricții. Fiecare firmă este un potențial client. Numai că eu trebuie să o iau de la început, pentru că în domeniul meu nu există încă o clientelă formată.

La o săptămână după discuția noastră, încep noua muncă. Se dovedește a fi aproape imposibil să stabilesc întâlniri. Circul cu o mașină luată în leasing și mă duc pe la mici întreprinderi, birouri, restaurante etc., încercând să vând articolele cu reclama firmei respective. Pentru că prețurile noastre se află mai degrabă în sectorul inferior, vânzarea merge bine și multă lume comandă imediat pe loc. În două, trei luni mi s-a dus vestea că vând lucruri bune și utile. De aceea, lumea mă recomandă mai departe și nu după mult timp încep să sune primii clienți, din proprie inițiativă. Aici, în branșa aceasta, nu este atât de complicat să intri în contact cu lumea. Câteodată, se întâmplă să trec pe neașteptate pe la o firmă, unde angajații tocmai au pauză. Atunci ei mă salută râzând și mă invită la o cafea, timp în care se uită la produse. Deși stilul de vânzare se deosebește foarte mult față de cel de la serviciul anterior, eu mă simt bine și fac cunoștință cu multă lume.

Cercul meu de prieteni s-a lărgit între timp considerabil. Cunosc îndeosebi o serie de femei care îmi sunt simpatice și astfel, nu-mi este greu să găsesc companie pentru o ieșire seara. Cel mai mult îmi place să mă duc să dansez. Stau în localuri și mă uit cum se înghesuie lumea în jurul barurilor și abia pot discuta din cauza

muzicii asurzitoare. Am senzația că toți așteaptă ceva. Între mine și această mulțime de oameni se află un zid invizibil. Am sentimentul că, deși mă aflu aici, nu sunt prezentă. Mă simt mai degrabă în plus, decât în centrul atenției. Eu însămi nu-mi prea pot explica această trăire, mai ales că fac cunoștință cu o mulțime de lume, ba chiar, din când în când, ia naștere și câte un flirt. Pe de altă parte, mă minunez, ba câteodată sunt chiar fascinată de felul în care s-au schimbat societatea și muzica.

Dacă mă gândesc la discoteca pe care am organizat-o eu de câteva ori la Barsaloi, îmi vine să râd, făcând comparație. Acolo era suficientă partea din spate a magazinului nostru, de unde am scos sacii cu porumb. Singura sursă de muzică era un radio cu tranzistori, cuplat la bateria de la mașina noastră veche. Aveam Cola, bere și carne de capră făcută la grătar. Valuri de oameni, tineri și bătrâni, veneau la discoteca improvizată de noi. Cei mai mulți dintre ei participau, pentru prima dată, la o astfel de manifestare și se mirau ca niște copii mari. Până și bătrânii stăteau ghemuiți pe pământ, înveliți în păturile lor de lână și râdeau. Numai femeile rămâneau afară, lucru care nu-i împiedica pe bărbați să se destrăbălеze la dans. Toată lumea era fericită și exista un sentiment de „împreună". Acolo nu simțeam acest zid între mine și ceilalți. Era o trăire intensă, pe când aici, totul mi se pare mai mult un consum. Cu toate acestea, ies seara undeva, mă las desfătată de muzica cea nouă și dansez câteodată ore întregi.

Napirai crește și este o fetiță foarte isteață și veselă. Deși nu îi mai dau de mult să sugă, relația noastră este profundă. Dormim, însă, în continuare împreună, în aceeași cameră, în patul cel mare.

Odată, într-un week-end, plecăm împreună la Biel, ca să-mi văd fostul meu magazin cu rochii de mireasă, pe care l-am

vândut înainte de plecarea în Africa, unei prietene. Pe drum, mă tot gândesc, dacă să-l sun și pe Marco, fostul meu prieten de-atunci, pe care l-am părăsit pentru Lketinga. Până la Biel nu reușesc să mă decid, așa că parchez mai întâi în partea veche a orașului, unde se află buticul. Succesoarea mea, Mimi, nu știe nimic despre întoarcerea mea, pentru că nu am mai avut de multă vreme nici o legătură. Cobor scările la magazin și observ că nu s-a schimbat nimic. În magazin se află două cliente, care discută cu Mimi. Când ne vede, nu-i vine să creadă. „Nu se poate! Corinne, ești tu într-adevăr? Nu-mi vine să cred! Cum ai ajuns aici?" Se uită fix la mine, derutată și uluită, în timp ce eu o întâmpin cu un sărut pe obraz.

„Ah, este o poveste lungă, dar hai să lăsăm asta. Mai întâi trebuie să-mi spui tu, cum te descurci cu magazinul", o fac eu să-și revină. Bineînțeles, acum o admiră îndelung pe Napirai. Când rămânem singure, ne depănăm viețile. După ce a preluat buticul, l-a cunoscut pe actualul partener de viață, veste care pe mine mă bucură foarte tare, pentru că după divorț, ea a fost ani de zile singură. Apoi urmează povestea mea, care, și în rezumat durează ceva mai mult. La sfârșit, văd că o întristează faptul că marea mea dragoste a avut un final atât de tragic. Mă întreabă brusc, dacă nu am chef să-i vizitez, pe ea și pe prietenul ei, împreună cu fiica mea, la St. Raphael, în sudul Franței. Îmi spune că au închiriat acolo o vilă frumoasă pentru câteva săptămâni, deoarece prietenul ei a acceptat o muncă de sezon, la revizia motoarelor de vapoare. Peste două săptămâni ea pleacă acolo și suntem oricând binevenite. „Vila are o poziție minunată și este destul loc pentru toți. Atunci ai putea să-mi povestești mai amănunțit viața ta." Eu accept imediat invitația, pentru că de ani de zile nu am mai fost în vacanță, deși fiecare crede, atunci când pomenesc de cei patru ani petrecuți în Kenya, că acesta a fost pentru mine concediu.

Îmi scrie adresa, după care o întreb de Marco. Din păcate, ea nu mai are aproape deloc contact cu cercul nostru vechi de prieteni, dar știe că Marco s-a mutat. Așa că îl sun, fără să stau prea mult pe gânduri. Vocea lui nu sună nici surprinsă, nici supărată și discutăm așa un timp la telefon, după care ne dăm întâlnire la un restaurant. El nu prea s-a schimbat. Ne povestim pe scurt lucrurile mai importante din anii trecuți și astfel aflu că și el a avut o relație, care a eșuat. Acum s-a săturat de singurătate în doi, lucru pe care îl mărturisește fără ură, cu un zâmbet radiant. În curând nu mai avem nimic să ne povestim și ne luăm la revedere, mai ales că Napirai s-a plictisit de tot.

În drum spre casă, îmi imaginez cum va fi vacanța în sudul Franței și abia aștept, mai ales că în St. Raphael trăiește o mătușă din partea mamei, originară din Indochina, adică din Vietnamul de astăzi și cu ocazia aceasta o pot cunoaște, în sfârșit.

Peste trei săptămâni plecăm. Avem mult de mers. Pe drum cântăm, îi povestesc lui Napirai întâmplări sau ascultăm casete cu povești. Câteva sute de kilometri totul decurge excelent. Treptat, însă, Napirai începe să devină miorlăită, pentru că nu mai vrea să stea în mașină. Toate încercările mele de a-i distrage atenția nu au nici un succes și sunt nevoită să ies de pe autostradă și să caut un hotel. În Italia, la mijlocul lunii iulie, și în plus în apropiere de mare, acest lucru se dovedește a fi o încercare lipsită de șanse. Totul este ocupat. Pe deasupra, lumea ne privește și cu suspiciune. Tocmai când ne pregătim să înnoptăm în mașină, mai facem o încercare și avem, în sfârșit, noroc. Găsim o cameră simplă și zgomotoasă, într-o pensiune veche, aflată pe o stradă circulată. Înainte să ne cazăm, vreau să ne mai dezmorțim puțin picioarele și facem o plimbare. Este o localitate mică și frumoasă, unde bătrânii stau pe stradă, în fața caselor. Îi tot aud spunând: „Che bella bambina, che bella!" Unii sunt atât de încântați de fetița mea, încât vor să o mângâie și să

pună mâna pe ea. Lui Napirai nu-i place absolut deloc și reacționează la drăgălășeniile lor cu priviri încruntate. Ne retragem în pensiune, frânte de oboseală și, înainte să adormim, mâncăm ultimele noastre sandvișuri.

A doua zi parcurgem ultimele sute de kilometri până în St. Raphael și, datorită bunului meu simț al orientării, exersat în munca de teren, găsim vila din prima. Mimi ne întâmpină bucuroasă. Casa este uriașă și are un bazin minunat. Seara mi-l prezintă pe prietenul ei. Sunt plăcut surprinsă și încântată. Este un bărbat deschis, tinerel și vesel, care pare să-i citească lui Mimi din ochi orice dorință. Petrecem o seară plăcută. Deja a doua zi, însă, se întâmplă aproape o tragedie. În timp ce eu sunt plecată să cumpăr pâine, acasă se petrece o scenă îngrozitoare. Napirai se furișează, fără să scoată o vorbă, pe scară în jos, spre bazin, iar când Mimi vine pe terasă, pur și simplu întâmplător, nu vede decât un smoc de păr ieșind la suprafața apei. Ea fuge la bazin și-o trage pe Napirai în ultimul moment afară. Când mă întorc, după 20 de minute, fetița încă țipă ca din gură de șarpe. Cuprinsă de panică, alerg pe scări în sus și văd că are capul roșu. În timp ce Mimi povestește agitată ce s-a întâmplat, mie mi se înmoaie genunchii. Când îmi dau seama cât de aproape a fost copilul meu de moarte, mă podidesc lacrimile. O țin ore întregi în brațe și în următoarele zile nu o mai scap nici o secundă din vedere. Mă duc cu ea la mare, unde îi place să sape în nisip. Facem o plimbare prin sat și Napirai vede, pentru prima dată, un bâlci cu carusele, care o farmecă imediat. În rest, concediul se desfășoară liniștit, pentru mine chiar aproape prea plictisitor. Eu nu mai sunt obișnuită să stau, fără să fac nimic și să am atât de mult timp.

De multe ori mă gândesc la Kenya, la familia mea de-acolo și mi-ar plăcea să știu ce s-a întâmplat cu Lketinga și ce gândește el acum, după acești aproape doi ani, de când am plecat eu de-acolo.

Știu, el trăiește încă, dar nu știu cum și unde. În ultima lui scrisoare, James mi-a spus că un alt războinic-samburu de pe țărm a venit acasă și a povestit că Lketinga trăiește ba acolo, ba dincolo. Mașina o mai are încă, dar i s-a întâmplat un accident grav. Din fericire, nu s-a ales decât cu câteva zgârieturi pe față. Scrisoarea m-a întristat, dar nu am putut face nimic. Iar acum eu stau aici, la St. Raphael și genul acesta de concediu mi se pare chiar plictisitor.

Singurul divertisment este întâlnirea cu mătușa mea. Mă duc la ea fără să o anunț și mă prezint. Se bucură foarte tare de vizita noastră inopinată. Este o femeie în vârstă, mică, firavă și i se vede clar originea asiatică. Povestește întâmplări din viața ei agitată, de dinainte de război. Familia ei era foarte înstărită și avea peste 80 de angajați, lucru pe care eu abia mi-l pot imagina. Când era copil, i s-au bandajat picioarele, ca să rămână mici și astfel să fie mai bună de măritat. Mai târziu, când a devenit soția fratelui bunicului meu și a trebuit să se refugieze în Franța, a suferit nenumărate operații, ca să poată merge, cât de cât, fără dureri. Eu mă îngrozesc, pentru că așa ceva nu am mai auzit niciodată. Într-un fel, îmi aduc aminte de incizia groaznică a fetelor, care încă este practicată la samburi și în celelalte triburi. „De ce, peste tot în lume, fetele sunt acelea care sunt maltratate într-un fel sau altul?", mă întreb eu deprimată. Mai urmează și alte povești din viața ei zbuciumată, pe care le ascult fascinată. Ne luăm rămas-bun, bucuroasă că am cunoscut-o pe această femeie interesantă. Cine știe, dacă o voi mai vedea vreodată.

Ajunsă din nou acasă, îi povestesc mamei despre nenorocirea care era să se întâmple în bazin, ca să nu o mai scape nici ea pe Napirai din ochi, atunci când îi face baie. Bineînțeles, mama o învață chiar în același an să înoate, ceea ce reprezintă cu siguranță cel mai bun mod de a preveni astfel de accidente.

Viața noastră de zi cu zi merge mai departe. Ziua sunt la serviciu, iar Napirai își petrece timpul la mama sau la bonă. După vacanța petrecută împreună cu ea, mi-e din nou foarte greu să-mi „predau" copilul. Vânzările merg, însă, bine, așa că mă abat de la aceste gânduri și în curând îmi revine cheful de lucru. Cu salariul meu abia reușesc să fac față. Câteodată, îmi mai rămân la sfârșitul lunii câteva sute de franci, pe care îi pun de-o parte pentru un eventual concediu sau pentru impozite.

Într-o zi, mă duc iarăși pe neașteptate la un client nou. Când intru în magazinul lui, el începe să râdă, după care strigă: „Din nou un comis-voiajor! Cu ce doriți să mă mai vrăjiți? Mai este deja unul aici, care încearcă" și îmi arată spre un bărbat simpatic. Îi salut degajat pe amândoi și constat că nu vindem aceleași produse. El este specializat pe tricouri cu reclama firmei. Discutăm despre una, alta și peste puțin timp reușim să prezentăm împreună o ofertă mai mare. În momentul în care vreau să-mi iau la revedere, colegul mă invită la o cafea, spunându-mi că vrea să mai discute puțin cu mine. La restaurant îmi propune un job, spunându-mi că, dacă am chef, pot începe la el. El lucrează la o întreprindere care se ocupă cu vânzări de tricouri, pulovere și cămăși de calitate, imprimate și brodate. Îmi spune că se câștigă bani frumoși și că are o echipă grozavă. Îl ascult cu atenție și îi accept cu plăcere și cartea de vizită, din care îmi dau seama că el este șeful distribuitorilor de produse. Eu, însă, sunt foarte mulțumită de actuala mea muncă, așa că îi dau un răspuns corespunzător, spunându-i că, în caz că se schimbă ceva, îl voi anunța.

Acasă găsesc o scrisoare de la Consulatul German. Mi se face un gol în stomac, când deschid plicul, pentru că știu că problema referitoare la registrul genealogic este încă nelămurită. Dar, după ce citesc cele două pagini, sunt, dintr-odată, mai mult decât fericită. Se pare că informațiile din Kenya au fost

suficiente! Acum am în mână un duplicat al registrului genealogic, în care Napirai este înregistrată cu numele meu de familie. Asta înseamnă, înainte de toate, că i s-a acordat definitiv naționalitatea germană și totodată că nu mai avem nici un fel de probleme în Elveția. În sfârșit, sunt sigură că am trecut și peste ultimul obstacol. Acum nu îmi mai rămâne decât să înaintez acțiunea de divorț. Dar, pentru că momentan nu am nici o altă relație, acesta nu este lucrul cel mai important, așa că mai pot aștepta. Cu ocazia primirii acestei vești bune, în week-end dau o petrecere, la care invit două prietene cu copiii lor și facem un grătar.

Nu trece, însă, mult timp, că urmează o veste proastă. Bona lui Napirai mă anunță că este din nou gravidă și că atunci când va naște nu va mai avea, din păcate, nici timp și nici loc de dormit pentru Napirai. În primul moment vestea mă întristează foarte tare, pentru că Napirai se simte foarte bine la ea și, mai mult ca sigur, îi va părea rău după ea. Dar mă liniștesc, gândindu-mă că până atunci mai sunt câteva luni, timp în care vom găsi altceva.

Acum, toamna, articolele de reclamă se vând mai bine și deja încep primele comenzi la cadourile de Crăciun pentru clienți. În momentul de față câștig chiar mai mult decât la primul serviciu, așa că îmi pot permite să merg în luna ianuarie 1993 în concediu la schi, în Franța, împreună cu mama și cu Hanspeter. Cei doi merg în fiecare an acolo și de data aceasta îi însoțim și noi, mai ales că lui Napirai i-a adus deja Moș Crăciun echipament de schi. Vacanța este minunată. În fiecare zi avem parte de un cer albastru intens, iar zăpada ne scârțâie sub picioare. După aproape zece ani de pauză, sunt extrem de fericită că am ocazia să schiez din nou. Dimineața, Napirai ia lecții de schi și de două zile merge deja cu schiliftul, care, ce-i drept, aproape o ridică de

pe pământ. În a cincea zi, ne întâlnim în vârful muntelui cu toată școala de schi și reușesc s-o văd pe Napirai cum coboară în coloană, făcând plugul încet. Îmi piere graiul, când văd ce poate face deja puiul meu de masai, de numai trei ani și jumătate. Sunt enorm de mândră de ea.

Ca de obicei, la început de an, vânzările nu merg prea bine. Ianuarie și februarie sunt, pur și simplu, luni fără succes. La asta se mai adaugă și vremea dezolantă. În aceste zile triste, primesc de la o cunoștință o invitație la masă, unde vin mai mulți prieteni. Mă roagă să vin neapărat, pentru că este un grup format la nimereală, din diverși oameni și mulți dintre ei sunt curioși să-mi asculte povestea. Mă duc, plină de curiozitate și petrec o seară interesantă. Se discută și se povestește mult. La scurt timp, găsesc un ascultător atent, care mi-a trezit și mie interesul. La despărțire facem schimb de adrese și peste două zile deja mă sună. Ne dăm întâlnire. Este începutul celei de-a doua relații, de când m-am întors. El pare să nu aibă nici un fel de prejudecăți față de viața mea anterioară, este foarte ocupat și lucrează mult în străinătate. Nu ne vedem des, dar acest lucru nu mă deranjează, pentru că eu oricum nu vreau să-mi las prea des fetița de lângă mine. Câteodată, în discuțiile noastre, am impresia că-i simt regretul că între mine și fiica mea nu prea ar mai avea nimeni loc. Și în afară de aceasta, Napirai nu reușește să se atașeze de el. Fetiței îi place de el, dar el nu se pricepe la copii, poate din cauză că nu are. Este cu câțiva ani mai în vârstă decât mine și, după cum îmi dau seama tot mai mult, un burlac convins. Din cauza șederilor lui îndelungate în străinătate, ne distanțăm tot mai mult unul de celălalt și după doi ani relația se rupe. Ce-i drept, nu a fost o mare dragoste din partea niciunuia dintre noi, sau poate că eu nu sunt încă, pur și simplu, pregătită pentru o nouă relație.

Între timp am găsit o altă familie pentru Napirai. O pereche de tineri, care au o fetiță de aceeași vârstă cu Napirai. Deși la început micuța nu a fost foarte încântată să împartă atenția mamei ei cu încă altcineva, acum cele două fetițe au devenit prietene foarte bune. O admir pe această mamă, cu câtă răbdare și perseverență se ocupă de copii: desenează, decupează, le spune povești sau plantează flori în grădină cu ei. De multe ori, abia reușesc s-o iau pe Napirai de la joacă, atunci când vin după ea. Dar, la urma urmei, vreau să am și eu parte câteva ore de fetița mea. De multe ori o așteaptă și fetele vecinei. Câteodată dorm toate la noi, iar eu mă mulțumesc să dorm pe canapea. Plăcerea lor cea mare este să facă baie împreună, în aceeași cadă. Și zilele de naștere ale lui Napirai sunt așteptate cu mare nerăbdare. Cu ocazia aceasta, se strâng de fiecare dată la noi pe terasă cam doisprezece copii și câțiva adulți și organizăm o petrecere pentru copii. Bineînțeles, decorăm totul frumos, iar eu organizez diverse jocuri. Facem grătar, iar salata mea cu paste are mare succes. De ziua lui Napirai, îmi iau de fiecare dată liber, indiferent ce se întâmplă.

În ziua respectivă, îmi aduc mereu aminte de chinurile prin care am trecut când am născut-o pe Napirai, la spitalul misiunii din Wamba. Eu și prietena mea, Sophia, care aștepta o dată cu mine primul ei copil, eram o curiozitate pentru localnici. Nici o femeie albă nu mai născuse până atunci în acel spital și, bineînțeles, lumea ne-a urmărit cu mare interes. Când au început atunci contracțiile și eu stăteam întinsă în „sala de nașteri", negresele se băteau pe locurile de la ferestrele fără geamuri. Sinceră să fiu, contracțiile erau atât de dureroase, încât nu mi-am dat seama prea mult ce se întâmplă. Abia când a venit pe lume fetița mea, am realizat, în sfârșit, cum Sophia, cu o țigară aprinsă în gură, a dat buzna înăuntru ca să mă felicite, în timp ce eu mă mai aflam încă pe masa de nașteri și eram cusută fără

anestezie. Da, mă gândesc eu, femeile din Elveția nu-și pot imagina așa ceva, iar atunci când le povestesc se minunează.

Tot mai des, constat și faptul că femeile, pur și simplu, nu se mai dezlipesc de mine, atunci când le povestesc despre fosta mea dragoste și despre viața mea legată de aceasta. De multe ori, se întâmplă să amânăm o excursie planificată și să stăm acasă, ca să le povesesc din viața mea petrecută în mijlocul samburilor.

Divorțul de Lketinga

La o următoare întâlnire cu femeile care își cresc singure copiii, o participantă ne povestește despre divorțul ei, prin care tocmai a trecut cu puțin timp în urmă și pe care l-a dus în spate ani de zile. O întreb cum se poate înainta o acțiune de divorț, pentru că eu habar nu am. Cu timpul, încep să simt și eu nevoia să „fac curat" în viața mea și să mă ocup de divorțul meu. Așa cum am fost sfătuită, îl sun pe judecătorul de pace și îi descriu situația mea, menționându-i faptul că eu nu l-am mai văzut pe soțul meu de trei ani de zile. Ținând cont de povestirile mele, precum și de faptul că Lketinga trăiește undeva, în Kenya, iar noi nu putem intra în legătură directă cu el, fondul cauzei nu mai trebuie dezbătut. Așa că el îmi va trimite formularele, ca să pot înainta acțiunea de divorț. La sfârșit, adaugă faptul că până acum nu a mai avut de-a face cu o astfel de situație și mai întâi trebuie să se informeze, cum se poate rezolva. Peste câteva zile mă uit peste formulare și răsuflu ușurată. Totul pare simplu. Ce-i drept, mă miră faptul că mi se cer referințe și despre perioada adolescenței, despre familie și chiar despre frații mei. Trebuie să menționez toate școlile pe care le-am urmat și să dau informații despre condițiile de muncă actuale. Apoi urmează referințe despre relația noastră, printre care unde, când și la ce vârstă ne-am

cunoscut. Ei, aici am ceva de scris. La rubrica unde trebuie să completez ce pretenții financiare am pentru copil, trag o linie și menționez că renunț la orice ajutor. Cum să plătească Lketinga pensie de întreținere, când eu îi trimit bani familiei lui de-aici, de câte ori am posibilitatea? Apoi bag toate hârtiile într-un plic și îl expediez, așteptând încordată. De pierdut, nu am ce pierde, mă gândesc eu.

Vara ne petrecem timpul liber cu diverse activități. Într-o zi, vine Madeleine la mine cu un anunț din ziar, despre o ofertă de excursie cu autocarul în Tirolul de Sud. Este vorba despre un sejur de trei zile, într-un hotel cu piscină. Noi, neavând prea mulți bani la dispoziție și aceasta fiind o ofertă convenabilă, ne înscriem. Important este să plecăm undeva trei zile. Încă de la urcarea în autobuz, ne dăm seama că suntem, pe departe, cei mai tineri participanți, iar de copii, nici nu mai vorbesc. Napirai întreabă imediat cu voce tare, încât să audă toată lumea: „Mama, de ce merg numai bunici în vacanță?“ Îi explic că oamenii mai în vârstă au mai mult timp pentru vacanțe, deoarece ei nu mai lucrează. Altceva mai bun nu-mi vine în minte. Tot drumul, copiii noștri se preocupă de distracția celorlalți turiști. Mai ales Napirai, se așază ba aici, ba acolo, lângă câte o bunicuță și toată lumea se bucură. Petrecem trei zile agreabile, care nu costă mult, dar în care copiii se distrează la maxim.

Altă dată iau de la mama cortul ei de două persoane, care este foarte vechi și mă duc, împreună cu fiica mea, la Lacul Walen, din apropiere. Acolo se află un camping simplu, exact în mijlocul pădurii. Avem cel mai mic și mai simpatic cort. Îl montăm pe o colină mică și de jur împrejur sap un șanț, așa cum făceam în Kenya în jurul manyattei, pentru ca, în caz de ploaie, apa să se poată scurge, cât de cât. Efortul a meritat. Noaptea se

pornește o furtună puternică deasupra lacului. Napirai și cu mine stăm culcate pe burtă și urmărim din cortul nostru minuscul spectacolul, pentru că de dormit, pe tunetele acelea, nici vorbă. Fulgerele brăzdează cerul pe deasupra lacului și luminează, pentru câteva momente, întreaga împrejurime. Suntem fascinate. A doua zi este destul de dificil să găsim lemne de foc uscate. Pământul este ud leoarcă și multe corturi s-au rupt și au dispărut. Dar noi nu cedăm și către prânz suntem răsplătite cu primele raze de soare. Mai târziu, adun crengi uscate, direct din copaci, pentru că acestea se usucă cel mai repede în aer. Într-adevăr, nu după mult timp avem focul nostru și puțin mai târziu masa de prânz. Se vede clar că Napirai este fericită că este cu mama ei și că pot lenevi împreună.

Când mă întorc la serviciu după vacanța de vară, patronii mei mă anunță că se despart și că sediul firmei se va muta. Pentru mine, asta înseamnă să fiu nevoită să merg câteva ore în plus cu mașina, nemaiputând trece repede pe la firmă, ca să discut comenzile. Eu nu sunt încântată deloc, pentru că astfel pierd din timpul pe care vreau să-l petrec cu Napirai. Așa încât le spun că trebuie să reflectez din nou asupra condițiilor de muncă.

Acasă caut cartea de vizită a șefului distibuitorilor de produse de la firma care se ocupă cu vânzări de tricouri și îi dau telefon. Firește, nu-mi fac prea multe speranțe, că își mai aduce aminte de mine. El, dimpotrivă, este încântat și astfel stabilim o întâlnire peste câteva zile, la firmă. Când intru în sediu, sunt impresionată de cât de îngrijit și de profesional arată totul. Mă fascinează mașinile mari, cu care sunt imprimate prin serigrafiere diversele modele pe tricouri. Și secția de broderie este interesantă. La o cafea, discutăm, bineînțeles, și despre posibilitățile de câștig. Îmi spune că salariul de bază rămâne, în principiu, același, dar voi primi un comision mai mare și în plus

diurnă pauşală. Una peste alta, aş câştiga ceva mai mult decât acum. Clarificăm imediat condiţiile şi stabilim să încep cât se poate de repede.

Contractul celălalt de muncă îl reziliez în interval de patru săptămâni şi astfel încep deja la 1 octombrie 1993 serviciul. Este al treilea loc de muncă al meu, de la întoarcerea din Kenya. Munca cu noile materiale, care îmi face deosebită plăcere şi faptul că mă înţeleg bine cu şeful meu, mă satisfac la maxim. Mai cu seamă însemnele de firmă brodate se vând bine. Eu profit şi de vechea mea clientelă şi astfel reuşesc să am vânzări senzaţionale. Nu regret nici o secundă această schimbare şi constat, cu satisfacţie, că noul meu loc de muncă nu a făcut altceva decât să mă ajute să fac un pas mai departe în viaţă.

Într-o seară, găsesc acasă un aviz poştal. Este o scrisoare recomandată, cu citaţia la termenul de judecată, la care urmează să fie deliberat divorţul. Acum, când totul este negru pe alb, mă cuprinde, totuşi, un sentiment ciudat. Probabil că voi fi divorţată de un bărbat care habar nu are de acest lucru. Deliberarea va avea loc pe data de 30 noiembrie 1993, la ora 17. Prezenţa, cu sau fără avocat, este obligatorie.

Dumnezeule, şi nu am avocat! Oare am nevoie de aşa ceva sau nu? mă întreb. Sau să o rog pe mama sau pe Madeleine să vină cu mine? În cele din urmă, mă hotărăsc să merg singură, pentru că numai eu cunosc toată povestea cu adevărat. În toţi aceşti ani de activitate ca distribuitor de produse, mi-am exersat prezenţa de spirit, iar încrederea în propriile forţe de-acum nici nu se compară cu cea din primele luni, după întoarcerea mea din Kenya, când nu mă încumetam nici măcar să ies pe stradă.

În ziua menţionată, iau cele două fluturaşe de salariu cu mine, prin care să dovedesc faptul că mă pot întreţine pe mine şi pe fiica mea. De asemenea, mai iau şi o listă cu cheltuielile

necesare existenței noastre și câteva fotografii cu soțul meu și cu ipostaze din viața noastră de-atunci. Cum nu am fost niciodată într-un tribunal, am un sentiment de neliniște. La fiecare ușă așteaptă grupuri de oameni, mai mari sau mai mici, cei mai mulți adunați în jurul unui avocat, îmbrăcat în robă. Eu, de una singură, cu mapa mea subțire de acte, mă simt cam rătăcită. Când sunt strigată, intru într-o încăpere, unde așteaptă deja patru persoane. Încordată, mă așez pe bancă, în fața judecătorului. Mai întâi sunt clarificate datele personale, după care mi se cere să povestesc pe scurt despre relația mea cu Lketinga.

Îmi dau seama imediat că judecătorul nu-și poate forma nici un fel de imagine asupra tribului soțului meu, de aceea îl întreb la finalul povestirii mele, dacă dorește să-i arăt, ca să înțeleagă mai bine, câteva fotografii. După o scurtă ezitare, este de acord. Îi pun pe pupitru șase fotografii. Într-una din ele este soțul meu, pictat ca războinic și cu suliță, în alta este reprezentată sacrificarea unui bou în fața manyattei și în alta suntem noi doi, împreună cu fiica noastră, Napirai. El își drege glasul și întreabă sceptic: „Deci, acesta este soțul tău?" Celelalte doamne și ceilalți domni se scoală și vin la masă, ca să vadă și ei fotografiile. Se naște o scurtă discuție între ei, după care judecătorul mă întreabă dacă poate păstra pozele, împreună cu celelalte acte, până la decizia finală. Eu sunt de acord și până la următoarea citație sunt liberă. În momentul în care ies din clădire, mă simt deja ceva mai ușurată.

Peste două săptămâni, adică pe la jumătatea lui decembrie, primesc următoarea citație. Acum treaba devine serioasă. Mă așteaptă aceleași persoane. Din nou sunt întrebată, dacă nu am mai auzit ceva despre soțul meu și dacă tot nu i-am aflat domiciliul exact. Răspund sub jurământ că până în ziua de azi nu pot face nici un fel de referințe suplimentare. Apoi sunt întrebată dacă doresc să înaintez acțiune pentru plata pensiei de

întreținere, dar răspund că nu. La sfârșit, judecătorul dă citire pronunțării deciziei: în condițiile date, căsătoria celor două părți este desfăcută, cu următoarele reglementări suplimentare: fiica Napirai, rezultată din această căsătorie, este încredințată mamei, căreia i se acordă tutelă părintească – ce cuvânt oribil! Este menționat faptul că mama renunță la pensia de întreținere. De asemenea, se consemnează faptul că cele două părți divorțate nu impun nici un fel de pretenții reciproce. Urmează stabilirea costurilor procesului, precum și mențiunea că sentința trebuie publicată în monitorul oficial local. Ce absurd!

Într-un final, mai aud doar că, în cazul în care în următoarele zece zile nu va apărea nici o contestație, atunci sentința va avea putere juridică. Simt cum îmi vâjâie capul. Stau acolo dezorientată, iar cei patru își adună actele. Îi întreb nedumerită: „Și acum sunt divorțată? Chiar s-a terminat totul? Pot să plec, sau trebuie să plătesc sau să iau ceva de undeva?" Judecătorul îmi face repede un semn afirmativ cu capul, după care dispare. Ies încet din sală și nu-mi vine să cred că totul s-a terminat atât de repede. Cu timpul, îmi dau seama că acest lucru se datorează faptului că Lketinga a dispărut, ca să spun așa, fără urmă. Abia când ajung afară, în frigul de decembrie, mă cuprinde o mare bucurie. Nimeni nu mi-o mai poate lua acum pe Napirai, atâta vreme cât nu călătoresc în Kenya. Mă duc imediat la mama, care se bucură și ea, împreună cu mine și ne invită la cină.

Amintirile mă ajung din urmă

Cu puțin timp înainte de Crăciun, îmi primesc fluturașul de salariu pe luna decembrie. Cu tot cu banii de Crăciun, este o sumă foarte frumoasă. „Acum chiar mi-aș putea permite și eu o vacanță minunată împreună cu Napirai", mă gândesc pentru o secundă.

Plec imediat la o agenție de turism. Aș vrea să mergem într-o țară unde acum este soare și cald și unde nu există pericol de malarie. După ce ne sfătuim puțin, mă decid pentru Republica Dominicană. Abia aștept să mă răsfăț și să savurez din plin două săptămâni, împreună cu fiica mea, să mâncăm ce avem chef și să ne bălăcim în mare, cât se poate de mult. Oare cum va reacționa Napirai, atunci când se va vedea din nou înconjurată de atâția oameni de culoare? Oare își va aduce atunci aminte de tatăl ei?

Chiar înainte de plecarea noastră, primesc o scrisoare din Barsaloi. James își cere scuze că nu ne-a mai scris atâta timp, dar a trecut printr-o perioadă grea. În luptele cumplite împotriva rebelilor au murit mulți oameni și le-au fost furate aproape toate animalele. La Barsaloi a plouat, în sfârșit, dar acum este plin de țânțari. Ca să te îmbolnăvești de malarie, este numai o chestiune de timp. Îmi scrie că a primit post la școala cea nouă din Barsaloi și este fericit că are serviciu, numai că, momentan, vin puțini copii la școală. Mulți au murit deja din cauza malariei, chiar și în „spitalul" cel mic din Barsaloi. Cu toate acestea, el este mulțumit că a găsit de muncă și că s-au terminat luptele. Bineînțeles, totul s-a scumpit mult. Hainele, orezul, zahărul, chiar și mălaiul sunt de zece ori mai scumpe față de perioada în care am fost eu acolo. Incredibil! El ar vrea să plece acum în decembrie la Mombasa, ca să vadă ce face Lketinga. În momentul în care va avea noutăți, îmi va scrie din nou.

Pe de-o parte, mă bucur foarte tare de scrisoare, pentru că nu mai auzisem de mult nimic despre ei, pe de altă parte, însă, îmi fac griji pentru fosta mea familie. Mai ales în momentul de față, viața lor pare să fie grea. Îmi aduc aminte de crizele groaznice de malarie. Trecerea permanentă de la puseuri de febră la frisoane te face să ajungi în cel mai scurt timp o epavă de om. În

plus, ai diaree și, deși stomacul ți-e gol, vomiți întruna, până intri într-o stare de inerție și nu mai poți decât să stai neputincios în pat. Doamne, nu-i doresc nimănui această boală și sper să se termine în curând nenorocirea. În plus, sunt curioasă dacă James îl va găsi pe Lketinga la Mombasa și ce-mi va povesti în următoarea scrisoare. De mai mult de trei ani de zile, nu am mai aflat nimic despre el.

În sfârșit, vine momentul mult așteptat. Pentru prima dată de la fuga noastră din Kenya, ne urcăm din nou într-un avion, de data aceasta, însă, în direcția Porto Plata. Zborul este lung, dar Napirai primește jucării în avion și colorează într-una, până adoarme. Ajungem. Mergând prin aeroport, îmi aduc aminte de aterizarea la Mombasa, de acum câțiva ani, când atmosfera de acolo a pus imediat stăpânire pe mine. Dintr-odată, amintirile reînvie și pentru moment nu știu dacă mă aflu la Mombasa sau la Porto Plata. Ne așteaptă microbuzele, care ne duc la hotel. Mă uit pe geam și văd un drum plin de denivelări, străjuit de-o parte și de alta de palmieri și o mulțime de oameni negri, îmbrăcați în haine multicolore. Este dimineață, iar aerul deja te înăbușă. Îmi place la nebunie! Mi se preling clar, prin fața ochilor, imaginile din Kenya. La fiecare denivelare, îmi aduc aminte de drumurile groaznice din nordul Kenyei. Mi se învârt toate în cap și, deși lacrimile îmi curg șiroaie pe față, mă simt ca nou-născută și fericită. Sentimentele mele o iau razna și trecutul, pe care până acum l-am dat de-o parte, mă ajunge din urmă, chiar de la primele minute. Mă bucur că nu sunt prea mulți turiști în autobuz, pentru că mi-e rușine de lacrimile mele.

Napirai se uită pe fereastră și cel mai mult o impresionează palmierii. Până la hotel mă liniștesc. Hotelul este foarte frumos. Se află direct la mare, iar camera noastră este spațioasă, comodă și luminoasă. Imediat după sosire, la recepția de bun venit de la

hotel, văd că sunt puține familii cu copii, în schimb, multe perechi de îndrăgostiți. Pentru Napirai există un club pentru copii, iar eu voi citi și voi scrie scrisori. Bufetul este excelent! Gustăm, cât putem de mult, din toate meniurile exotice. Angajații hotelului sunt încântați de Napirai și ei cred că este dominicană. Mă întreabă imediat dacă am venit aici să-l vizităm pe tatăl ei. Mie îmi vine să râd, când le văd fețele dezamăgite, atunci când le spun că Napirai își are originile în Kenya. În nici două zile, Napirai s-a acomodat. Împreună cu alți doi, trei copii aleargă prin hotel și în curând nu o mai văd decât din când în când.

Odată, la cină, îmi povestește că la prânz a cunoscut o femeie cu părul lung și blond, pe care vrea să mi-o arate neapărat. După aceea dispare iar. Peste cinci minute o văd pe Napirai venind la masă cu o femeie înaltă și blondă. Din câte aflu, Andrea este aici împreună cu prietenul ei și amândoi locuiesc în sudul Germaniei. Mă invită să mă așez lângă ei, spunându-mi că ei sunt un grup de mai multe perechi și o să mă distrez și eu. Napirai este încântată de Andrea, fie și numai datorită părului ei lung și blond, pe care și-l piaptănă în permanență cu degetele mici și bronzate. În timpul concediului sunt nevoită să ascult de câteva ori dorința arzătoare, dar irealizabilă, a fiicei mele: „Mama, vreau și eu să am așa păr!" De-acum încolo, Andrea și cu mine petrecem mult timp împreună, pentru că prietenul ei preferă să stea lângă piscină și să citească teancuri de reviste, decât să se distreze cu soția lui drăguță. Eu nu înțeleg așa ceva. Mai bine mă duc singură în vacanță, decât să mergem în doi și să fiu tot singură. În prima săptămână nu fac altceva decât să stau, pur și simplu, și să lenevesc. În cea de-a doua săptămână, însă, încep să mă agit și simt nevoia să fac ceva. Deși la început această țară mi-a amintit de Kenya, nu se poate face, însă, comparație. Kenya este mai sălbatică, mai variată și, înainte de toate, are o faună mai bogată. Într-un fel, mi-e dor de Kenya și,

fără să vreau, fac mereu comparații. Astfel nu mai îmi pare chiar atât de rău, atunci când se termină concediul.

Acasă îmi încep noua mea muncă plină de energie. Tricourile cu imprimeuri și broderii au succes peste tot, fie ca uniforme pentru întreprinderi, fie cadouri pentru reclamă. Între timp, conjunctura este atât de mare, încât multe întreprinderi de gastronomie încep să vândă și tricouri trăsnite și șepci brodate în scop publicitar. Afacerea prosperă și, astfel, nu avem probleme nici cu bugetul acasă. Așa că îmi permit odată să-i dau unei femei de la noi din grup o sută de franci. Are doi copii și nu-și poate plăti nici măcar autobuzul. De asemenea, cu ajutorul relațiilor pe care le am, reușesc să le fac rost unora de câte o slujbă mai bună.

Fac cunoștință cu femei interesante, cu care mă întâlnesc deseori și în particular. Una dintre ele este Hanni. Ea îmi ascultă mereu povestirile mele despre Africa, în timp ce eu le prezint colecția de produse. Este atât de încântată de ceea ce povestesc, încât, de fiecare dată mă îndeamnă să-mi aștern viața pe hârtie. Eu râd și-i spun: „Hanni, în primul rând nu pot și în al doilea rând am un serviciu cu normă întreagă, la care se adaugă copilul și menajul." Și cu asta, pentru mine tema este încheiată, dar Hanni nu-mi dă pace nici în lunile următoare.

La jumătatea lui februarie 1994 primesc din nou o scrisoare din Kenya. O deschid, plină de curiozitate. Mai întâi mi se transmit, ca de obicei, calde salutări din partea întregii familii. Apoi, aflu că James a fost la Mombasa și l-a găsit pe Lketinga slăbit și într-o stare jalnică. A avut multe probleme, iar acum nu mai are mașină și nici măcar haine îngrijite. Ca să-l ducă acasă, James a trebuit să-i cumpere mai întâi haine noi. Acum este la mama. Lketinga ar vrea să se căsătorească din nou, dar James nu crede că poate, pentru că nu are destulă avere pentru o căsătorie. Îmi

mai scrie că banii transferați de mine lunar la misiune pentru mama s-au terminat și că ea vrea să-mi mulțumească încă o dată pentru ajutorul permanent. Apoi mă roagă să-i mai trimit niște bani, pentru că mama are probleme cu ochii și numai un medic le poate rezolva. O să-mi scrie din nou, atunci când va avea noutăți, în special despre Lketinga.

Mă bucur că Lketinga a ajuns, în sfârșit, după atâta vreme, acasă, dar, în același timp, mă întristează faptul că nimic nu a mai rămas, dar chiar nimic, din toată bogăția de altădată. Totuși, sper că va găsi o cale, să se poată recăsători. Ciudat, mă gândesc eu, acum nici două luni de zile am divorțat de Lketinga, după ce, de mai mult de trei ani nu mai auzisem nimic despre el, iar acum vine pe neașteptate acasă și vorbește despre căsătorie. Cât de ciudat este, totuși, destinul!

Timpul trece în zbor. De cele mai multe ori, week-end-urile sunt rezervate pentru prietenele mele și copiii lor. Acum, iarna, mergem mai mult la patinoar sau ne dăm cu săniuța pe colinele de la marginea satului. Ne place foarte tare, mai ales noaptea. Apoi ne ducem toți acasă la mine, unde este cald și stăm la taifas, în timp ce copiii se joacă.

Primăvara începe să se apropie. Într-o zi, sună telefonul și rămân surprinsă când îi aud vocea Andreei, nemțoaica cea blondă cu părul lung. De multe ori, la sfârșitul concediului, faci schimb de adrese, după care, de regulă, nu mai auzi nimic unul de celălalt. Andrea vrea să vină la noi în vizită, veste care pe Napirai o bucură foarte tare. Peste o săptămână sosește deja la noi, firește, fără prietenul ei. Facem schimb de poze din concediu și povestim mult. Astfel, aflu că nu mai este atât de fericită cu relația ei, deoarece prietenul său nu prea mai are timp pentru ea. Napirai îi propune să ne viziteze mai des. Drept răsplată, îi va face niște frizuri minunate. Andrea nu este foarte

încântată de această propunere, dar îi promite că va veni în curând din nou. Peste câteva săptămâni o întreb dacă are timp și chef să ajute la inaugurarea unui magazin al unor prieteni de-ai mei, care sunt totodată și clienți buni. Ea este imediat de acord și astfel își respectă promisiunea față de Napirai. Împreună organizăm o acțiune reușită, care îi schimbă și viața, pentru că se îndrăgostește. Peste o jumătate de an se mută în Elveția și peste încă un an se căsătorește. Mai târziu, prietenia bună pe care o păstrăm îmi va transforma și mie, într-un mod decisiv, existența.

La începutul anului 1995, primesc o scrisoare îmbucurătoare de la James. Îmi scrie că Lketinga s-a căsătorit cu o femeie tânără, care a rămas imediat însărcinată. Vestea că va deveni din nou tată, mă face foarte fericită și mă liniștește. Soția lui este o fată care a locuit în apropiere de manyatta noastră. Îmi scrie că o să-mi trimită o fotografie, de îndată ce va avea posibilitatea să-și cumpere un aparat de fotografiat. Sunt foarte curioasă, cine este această fată, pentru că, dacă a locuit în apropiere de noi, precis o recunosc. Mă bucur atât de tare pentru Lketinga, încât îi răspund imediat la scrisoare și transfer și niște bani, ca să-și poată cumpăra o vacă pentru nuntă. Oare cum va arăta copilul lor? Va semăna cumva cu Napirai? În momentul de față trebuie să-mi înving curiozitatea și să am răbdare. Chiar dacă James va reuși să facă rost de un aparat de fotografiat, developarea va dura încă două luni.

Eu muncesc în continuare cu tragere de inimă, printre altele și datorită faptului că cifra de afaceri crește, ca și până acum, îmbucurător. În primăvară mai vine un colaborator, ca să sprijine conducerea magazinului. Încă de la prima întâlnire, îmi dau seama că este un tip cu totul altfel decât actualul meu șef și

nu-mi imaginez cum vor putea lucra cei doi împreună. De fapt, ar trebui să-mi fie indiferent, pentru că eu lucrez, ca să spun așa, independent și vin rar la firmă. Eu am alte probleme, pentru că Napirai va merge după vacanța de vară la grădiniță. Asta înseamnă că trebuie să caut pe altcineva care să aibă grijă de ea, deoarece actuala bonă nu locuiește în satul nostru. Și de data aceasta avem mult noroc, pentru că găsesc o familie pe care Napirai o cunoaște deja. Noii părinți au și ei patru copii, o fetiță și trei băieți. Nici aici nu-i trebuie lui Napirai prea mult ca să se simtă ca acasă, cu toate că la început, pentru ea a fost o mare schimbare, fiind nevoită să împartă atenția cu atâția copii. În același an, se mută și mama și Hanspeter la noi în sat.

În sfârșit, vine ziua cea mare, în care Napirai merge pentru prima dată la grădiniță. Merge mândră cu ghiozdănelul și cu panglica de siguranță fosforescentă peste piept. La grădiniță ne întâmpină o doamnă mai în vârstă, care se prezintă ca fiind educatoare. Mai mulți părinți se află deja acolo. Napirai fiind singurul copil cu un singur părinte, lumea nu ne întâmpină cu brațele deschise, ci se uită mai degrabă chiorâș la noi. Mai ales copiii o cercetează pe Napirai fără rezerve, lucru care o face dintr-odată să se simtă stingheră. O astfel de reacție pentru ea este mai degrabă neobișnuită. Slavă Domnului, în următoarele zile această sfială îi dispare. Tot mai des se întâmplă ca ea să vrea să doarmă noaptea la bonă sau la mama, ceea ce mă face să ies mai des undeva.

Așa că unele seri le petrec împreună cu Hanni. Mai întâi mâncăm ceva, după care mergem să dansăm. Femeia asta parcă cunoaște pe toată lumea. Indiferent unde mergem, ea întâlnește pe cineva cunoscut, iar pe mine mă prezintă, ca de obicei, „cea din Africa", după care imediat mi se pun o groază de întrebări. Au trecut deja cinci ani de zile de când m-am întors și interesul

față de povestea mea de dragoste este, ca și până acum, de neînfrânat. Hanni mă ceartă a nu știu câta oară, spunându-mi să aștern odată totul pe hârtie.

VREAU SĂ-MI SCRIU POVESTEA VIEȚII

Imboldurile ei încep să-și facă efectul și tot mai des mă frământă ideea de a-mi scrie povestea. Nehotărâtă, iau într-o seară un caiet și un creion și încep să-mi trimit gândurile cu nouă ani în urmă. Îmi aduc aminte cum am aterizat cu prietenul meu, Marco, la Mombasa, unde urma să ne începem concediul și cum m-au mișcat brusc, până-n străfunduri, acea aură și impresiile legate de ea. Am avut un sentiment ciudat, ca și cum m-aș fi întors după mult timp acasă. În clipa aceea, nu mi-am putut explica acest lucru. Prima întâlnire cu Lketinga m-a străpuns până în adâncul sufletului și întregul fundament al vieții s-a prăbușit în câteva secunde. În clipa în care l-am văzut, întreaga mea viață de până atunci nu a mai existat. Da, văd, simt și miros din nou totul, de parcă s-ar petrece acum a doua oară, iar mâna începe, parcă de la sine, să aștearnă impresiile pe hârtie. Povestea se derulează în fața ochiului meu interior ca un film, iar eu nu trebuie să stau să mă gândesc, nici măcar un minut, ce trebuie să scriu. Pur și simplu scriu! Nu-mi dau seama cum trece timpul. Abia când încep să mă doară degetele, mă uit la ceas și mă sperii. Este cu mult trecut de miezul nopții. „Dumnezeule, trebuie să mă culc. Mâine mă duc iar la muncă", îmi spun în sinea mea și mă așez ușor lângă Napirai. În pat nu-mi găsesc liniștea și scriu mai departe în mintea mea, până când, în sfârșit, reușesc să adorm.

A doua zi, după serviciu, când mă duc să-mi iau fata, îi citesc mamei primele pagini scrise. Ea rămâne foarte surprinsă, dar

este încântată. „Vrei să scrii acum o carte?", mă întreabă ea. Eu îi răspund: „Nu, nu, de fapt vreau numai să scriu totul, ca să afle mai târziu și Napirai, din ce dragoste mare a luat ea naștere și de ce părinții ei nu au reușit, totuși, să rămână împreună. Dacă mie mi s-ar întâmpla ceva, nu i-ar putea da nimeni informații exacte despre originile ei." Mama caută imediat scrisorile pe care i le-am trimis eu din Africa și mi le dă, ca să mă ajute să-mi aduc aminte.

Acasă pregătesc cina și apoi mă ocup de Napirai. La ora șapte se duce la culcare, după care îmi rezolv la repezeală cele câteva treburi casnice. Apoi am, în sfârșit, liniște și timp să citesc încă o dată paginile scrise cu o zi înainte. În cel mai scurt timp, mă cufund din nou în trecut și scriu automat mai departe. Îl văd pe Lketinga în fața mea, în timp ce îl descriu ca un bărbat înalt, frumos, foarte exotic, aproape feminin, cu o construcție musculară vânjoasă și cu ochi sălbatici și incandescenți. Lumina soarelui în asfințit îi conferă trupului său maroniu și feței lui pictate, cu părul lung și roșu, împletit în codițe subțiri, o strălucire deosebită. Corpul lui suplu, acoperit numai cu o cârpă în jurul coapselor și câteva șiraguri de perle colorate, pare simplu, dar, totodată, impresionant de frumos. În timp ce-mi așternamintirile, simt din nou acea admirație și atracție.

Deodată sună telefonul. Trezită brusc din trecut, ridic receptorul și răspund imediat pe un ton aspru. Este Madeleine, care mă întreabă dacă poate veni la mine cu o sticlă de vin, ca să discutăm ceva. În mod normal mă bucur, dar acum nu vreau să fiu readusă la realitate. O aud imediat pe Madeleine spunând: „Hei, Corinne, ce este cu tine? Este cineva la tine și te deranjez?" Puțin jenată de reacția mea, îi spun: „Nu, sigur, vino, și eu trebuie să-ți arăt ceva." Peste puțin timp bate la ușă și Madeleine se strecoară bucuroasă pe lângă mine în sufragerie, cu o sticlă de vin roșu sub braț. La întrebarea ei, de ce sunt atât

de absentă, îi aduc foile scrise și încep să citesc. Când sunt gata, o aud spunându-mi fascinată: „E bine, chiar foarte bine! Dar, dacă stau bine să mă gândesc cât timp îți va lua să scrii totul, înseamnă că pe viitor ne vom vedea mai puțin seara. În orice caz, sunt curioasă ce va urma!"

În următoarele două, trei luni atmosfera la firmă se înrăutățește atât de drastic, încât vechiul șef demisionează și pleacă, lucru care ne derutează pe mulți dintre noi. La scurt timp după aceea, treburile se schimbă în întreprindere. Într-o zi, vin la ședință și o găsesc pe secretara de la recepție toată numai în lacrimi. Altă dată, aud un schimb de replici dure. Comenzile nu mai merg nici ele bine și încep primele reclamații mari din partea clienților mei. Tot sper că situația se va calma din nou. Ce-i drept, în momentul de față pentru mine este mai important scrisul seara, de care devin, încet, încet, aproape dependentă.

La sfârșitul lunii august găsesc în cutia poștală o invitație la o întâlnire cu colegii de promoție, care va avea loc în luna octombrie. Mă bucur și sunt curioasă să văd ce au ajuns colegii mei și colegele mele de clasă. De când am terminat școala, nu m-am mai văzut cu nimeni. Mai ales, sunt curioasă să o văd pe fosta mea prietenă, Therese. Când ajung la locul întâlnirii, deja sunt acolo mulți dintre foștii colegi. Mă simt aproape penibil, pentru că în primul moment nu prea recunosc pe nimeni. În costumul meu negru și elegant din piele, cu părul roșu ca focul, am impresia că frapez într-un mod nepotrivit. Ceilalți mi se par cu mult mai decenți. După o băutură aperitiv, mergem la restaurant, unde urmează să mâncăm. Masa este pusă în formă de potcoavă, astfel încât se pot vedea unul pe celălalt cam douăzeci de participanți. Abia acum remarc un nou venit. Acesta este Markus! Stă lângă un fost profesor. Ca și pe vremuri la școală, înveselește lumea cu poantele lui îndrăznețe și îi

molipsește pe toți cu râsul lui radios și din suflet. A devenit un bărbat atractiv. De plăcut, ce-i drept, îmi plăcea de când eram în clasa a treia. El, dimpotrivă, spunea că sunt prea înaltă și prea slabă pentru el. De aceea, după cum am aflat mai târziu, nici nu-mi răspundea la scrisorelele mele pătimașe. În timpul mesei discută cu fostul profesor într-un mod provocator despre înfățișarea mea și spune cu voce tare, astfel încât să audă toată lumea: „Corinne, așa cum arăți acum, mi-ai fi plăcut înainte!", la care eu răspund: „Greșeala ta! Ai avut ocazia acum douăzeci și cinci de ani!" Mulți râd, unii, însă, nu înțeleg gluma. Din păcate, fosta mea prietenă, Therese, nu vine. De asemenea, mai sunt unii colegi, care m-ar fi interesat și care nu au venit. După masă se formează repede câteva grupulețe și se discută, se râde și se bea. Markus este în centrul atenției femeilor. Arată foarte bine și are un mod de a se distra foarte haios, dar și inteligent. Și trag curioasă cu urechea la ce povestește. Conduce un birou de ingineri, este căsătorit și tată a două fete. Un soț cu adevărat model, mă gândesc eu și simt că aproape o invidiez pe acea femeie necunoscută, care poate merge prin viață cu un asemenea bărbat. În această seară, încep să-mi închipui că viitorul meu partener ar trebui să arate la fel de bine, să radieze la fel de multă veselie și să fie sigur pe sine. Dacă nu ar fi căsătorit, i-aș împărtărși fără rețineri admirația mea. Dar așa ne pierdem din vedere. Mult timp după întâlnirea cu clasa, le povestesc prietenelor mele, încântată, despre această întrevedere.

Napirai s-a acomodat minunat la grădiniță și la noua familie. Este o fetiță isteață, independentă și totuși foarte lipicioasă. Când o aduc seara acasă își încolăcește de multe ori picioarele și mâinile ei lungi în jurul meu. Ea este soarele meu și tot sensul vieții mele.

Treptat, munca începe să-mi dea bătaie de cap, pentru că nimic nu mai merge cum trebuie. Între timp, avem schimbări

dese de personal. Pe de-o parte, mulți sunt concediați, pe de alta, unii, care sunt cu nervii la pământ din cauza atmosferei de lucru, pleacă de bunăvoie. Și eu îmi fac gânduri, despre cum o să meargă mai departe. Sunt deja de trei ani aici la firmă și mi-am format o clientelă bună. Cu salariul pe care îl am, îmi permit în fiecare an un concediu cu fiica mea și, în mare, am un standard de viață care mă satisface.

După Crăciun, încep munca fără nici o tragere de inimă și cu un sentiment ciudat. Ca de obicei, la începutul anului mă duc mai întâi la firmă, ca să le urez tuturor colaboratorilor „La mulți ani" și să facem planuri de viitor. De cum intru în sediu, observ că ceva nu este în ordine. Șeful ne cheamă pe toți cei de la serviciul de distribuție la o ședință și ne spune că firma merge prost, că au fost desființate posturi și din cauza aceasta a fost afectat și serviciul de distribuție. Eu mă simt de parcă mi-ar fi dat cineva o palmă. Nu a trecut nici un an de când este în funcție și deja firma este ruinată, iar locurile noastre de muncă se desființează. Îl întreb, cum își imaginează că poate primi noi comenzi fără distribuitori? Atunci el răspunde, de-a dreptul impertinent, că de clientela mai mare se va ocupa el, iar clientela mai mică să facă bine să se conformeze și să treacă pe la sediu. Uite așa își simplifică el treaba! Eu sunt șocată.

În orice caz, mai sunt în stare să gândesc limpede, astfel încât să discut, cât pot de calmă, despre termenul de preaviz. Îi propun să mă lase să mai rezolv întâlnirile deja stabilite cu clienții, fără să mai încep alte afaceri, timp în care firma să-mi plătească salariul de bază pentru cele trei luni de preaviz. Nimic nu este mai rău, într-o astfel de situație, decât să vinzi fără convingere. În cele din urmă, suntem amândoi mulțumiți că ne despărțim în bună înțelegere.

În drum spre casă merg ca năucă, fără să am un scop anume. Nu-mi vine să cred, cât de repede s-a schimbat situația la firmă.

În momentul de față nu știu dacă voi mai avea destulă putere și chef, ca să o iau a patra oară de la început. Pentru că simt neapărat nevoia să discut cu cineva apropiat despre situația în care mă aflu, trec pe la prietena mea, Anneliese. Ea este cea care, cu atâta bunăvoiață, îmi scrie la calculator manuscrisul și așteaptă mereu nerăbdătoare continuarea. Dar și după vizita aceasta mă simt obosită și dezorientată, așa că mă duc la mama, care, și ea la rândul ei, trebuie să-mi asculte povestea. Se îngrijorează, dar mă sfătuiește să reflectez: „Totuși, până acum ai avut mereu atât de mult noroc. Vei reuși și de data aceasta și precis vei găsi un nou serviciu! Nu te lăsa descurajată!" Este pentru prima dată, când nu mai sunt atât de sigură și încep să am sentimentul că cineva îmi fură mereu roadele muncii mele.

În zilele următoare nu mai muncesc cu atâta tragere de inimă și sunt mulțumită de fiecare întâlnire rezolvată. La unii clienți mă duc eu personal, ca să-mi iau la revedere. Mulți sunt dezamăgiți din cauza situației și-mi spun că fără mine nu vor mai comanda nimic. Între timp, încerc deja să-mi găsesc un alt serviciu. Urmăresc anunțurile cu oferte de locuri de muncă, dar nu găsesc nimic, nici măcar ceva asemănător. Astfel trec și ultimele zile ca-n zbor și dintr-odată mă văd fără serviciu. Nu aș fi crezut niciodată că mi se poate întâmpla așa ceva în Elveția. Iată că, pentru prima dată după șase ani de serviciu cu normă întreagă, nu am altă soluție, decât să mă înscriu la șomaj. Mi-e foarte greu să mă duc la primărie. În ciuda prejudecăților avute, acolo sunt tratată politicos și amabil. Aflu că mai întâi trebuie să aștept o perioadă până voi primi, la sfârșitul celei de-a doua luni, 80 % din câștigul meu mediu. Diurna pentru mașină nu se pune la socoteală, așa că mă mai încarc și cu contractul de leasing. Dar, cumva, cumva, mă voi descurca, pentru că îmi pot reduce pretențiile. Încă mai am convingerea că voi găsi repede de lucru, deși încă nu am o idee exactă, cam ce-ar putea fi. Parcă ar fi un

făcut! În momentul de față piața muncii pare să fie secată. Nici măcar după un nou anunț, nu am mai mult succes. În schimb, cheltuielile sunt considerabile.

După ce am trecut de primul șoc și am lăsat de-o parte reținerile inutile, mă bucur din nou de timpul liber pe care îl pot petrece acum cu Napirai. La prânz gătesc cu multă dragoste pentru noi două și aflu, în sfârșit, din prima sursă, întâmplările și poveștile de la grădiniță. Înainte aflam marile și micile emoții, dacă le aflam, numai de la bone. În nici un caz, nu vreau să rup această legătură. Atunci când am interviuri, o duc pe Napirai, ca și până acum, la ea, pentru că sper cât de curând la o angajare. După două luni de șomaj, însă, îmi scad speranțele și simt semne clare de descurajare.

În acest timp, o prietenă îmi dă adresa unei ghicitoare în cărți. Deși nu sunt cu adevărat convinsă de acest lucru și, de fapt, nici nu-mi permit o cheltuială ca aceasta, mă duc la ea, cu speranța că-mi va da un indiciu referitor la viitorul meu profesional. Are cam șaptezeci de ani și locuiește într-o casă mică și veche. Toată grădina și toate pervazurile sunt decorate cu pitici. Îmi vine să râd, când văd așa ceva. Sufrageria joasă, în care intru cocoșată, este supraîncărcată cu fotografii, flori artificiale și alte kitsch-uri. Mă așez în fața bătrânei la masa din odaie și abia aștept să văd ce se întâmplă. Ca să fiu sinceră, sunt sceptică, dar până nu încerc, nu vreau să dezaprob totul. În timp ce trag cărțile, o pisică roșcată se așază la mine în poală și acum chiar am senzația că mă aflu în căsuța unei vrăjitoare. Trag cărțile, una după alta, iar femeia începe să le interpreteze. Fără să-i fi povestit ceva, primul lucru pe care îl constată este că trăiesc singură cu copilul meu și că situația aceasta va rămâne mult timp așa. Mă rog, nu am venit la ea din cauza dragostei. Vreau să știu ce se întâmplă cu serviciul și încotro să o apuc? Ghicitoarea se tot uită pe cărți și constată realist, și în același

timp surprinsă, că trebuie să fi avut un trecut zbuciumat în străinătate, trecut care mă preocupă deosebit de tare până în ziua de astăzi. Se uită la mine și mă întreabă dacă scriu multe scrisori și dacă nu pot să pun, cumva, punct trecutului. Eu îi răspund scurt că tocmai îmi așternpe hârtie viața pe care am trăit-o împreună cu tatăl fiicei mele în Africa. „Deci doriți să scrieți o carte?" „Da, dar încă nu știu dacă vreau să o și public", îi răspund sincer. Mi se pare însă că nu mă ascultă cu foarte mare interes. Amestecă încă o dată cărțile și mă pune să trag din nou una. Acum se înviorează și-mi spune: „Nu pot să vă spun decât să continuați neapărat așa! Acesta va fi un mare succes, da, chiar văd, mult peste granițele noastre elvețiene!" Eu întorc cartea râzând: „Da, da, posibil, dar până acolo mai este un drum lung. Și referitor la un serviciu concret în viitorul apropiat ce se vede?" „Totul va fi bine", îmi răspunde, „numai că trebuie să nu vă pripiți și să aveți ceva răbdare."

În drum spre casă, nu am senzația că m-am lămurit prea mult. Este posibil ca treaba cu cartea să fie adevărată, mi-ar plăcea, dar mai întâi trebuie să o termin de scris. În fiecare seară, când Napirai doarme și nu mă deranjează nimeni, mă cufund în amintirile mele și încerc să le păstrez. Între timp, acest ritual a devenit aproape o necesitate. Cum ajung acasă, o sun imediat pe Hanni, care urmărește cu mare interes ceea ce scriu. Îi împărtășesc și ei noutățile aflate de la ghicitoare, iar ea râde și se bucură enorm: „Îți spun asta de ani de zile! Și ai să vezi că la sfârșit o să se facă și un film!" Ne vine amândurora să râdem. Ei îi este dor atât de vizitele mele de afaceri, cât și de cele private. Dealtfel, nu mă mai duc nicăieri, pentru că trebuie să socotesc de două ori fiecare franc, ca să nu intru în datorii.

După trei luni de șomaj, accept un nou job, deși nu sunt foarte convinsă de el. Oricum, este mai bine decât să stau în fiecare vineri la rând la primărie, cu carnetul de șomer. Este

vorba despre vânzări de podoabe de păr la drogherii și la magazine universale. În curând îmi dau seama că, dacă vreau să-mi termin treaba, rareori ajung acasă înainte de ora șapte, ceea ce înseamnă că-mi pot vedea fiica cel mult o oră pe zi. La prânz, rar am timp să mănânc cum trebuie și în scurt timp arăt iar de parcă aș fi bolnavă. La fel constată și mama mea, îngrijorată. Chiar în perioada de probă, renunț la serviciu, pentru că sunt cu nervii la pământ.

În afară de aceasta, scrisul seara mă solicită tot mai mult, pentru că multe situații le retrăiesc din nou cu intensitate, atât fizic, cât și psihic. Mi se întâmplă ca, după descrierea unei boli, să mă simt din nou bolnavă și deplorabil. Altă dată sunt nevoită să mă opresc din scris, pentru că-mi curg lacrimile. Din când în când, trebuie chiar să fac pauză, ca să-mi adun forțe proaspete. Acum, după aproximativ opt luni, încep să mă apropii de final, fără să am o idee exactă, unde mă voi opri.

Într-o scrisoare recentă, James îmi mulțumește pentru fotografiile cu Napirai. Îmi spune că mama și chiar și Lketinga au fost foarte triști, atunci când au văzut pozele. Lor le este încă dor de noi. În scrisoare se află o fotografie cu soția lui Lketinga. O recunosc imediat, pentru că pe vremea când era fată, cumpăra des de la noi de la magazin zahăr sau mălai. Era foarte tristă și mai degrabă reținută. Mă bucur pentru ei doi, mai ales că James scrie că Lketinga, într-adevăr, nu mai bea. Îmi spune că îmi va trimite o fotografie și cu copilul lui. Este fetiță și are deja zece luni. Din scrisoarea lui lungă aflu și lucruri mai puțin frumoase. Soția fratelui mai mare al lui Lketinga, mama Sagunei, se află de trei luni în spital, având probleme de sănătate grave și nu poate pleca acasă, până nu achită nota de plată. În plus, le datorează bani și somalezilor pentru transportul de urgență din Barsaloi înspre Wamba. Bănuiesc că a fost o chestiune de viață și de moarte,

deoarece acolo, numai cine este mai mult mort decât viu se duce la spital. Mai întâi, așa cum am simțit și eu pe pielea mea, se încearcă toate căile posibile cu medicina autohtonă. Aflu că mama mea soacră este acasă cu cei cinci copii și cu nou-născutul fratelui său și nu au suficientă mâncare. James mă roagă din nou să-i ajut cu bani, lucru care pe mine mă întristează foarte tare. Este pentru prima dată, când nu pot să-i ajut, pentru că eu însămi, din cauza șomajului, nu mai am bani. Așa că îl rog pe Hanspeter și pe fratele meu mai mare să facă o donație. Cei doi fac acest lucru, fără să stea prea mult pe gânduri.

Postura mea de șomer nu mă mai deranjează de data aceasta atât de tare, pentru că, în perioada scurtă de timp în care am lucrat ultima dată, mi-am dat seama că aș avea chef să vând ceva cu totul nou, mai pretențios. La cei 36 de ani ai mei aș putea să mai fac o pregătire suplimentară. În fiecare zi m-am uitat prin ziare.

În același timp, mă ocup de pregătirea lui Napirai pentru prima zi de școală. Cât de repede trece, totuși, timpul! Fiica mea merge deja la școală, ceea ce înseamnă că începe pentru ea partea mai serioasă a vieții. Dacă ar fi rămas în tribul tatălui său, acum s-ar fi dus, probabil, pe un soare dogoritor, cu caprele la păscut. Părul ei frumos i-ar fi fost ras cu o lamă și ar fi fost îmbrăcată numai cu o kanga, iar la gât ar fi purtat deja primele podoabe. Nu, mă bucur cu adevărat că a fost să fie altfel.

În prima zi de școală, mama și cu mine o însoțim pe Napirai, pline de mândrie. Arată minunat în rochița sa drăguță de vară, cu pielea ei cafenie și cu cârlionții care-i atârnă pe umeri. Emoționată, își dă jos ghiozdanul, își pune penarul colorat pe bancă și ascultă încordată ce spune învățătoarea cea tânără și simpatică care, pe deasupra, mai are și păr lung și blond, lucru care pe Napirai o mai fascinează încă. În curând, ea nu ne mai dă atenție, așa că, după mai bine de-o oră, plecăm pe furiș de-acolo.

În ultima vreme scriu ca obsedată despre trecutul meu și umplu pagină după pagină. În sfârșit, vine seara în care ajung să povestesc cum stăteam eu cu Napirai, acum cinci ani și jumătate, în autobuzul care urma să ne ducă de la Mombasa la Nairobi și îl imploram pe Lketinga să semneze odată biletul pregătit de mine, în care își dădea consmțământul pentru plecarea noastră în străinătate timp de trei săptămâni. Dintr-odată, simt cum încep să tremur din interior și cum o presiune enormă mă apasă pe piept. Parcă aud și acum deslușit claxonul șoferului și mi se pare că aud vocea lui Lketinga, spunând trist și bănuitor: „I don't know, if I see you and Napirai again." După aceea, face două salturi și sare din autobuz. Plecăm. Cu hârtia semnată în mână, îmi arunc o privire mută pe geam și-mi iau rămas-bun de la tot ceea ce mi se perindă prin față. Abia atunci încep să-mi șiroiască lacrimile.

După aceste ultime două fraze arunc creionul și caietul de lângă mine și încep, pur și simplu, să plâng, fără să mă mai controlez. Tremur din tot corpul și plâng în hohote. În momentul de față știu doar un singur lucru: nu voi mai putea scrie nici un rând! Îmi încolăcesc brațele în jurul genunchilor, ca și cum aș căuta sprijin și am senzația că cineva mă trage într-o prăpastie. Plâng după Kenya mea cea dragă, după un vis distrus, după o mare dragoste și după toate lucrurile frumoase și îngrozitoare pe care le-am trăit într-o lume aproape ireală.

Deodată, o văd pe Napirai stând în fața mea, somnoroasă și speriată. Mă întreabă cu lacrimi în ochi: „Mama, de ce plângi așa? Te-ai lovit? Altfel, tu nu plângi niciodată!" O trag pe Napirai la mine în poală și o strâng tare la piept, în timp ce încerc să vorbesc, lucru care nu prea îmi reușește, pentru că trebuie să trag în permanență aer în piept. „Nu m-am lovit,

scumpa mea, plâng, poate, pentru că nu am reușit să fiu fericită cu tatăl tău." „Dar mă ai pe mine!", îmi răspunde ea, suspinând. Încerc să o consolez, mângâind-o îndelung pe spate, până când se liniștește din nou. Apoi, o duc înapoi în pat la noi și îi promit că nu o să mai plâng. Mă uit în sufragerie la ceas și constat, speriată, că este trecut de ora două noaptea. Asta înseamnă că aproape trei ore am fost cufundată în durere. Nu aș fi crezut niciodată că povestea mea africană m-ar putea afecta încă o dată atât de tare. Eram sigură că am încheiat cu acest capitol al vieții mele. Dar, se pare că până acum nu am făcut altceva, decât să alung aceste gânduri. De ani de zile nu am mai plâns atât de tare și acum simt cum mă cuprinde o liniște puternică. Mă simt fără vlagă și buimăcită.

Îmi propun să-i duc Annelisei, cât pot de repede, această ultimă parte, ca să o transcrie la calculator. Vreau să o termin definitiv. Tot timpul am scris stând pe podea și din cauza aceasta am peste tot dureri. Dar am reușit! Povestea noastră este acum așternută pe hârtie și cu acest gând liniștitor adorm, în sfârșit. Dimineața îi pregătesc micul dejun lui Napirai și ochii îmi sunt atât de umflați, încât abia pot vedea. Îi promit că voi găti ceva deosebit de bun pentru noi două și că până la prânz voi fi din nou veselă.

Peste câteva zile, Anneliese îmi aduce manuscrisele, precum și o versiune scrisă la calculator. Cei patru ani petrecuți în mijlocul tufișurilor kenyene se află acum într-un dosar, în fața mea. Sunt copleșită. Ciocnim în cinstea reușitei unei eventuale cărți și îi promit că, în cazul în care va fi publicată, o voi răsplăti cu un concediu grozav. Acum îi aduc la cunoștință și familiei mele despre „operă", iar Eric se oferă să multiplice exemplarul, ca să-l pot trimite la diverse edituri.

TOTUL SE ÎNVAȚĂ

Ca de obicei, urmăresc anunțurile cu locuri de muncă și dintr-odată îmi cade privirea pe un anunț în format mare. Se caută o doamnă între 24 și 30 de ani, care dispune de cunoștințe în domeniul dentar, care să vândă medicilor stomatologi produse de mare valoare. De preferat, dar nu condiție, să aibă experiență în domeniul distribuției de produse. Se oferă salariu bun și, bineînțeles, mașină de serviciu. Citesc încă o dată și mă gândesc că este exact jobul pe care l-aș putea face. De învățat, totul se învață, iar experiența pe care am câștigat-o în munca de teren este un atu, care atârnă greu la cântar. Și, în afară de aceasta, ce medic stomatolog ar cumpăra ceva de la o tânără de douăzeci și patru de ani? Cu această atitudine mă înscriu la biroul de mediere a locurilor de muncă. După o săptămână, sunt invitată la un interviu în prealabil. Împreună cu referentul de-acolo, trec în revistă toată biografia mea și pare să fie deosebit de impresionat de șederea mea în Kenya. La sfârșit, am la dispoziție o oră, ca să completez un test la calculator. Înainte să plec, mi se spune că trebuie să aștept, să văd dacă sunt acceptată în următoarea rundă, pentru că au fost peste optzeci de solicitanți. Când aud cifra aceasta, nu îmi mai fac speranțe prea mari, pentru că nu prea corespund profilului cerințelor.

În zilele următoare mă duc la o librărie și mă interesez de diverse edituri, care ar putea fi luate în discuție pentru manuscrisul meu. După părerea mea, doar o editură mare ar avea sens, pentru că nu am chef să-mi fac publică povestea vieții mele pentru câteva sute de exemplare. Și dacă da, atunci ar trebui să apară pe piața germană, Elveția fiind astfel și ea inclusă automat. Plec din

librărie cu o listă plină de adrese și acasă mă apuc imediat să iau legătura cu editurile. Deziluzia nu se lasă, însă, mult așteptată. După ce prezint pe scurt povestea mea, primesc încă de la telefon refuzurile, unul după altul. Mai rămân, însă, câteva edituri, printre care Lübbe, Scherz, Knaur și Heyne, cărora le pot trimite manuscrisul. Xeroxez câteva fotografii mai impresionante din Africa și compun și o scrisoare, în care fac referiri la convorbirea noastră telefonică. La sfârșit, atașez o fotografie mai recentă de-a mea, le împachetez pe toate și le expediez. Sunt curioasă ce va urma. Mi se spune că am de așteptat de la una până la trei luni.

De la biroul de mediere a locurilor de muncă primesc o invitație la un al doilea interviu. Acest lucru îmi suscită imediat interesul. Dacă am ajuns până aici, atunci e clar că șansele mele nu sunt atât de rele. Port din nou o discuție cu domnul pe care îl cunosc deja. Îmi prezintă rezultatele testului și, din câte-mi dau seama, l-au impresionat. Mă întreabă dacă pot merge, din când în când, la câte o perfecționare în străinătate, pentru circa zece zile, întrebare la care eu răspund afirmativ. La sfârșitul discuției mă întreabă, puțin cam jenat, dacă mi-ar fi greu să-mi vopsesc părul meu roșu într-o culoare ceva mai decentă, pentru că, în parte, medicii stomatologi sunt foarte conservatori, la fel și șeful, care dorește să mă cunoască într-una din zilele următoare. Mie îmi vine să râd și îi răspund: „Vedeți, până acum această culoare a fost bine primită de clienți și am avut succes la vânzări. Culoarea roșie a părului meu este emblema mea, face parte din personalitatea mea. Nu cred că strică să aduc puțină culoare în situații de rutină." „Bine, bine, am înțeles, vom vedea", răspunde el. „Voi fixa o întâlnire pentru dumneavoastră, dar mai sunt încă alți opt solicitanți în cursă." Eu îi mulțumesc și plec. Pentru că îmi doresc foarte tare să obțin acest job, opresc la o biserică, fac o rugăciune și aprind o lumânare.

După câteva zile, găsesc în cutia poștală o invitație de la firma de produse dentare. Este o întreprindere farmaceutică spațioasă, modernă. De cum intru în clădire, mă simt bine și emoția ușoară pe care am avut-o la început, îmi dispare înainte să intru la șef. Este cu numai câțiva ani mai în vârstă decât mine și îmi face impresia că este simpatic, calm, chiar aproape timid. La înălțimea mea de 1,80 m, îmbrăcată într-un costum albastru clasic, și cu părul meu roșu, se pare că fac o impresie zdrobitoare asupra lui. În timpul discuției, devine însă vorbăreț și după puțin timp, când aude ce-i povestesc, începe să zâmbească. Am senzația că amândoi ne simțim bine. După o oră, sentința lui este pronunțată: cu energia și cu biografia mea aparte, sunt pentru el persoana potrivită. Mai urmează să decidă „șeful cel mare". Lui i se mai par interesanți doi candidați, pentru că aceștia vin din domeniul dentar. Eventual trebuie să mai am și cu el o discuție. Această convorbire are loc două zile mai târziu. „Marele șef" este un bărbat mic, firav, lucru care nu tocmai îmi ușurează situația. Nici nu ne așezăm bine, că mă și bombardează cu întrebări de genul: „De ce credeți că tocmai dumneavoastră sunteți persoana potrivită pentru acest job? Unde vă vedeți peste zece ani? Cum stați cu rezistența fizică în privința muncii, a copilului, a perfecționării etc.?" După două ore de interogatoriu încrucișat, mi se dă voie să plec, spunându-mi că peste aproximativ o săptămână mi se va da un răspuns sau, eventual, trebuie să mă pregătesc pentru un alt interviu. Eu mă ridic, mă uit la cei doi bărbați și le spun cu toată convingerea: „M-aș bucura foarte tare să lucrez la dumneavoastră, dar, după părerea mea, nu mai există alte amănunte de discutat, iar de văzut, m-ați văzut acum. Din câte știu, eu sunt ultima din cele trei candidate rămase, pe care voiați să le verificați. Așa că până luni aștept de la dumneavoastră un răspuns, pentru că mai am și alte oferte. Sper că mă înțelegeți! Vă doresc un week-end plăcut." Le dau

mâna și plec. Nu sunt sigură că ieșirea mea a fost tocmai potrivită, dar trebuie să fii în stare să te decizi odată!

Mai este puțin până la ora prânzului, așa că trec pe la Hanni, la serviciu, ca să mănânc acolo de prânz. Pentru că este vineri, ne propunem să ieșim în seara aceasta să dansăm. În drum spre casă, îmi sună mobilul și la telefon este viitorul meu șef. „Vă felicit, doamna Hofmann, l-ați convins pe „big boss"! Acum trebuie să arătați ce puteți! Pe 1 noiembrie începeți la noi." Complet surprinsă, îi răspund râzând: „Oh, super! Chiar mă bucur foarte tare și voi da tot ce pot mai bun din mine." „Știu", răspunde el râzând și îmi promite că îmi va trimite în zilele următoare contractul. Din nou am reușit! Din optzeci de candidați eu am câștigat cursa! Sunt mai mult decât fericită că s-a terminat cu șomajul și, pe deasupra, am găsit și un post interesant și bine plătit.

Sunt în al nouălea cer. Ajung acasă și găsesc în cutia poștală primul manuscris trimis înapoi. Conține și o mică scrisoare, în care citesc: „Expediat înapoi, cu mulțumiri. Editura noastră nu întrevede în programul său nici o posibilitate de publicare."

Mă uit la manuscris și am senzația că nimeni nu s-a străduit, nici măcar să arunce o privire peste el. Toate paginile arată ca noi, ordonate și necitite. Până și scrisoarea mea se află deasupra! Mi-e indiferent. Tocmai am găsit un post grozav și, mai mult ca sigur, în următorii ani nu-l voi schimba. Îmi pot alege o mașină de serviciu, primesc diurnă, un salariu bun și cotă parte la comision. La așa ceva nu renunț eu din nou așa ușor, mă gândesc, și duc manuscrisul în pivniță.

Înainte să încep noul serviciu pe 1 noiembrie, primesc, unul după altul, toate pachetele trimise, de fiecare dată cu aceeași justificare. O editură îmi scrie chiar, că lipsește suspansul. Mă miră această expresie. Am trăit la capătul lumii o dragoste

supranaturală, cu toate urcușurile și coborâșurile, am adus pe lume o fiică în cele mai groaznice condiții, descriu scene periculoase, petrecute în mijlocul sălbăticiei, cu bivoli, elefanți și pene de mașină, care aproape m-au costat viața și să nu mai vorbim despre femeia, care și-a smuls din trup, la mine în mașină, în fața ochilor mei, copilul mort, încât aproape am înnebunit. „Dar oare cât suspans mai doresc domnii lectori?", mă întreb eu, în timp ce pun de-o parte manuscrisele.

De fapt, îmi pare foarte bine. Cine știe ce ar aduce cu sine o astfel de publicare. Eu mă simt atât de bine, cum nu m-am mai simțit de mult. Am o fiică drăguță și inteligentă și un serviciu interesant. După ce mi-am descărcat sufletul, aproape într-un mod terapeutic, scriindu-mi povestea vieții, simt cum începe să se nască în mine o nouă dorință de viață și cum încep să mă schimb. Numai durerile mele de spate îmi mai aduc aminte aproape în fiecare zi de manuscrisele care se află undeva, două etaje mai jos.

Încep să mă simt incomod în locuința noastră mică și mă gândesc și la faptul că Napirai, la cei șapte ani, ar cam avea nevoie de o cameră a ei. Cu prima ocazie, va trebui să mă ocup să găsesc o locuință mai mare, mai ales că acum mi-o pot permite financiar. Nici pentru întâlnirile cu mamele care își cresc singure copiii nu prea mai îmi găsesc timp și într-o zi, aflu că grupa se desființează. Doar două femei au mai rămas în legătură strânsă.

Încet, încet, mă deprind cu munca. Îmi ia ceva timp până cunosc produsele și modul de întrebuințare. Ceilalți doi colaboratori de la serviciul de distribuție sunt tehnicieni dentari specializați și amândoi lucrează de mai mult de zece ani în acest domeniu. Stau și seara și citesc cărți și prospecte și câteodată am senzația că nu voi putea ține minte niciodată aceste denumiri și procedee complicate.

Într-una din zilele libere, profit de bonul de cadou pentru un masaj, pe care l-am primit de ziua mea acum trei luni, de la prietena mea, Andrea, pentru că durerile mele de spate nu cedează. În timp ce stau pe patul de masaj, maseuza mă întreabă, dacă eu sunt femeia din Africa care a scris o carte. E clar că Andrea i-a povestit deja multe lucruri despre mine. Acum vrea să știe când apare cartea. „Probabil niciodată, pentru că până acum nu am găsit nici o editură, care să fie interesată de carte", îi răspund eu. „Dar trebuie să apară", spune ea hotărâtă și mă întreabă dacă vreau să se intereseze ea la un prieten, care este librar, de câteva adrese de edituri. Eu dau din cap în sens afirmativ, deși mă îndoiesc. Într-adevăr, peste câteva zile găsesc un bilet cu patru adrese de la diferite edituri mici. Nu sunt hotărâtă, dacă chiar să încerc, pentru că în momentul de față viața mea este în perfectă ordine. Constrânsă, însă, de câteva prietene, sun până la urmă la prima editură. Acolo mi se spune că ei nu publică decât cărți ale autorilor străini. Deci, dacă ar fi scris soțul meu cartea, teoretic ar putea exista interes. După aceea sun la Editura A1 din München. Ce nume ciudat, mă gândesc eu! Răspunde o voce de bărbat. Domnul respectiv îmi ascultă răbdător povestea și, în cele din urmă, mă întreabă cum de am ajuns la editura lui. La sfârșitul convorbirii noastre mai lungi îmi cere să-i trimit manuscrisul să-l citească. Mă hotărăsc ca aceasta să fie ultima dată când dau atâția bani pe poștă. Durează aproape o jumătate de an, până primesc răspuns.

Primele zile în serviciul de distribuție sunt foarte plăcute, pentru că merg pe teren cu unul din cei doi colegi. Ascult interesată și câteodată mi-e teamă că voi avea nevoie de ani de zile, până când voi putea și eu să explic totul atât de bine și de amănunțit.

În ianuarie 1997 sunt trimisă la o perfecționare în Germania. Trebuie să cunosc și să învăț cum se folosesc aproximativ zece din cele aproape o sută de produse din sortimentul nostru. Specializarea este obositoare, dar instructivă. În timp ce învăț de ce este nevoie, sau ce trebuie să faci, ca să înlocuiești dinții cariați, să-i repari sau să pui la punct întreaga dantură, îmi vine să râd, în sinea mea, gândindu-mă la familia mea din Africa. Dinții depărtați mult între ei, sau ieșiți în afară, care la noi, europenii, sunt considerați ca deficiență și pentru a cărei remediere se plătesc sume mari de bani, în tribul lor reprezintă un ideal de frumusețe. De asemenea, masailor le lipsesc cei doi incisivi de jos din mijloc. Ei înșiși și-i scot cam la vârsta de șapte, nouă ani. Pentru asta folosesc un cuțit ascuțit sau un cui, pe care și-l înfig în gingie și în care bat cu o piatră, până când dintele cade sângerând. Copiii sunt foarte mândri de fapta lor și sunt lăudați de adulți. Nu am priceput niciodată, de ce fiecare membru al tribului practică acest ritual. Se pare, însă, că are de-a face cu teama de a nu se sufoca în anumite cazuri de boală. Da, atât de diferite pot fi culturile dentare.

Întoarsă în Elveția, trebuie să merg singură pe teren. Din nou încerc să fac programări la telefon, dar nu reușesc absolut deloc. Aproape peste tot mi se spune: „Noi avem deja produsele noastre, dar puteți să ne trimiteți prospecte, șeful, oricum nu are timp." Sau: „Nu vrem să cunoaștem un nou reprezentant, noi lucrăm deja, de ani de zile, cu ai noștri." Bine, atunci trebuie să mă duc eu personal. Dar la tipul acesta de clientelă, este greu să te apropii de persoanele respective. De cele mai multe ori, la cabinete este aglomerație și mereu mi se pune întrebarea: „Ați stabilit o întâlnire?" Câteodată am senzația că asistentele stau în spatele mesei ca o ușă închisă și-și păzesc șeful de mine. Din când în când, am de-a face și cu situații plăcute, de exemplu atunci când sunt întrebată dacă doresc o cafea, spunându-mi-se

că șeful are puțin timp peste zece minute. Mă bucur și sper, în același timp, că voi fi în stare să răspund la întrebările care mă asaltează. Nu am fost niciodată atât de nesigură în vreun domeniu ca în acesta. Dar, cu fiecare comandă, indiferent cât de mică, capăt mai multă încredere.

Într-o zi, când vin acasă după-amiaza târziu, găsesc în cutia poștală o scrisoare de la James. Mă bucur de fiecare dată, când recunosc după plic, că scrisoarea este din Kenya. Aceasta a fost scrisă pe data de 5 ianuarie 1997.

Bună Corinne și Napirai!

Vă salut! Dumnezeu să fie cu voi. Mă rog să vă meargă bine în Noul An. Aici, în Kenya, nu mai avem deloc pace. Oamenii se luptă în fiecare zi. Mulți turkana și samburi au arme. Așa ceva nu am trăit niciodată. Între 24 decembrie și 3 ianuarie a avut loc o mare luptă între triburi. Locurile afectate au fost Baragoi, Marti, Barsaloi, Opiroi și încă multe altele. Au fost omorâți mulți oameni, unsprezece în Barsaloi, din familia mea doi, o fetiță și un bătrân, dar nimeni din enclava noastră. Toate animalele noastre, capre, vaci, cămile, au fost furate, nu a mai rămas nimic. Toată lumea a fugit și trăiește acum la Maralal. În satele Barsaloi, Baragoi, Opiroi nu mai locuiește nimeni. Oamenii trăiesc ca refugiații, nu au nimic de mâncare. La Maralal, însă, nu avem destul loc. Sunt prea puține case, ca să locuim toți acolo. Cred că mulți oameni vor muri din cauza sărăciei. Nu se mai face școală, pentru că lumea a plecat. Și școala din Maralal este acum goală. Poate că ai auzit la radio, sau ai citit în ziar, că au venit bandiții cu elicopterul și i-au omorât pe ofițerul de district și doi polițiști. Între Crăciun și Anul Nou a fost pentru noi o perioadă foarte rea. De aceea, nu am sărbătorit nimic. Familia mea locuiește acum în apropiere

de Maralal, la școală. Sper că mai știi unde este. Nimeni nu mai are casă, nici animale și sunt dependenți de mâncarea celorlalți oameni.

Corinne și Napirai, sper că sunteți bine. Te rog, ajută-ne prin contul meu, ca să putem cumpăra ceva de mâncare. Dacă am șansa să ajung la Barsaloi, vreau să-ți trimit fotografii de la o ceremonie care a avut loc săptămâna trecută. Dar acolo mai au loc încă lupte și în districtul Samburu nu este încă pace. Oamenii pleacă toți de-acolo.

Vă urez, ție și lui Napirai și prietenilor tăi, la mulți ani pentru anul 1997. Dumnezeu să vă dea pace și o viață bună.

Al tău James,
Toți cei din familie îți transmit ție și lui Napirai salutări.

Când mă gândesc ce rău o duc oamenii aceștia, mă trec fiorii. Mama, draga de ea, a trebuit să se refugieze la Maralal, ea, care în toată viața ei nu a fost decât o singură dată în acest orășel. Nu a vrut niciodată să meargă cu mine cu mașina, pentru că viața la oraș i se părea groaznică. Ea iubea Barsaloi și, în afară de situațiile când avea loc câte o ceremonie și trebuia să plece în alt loc, stătea numai în jurul manyattei și era mulțumită. Iar acum, asta! Precis au fost nevoiți să treacă prin jungla Lorroki, care este periculoasă, și asta cu mai mulți copii mici. În timp ce mă gândesc la soarta familiei mele de samburi, îmi dau seama imediat că, dacă relația mea cu Lketinga ar fi decurs bine, și eu m-aș fi aflat acum în fața neantului. Cel târziu acum, aș fi cedat. Simt o mare ușurare, gândindu-mă că trăiesc în Elveția, dar, în același timp, mă simt unită la nesfârșit cu acești oameni. Și mereu sunt afectați aceia care, oricum duc o viață modestă! Plec imediat la bancă, unde transfer o sumă mai mare de bani, ca să-și

poată cumpăra alimente și capre. Mă rog pentru ei. De asemenea, le trimit o scrisoare de încurajare.

La începutul lunii martie mă duc din nou la o perfecționare, de data aceasta în Olanda. Mă încântă noua paletă de produse și mă identific de la bun început cu ea. Vin din Olanda de-a dreptul bine dispusă, hotărâtă să-mi pun în aplicare cunoștințele. Pentru asta am nevoie de ceva atenție din partea dentiștilor, și, pentru că nu vreau să fiu respinsă de cum intru în cabinet, schimb tactica. Trec pe la toate cabinetele stomatologice din oraș și încerc să stabilesc întâlniri pentru următoarele zile. Ofertele la noile produse sunt atractive, așa că am succes la aproape jumătate din cabinetele la care m-am dus. Agenda mea de întâlniri se umple și, după o jumătate de an, încep să se vadă rezultatele.

O vecină îmi spune că în satul nostru există o locuință nouă, care este încă liberă și care poate fi văzută. Deși mie mi se pare prea scumpă chiria, mă duc, totuși, să o văd. Și bineînțeles că se sfârșește așa cum trebuie! Este absolut cea mai frumoasă locuință pe care am văzut-o în ultima vreme. Are ferestre mari, este aerisită și foarte spațioasă. Eu sunt încântată, deși nu o pot vedea decât cu lanterna, pentru că încă nu are curent. Valoarea chiriei devine, dintr-odată, neînsemnată și mă decid pe loc. Din fericire, mi se dă mie această locuință de vis. Pe data de 1 aprilie ne și mutăm. Firește, ne este foarte greu să ne despărțim de locurile vechi. Fetele legaseră o prietenie foarte strânsă și eu, de asemenea, mă simțeam bine în compania vecinilor de-acolo.

În noua locuință ne acomodăm mai greu decât am crezut. Până acum, Napirai dormea cu mine în cameră, iar acum are pentru prima dată camera ei. Seara, în loc să doarmă, mă strigă o dată la cinci minute: „Mama, mai ești acolo? Nu te aud și nu te văd! Mama, mai bine ne întoarcem în locuința noastră veche!" Dar după câteva săptămâni scăpăm și de aceste probleme și mă

bucur de căminul nostru ca de o bijuterie. În timp ce stau seara în fața șemineului, visez de una singură și mă gândesc încă mult la Africa. Mirosul de foc îmi trezește, ca și până acum, imagini pline de amintiri. Mă văd stând ghemuită în fața vetrei și pregătind o mâncare sărăcăcioasă, sau făcând un ceai pentru Lketinga și prietenii lui războinici. Trăiesc încă acel sentiment plăcut din manyatta, care, în ciuda simplității, mă ocrotea de arșiță, de frig, de ploaie sau de animale sălbatice. Îmi dau seama că în nici una din locuințele mele din Elveția, cât de frumoase or fi fost, eu nu am mai trăit un astfel de sentiment de siguranță și ocrotire. Pe de altă parte, însă, trebuie să recunosc că sunt pe deplin mulțumită de faptul că pot trăi din nou într-un anume confort. Iar eu aveam de gând ca, atunci când mă întorc din Africa, să mă mulțumesc cu strictul necesar. Astăzi am cumpărat o mobilă modernă, în magazinele second-hand nu mai intru decât rar și din nou se strâng tot felul de obiecte, care numai folositoare nu sunt. Am muncit ca să-mi redobândesc standardul de viață pe care îl aveam înainte de a pleca în Africa și, deși am ceva rețineri, sunt mândră de acest lucru.

Napirai se împrietenește repede cu celelalte fetițe care locuiesc la noi în cartier și astfel „vechile" legături se pierd treptat. La familia bonei, Napirai se simte ca acasă, iar bunica ei locuiește chiar pe drumul spre școală.

Profesia mea mă satisface pe deplin. Între timp, am început să mă duc la unele cabinete deja a doua oară și sunt primită mai relaxat și mai amabil. La perfecționările și cursurile dese pe care le avem, participăm ca spectatori și la operații de maxilar. Nu fiecare dintre noi suportă să vadă sânge, sau cum se perforează maxilarul. Pe mine, însă, se pare că mă avantajează faptul că am văzut la samburi cum beau bărbații sânge de la animalele tăiate, ca să prindă putere. După această școală dură, sângele nu mai reprezintă pentru mine ceva deosebit.

Într-o seară, tocmai când scriam raportul zilnic de activitate pentru firmă, sună telefonul. Recunosc vocea editorului din München. Ori, la manuscris chiar că nici nu mă mai gândisem, atât de multe s-au schimbat în ultima jumătate de an, datorită noului serviciu și a mutării noastre. Evenimentele scrise de mine au trecut momentan pe planul secund. Iar acum îl aud pe editor spunând: „În ceea ce privește jurnalul vieții dumneavoastră, șansele sunt bune. Este captivant. Dar, înainte să luăm o decizie definitivă, ar fi important să vă cunoaștem personal."

Eu mă simt puțin luată prin surprindere. Acum nouă luni aș fi sărit poate în sus de bucurie, dar acum nici nu știu dacă acest lucru își mai găsește loc în noua mea viață. Cu toate acestea, accept oferta să ne cunoaștem. Dacă nu îmi convine editura, mai pot încă să-mi mai retrag manuscrisul. Peste câteva săptămâni iau trenul spre München, dar nu sunt sigură că este bine ceea ce fac. Editorul mă așteaptă personal la gară și din primul moment îmi este simpatic. La editură mă mai așteaptă alți câțiva oameni, printre care și o doamnă din partea presei, o persoană vioaie și competentă, cu care mă înțeleg imediat bine.

După această întâlnire interesantă, mă sui din nou în tren și simt, totuși, o mică bucurie, când mă gândesc ce ar putea ieși din toată această poveste. Peste câteva zile primesc răspunsul definitiv, prin care mi se anunță încheierea unui contract. Acum nu mă mai oprește nimic. Îi sun pe toți cei care m-au sprijinit moral în timpul scrisului și le dau și lor vestea. Toți se bucură, dar ce se va întâmpla nu-și poate imagina nimeni cu adevărat.

Crăciunul se apropie din nou și, pentru prima dată, pot invita toată familia la noi, în locuința noastră spațioasă. Petrecem sărbătorile cu veselie și armonie. Avem parte de zile liniștite și, singurul lucru care le tulbură, este o scrisoare din Kenya.

Aflu că din cauza luptelor neîntrerupte familia tot nu se poate întoarce în satul ei, dar, datorită sprijinului nostru, și-au putut cumpăra alimente și capre, pe care James le-a împărțit în mod drept la rude. În sfârșit, primesc și fotografii de-ale sorei vitrege a lui Napirai. Și ea este o fetiță drăguță, dar, din cauza capului ei ras, nu seamănă foarte mult cu Napirai. Firește, cele două fetițe au aceiași ochi. Într-una din fotografiile de la ceremonia care le dă dreptul bărbaților să se căsătorească, îl văd pentru prima dată pe James pictat în mod tradițional și îmbrăcat numai cu o kanga. Mi se pare străin, pentru că până acum nu l-am văzut decât în uniformă de școală sau în hainele lui „normale". Cele câteva fotografii primite mă ajută de fiecare dată, ca legătura mea interioară cu Kenya să nu se rupă.

Succes senzațional

Pe data de 1 februarie 1998 semnez contractul pentru cartea mea, „Îndrăgostită de un masai", fără să am nici cea mai mică bănuială, că într-o jumătate de an acest pas îmi va schimba viața din toate punctele de vedere, iar evenimentele se vor năpusti asupra mea ca o avalanșă.

Primăvara și vara se scurg liniștit și plăcut. Acum, la serviciu sunt sigură pe mine și vânzările merg bine. Numărul clienților mei fideli crește continuu. Îmi iubesc meseria, câștig într-un mod plăcut și lejer bani buni și sunt foarte mulțumită cu situația mea în momentul de față. Tot timpul mă gândesc, cât de dură și plină de sărăcie ar fi fost viața noastră, dacă am fi rămas în Kenya.

La mijlocul lunii august primesc un pachet de la editură. Când îl deschid, încep să-mi tremure mâinile, pentru că știu că înăuntru

nu poate fi decât cartea mea. Și-ntr-adevăr, acum o am în față. Mie îmi piere graiul. Cartea stă atât de bine în mâna mea, încât nu mai îmi vine s-o las. Sunt răscolită și foarte emoționată. Mă simt de parcă aș fi născut un al doilea copil. Este un sentiment covârșitor. Tulburată, îl sun pe șeful meu, pe care l-am pregătit asupra acestui eveniment abia acum câteva săptămâni și îi povestesc, entuziasmată la maxim. Și pe prietenele mele le-am molipsit cu bucuria mea, iar seara organizăm spontan, la mine acasă, o mică petrecere. Toți cei care trec pe la noi îmi admiră „opera" și sunt siguri că va fi un succes. La miezul nopții, după ce pleacă și ultimii musafiri, stau și mă uit îndelung, cu respect deplin, la „Îndrăgostită de un masai". În aceeași noapte, îi scriu o scrisoare lungă lui James, în care îi povestesc despre carte. Îi spun că este vorba despre viața petrecută în mijlocul tribului său, despre dragostea mea cea mare, dar și despre tragedia pe care am trăit-o în Kenya. Îmi dau seama că nu-i va fi ușor să le explice la ai lui și oamenilor din sat acest lucru.

Spre sfârșitul lunii august, apare într-o revistă pentru femei primul articol despre carte și despre povestea mea. Reportajul a fost făcut fără nici o contribuție din partea mea, folosindu-se, pur și simplu, de fotografiile din carte. Chiar în aceeași zi, după ce mi-am încheiat ultima vizită la cabinetul din Utzwil, descopăr că pe telefonul meu celular am un mesaj. Îl ascult, dar nu reușesc să deslușesc decât ceva vag, de la o anume redacție Boulevard Bio, ceva despre dragostea cea mare și despre o apariție la televizor. La sfârșit îmi lasă și un număr de telefon. Sun imediat înapoi și, într-adevăr, sunt în legătură cu redacția talkshow-ului de televiziune al lui Alfred Biolek.

O doamnă îmi spune că tocmai a primit de la agenția de presă a editurii cartea mea și a citit-o, pur și simplu, pe nerăsuflate. Adaugă faptul că marțea viitoare, pe 1 septembrie, tema emisiunii va fi „Marea dragoste", iar pentru că unul dintre

invitați nu poate veni, vor să știe dacă nu am chef să îi țin eu locul și să povestesc în emisiune despre evenimentele trăite de mine. Ceva mai bun nici că mi se putea întâmpla! Bineînțeles că accept. Redactorul mă anunță atunci că peste două zile, adică duminică, va veni la Zürich să-mi verifice „aptitudinile telegenice", restul urmând să stabilească cu biroul de presă. Pun receptorul în furcă și scot un urlet de bucurie, ca să mă eliberez de tensiunea din mine. Cu mâinile tremurându-mi, formez numărul de telefon al editurii, ca să le spun și lor vestea cea nouă. Cu ocazia aceasta, îl întreb pe editor dacă nu crede că prima ediție de 10.000 de exemplare este prea mică. El îmi răspunde râzând: „Mai întâi să se vândă acestea. La urma urmei, sunteți o autoare necunoscută, iar noi suntem o editură mică." Ei bine, o să vedem ce ne-aduce ziua de duminică. Sâmbătă exersez împreună cu Andrea germana literară, ca să fiu telegenică și din punctul de vedere al limbii. În același timp, îmi aranjează și părul, ea fiind coafeză de meserie. Duminică totul decurge spre satisfacția tuturor, iar eu sunt invitată la talkshow.

La aeroportul din Köln sunt așteptată de o limuzină, care mă conduce la un hotel de lux. Peste două ore mă aflu la coafat și fardat. Bineînțeles că am emoții, dar îmi spun întruna: „Corinne, imaginează-ți că domnul Biolek este, pur și simplu, un medic stomatolog, cu care, în loc despre plombe și material de amprente, discuți despre viața ta în Kenya."

Stau în primul rând lângă actorul Helmut Berger și aștept intrarea, timp în care încerc să urmăresc discuția perechii Sonja Ziemann și Charles Regnier. Cu toate acestea, abia reușesc să mă concentrez, pentru că mă gândesc întruna la ce întrebări ar putea să mi se pună și cum aș putea răspunde scurt și concis la ele. Mi se pare că cei doi vorbesc o veșnicie. În sfârșit, urmează aplauzele, după care îmi aud numele. În timp ce mă îndrept spre locul meu, îmi simt dintr-odată picioarele grele ca plumbul.

Inima îmi bate cumplit de repede. Mi-am propus ca, înainte să dau răspunsul, să ascult cu atenție, lucru care la mine nu este mereu ceva firesc. Discut cu domnul Biolek și, din când în când, aud din public râsete și aplauze. După câteva minute, încordarea mea cedează și, exact când mă simt mai bine, mi se termină timpul de emisie. Spectatorii aplaudă și, în timp ce domnul Berger se îndreaptă spre domnul Biolek, aplaudă încă o dată, spunându-mi: „Fascinant, mi-ați furat spectacolul! Ați fost, într-adevăr, grozavă!" În aceste secunde îmi dau seama că prima mea apariție la televizor am trecut-o cu bine. Răsuflu ușurată. Mai târziu, la masă, toată lumea vrea să afle de la mine mai multe amănunte. Una din primele întrebări este, dacă cartea va apărea și în limba italiană. De unde să știu eu deja acest lucru?

După ce mă întorc, mă sună prietenele și mă felicită pentru reușita apariției. Șeful meu îmi spune râzând, că este curios cât timp voi mai lucra pentru firmă. Dar, în această privință, nu am nici un fel de îndoieli și merg mai departe la dentiștii mei.

La o săptămână după această apariție la televizor, primul tiraj s-a epuizat. Nu mai există nici o carte, în schimb o groază de invitații la interviu. Toți vor fotografii mai recente cu mine și cu fiica mea. La început, Napirai nu este foarte încântată de acest lucru, mai ales că ea nu poate da nici un fel de informații referitoare la Kenya și la tatăl ei. Era mult prea mică ca să-și aducă aminte. În următoarele zile, la noi este o vânzoleală ca într-un stup de albine. Dimineața mă duc la întâlnirile pe care le am la cabinete și după-masa alerg la coafor, pentru ca pe la ora patru să fiu pregătită pentru fotografi. Seara, târziu, fac curat în casă pentru următoarele filmări sau ședințe foto. Tot ceea ce trăiesc acum mi se pare atât de ireal, de parcă ar fi un vis. În numeroase ziare din Germania îmi văd fotografia, în parte pe paginile de titlu, sau lângă fotografii de-ale unor personalități renumite, cum ar fi Bill Clinton sau Pierre Brice. Profit acum de

pe urma activității mele ca distribuitor de produse, pentru că nu mai am nici un fel de reținere în ceea ce privește contactul cu lumea și sunt bună de gură. Mai urmează câteva interviuri la radio și după puțin timp a doua apariție le televizor. Până la urmă, mă descoperă mass-media din Elveția și în multe ziare și reviste cu tiraj mare apar diverse reportaje. Aproape trei săptămâni, în librării nu se mai găsește nici o carte de vânzare și o groază de oameni, pe care nu-i cunosc, mă sună acasă și vor să știe unde-mi pot găsi cartea. Atunci apare cea de-a doua ediție, cu număr dublu de exemplare, a treia fiind deja în lucru.

Pe data de 16 septembrie este planificată lansarea oficială a cărții într-o fermă horticolă superbă din Winterthur. Îi spun librarului să se îngrijească să fie suficiente locuri, pentru că bănuiesc că va veni multă lume. El îmi spune râzând: „Știți ceva, aceasta nu este prima mea lansare de carte. Ar fi chiar anormal, dacă s-ar vinde 100 de locuri la o autoare și la o editură relativ necunoscute." În ciuda prognozei sale, sala se umple ochi și trebuie aduse o groază de scaune. Printre spectatori îl descopăr chiar și pe fostul meu diriginte.

Lansarea decurge grozav. Deja după primele trei, patru minute, mă aflu cu totul în elementul meu și nu am ochi nici măcar pentru familia mea, care stă în primul rând. Îmi organizez lectura așa cum îmi imaginez eu și citesc pasaje alese de mine, pe care le completez cu povestiri. Este o trăire minunată, într-o atmosferă grandioasă, care îi fascinează pe ascultători și care are efect molipsitor și asupra mea. După lectură răspund la nenumăratele întrebări ale publicului. Unii vor să știe ce face fiica mea și cu ce mă ocup eu astăzi. Ce face Lketinga? Dacă s-a reîntors în tribul său? Regretați că ați făcut acest pas? Întrebări după întrebări. După încă o oră încep să dau autografe. Pentru că editorul meu a venit special pentru acest eveniment din München, unii cititori au noroc și intră în posesia unei cărți

proaspăt tipărite. Tot timpul sunt întrebată când și unde are loc următoarea mea serată literară. Mulți dintre cei prezenți au prieteni și cunoscuți, care doresc să asiste și ei la o lectură. Pur și simplu, succesul pare să ne copleșească.

Zilele următoare trec în goană. Deși eu sunt ocupată în permanență cu organizarea, nu mă simt aproape niciodată obosită, pentru că totul este nou și interesant. Nu după mult timp, sunt rugată să organizez o seară de lectură pentru asociația mea de locatari. Ea are loc într-o sală alăturată a unui restaurant. Când ajung la local și văd mulțimea de mașini parcate, nu-mi vine să cred ochilor. La intrare lumea se înghesuie și stă la o coadă lungă, până afară pe stradă. Este incredibil, toți vor să fie părtași la povestea mea. După ce intră 150 de oameni, sala trebuie încuiată, ceea ce-i supără pe mulți dintre cei veniți din alte părți. Eu ies afară și le promit celor care așteaptă că peste circa două săptămâni voi mai organiza încă o seară de lectură, în același loc. Din păcate, mai mult de-atât nu pot face. Astăzi am mai multe emoții decât la lansare, pentru că joc, ca să spun așa, „pe teren propriu". Îmi dau, însă, repede seama că majoritatea ascultătorilor sunt veniți dinafară, deoarece nu descopăr multe figuri cunoscute.

Seara decurge asemănător celei din Winterthur. După lectură, răspund la întrebări. Deodată, un bărbat mai în vârstă, cu pulover verde închis și cu bretele la pantaloni, mă întreabă cum era relația noastră în privința sexului. Deși soția lui stă alături, el îmi vorbește pe un ton tendențios, astfel încât mă simt nevoită să mă gândesc câteva secunde, înainte de a-i răspunde: „Știți ceva, eu nu vreau să descriu aici cu lux de amănunte un act sexual, dar dumneavoastră puteți citi totul în carte." La replica mea, bărbatul îmi răspunde impertinent: „Eu sunt aici la o seară de lectură, nu la o acțiune de vânzare de carte." În public se naște rumoare și o femeie blondă, surprinzător de drăguță, se ridică și îl sfidează

pe bărbat: „Dumneavoastră, cu aerele astea libidinoase, nu aveți ce căuta la această manifestare!" Lumea aplaudă, iar eu îi zâmbesc femeii.

Mai târziu, sunt atacată din altă parte. Cineva mă întreabă: „Nu aveți nici un sentiment de jenă față de fiica dumneavoastră, atunci când vorbiți atât de deschis în cartea dumneavoastră, sub identitatea adevărată, despre tot ce vi s-a întâmplat?"

Înainte să apuc să răspund, o aud pe blondina cea energică spunând: „Mai mult ca sigur, acestei femei nu are de ce să-i fie rușine pentru cartea ei, iar fiica ei va fi, într-o bună zi, mândră de mama ei. Eu am citit cartea deja de trei ori și v-aș recomanda să faceți și dumneavoastră acest lucru!" Sunt impresionată de felul în care această ascultătoare necunoscută îmi ia apărarea. La scurt timp după aceea, în timp ce dau autografe, o văd stând în fața mea. Îmi oferă un aranjament de flori. Acum sunt mai mult decât surprinsă. Îi mulțumesc și o întreb dacă are timp să vină la mine acasă, să ciocnim un pahar, pentru că am pregătit acolo ceva pentru un cerc restrâns. Este încântată și acceptă invitația.

După ce s-a golit sala, mergem cu câteva prietene la mine acasă. Andrea a pregătit, împreună cu mama ei, gustări apetisante și, astfel, ne strângem un cerc restrâns și plăcut, în care pot discuta ceva mai detaliat cu Irene, femeia din public. După miezul nopții, pleacă și ultimii invitați, iar eu mă duc, în sfârșit, în pat. Sunt obosită, dar foarte satisfăcută. A doua zi am din nou întâlniri cu medicii stomatologi. De multe ori, lumea mă recunoaște la cabinete, pentru că unele asistente m-au văzut deja la televizor sau au citit articolele din reviste. Îmi dau seama imediat că acest lucru nu este decât în avantajul meu.

În sfârșit, primesc din nou o scrisoare din Africa și sunt curioasă să văd, ce părere au cei de-acolo, referitor la cartea mea. James însuși se bucură foarte tare că am scris o carte despre povestea

mea și-a lui Lketinga și despre samburi, dar pentru oamenii care nu au școală este greu de înțeles. Majoritatea dintre ei nu au ținut nici măcar o dată în viața lor o carte în mână. Îmi spune că, dacă ar fi știut că scriu o carte, mi-ar fi putut povesti încă multe alte lucruri despre cultura tribului Samburu. El speră ca într-o zi să o poată citi în limba engleză. Îmi mai povestește, cât de greu este pentru fiecare dintre ei să supraviețuiască și îmi mulțumește pentru banii trimiși. Nici el nu poate să predea încă la școală și se gândește să deschidă un magazin, în care să vândă câteva lucruri, dar, bineînțeles, îi lipsește capitalul cu care să pornească. Îmi scrie că i-ar plăcea să vină odată în Elveția. Ne urează, mie și lui Napirai, să avem o viață ușoară și îmi spune că el va fi mereu alături de mine, pentru că suntem ca soră și frate. Cu ocazia Crăciunului care se apropie, îmi urează sărbători fericite.

În mare, scrisoarea are un ton pozitiv, chiar dacă din ea reiese clar dorința de a-i mai trimite ceva bani. De când m-am întors de-acolo, le transfer în mod regulat bani și voi face acest lucru și pe viitor. Trebuie numai să fiu atentă, să nu se iște din cauza aceasta invidie și neliniște în sat.

La sfârșitul lui noiembrie, cartea ocupă pe toate listele de bestseller-uri primul loc, iar eu sunt invitată din nou într-un talk-show. Moderatorul este o peroană cu totul controversată: ori îți place, ori îl respingi total. În orice caz, mă duc, pentru că aceasta reprezintă o mică provocare pentru mine. Discuția decurge foarte interesant și este plină de glume. La finalul emisiunii, publicul are posibilitatea să sune. Câteva femei mă felicită pentru cartea interesantă, după care sună un domn, al cărui nume nu îl cunosc, dar în schimb, îi recunosc vocea de la primele cuvinte. Este Markus, fostul meu coleg de școală, care mi-a rămas în minte încă multă vreme după întâlnirea cu

clasa. Mai întâi mă felicită și el pentru opera mea, după care mă întreabă, plin de reproș, ce părere am despre faptul că soțul meu nu-și mai poate vedea, poate mult timp, copilul. Spune că pentru un tată este cumplit și lui i se pare că eu nu iau foarte în serios acest lucru. Ciudat! Tocmai Markus să sune și pe deasupra mai este și agresiv. Nu-l știam atât de serios. Îi explic calmă situația, așa cum o văd eu, după care emisiunea se termină.

Între timp, povestea cărții are o evoluție uluitoare. Tot mai des se întâmplă ca, atunci când sunt în mașină, în drum spre clienți, să-mi aud, dintr-odată, la radio, propriul meu interviu, sau să-mi aud numele la buletinul informativ al zilei, cum ar fi: „Astă seară la ora 20, Corinne Hofmann citește din bestseller-ul său în Rüti, Berna, Basel... ." Mie tot nu îmi vine să cred și am senzația că parcă trăiesc în două lumi diferite. Primesc primele scrisori de la cititori. De cele mai multe ori își exprimă admirația și pun multe întrebări. Există și „fani" de sex masculin, care, din interviurile mele, au dedus că sunt singură. Îmi trimit fotografii de-ale lor, în care se află, de multe ori, casa sau mașina lor elegantă. Ciudat este, că toți acești domni burlaci, de la meseriaș până la director, văd dintr-odată în mine femeia visurilor lor. Eu, dimpotrivă, nu simt nici cea mai mică dorință de a avea o relație, pentru că, în momentul de față, chiar nu am nici un pic de timp. În luna decembrie, descopăr într-un ziar elvețian care îmi pică în mână întâmplător, la coafor, articolul „Femeile noastre 1998". Este vorba despre femei cunoscute, care, în anul care se apropie de final, au impresionat, încântat sau au cutremurat cititorii. Spre uimirea mea, descopăr printre fotografiile lui Cher, prințesa Stephanie și Hillary Clinton și fotografia mea. Mă emoționează într-un mod neobișnuit și simt că acest lucru nu mă privește și că nu am ce căuta acolo. Seara dau drumul la televizor și văd cum

librarii povestesc entuziasmați despre vânzarea cu succes a cărții „Îndrăgostită de un masai". Incredibil! Toate aceste lucruri mi se par, în cea mai mare măsură, ireale și parcă se vorbește despre o cu totul altă persoană.

În luna decembrie am o serată literară într-un cerc restrâns, la festivalul Tollwood din München, unde se desfășoară în fiecare an un târg de Crăciun. Intru într-un cort mic, unde are loc lectura și văd îndreptându-se spre mine, cu brațele deschise, o femeie cu o pălărie de cowboy, cizme și o geacă groasă de iarnă. Într-un fel, îmi sunt cunoscute rânjetul larg și părul ei lung și blond, care iese de sub pălărie. Când o văd în fața mea, am senzația că visez. Este Rambo-Jutta, femeia cu care am umblat prin toată Kenya, să-l caut pe Lketinga! Ne cădem una în brațele celeilalte și mie nu-mi vine să cred că Jutta se află în fața mea, în carne și oase. Întâmplător a auzit de serata mea literară și a venit și ea pe neașteptate. „Dar nu mai ești în Kenya?", o întreb eu. Îmi povestește că mama ei a murit și din acest motiv a trebuit să vină pentru câteva zile în Germania, ca să rezolve unele lucruri. „Știi ceva, eu nu mai pot trăi aici. Peste puțin timp mă întorc în Kenya, pentru că acum mă ocup de un nou proiect al spitalului și nu vreau să fiu prea mult timp plecată." Facem schimb de adrese și îi promit că mă voi uita la actele pentru proiect, ca să donez eventual ceva. Ea rămâne până la sfârșitul lecturii și este foarte încântată de carte. „Incredibil! Ai mai ținut tu minte toate lucrurile atât de exact! Dar chiar așa a fost!" Acestea au fost ultimele ei comentarii. La despărțire ne promitem că vom păstra legătura. Atunci nu știam că în curând ne va fi de mare ajutor, mie și editorului meu.

La masa de Crăciun de anul acesta, unde ne întâlnim cu toată familia, tema centrală este, bineînțeles, cartea mea. Toți suntem curioși, până unde va merge această aventură. La editură se duc

deja primele tratative pentru traducerea cărții în limba franceză și italiană. Totuși, cele câteva zile de Crăciun le petrec numai cu fiica mea.

Începutul anului 1999 este și mai agitat. Cartea se află acum și în Germania în fruntea listelor de bestseller-uri, iar la editură telefoanele sună încontinuu. Pentru că multe librării vor să organizeze serate literare cu mine, colaboratorii editurii propun un turneu prin Germania. Acum mă aflu în fața unei decizii dificile. Pe de-o parte, îmi place foarte mult munca pe care o am și-mi oferă o existență sigură. Pe de altă parte, însă, mi se pare o șansă minunată să-mi „vând" propriul meu produs. Cine mai are norocul să se ocupe singur și independent de afacerile personale și pe deasupra să mai fie întâmpinat și cu brațele deschise de către cititori? Trebuie să mă încumet! Nu mai stau mult pe gânduri și vorbesc cu șeful meu, rugându-l să-mi accepte demisia. Din păcate, în condițiile acestea, nu mai pot respecta nici termenul de preaviz de trei luni. Totuși, îi fac propunerea să organizez pentru medicii „mei" stomatologi o seară de lectură, cu mâncare și muzică africană. Este dorința mea de a le mulțumi pentru bunăvoința și fidelitatea lor, cu o petrecere de rămas-bun. După această seară minunată, îmi este totuși destul de greu să mă despart. La începutul lunii februarie îmi reziliez contractul de muncă și de acum sunt numai autoare.

Viața noastră a devenit cam agitată și totul trebuie organizat bine. Slavă Domnului, Napirai poate dormi noaptea ori la mama, ori la bonă, ceea ce, cel puțin în primele câteva luni, îi place la nebunie. Am perioade de câteva săptămâni, în care plec în turneu prin Germania. Distanța principală o parcurg cu avionul, apoi iau un taxi până la hotelul rezervat și, imediat după ce ajung, am primele întâlniri locale cu presa. Lectura începe seara, între șapte și opt. Înainte mănânc puțin, pentru că altfel nu mă

simt bine și sunt obosită. Apoi merg pe jos sau cu mașina până la locul unde are loc manifestarea și unde așteaptă deja multă lume, care vrea să-mi afle povestea. După o seară de lectură, care durează două până la trei ore, sunt prea bine dispusă ca să mă duc la culcare, așa că pornesc în căutarea unui restaurant potrivit, unde mai mănânc ceva și aștept să se termine seara. Cu această ocazie găsesc mereu răgazul să meditez asupra întâmplărilor mai puțin obișnuite ale vieții. Dacă mi-ar fi prezis cineva atunci, în Kenya, că într-o bună zi, cu ceea ce am trăit eu acolo, voi încânta în Europa seară de seară, sute de oameni, l-aș fi privit cu ochi neînțelegători și aș fi râs, crezându-l nebun. În astfel de momente, seara târziu, într-un restaurant aproape gol, într-un oraș care îmi este străin, mă las în voia gândurilor și simt, de multe ori, o adâncă recunoștință față de Lketinga, față de familia lui și față de samburi.

La seratele literare participă îndeosebi femei de toate vârstele sau perechi. Mă surprinde faptul că publicul este, de la regiune la regiune, foarte diferit. Câteodată, domnește încă de la început o tensiune plină de curiozitate, altă dată trebuie să aștept să se încălzească atmosfera. Dacă publicul este agitat, știu că există persoane care, mai târziu, la discuții, mă vor ataca verbal. Mi-e foarte clar că nu-i poate plăcea oricui cartea și nici eu nu am doctoratul în filologie. Mi-am scris propriile trăiri din inimă noaptea, între serviciu și educația fiicei mele și acum îmi pare bine că există atâția oameni, care pot culege ceva bun din această poveste, pentru ei înșiși. Când dau autografe, vin femei la masa mea, se uită la mine cu ochi strălucitori, îmi strâng mâna și-mi spun: „Doamna Hofmann, mulțumesc mult pentru această seară minunată! Pentru mine a fost cel mai impresionant moment din viața mea." Când aud așa ceva, îmi piere graiul, pentru că acest compliment mi se pare exagerat. Totodată, însă, astfel de situații mă pun pe gânduri. Este trist faptul că, într-o viață de șaizeci de

ani, acesta a fost cel mai frumos moment. Astfel de afirmații sau altele asemănătoare aud, însă, de multe ori.

Odată, în timp ce dădeam autografe într-un magazin universal, o doamnă de vârstă mijlocie se îndreaptă spre mine bucuroasă, rugându-mă să mă uit la ea. O văd, mergând de colo-colo, prin fața mesei. Mă mir și nu prea știu ce vrea să-mi arate. Ea îmi tot repetă: „Vedeți, doamna Hofmann, vedeți, acest lucru vi se datorează dumneavoastră!" Nu înțeleg ce vrea să spună și încep să mă îndoiesc de facultățile ei mintale. Apoi vine din nou la mine, mă strânge de mâini, se uită la mine și-mi spune: „Până nu de mult stăteam într-un scaun cu rotile și nu mai puteam să merg. Apoi v-am citit cartea. Voința dumneavoastră puternică m-a impresionat foarte tare și mi-am spus: „Dacă această femeie, care s-a aflat la un pas de moarte din cauza malariei, a reușit să-și revină, să meargă din nou, atunci pot și eu! Și vedeți, după ani de zile, pot merge din nou!" Și începe să se plimbe iar prin fața mea. Acest moment mă impresionează atât de tare, încât îmi dau lacrimile și nu mai pot să spun decât: „Fie și numai pentru dumneavoastră și a meritat să scriu această carte!" Îmi pune pe masă un buchet superb de flori și își ia la revedere de la mine cu o privire prelungă. Această întâlnire mă răscolește complet și abia mă mai pot concentra asupra celorlalți oameni. Este pentru prima dată, când abia aștept să mă retrag. Această întâmplare mi-o derulez mereu în minte, atunci când sunt nevoită să înghit critici răutăcioase.

Când vin acasă vinerea, mă bucur la nebunie să-mi văd fetița. Acum are zece ani. După atâta despărțire, mi se aruncă, pur și simplu, în brațe și abia așteaptă să doarmă cu mine în pat. În week-end citesc scrisorile primite de la cititoare și cititori și încerc să răspund la cât pot de multe. De la o săptămână la alta, sunt tot mai multe. Mă minunez, cât de mult mi se destăinuie oamenii și ce sentimente am putut declanșa în ei.

Mulți îmi mulțumesc personal și-mi spun că descrierea celor patru ani ai mei petrecuți cu Lketinga li se pare foarte sinceră și impresionantă. Unii povestesc chiar despre propriile lor întâmplări, bune și rele. Unele femei, ba chiar bărbați, care au ei înșiși o legătură de dragoste cu un partener dintr-o altă cultură, îmi cer sfatul, cum să se comporte. Acestora nu le pot răspunde decât: „Dacă în străfundul inimii nu sunteți foarte siguri de ceea ce faceți și aveți nevoie de un sfat, înseamnă că deja ceva nu este în regulă. Pe mine nu m-ar fi oprit atunci nici un sfat, cât de bine intenționat ar fi fost, să-mi urmez calea sentimentelor mele."

Bineînțeles că primesc și scrisori de critică sau chiar dușmănoase, dar fraza cea mai des folosită în scrisorile cititorilor sună cam așa: „Eu am citit cartea dumneavoastră, ba nu, am devorat-o. Sunt copleșită, fascinată și vă admir tăria." Mulți scriu că ceea ce au citit au trăit și ei, pagină cu pagină, alături de mine. Majoritatea mă întreabă ce face Lketinga, ce face Napirai și ce fac eu, cum a decurs viața noastră mai departe.

Mie personal nu mi-a venit niciodată ideea să-i scriu unui autor sau unei autoare, de aceea sunt mai mult decât surprinsă de aceste reacții. Aproape că mi se pare totul puțin straniu, dar, înainte de toate, sunt foarte înduioșată.

Într-una din săptămânile care urmează, am în Elveția o serată literară cu autografe. De data aceasta, manifestarea are loc într-o agenție de turism, care dorește să ofere cadou șaizeci de cărți de-ale mele. Când mă duc acolo, văd din nou o grămadă de lume, care se înghesuie până pe trotuar. Încep imediat să dau autografe, discutând în timpul acesta aprins cu clienții. După o jumătate de oră bună, vine directorul firmei și mă întreabă dacă știu cine este lumea de-afară care demonstrează cu o pancartă împotriva mea. Nu înțeleg despre ce vorbește pentru că, din cauza mulțimii de oameni care așteaptă, nu pot vedea nimic

până pe stradă. După ce toate cărțile și-au găsit un nou stăpân, mă duc afară să văd demonstranții. Sunt mai mult decât surprinsă, când văd patru femei de culoare și doi bărbați albi. Bărbații țin ridicată pancarta, pe care scrie că jignesc cultura africană. Încerc să intru în discuție cu ei, pentru că nu înțeleg ce vrea să însemne acest lucru. Încerc să-i salut cu o strângere de mână, dar ei nu vor absolut deloc. În schimb, țipă, sau mai bine spus zbiară la mine, în limba engleză.

Mai încerc o dată, foarte calmă, să aflu care este problema. Mă întreabă dacă nu sunt în stare să citesc. Îmi reproșează că în cartea mea ascund adevărul. Îi mai întreb o dată la ce fac aluzie și mă adresez celor doi bărbați. Unul pare, însă, să se ocupe numai cu ținutul pancartei și-mi dă de-nțeles, făcându-mi semn cu capul, că africancele care fac atâta zgomot și care se bat cu pumnii în piept, îmi pot răspunde la această întrebare. Una dintre ele strigă din nou că îi jignesc poporul, că aș fi scris că samburii sunt proști și necivilizați și că nu cunosc diferența dintre masai și samburi. Mie mi se pare totul foarte suspect. Mi-am dat seama imediat că aceste femei nu aparțin nici tribului masailor și nici celui înrudit, al samburilor. Când le întreb din ce trib fac parte, îmi spun că ele sunt kenyene și că ce scrie în cartea mea nu este adevărat. Dar despre ce este vorba exact, nu spune nici una. Nu pot decât să mă minunez, cum au ajuns acești oameni să facă astfel de afirmații. Eu am trăit în Kenya exact așa cum am scris și nu am avut niciodată sentimentul că jignesc poporul soțului meu. Când îmi dau seama că nu pot face nimic și că aceste femei, după cât se pare, nu vor altceva decât să atragă atenția, renunț la încercarea de a purta o discuție normală cu ele. Bineînțeles, gândul la această întâlnire mă frământă încă câteva zile după aceea, pentru că, pur și simplu, nu-mi dau seama ce vor acești oameni de la mine. Și editorul meu este cam nedumerit.

Îmi aduc aminte de ghicitoarea în cărți, pe la care oricum voiam să trec de mult să-i duc o carte. La urma urmei, ea a avut atâta dreptate cu prezicerea succesului. O sun și trec în aceeași zi pe la ea, deoarece a doua zi am o altă serată literară la Berna, după care voi pleca din nou în Germania. Înainte de toate, vreau neapărat să-mi spună ceva despre povestea cu africancele. Intru în căsuța ei cea minusculă, cu o groază de pitici și din nou se așază pisica în poala mea. Ghicitoarea nu-și mai aduce aminte de mine. Abia când îi dau cartea îmi spune: „Ah, dumneavoastră sunteți! Am citit despre povestea dumneavoastră, dar nu știam că ați mai fost pe la mine." Apoi amestecă cărțile și trag, ca și data trecută, una. Din nou îmi povestește despre succesul cărții, care va continua, după care, imediat, observă că au apărut ceva probleme. Acum îi povestesc despre kenyene. Aranjează din nou cărțile și îmi explică: „Trebuie să aveți mare grijă de dumneavoastră, aceștia sunt oameni invidioși, care nu vor decât să scoată bani de la dumneavoastră și nu renunță atât de ușor. Fiți atentă, mai ales din cauza fiicei dumneavoastră." Mie mi se face rău, când mă gândesc că Napirai ar putea fi și ea implicată. „Situația nu este încă critică, dar trebuie să fiți atentă. Aveți mulți invidioși în jurul dumneavoastră și vor fi tot mai mulți."

La sfârșit, îmi prezice că în curând voi cunoaște un bărbat grozav. Nici acest lucru nu mă liniștește. Mie nu-mi arde acum de bărbați și așa că-i răspund supărată: „Lăsați-mă în pace cu așa ceva! În momentul de față nu am deloc timp pentru o relație, pentru că sunt în permanență pe drumuri și încă visez la fosta mea mare dragoste. O nouă dragoste nu ar avea loc acum în viața mea. Iar atunci când vin acasă, mă așteaptă fiica mea. Nu, nu, aici vă înșelați!" Ea îmi răspunde hotărâtă: „Cărțile mele nu mint niciodată! Și de altfel, de ce spun eu că veți cunoaște un bărbat? Pe acest bărbat îl cunoașteți de mult. El stă, ca să spunem așa, deja în fața ușii dumneavoastră!" Mie îmi vine să

râd și-i spun: „Ah, eu nu cunosc nici un bărbat de care să mă pot îndrăgosti dintr-odată." Acest subiect nu mă mai interesează acum. Prefer să aflu mai multe amănunte despre demonstranți. Dar ea face semn cu mâna și-mi spune: „Trebuie să fiți doar atentă și atunci totul decurge bine. Dumneavoastră faceți deja ce trebuie." Timpul s-a scurs și eu plec acasă. Acolo discut cu mama despre această problemă și-i spun și ei să fie și mai atentă cu Napirai.

Peste două zile, plec la a doua serată literară la Berna. Și de data aceasta librăria este arhiplină. În fața intrării demonstrează aceiași oameni, care au demonstrat și în Zürcher Oberland. Dar, de data aceasta, nu mă mai angrenez într-o discuție fără sens, pentru că am nevoie de energie pentru mulțimea de oameni cărora vreau să le ofer ceva frumos. În ciuda tuturor evenimentelor, este o seară plăcută, o seară foarte lungă, pentru că ascultătorii au multe întrebări. Bineînțeles, discutăm împreună și despre eventualele probleme ale demonstranților. Seara, târziu, mă retrag la hotel și abia aștept ziua de mâine, să plec acasă.

O NOUĂ DRAGOSTE

A doua zi, Napirai este plecată cu bunica ei, pentru că seara sunt invitată la colega mea, Hanni. Gătește mâncare tailandeză și vine mai multă lume. Cu puțin timp înainte de prânz, mă întorc din Berna, și, dintr-odată, mi se pare enorm de grea așteptarea serii. Copilul meu nu este aici, de dormit nu am dormit, iar gândurile mele se învârt tot timpul în jurul femeilor africane care, de fapt, tot nu știu ce vor. Spre ora trei nu mai rezist acasă și mă sui în mașină, fără să am o țintă precisă. Trebuie să ies, pur și simplu! Îmi dau seama că mi-e imposibil să mă duc astăzi la Hanni. Numai când mă gândesc că trebuie să stau din nou într-un

spațiu închis, mă cuprinde un fel de claustrofobie. O sun și, în ciuda obiceiului meu, îi spun că, din păcate, nu pot veni. Dezamăgită, ea mă întreabă motivul, dar, chiar dacă sună ciudat, eu nu pot să-i dau nici o explicație plauzibilă. După ce închid, plec cu mașina, fără să am o destinație anume. Deși suntem la începutul lui martie, afară ninge cu fulgi mari. Merg în mod automat în direcția Rapperswil și dintr-odată îmi aduc aminte de Irene, blonda cea energică, pe care am cunoscut-o la serata literară. Trebuie să locuiască aici în zonă, pe undeva, împreună cu soțul ei și cu cei trei copii. Ea a mai venit o dată la una din seratele mele literare și atunci am făcut schimb de cărți de vizită. Opresc la marginea străzii și o caut. Nu știu ce mă îndeamnă, dar o sun. Se bucură foarte tare și-mi explică drumul. Ajung la ea pe un viscol puternic și, în loc de cafea, îi propun să facem împreună o plimbare. Ea se miră, dar este de acord. Își dă seama că mă frământă ceva și atunci mă întreabă care este motivul. Îi povestesc despre evenimentele care au avut loc și nu mai înțelege nici ea nimic, spunându-mi indignată: „Cum, ai jignit tu masaii? Ei nu ți-au citit cartea, ca să nu mai vorbim că nu au înțeles-o. Eu cunosc fiecare frază și nu găsesc nici cea mai mică urmă de jignire. Câtă nerușinare! Tu nu faci altceva decât să-ți descrii viața!“ În timpul plimbării o văd cum se enervează din nou.

Între timp s-a făcut frig și vântul ne spulberă zăpada în față. Ne întoarcem acasă la ea și bem un ceai cald. Ea mă invită spontan la o raclette, dar mie nu-mi este foame și-i spun, râzând, că este deja a doua invitație în seara aceasta. „Nu, mă duc undeva să mai beau un pahar de vin și apoi acasă. Pur și simplu, astăzi am o stare proastă.” Drăguță cum este, Irene se oferă să vină cu mine. Pentru că nu cunosc zona, o rog să facă ea o propunere. Plecăm cu două mașini. Deși este abia ora șapte, este întuneric beznă și, din cauza viscolului, abia recunosc strada. Ea merge pe un drum prin pădure, plin de curbe și, tocmai când încep să mă

îndoiesc de faptul că se mai poate găsi ceva distracție aici în zonă, ne oprim în fața unei case țărănești vechi, cu restaurant și bar. Incredibil! Singură nu aș fi găsit localul! Intrăm în bar și la ora asta nu este încă nimeni aici. Ne așezăm la o masă și comandăm ceva de băut.

Tocmai când vrea să-mi povestească ceva din viața ei, se deschide ușa și intră un bărbat arătos. În lumina difuză, privirea îmi rămâne la ochii lui strălucitori, care mă fixează impertinent. Eu mă întorc din nou la Irene, ca să discutăm mai departe, când aud pe cineva în spatele meu spunându-mi: „Nu se poate! Renumita Corinne! Cum ai ajuns în acest loc părăsit?" Până să mă întorc, îmi dau seama că este vocea lui Markus, fostul meu coleg. Acum îl privesc direct în ochi și constat că, deși părul i s-a mai rărit puțin, nu și-a pierdut nimic din strălucirea și înfățișarea lui chipeșă.

Vreau să i-o prezint pe Irene, dar cei doi se mai întâlniseră aici în bar de mai multe ori. Ne salutăm, sărutându-ne firesc pe amândoi obrajii. Mă felicită pentru succesul cărții, iar eu îl întreb surprinsă, ce caută la ora aceasta într-un bar atât de retras. Îmi spune că, de fapt, el este bolnav și de trei zile stă la pat dar, pentru că simțea că-i cade casa pe umeri, s-a hotărât spontan să treacă pe aici să bea ceva. Eu îl întreb de ce acum o jumătate de an, când a sunat în calitate de telespectator la emisiune, mi-a pus acele întrebări pline de reproșuri. El râde și-mi răspunde: „Lasă asta, era legat de o problemă de-a mea personală. Este o poveste lungă și mai puțin plăcută și este păcat să stricăm seara pe așa ceva, acum, după ce v-am întâlnit pe voi."

Cât mai glumim noi despre una și despre alta, localul se umple. Gălăgia devine tot mai puternică și abia se mai poate discuta. El povestește vesel și dezinvolt, iar eu trag cu urechea, simțindu-mă, într-un mod ciudat, atrasă de el. Dintr-odată, mă bucur sincer că am renunțat la seara de la Hanni. După un timp,

îl întreb ce caută de fapt un bărbat căsătorit, sâmbăta seara, într-un bar. Pentru câteva secunde, fața lui ia o mină serioasă și se joacă, puțin cam jenat, cu paharul de vin. „Nu mai sunt căsătorit. Mă rog, așa e viața.", îmi spune el, după care mă întreabă zâmbind, dacă vrem să mai bem ceva. Irene refuză, pentru că vrea să se întoarcă la familia ei. Mie, dimpotrivă, îmi place realmente compania lui și nu doresc, nici pe departe, să merg acasă. Din contră, mă interesează de ce acest bărbat „de vis" nu mai este căsătorit. Aici fiind prea mare gălăgie, plecăm într-un loc mai liniștit. Bineînțeles, mă pufnește râsul, când văd că parchează din nou în fața unui bar și-i strig: „Dar cunoști bine localurile pe-aici!" „Da, așa este, atunci când ești singur! Dar, sincer să fiu, rareori plec de-acasă."

Ne așezăm la bar și, încetul cu încetul, ne povestim viețile unul altuia. Eu îl ascult cu mare interes și compasiune și, în curând, văd în spatele feței mereu bine dispuse un alt om, sensibil și timid. Este o poveste de viață tristă, aproape incredibilă. Sună ca o replică la ceea ce auzeam înainte la întâlnirile cu femeile care își cresc singure copiii, numai că acolo aflam numai părerile părții feminine. El povestește, pur și simplu fără reproșuri, cum a fost și cum este, cum visele lui de-o viață s-au spulberat, la început încet, apoi toate deodată. Rezultatul a fost o criză psihică puternică. Începuse să se contureze încă de acum patru ani, când am avut întâlnirea cu clasa, dar atunci nu a observat nimeni. Toți l-am admirat. Acum înțeleg și atacul lui verbal de la emisiune. Atunci abia divorțase și nu-și văzuse de luni de zile copiii. După cum îi strălucesc ochii în timp ce povestește plin de adorație despre cele două fetițe ale lui, e clar că le iubește foarte tare. În timp ce discutăm, mai comandăm ceva de băut și, din când în când, simt cum mâna lui îmi atinge genunchiul. Este intenționat sau întâmplător? Nu știu, așa că mă comport ca și cum nu aș observa nimic. Din când în când, observ

cu coada ochiului, cum mă privesc unii oameni, care probabil mă recunosc. Dintr-odată, cineva vine la mine și mă întreabă: „Este posibil să vă fi văzut de curând la televizor?" Surprinsă, ridic privirea, iar Markus, ca de obicei, are un răspuns potrivit.

În ciuda povestirilor triste, ne amuzăm copios și timpul trece fără să simțim. Către ora două, barul începe să se golească și atunci începem să ne gândim și noi la plecare, deși nici unul din noi nu vrea. Dar este timpul să ne luăm la revedere. Ieșim în noaptea rece și plină de de zăpadă. Ca să ajungem la mașini, trebuie să coborâm pe o străduță abruptă, ceea ce pentru mine este problematic, pentru că sunt încălțată în adidași. Râzând, alunec spre Markus, care merge în fața mea și caut să mă sprijin cu mâinile de umerii lui. El se întoarce și, plin de exuberanță, mă prinde. Inima mi se oprește din bătaie și simt imediat suflarea unui sărut pe gură. Ne uităm unul la altul, puțin cam speriați și jenați, după care mă urc în mașină. Buimacă, las geamul în jos, ca să-mi iau la revedere. El râde din nou la mine, își pune mâna pe umărul meu, și-mi spune, aplecându-se în mașină: „Ești o femeie grozavă, ai grijă de tine și să ajungi cu bine acasă." Se întoarce și se urcă și el în mașina lui. Eu plec și-i fac pentru ultima dată cu mâna. În drum spre casă, sunt complet răscolită. Pe de-o parte, inima îmi bate puternic, pe de alta, nu știu ce să cred. În sfârșit, ajung în pat, dar nu-mi găsesc locul.

Dimineață abia aștept să o iau pe Napirai de la mama. Luăm micul dejun împreună și ea îmi povestește ce a făcut cu Hanspeter și cu bunica. Deodată sună telefonul. Este ora 11. Ridic receptorul și aud vocea lui Markus: „Bună dimineața, te-ai trezit? Ești în formă?" Mie îmi piere graiul. Deși nu mă așteptam să mă sune azi, îmi dau seama cât de tare mă bucur. Napirai vine și mă întreabă: „Mama, cine este acolo? Mamaaa, spune odată, cine este la telefon? De ce râzi atât de ciudat?" Îi dau de-nțeles că îi explic mai târziu, așa că se duce în camera ei să se

joace. Vorbim aproape două ore la telefon. Incredibil, nu-mi vine să cred că există un bărbat cu care poți discuta atât de mult și atât de aprins! Închid abia când Napirai vine din nou la mine și mă întreabă, și asta pe bună dreptate, cu reproș: „Mama, ești atât de ciudată, spune-mi odată cine este la telefon? Termină odată!" Încheiem convorbirea și ne luăm la revedere, spunându-i că săptămâna viitoare sunt din nou plecată în Germania. O iau apoi pe Napirai în poală și-i povestesc de unde îl cunosc pe Markus și cum ne-am întâlnit ieri întâmplător. „Dar de ce a sunat astăzi din nou? Acum este prietenul tău?", vrea ea să știe. „Nu, nu cred, sau mai bine spus încă nu știu." „Dar eu nu vreau să ai un prieten, mama!" O liniștesc pe Napirai a mea, care are numai zece ani și jumătate, spunându-i: „Dar nu am încă nici un prieten."

După-masă mergem la Grădina Zoologică din Zürich și, deși este un frig cumplit, savurăm peisajul minunat. Înainte să plecăm acasă, mâncăm niște cartofi prăjiți și bem un ceai fierbinte. Acasă îi fac lui Napirai o baie caldă. Abia mă așez în sufragerie, că și sună telefonul. Rămân perplexă când îl aud din nou pe Markus, a doua oară pe ziua de azi. Îi povestesc despre excursia noastră, iar el îmi povestește despre plimbarea pe care a făcut-o singur la lac. Mă întreabă dacă o să vreau să facem odată o plimbare cu el și cu copiii lui la Grădina Zoologică, într-un week-end, când îi va lua la el. Pentru mine nu este nici o problemă, totul este să am ceva mai mult timp. Iar a trecut aproape o oră, până să ne luăm definitiv la revedere. Nu am mai râs de mult atât de tare, ca acum, cu acest om.

A doua zi plec la Düsseldorf cu avionul. Înainte să ies din aeroport, ochii mi se opresc pe niște vederi haioase, de la un stand de ziare. Îi scriu imediat lui Markus câteva rânduri și, după ce stau mult să mă gândesc, închei cu propoziția: „Parcă simt un gol în stomac. Și tu?" Înainte să o pun la cutie, am o ezitare, și mă gândesc dacă este oportun sau dacă nu mă fac cumva de râs.

Ei și, acum ori niciodată! Și în secunda următoare las vederea să alunece în cutia poștală. Dintr-odată, mă simt mai liniștită și iau un taxi până la hotel. Dumnezeule, acest Markus mi-a luat mințile, mă gândesc eu, în timp ce-mi aduc aminte de discuția pe care am avut-o cu ghicitoarea. Așa este! Ea mi-a spus că îl cunosc pe acest bărbat de mult timp. Eu nu m-aș fi gândit niciodată la Markus, deși mi s-a părut atrăgător de când l-am văzut la întâlnirea cu clasa. Dar el era căsătorit. Ce-i drept, mi-aș fi dorit după aceea un partener cu calitățile lui. Mi se face pielea găină când mă gândesc și mă întreb: „Oare acesta este destinul nostru?"

Serata literară decurge minunat și eu mă simt în al nouălea cer. Mai târziu, în cameră la hotel, mă întind pe pat și-mi vine să pun mâna pe telefon și să-l sun. Dar nu vreau să mă pripesc și, la urma urmei, nici nu știu ce gândește el despre noi doi. La începutul discuțiilor noastre nu am auzit decât că nu mai vrea să aibă nici o relație, pentru că este foarte greu, în condițiile în care ai și copii. Aceasta presupune multă înțelegere de ambele părți, lucru care lui i se pare aproape imposibil, deoarece pentru el, copiii se vor afla mereu pe primul loc. Parcă mi-a luat vorba din gură. Și totuși, de ce putem sta de vorbă ore întregi și ce scânteie s-a aprins între noi? Sunt foarte curioasă, dacă mă va suna, atunci când mă voi întoarce, sau dacă nu cumva, după ce primește vederea mea confuză, o va lua la sănătoasa.

Ajung, în sfârșit, acasă. Robotul telefonic este plin de mesaje dar, din păcate, nici unul de la Markus. Mă rog, poate că apelurile fără mesaj au fost de la el, mă consolez eu. Totuși, sunt dezamăgită. Sâmbătă seara, când văd că tot nu primesc nici un semn, formez eu numărul lui. Răspunde și se bucură enorm. Râzând, îmi mulțumește pentru vedere și-mi spune că, cel târziu mâine, m-ar fi sunat, imediat după ce și-ar fi dus copiii acasă. Acum îmi dau seama: erau copiii lui la el în vizită. Răsuflu ușurată.

În săptămâna care urmează, îl invit pe Markus la o cină. Fiind în permanență plecată, îmi pare bine că am ocazia să gătesc din nou acasă. În ziua în care mi-am dat întâlnire cu el, Napirai este la bonă. Mi se pare prea devreme să-i fac cunoștință cu Markus. Am aranjat masa frumos și la aperitiv am pregătit salată de creveți. Acum mă plimb agitată prin casă, de colo-colo, punând la loc diverse lucruri. Îmi verific de n ori cum îmi stă părul și fardul. Oare m-am îmbrăcat cu hainele potrivite? Să nu fie nici foarte frapant, dar, în același timp, să fie și frumos. „Doamne ferește, Corinne, te comporți ca o adolescentă!", îmi trece prin cap. Sună telefonul și deja mă gândesc: acum a intervenit ceva. Nu, numai că nu găsește strada. Emoționată, îi explic drumul și, după puțin timp, sună la ușă.

Deschid, și Markus, cu trandafiri în mână și cu fața radiindu-i toată, sare cele cinci trepte. Ne cădem unul în brațele celuilalt și primul sărut intim are loc deja în casa scărilor. Amândoi suntem buimaci. Îl invit în casă. În sufragerie, privirea îi cade pe masa pusă. După un compliment, mă întreabă: „Să nu-mi spui că sunt creveți înăuntru!" „Ba da, de ce?" „Este cam singurul lucru pe care eu nu-l mănânc. Îmi pare rău. Dar nu-i nimic, oricum nu-mi este foame. Pur și simplu, sunt fericit că mă aflu aici. Cred că astăzi nu scapi așa de ușor de mine.", îmi spune el, după care mă strânge la piept.

Spre dimineață, când pleacă de la mine, știu că sunt îndrăgostită cu adevărat. Nu aș fi crezut niciodată că voi mai trăi așa ceva încă o dată, la o astfel de intensitate. Sunt convinsă că destinul, sau bunul Dumnezeu ne-a adus împreună.

La masa de prânz îi povestesc lui Napirai îndeaproape despre Markus. Acum încep întrebările: „Cum arată? Este tânăr sau bătrân? Mă place și pe mine? Știe că am culoarea maro? Are copii?" Când răspund afirmativ la această întrebare, văd cum i se trezește cu adevărat interesul. „Câți ar' au?" „O să vină și ei

odată la noi să se joace?" Întrebări după întrebări. Începând de astăzi, mă întreabă aproape în fiecare zi, când poate să-l cunoască și ea odată pe Markus. Hotărâm ca acest lucru să se întâmple imediat în week-end-ul următor. Sunt curioasă ce impresie va face el asupra fetiței mele. Când vine week-end-ul și sună la ușă, ea fuge mai întâi la ea în cameră și se uită prin crăpătura ușii. După ce îl salut bucuroasă pe Markus, vine și ea. La început, îl cercetează puțin, după care îl întreabă unde sunt copiii lui. Prietenos, acesta îi spune că nu vin decât o dată la două săptămâni la el și de aceea nu i-a putut aduce astăzi. În schimb, i-a adus un mic cadou. Îl ia și mă trage curioasă de mână în cameră, șoptindu-mi: „Mama, dar arată tânăr." Mie îmi vine să râd, pentru că este de-aceeași vârstă cu mine, și nu pot să-mi dau seama dacă Napirai mă vede pe mine mai bătrână, sau dacă face comparație cu prima mea relație de acum trei ani. În orice caz, Markus îi câștigă simpatia lui Napirai, care, de altfel, este timidă cu bărbații. Pentru că și el are două fete, știe cum să se poarte cu ea. Peste puțin timp se strecoară și băiatul vecinilor în sufragerie, aparent întâmplător, cu șapca trasă adânc pe frunte și plictisit. I-l prezint și lui pe noul meu prieten. Cum dau colțul, îl aud spunându-i lui Napirai: „Ce tip ca lumea!" Noi râdem. Prima probă este trecută.

Petrecem o seară plăcută împreună, în care cei doi se apropie încet, unul de celălalt. Când se duce la culcare, Markus chiar îi spune o poveste, în care este vorba despre fostul lui câine. Eu sunt extrem de fericită și mândră că, în afară de calitățile pe care le are, mai este și un tată atât de drăgăstos. Sunt, pur și simplu, copleșită.

Peste două zile am o prezentare de carte la teatrul Bernhard din Zürich. Cu puțin timp înainte să plec de-acasă, primesc un fax de la organizatoare, din care aflu că femeile kenyene au făcut

apel către oameni pentru o mare demonstrație. Începe să mă enerveze treaba aceasta, pentru că nici eu și nici editura mea nu am primit vreo învinuire scrisă. Nu se poate discuta rațional cu ei sub nici o formă. La Zürich sunt însoțită de oamenii securității. Pe stradă, în fața teatrului, se află cam cincisprezece persoane cu tobe și alte instrumente, care fac mare zgomot. Mai încerc o dată să intru în discuție cu ele, mă duc la purtătoarea lor de cuvânt și o întreb ce sens au demonstrațiile. Din nou, mă acuză că aș fi jignit cinstea multor kenyeni și kenyene și că voi vedea eu ce-o să se-ntâmple. Îmi spun că din sumele mari de bani pe care le câștig, jumătate ar trebui să-i dau soțului meu kenyan. Ele dau niște cifre care, în ciuda situației serioase, mă fac să râd. Îmi mai spun că rudele mele din Kenya sunt furioase pe mine. Atunci scot din geantă ultima scrisoare de la James, pe care am luat-o expres și le-o citesc. Oamenii de acolo îmi mulțumesc pentru sprijinul și ajutorul acordat și îmi mărturisesc că toți se bucură de succesul cărții. Purtătoarea lor de cuvânt strigă, în timp ce eu citesc, că totul este o minciună, că aceasta nu este o scrisoare de la James, iar dacă este, atunci să demonstrez acest lucru! În acel moment mi se pare că pierd timpul degeaba, dacă mai stau să discut cu astfel de persoane isterice și mă duc la oamenii securității, care mă așteaptă. Una dintre femei vine după mine, strigând: „Acesta este copilul Kenyei, iar noi îl vom duce înapoi. Pe deasupra, vom cere și jumătate din bani!" Acum chiar că mă înfurii și mă întristez. Oameni, care mie îmi sunt cu totul străini, se amestecă în halul acesta și vor să distrugă, din lăcomie, răzbunare sau cine știe din ce alte motive, relația mea bună pe care o am cu familia mea kenyană. Cel mai cumplit, însă, mi se pare faptul că fetița mea s-ar putea afla în pericol!

Și în această seară demonstranții reprezintă o parte din subiectul discuției noastre de după lectură. Între timp, mi-am dat

seama că trebuie să luăm în serios amenințarea, pentru că cei care se ocupă cu așa ceva sunt fanatici. A doua zi, fac o reclamație la poliție, pentru că acum cunoaștem numele persoanelor participante, acestea fiind nevoite să anunțe demonstrația. S-au bazat cam pe 150 de demonstranți, dar numai o zecime din aceștia s-au lăsat convinși. Poliția ia cazul în serios și îi audiază pe participanți. Mai târziu, aflu din raport că, într-adevăr, este vorba despre acuzații neîntemeiate, fără pretexte și că demonstrantele au asigurat poliția că pe viitor mă vor lăsa în pace. Drept urmare, îmi retrag pentru moment plângerea, altfel oamenii aceștia ar fi amenințați de un proces. Se pare că nu sunt conștienți de gravitatea consecințelor unor astfel de acuzații la noi, în Elveția. Din acea zi, m-au lăsat în pace.

Referitor la acest lucru, am, însă, și experiențe pozitive. Primesc telefoane și scrisori de la diverse kenyene, care mă liniștesc și mă asigură cu tărie, că nu toți gândesc la fel și să nu-mi fac griji, deoarece cartea nu descrie nimic fals. Câteodată, primesc chiar mici cadouri de la unii africani și vederi frumos făcute și pline de cuvinte calde. Îmi pare bine, pentru că, nici până în ziua de astăzi, nu-mi dau seama pe cine am jignit.

Ce-i drept, constat că de mai mult de două luni de zile nu am mai primit nici o veste de la James. Peste câteva zile, însă, sosește o scrisoare. Ca de obicei, la început ne transmite salutări și ne asigură că totul este în ordine. Se scuză că nu a scris atâta timp, dar a trebuit să mai clarifice anumite lucruri. A auzit de kenyenii din Elveția, cum că nu ar fi mulțumiți de carte, pentru că nu aș fi scris cu respect despre ei, despre samburi și masai, despre cultura lor. Pe deasupra, a fost chemat la oficiul din Maralal, ca să dea explicații. Îmi cere să nu uit că, după dreptul kenyan, eu sunt încă soția lui Lketinga, iar Napirai este fiica lui. Pentru că a aflat de la aceste femei kenyene că lui și familiei lui le mai revin încă niște sume mari de bani, mă roagă să-i sprijin

în continuare. Dorința lui ar fi să știe ce scrie în carte și abia după aceea poate hotărî pe cine să creadă. Povestește mai departe despre nunta lui, care urmează să aibă loc și-mi trimite fotografii cu viitoarea soție. Este o fată tânără, de vreo 15 ani, care merge încă la școală.

Scrisoarea mă pune pe gânduri și mă supără. Se pare că acestor femei nu le este teamă de nimic. Până și la Maralal împrăștie vești proaste. Sunt tristă. Am trăit ani de zile lângă familia lui Lketinga și am crezut că aceștia mă cunosc bine. De când m-am întors de-acolo i-am ajutat pe toți din familie, în funcție de posibilități, chiar și înainte de succesul cărții și, cu toate acestea, James se îndoiește și nu știe pe cine să creadă! Sunt hotărâtă să acționez, dar, momentan, nu știu cum, pentru că eu însămi nu pot călători în Kenya. Discut cu editorul meu despre această situație, care mă frământă foarte tare. El se hotărăște să plece personal la Maralal, ca să se întâlnească cu rudele mele kenyene. Considerăm că este important ca cineva să traducă cartea pentru Lketinga și James și ne gândim la Jutta, care trăiește în Kenya, cunoaște zona foarte bine și, înainte de toate, cunoaște limba indigenilor. Editorul ia legătura cu ea, iar eu îl informez pe James printr-o scrisoare. Întâlnirea urmează să aibă loc peste două luni, adică în iunie 1999.

Cu noua mea relație sunt chiar mai fericită. Mă întâlnesc cu Markus cât pot de des. Când sunt acasă, el stă la noi și pleacă direct de aici la serviciu, la Zürich. Dacă înainte credeam că nu am nici timp și nici loc pentru un bărbat în viața mea, acum această problemă s-a spulberat dintr-odată. Napirai este un mare „fan" al lui Markus, chiar dacă, din când în când, dă semne de gelozie, cum ar fi de exemplu: „Aceasta este mama mea! Este numai a mea!" Între timp le-am cunoscut și noi pe fetele lui Markus. Dacă la început erau timide, cu timpul au devenit,

datorită poftei de joacă inepuizabile a lui Napirai, tot mai destinse. După scurt timp, cele trei fetițe se joacă împreună, de parcă s-ar cunoaște de-o veșnicie. Biroul meu l-am transformat în cameră de oaspeți și abia așteptăm următoarea lor vizită. Organizăm multe lucruri împreună și nu-mi vine să cred că am avut un asemenea noroc. Îi mulțumesc în fiecare zi lui Dumnezeu cu mici rugăciuni. După două luni, am impresia că suntem de ani de zile împreună. Bineînțeles că asta se datorează și faptului că am fost împreună la școală, lucru despre care ne place să povestim ore întregi. Atunci când am serate literare în apropiere de Zürich, ne întâlnim după aceea în oraș și hoinărim pe străduțe, alintându-ne ca doi îndrăgostiți adolescenți. Indiferent de ce spun alții, nu are de ce să-mi fie rușine pentru astfel de sentimente, mai ales după ce am trecut printr-o perioadă de mizerie atât de îndelungată. Chiar dacă lumea de multe ori mă recunoaște, mie mi-e indiferent. Am 39 de ani și sunt răspunzătoare pentru faptele mele.

În luna mai sunt veșnic pe drumuri și am întâlniri cu presa. Peste tot, sălile sunt pline, iar ecoul este enorm. Numai la „Zilele Literaturii" din Weiden petrec șase zile. Pentru mine este destul de emoționant să fiu alături de scriitori de seamă, sau să mă aflu pe afișe sau prospecte, alături de scriitori renumiți. În comparație cu mulți alții, care se salută, bucuroși de revedere, eu nu cunosc personal nici un scriitor. Mulți dintre ei au publicat deja câteva cărți și nu sunt autorii unei singure opere, așa cum sunt eu. Într-o zi, particip alături de încă alți patru autori, la o seară de lectură. Stăm pe scenă și fiecare citește un pasaj scurt din cartea sa. Am ceva emoții. Din reacția publicului îmi dau seama că reprezentația mea a avut succes.

Acasă mă așteaptă din nou un morman de scrisori. Altele ajung direct la editură. La aproximativ primele 500, răspund la fiecare în parte, scriind de mână, dar, la un moment dat, nu mai

reușesc să fac față. Numărul lor devine tot mai mare, și aproape fiecare scrisoare conține întrebări suplimentare.

Mulți elevi aleg cartea mea pentru lucrări de diplomă sau referate și mă roagă să-i ajut, dându-le mai multe informații. Încerc să răspund la toate aceste scrisori sau e-mail-uri, pentru că știu că eu însămi, când eram de vârsta lor, nu am avut niciodată curajul să-i scriu unei persoane „publice".

La începutul lui iunie, eu și cu Markus sărbătorim pentru prima dată împreună zilele noastre de naștere. Pentru că ziua lui este la numai două zile după ziua mea, sărbătorim la mijloc. Invităm toți prietenii noștri și iese o petrecere frumoasă. Cu ocazia aceasta, multe dintre prietenele mele mă felicită pentru norocul pe care l-am avut și-mi spun: „Corinne, de nouă ani de zile, noi nu te-am văzut niciodată așa ca acum!" Ultimii musafiri pleacă abia către dimineață.

Urmează câteva săptămâni plăcute, pline de muncă, dar care, ca și până acum, îmi aduce multă satisfacție. Puținul timp liber pe care îl am îl trăiesc, însă, din plin.

Pe data de 10 iulie 1999, editorul meu pleacă, împreună cu un prieten, la Nairobi. În afară de o groază de fotografii cu Napirai și cu familia mea, în bagajul lui se mai află și o casetă, pe care toți membrii familiei mele, inclusiv Napirai, au înregistrat mesaje în limba engleză pentru James și mai ales pentru Lketinga și mama. La Nairobi îi așteaptă Jutta și însoțitorul ei. În ultimele săptămâni, ea a pregătit dinainte totul cu minuțiozitate. A fost în vizită și la familia mea kenyană din Maralal și s-a străduit să traducă pentru James și Lketinga în swahili, timp de mai multe zile, toată cartea, ca să cunoască și ei conținutul și să-și poată forma, în sfârșit, o părere.

De acolo iau cu toții avionul până la Maralal. Ca să meargă până acolo cu autobuzul, nu le ajunge timpul și este și obositor.

Așa cum au stabilit, editorul și însoțitorul său se întâlnesc cu James și cu Lketinga la lodgea Samburu. În timp ce James manifestă imediat o atitudine volubilă, Lketinga studiază mai întâi persoanele străine cu severitate și suspiciune. Abia când aude caseta cu mesajele transmise, pusă la casetofonul cumpărat din Nairobi, se umple de viață și devine prietenos. În același timp, însă, cade pe gânduri. În timp ce ascultă vocile, se uită absorbit la pozele din fața lui și la carte. Este un moment impresionant pentru toți cei de față.

Se minunează și de numeroasele articole din ziare și de fotografiile mai recente, care declanșează o serie de întrebări. Discută ore întregi, povestesc și relatează, iar James și Lketinga îi încredințează că sunt mândri de carte și că nu au nici o obiecție împotriva ei.

A doua zi, vor să-i ducă pe „mzungu" la mama, care trăiește tot în apropiere de Maralal. Merg cu camioneta pe un drum impracticabil, care duce în munți. Acolo trăiește ea, împreună cu o parte a familiei. Mama Masulani îi întâmpină și ea pe albi plină de demnitate, dar reținută, cu o privire sobră, în timp ce fiul ei, James, aranjează în manyatta proviziile de zahăr și mălai, băuturile și tabacul, primite cadou. Abia când îi pune pe umeri pătura de lână cea nouă, în mai multe culori, și îi arată pozele cu Napirai, zâmbește pentru prima dată prietenos.

Editorul meu intră în colibele simple, fără ferestre, în care vetrele împrăștie un fum înțepător și este uluit de sărăcia cumplită de-aici, de traiul umil al oamenilor, care, din cauza luptelor neîntrerupte, nu s-au putut întoarce încă în ținuturile proprii din Barsaloi. Singurul lucru pe care îl mai au, sunt câteva vite. De aceea, editorul se hotărăște pe loc să mai cumpere de la piață pentru membrii familei și câteva capre. Lui James și Lketinga le deschide câte un cont la Maralal, în care să poată fi transferată lunar o sumă de bani.

În ziua despărțirii, cei doi „mzungu" îi invită pe toți cei prezenți la o masă în Maralal. Bineînțeles, vin numai bărbații. Totuși, se strâng aproximativ cincisprezece persoane, care se așază la o masă lungă de lemn. Nu mică îi este mirarea editorului, care, pe vremea aceea era încă un vegetarian înrăit, când vede munții de carne de pe masă din care, în cel mai scurt timp, nu mai rămân decât grămăjoare de oase. Înconjurați de cârduri de copii neastâmpărați și curioși, cei doi albi mai trag o raită prin piața în care găsești de toate, după care trebuie să se pregătească de plecare.

Atunci când editorul și însoțitorul lui povestesc, impresionați, despre călătorie și despre întâlnirile lor și îmi arată și pozele făcute, abia îmi pot stăpâni lacrimile. Simt mirosul oamenilor, al țării și toate detaliile, pe care nici nu este nevoie să mi le descrie, pentru că le am în fața ochilor. Bineînțeles, toți au îmbătrânit, la fel ca și mine. Dar neliniștea, foamea, viața dură din timpul refugiilor permanente și poate, nu în ultimul rând, și povestea mea, i-a făcut să îmbătrânească mai repede. Lketinga a îmbătrânit și a devenit un „mzee" grațios, dar semnele rămase în urma accidentului, precum și consumul de alcool de dinainte și-au pus amprenta pe fața lui. În timp ce mă uit la fotografii, încerc aproape zadarnic să-l descopăr pe „semizeul" meu de odinioară.

În luna august îmi țin promisiunea față de prietena mea, Anneliese, și plecăm împreună cu Napirai într-un concediu de lux în Jamaica. Așa cum se vede în multe prospecte, ne stabilim reședința direct la marea albastră, cu un șirand frumos, plin cu palmieri. Cu toate acestea, pe mine personal nu mă impresionează această țară. Desigur, la acest lucru contribuie și faptul că îmi este dor de Markus, alături de care trăiesc de aproape patru luni. Dar, în mod automat, compar de fiecare dată

țara în care tocmai mă aflu în concediu cu Kenya, și până acum nu am găsit nimic care să mă impresioneze în mod deosebit. Câteodată mă întreb dacă aș mai simți și astăzi același lucru.

Totuși, această călătorie are efect benefic. Pentru că Markus nu este fumător, îmi propusesem de acasă să renunț la fumat. Am profitat de zborul lung și am citit dintr-o carte care te ajută să te lași de fumat, rezistând astfel mai bine. Încă de la primele pagini, simt efectul pozitiv și nu simt nevoia să fumez, în timp ce Anneliese se chinuiește. Știu că te simți groaznic, atunci când toate gândurile nu se învârt decât în jurul țigărilor. Nici nu aterizăm bine, că prietena mea își și aprinde o țigară de foi. Un polițist înarmat vine la noi și se răstește la ea: „No smoking at the airport!" După peste douăzeci de ore, timp în care nu a putut să fumeze, stinge nervoasă țigara. În mod paradoxal, pe mine tot nu mă deranjează. Ce s-a declanșat la mine în cap, nu prea-mi dau seama, dar precis, cartea a avut o contribuție mare. În concediu mai încerc o dată să fumez două țigări, după care renunț definitiv, și asta în condițiile în care, ani de zile, am fumat foarte mult. Deși concediul este liniștit și odihnitor, mă bucur, totuși, că se termină.

Între timp, apar tot mai multe traduceri ale cărții mele: în Franța, Italia, Olanda, în toate țările scandinave, în Israel și în următorii ani se va traduce chiar în japoneză. Până în prezent, sunt cincisprezece limbi și urmează să mai apară. Cine s-ar fi gândit la așa ceva! Deși, în mod normal, nu sunt genul de om care se bucură de răul altora, mi-ar plăcea să văd câteodată fețele lectorilor, care m-au servit cu refuzuri banale. În aproape toate țările, cartea escaladează pe listele de bestseller-uri și acum primesc scrisori de pe jumătate de glob. Câteodată particip la lansări în străinătate, unde prezint eu însămi cartea, dau interviuri pentru diverse ziare și reviste, sau apar la televizor.

Odată, în luna noiembrie, după ce m-am întors din nou dintr-un turneu, Napirai îmi sare în brațe și se plânge: „Mama, de ce trebuie să fii mereu plecată? Doar au aflat toți acum! Am făcut doar atâtea poze. Nu vreau să mai pleci din cauza acestei cărți idioate!" Îmi spune asta pe un ton atât de trist și de acuzator, că nu stau mult pe gânduri și-i comunic editurii că, în ciuda cererilor mari, deocamdată nu mai sunt dispusă să particip în anul următor la serate literare. Vreau să petrec și de data aceasta Crăciunul în liniște, împreună cu Napirai și cu Markus. Și el simte câteodată agitația mea și din cauza aceasta am avut și noi primele neînțelegeri. Într-adevăr, nu-i este mereu ușor. Sunt zile în care admiratori de-ai mei, pe care nu-i cunosc, mă sună până noaptea târziu și, abia după ce-i reped, reușesc să scap de ei. Altă dată, stăm într-un restaurant și la fiecare jumătate de oră vine cineva la masă și începe să vorbească despre carte, fără să țină seama de faptul că poate în momentul respectiv tocmai ne aflăm în mijlocul unei discuții personale, sau ne pregătim să ducem furculița plină la gură. Simplu nu este, desigur, pentru el. Nu, nu vreau să risc nimic, nici grija și relația mea bună cu Napirai și nici simpatia și dragostea mea pentru Markus.

Dar aceasta este „meseria" mea și din succes face parte și acest lucru. Bineînțeles, știu că cele mai multe cititoare și cei mai mulți cititori nu au decât cele mai bune intenții prin interesul lor față de mine. Totuși, mă hotărăsc acum, în punctul de apogeu al succesului cărții, să mă retrag. Am nevoie de ceva timp ca să mă reculeg și să mă gândesc ce mă așteaptă, pentru că îmi dau seama că existența mea ca autoare este limitată în timp. Să scriu o continuare, lucru pe care mulți cititori și-l doresc, nu încape în discuție, pentru că-mi doresc să se așternă ceva mai multă liniște în viața mea. La începutul lunii martie 2000, însă, apare ediția de buzunar a cărții și o iau de la capăt cu agitația. Și de data aceasta cartea ajunge rapid în fruntea listelor de vânzări.

Dar nu mai particip decât la câteva manifestări și emisiuni de televiziune, alese de mine.

Cea mai mare parte a timpului o petrec acum acasă, făcând de mâncare pentru mica mea familie. În plus, încep să savurez din nou natura și să fac singură drumeții lungi, lucru care nu mă deranjează deloc. În schimb, îmi iau ca însoțitor permanent un aparat de fotografiat mic, bucurându-mă astfel de imaginile cu peisaje, cu formațiuni de pietre interesante și plante de toate felurile. Dintr-odată, mă apucă cheful să merg cu motocicleta, așa că îmi cumpăr un scuter puternic și, peste un timp, dau examenul. Markus se lasă și el convins și în curând gonim amândoi prin trecătorile elvețiene, în funcție de cum ne permite timpul. Câteodată ni se mai alătură și Napirai, dar ea este acum la vârsta la care preferă să stea cu prietenele ei. Da, simt că în mine are loc o schimbare lentă, dar nu știu încotro mă va duce această schimbare.

Din Kenya primesc regulat scrisori și deseori ne trimitem poze. James s-a căsătorit între timp. Deși soția lui este o fată școlită, la fel ca și James, i s-a făcut și ei, înainte de nuntă, incizie. Când citesc aceste lucru, îmi dau din nou seama că tradițiile samburilor sunt mai puternice decât orice școală. Dintr-o altă scrisoare, aflu că, în luna octombrie, aceasta a născut o fetiță sănătoasă. Soția lui Lketinga, dimpotrivă, a avut un al doilea avort și din cauza complicațiilor intervenite trebuie să se ducă la spital. Lketinga este supărat, din cauza faptului că mereu pierd copiii. Până acum nu a supraviețuit decât prima fiică născută.

Altă dată, primesc de la James o scrisoare lungă, în care îmi scrie că mama mea soacră i-a dictat următorul pasaj pentru mine:

Gogo a lui Napirai este acum foarte bătrână, dar promite că se va ruga tot restul vieții pentru tine și pentru Napirai. Nu

vreau să uit ce ai făcut tu, Corinne, pentru mine. Ai avut mereu grijă de mine, mi-ai adus lemne de foc, mi-ai cărat apă, mi-ai făcut de mâncare, mi-ai spălat hainele și multe, multe altele. Te voi păstra mereu adânc în inima mea.

Au trecut zece ani, de când am văzut-o ultima dată, dar cuvintele ei mă impresionează și astăzi până-n adâncul sufletului și mă simt în continuare legată de ea. Îmi amintesc de prima noastră întâlnire din Barsaloi și parcă o văd și acum pe mama, cum se târa afară din manyatta, cercetându-ne pe mine și pe Lketinga cu o expresie severă și încruntată. Abia după câteva lungi minute, mi-a întins mâna ei închisă la culoare și mi-a spus râzând: „Jambo", lucru izbăvitor pentru mine. Chiar dacă nu am înțeles tot din potopul ei de cuvinte, am simțit și am nutrit față de ea imediat o simpatie adâncă.

Da, așa este, iar acum milioane de oameni citesc povestea noastră, iar eu sunt fericită și mândră că le pot oferi, astfel, puțină bucurie și curaj.

În luna mai 2001, mă duc pentru câteva zile la München, ca să discut scenariul cărții, acesta urmând să fie baza unui film artistic despre viața mea în Kenya. Negocierile și discuțiile despre acest film se tergiversează deja de mult timp. Pe de-o parte, întreaga producție de filme nu merge prea bine de ceva timp, pe de alta, tot mereu apar probleme în ceea ce privește regia și mai ales distribuția rolurilor principale, adică Lketinga și eu. Câteodată nu mi-e ușor, ba uneori chiar sunt contrariată, atunci citesc în scenariu scene care nu corespund cu cartea mea sau cu evenimentele din Kenya. Dar, din cât se pare, dramaturgia unui film se derulează după alte reguli decât cele ale unei cărți. Va mai fi mult de lucru în continuare și vor mai exista discuții, până vom reuși să fim drepți, cât de cât, față de toți cei părtași la

această poveste. Nu pot decât să sper că Napirai va fi mândră de mine, atunci când o parte din viața mea va apărea pe marile ecrane. La urma urmei, eu și cu ea trebuie să trăim cu acest lucru. Eu am, însă, încredere că vor reuși să facă un film frumos și autentic. Abia așteptăm momentul! Cu siguranță, va fi o experiență unică, atunci când îmi voi vedea viața retrăită de persoane străine.

Planuri de viitor

Mica noastră familie devine tot mai unită. Până acum, am petrecut împreună cu toți copiii un concediu pe Insula Bali, despre care fetele mai vorbesc încă. Câteodată mergem cu ele într-un camping și ne petrecem week-end-ul acolo. Sunt zile odihnitoare pentru noi toți și abia așteptăm să facem și altceva nou, atunci când fetele lui Markus au voie să petreacă week-end-ul la noi.

În timp ce numărul exemplarelor din ediția de buzunar se apropie în aria lingvistică germană de numărul milionului, încep să mă gândesc tot mai mult, cum ar putea arăta mai departe viitorul meu profesional. Între timp, am reluat legătura cu Anna, femeia din grupul de femei care își cresc singure copiii și mă duc deseori în vizită la ea, la fermă. Felul ei de viață mă impresionează. Pentru că mă simt mereu bine la ea și îmi place să mă ocup de animale, mă gândesc, dintr-odată, că aș putea și eu, foarte bine, să duc o viață retrasă la o fermă. Napirai și Markus, însă, nu sunt deloc încântați de această idee. Așa că mă gândesc mai departe și, încetul cu încetul, mi se întipărește în minte ideea că aș putea deschide un hotel sau un restaurant. Ca să-mi las deschise toate posibilitățile, particip între timp la diverse cursuri și perfecționări, la care învăț cum să umblu cu

calculatorul și cum să fac contabilitatea, cum se produce brânza și cum se conduce un hotel sau un restaurant. Cu toate acestea, încă tot nu știu exact ce, când și mai ales unde aș putea începe ceva nou. Cea mai atractivă, însă, mi se pare ideea de a cumpăra un hotel mic – eventual în colaborare cu alții. În imaginația mea, acesta este în stil african și îi dau deja numele de „La femeia masai albă". În căutare după un imobil potrivit, merg prin toată Elveția, până ajung în Tessin. Acolo îmi dau seama imediat că în această regiune m-aș simți foarte bine.

La scurt timp după aceea, îmi cade privirea pe un anunț din ziar: „Curs intensiv de italiană de patru săptămâni – începere într-o săptămână." Pentru că în această perioadă Napirai tocmai are vacanță, ne înscriem amândouă. Asta înseamnă că trebuie să găsesc o locuință de vacanță potrivită, lucru care în luna februarie nu reprezintă o problemă. Îmi imaginez cum stau mama și fiica în aceeași bancă la școală. Mă rog, pentru Napirai nu este, însă, mereu atât de grozav. După-masa facem excursii sau vizităm ceva. Pentru acest anotimp, la Tessin clima este surprinzător de blândă, aproape primăvăratică. Deja după o săptămână, eu sunt atât de încântată de acest orășel Lugano, de lacul, de munții din apropiere, ce să mai zic, de întreaga panoramă, care îmi amintește de Rio de Janeiro, încât nu mai îmi iese din cap. După părerea mea, aici s-ar putea desfășura viitorul nostru.

Și lui Napirai îi place foarte mult, deși despărțirea de colegele ei de clasă i-ar fi grea. Pe de altă parte, o încântă și pe ea viața de orășel, care îi oferă unei fete, aflată la începutul pubertății, mai multe posibilități decât viața noastră de la sat, de-acum. Discutăm despre argumente pro și contra și sunt convinsă că Napirai, la cei treisprezece ani ai ei, va trece cu bine peste această schimbare. În ciuda firii ei timide, câteodată aproape retrase, este o fetiță care reușește, totuși, incredibil de repede, să-și facă prieteni, lucru pe care l-am putut observa

mereu în concediile noastre. Chiar și dificultățile de limbă le depășea cu ajutorul mâinilor și picioarelor. Ce-i drept, este și foarte sensibilă. Atunci când este vorba despre un eveniment trist, reacționează extrem. Când mergem pe stradă, se oprește la fiecare cerșetor sau muzicant și îi pune un ban în căciulă. Dacă nu primește banul de la mine, atunci dă din banii ei de buzunar. Chiar și pe proprietarii de restaurante, în care vede că nu sunt clienți, ea vrea să-i ajute, spunând: „Mama, uite, nu este nimeni înăuntru, nu vrei să bei tu o cafea? Mie, oricum mi-e sete rău." De când era mică, îi ajuta pe copiii mai mici decât ea, atunci când cădeau, indiferent dacă îi cunoștea sau nu. Rău este atunci când vede animale suferind. Astfel de evenimente nu le uită, câteodată, ani de zile.

La înălțimea ei de 1,79 m arată mai mare decât vârsta pe care o are și de aceea, câteodată, i se cere prea mult. Eu sper, ca prin schimbarea locului, să nu-i cer prea mult și sunt ferm convinsă că își va găsi repede alți prieteni. Deși Napirai este în stare să-și găsească singură o preocupare, fiind foarte comunicativă, are nevoie de oameni în jurul său, pe care să-i agreeze. Este creativă, pictează, scrie scrisori și ascultă ore întregi muzică. Are un auz muzical foarte dezvoltat și o voce minunată. În schimb, activitatea sportivă nu este neapărat punctul ei forte. Singura mișcare care îi place este dansul, pentru asta are o groază de energie. Da, sunt mândră de fetița mea tandră, sensibilă și deschisă.

Vom trece și peste această mutare și vom fi fericite. În adâncul sufletului meu, simt că vremea noastră în acest loc s-a terminat. Cel mai mare obstacol care ne așteaptă acum este limba italiană, mai ales pentru Napirai, la școală. Alte familii, însă, cu trei sau patru copii, reușesc să se mute și în străinătate. De ce să nu îndrăznim și noi? Mai ales că Napirai are o memorie bună și este foarte talentată la limbi străine. Mai târziu va ști o limbă în plus și îi va părea bine.

La început, Markus nu este absolut deloc încântat de planurile mele, pentru că lui îi este teamă că nu va găsi de lucru la Tessin, de aceea respinge ideea. După primele două săptămâni de italiană, o duc pe Napirai din nou acasă, mă întorc la Tessin și termin cursul. Astfel, primele propoziții în italiană mi se întipăresc în minte și, dintr-odată, îmi este cumplit de greu să mă despart de acele locuri. Acasă nu mai îmi găsesc liniștea, așa că mie mi-e clar: trebuie să mă mut, pentru că pe mine mă așteaptă acolo, în sudul Elveției, o anume misiune.

Markus este nemaipomenit. Între timp a căutat un loc de muncă la Tessin și a avut succes. S-a mutat chiar înaintea noastră, deocamdată într-o locuință de vacanță, ca să poată începe noul serviciu. Napirai se mai duce până aproape de vacanța de vară la școală, după care, după lungi căutări, ne mutăm în noua noastră locuință frumoasă. Ca s-o găsim, am avut din nou nevoie de mult noroc. După ce am studiat mai întâi toate ziarele posibile din Tessin și m-am uitat în fiecare zi pe Internet, înhămându-mă de două ori pe săptămână la un drum de șase ore dus-întors, numai ca să constat că locuințele respective erau prea mici sau nu se aflau în locul dorit, am găsit locuința noastră de vis, uitându-mă întâmplător într-un ziar din Zürich. Au trecut atâtea săptămâni de zile și mie nu mi-a venit ideea să mă uit în acest ziar. Markus locuia deja de două săptămâni la Tessin și, după ce am fost din nou refuzată, pentru că proprietarul prefera o familie din partea locului, m-am uitat, fără prea mari speranțe, în acel ziar și am descoperit la rubrica Tessin un singur anunț, cu locuința noastră de astăzi: „de închiriat imediat". Din câte am aflat, anunțul a apărut o singură dată.

Pentru că acum ne cunoaștem noua adresă, vreau să o înscriu pe Napirai înainte de vacanța de vară la școala de care aparținem. Cu micile mele cunoștințe de limba italiană, stabilesc la telefon o întâlnire ca să putem vizita școala și s-o cunoaștem

pe învățătoare. Eu consider că este important ca Napirai să-și arunce o privire, înainte de vacanță, asupra viitorilor ei colegi și asupra locurilor. Cu două zile înainte să se termine școala, mergem la Tessin, cu un sentiment de neliniște. Învățătoarele, însă, sunt atât de drăguțe și de amabile, încât fiicei mele îi dispare o mare parte din teama pe care o avea. Acum poate aștepta noul an școlar cu mai multă bucurie și cu nerăbdare.

Reîntoarsă în partea germană a Elveției, încep să mă ocup imediat de organizarea mutării. Markus nu mă poate ajuta prea mult, pentru că el lucrează deja la Tessin. Când îmi dau seama cât de mult m-ar costa o mutare cu o firmă specializată, mă hotărăsc să preiau eu acțiunea. Mă interesez la o firmă de închiriat mașini, care este cel mai mare autocamion pe care îl pot conduce cu permisul de autoturism și ajung la concluzia că acesta ar trebui să-mi ajungă. Ce nu mai are loc, voi vinde, sau voi face cadou în zilele următoare. Deși împachetez doar strictul necesar, am mai mult decât suficient. Nu găsim, însă, mușterii pentru toate lucrurile. Rămân camera completă a lui Napirai, pe care nu o am decât de cinci ani și încă multe altele. În apropiere de noi, se află un magazin unde se recondiționează și se vând obiecte vechi de uz casnic și unde poți duce gratis mobila de care nu mai ai nevoie. Aceasta este vândută în niște hale mari, la prețuri avantajoase, iar câștigul este folosit în scop obștesc. Angajații de-acolo se declară imediat dispuși să vină să ia mobila în ziua stabilită.

Ziua cea mare se apropie cu pași repezi, iar Markus și cu mine nu știm încă cine ne va ajuta la împachetat, pentru că nu este felul meu să-mi sâcâi prietenii cu problemele mele. Poate, mă gândesc eu, adevărații prieteni vor da un semn. Și într-adevăr, cu patru zile înainte de mutare, Anneliese îmi spune că mă va ajuta la împachetat. În ziua respectivă vin și Anna cu fiul ei, care, între timp, s-a făcut un zdrahon de băiat și cu fiica ei

majoră. Tatăl meu, cu care eu, de la divorțul lui de mama, nu prea am mai avut contact multă vreme, vine să ne ajute și el la împachetat. Sunt cu adevărat impresionată. Și pe Napirai o ajută două prietene și astfel, cu o seară înainte de drumul cel lung, toată averea noastră se află în siguranță. Tot ce nu a mai avut loc sau nu și-a mai găsit cumpărător, urmează să fie luat a doua zi de către firmă, în absența noastră. Dormim, pentru ultima dată, în locuința noastră goală, pe saltele gonflabile. A doua zi de dimineață, Markus pleacă devreme, împreună cu tatăl meu, cu camioneta. Eu merg cu mașina noastră, plină ochi, în spatele lor. Napirai își petrece ultima ei zi de școală la Bäretswil.

La Tessin cărăm totul sus, în noua locuință, pe niște temperaturi tropicale de 35 de grade. În toiul acestei acțiuni, când eram transpirată toată, sună dintr-odată celularul. Un angajat al firmei care trebuia să se ocupe de transportarea mobilei rămase în casă mă anunță că s-au răzgândit și, totuși, nu vor să ia lucrurile lăsate. Enervată, îl întreb care este motivul, iar el îmi răspunde sec, că fără saltea se vinde greu camera copilului. În plus, la dulapul de haine, peretele din spate este din placaj și nu din lemn și că așa ceva nu vor clienții lor pretențioși! A, da, și mai sunt și două abțibilduri pe bibliotecă. Despre toate obiectele are ceva de comentat, numai așa, ca să aibă motiv, să spună că mobila nu poate fi folosită! Eu îi ripostez ceva mai nepoliticos, spunându-i că glumește și că, la urma urmei, nu am locuit în gunoi, la care bărbatul îmi spune impertinent, că el ar putea lua, totuși, lucrurile dacă aș plăti. Acum chiar că mă enervez și-i spun să lase totul așa cum este și să plece din locuință. Din acea zi, eu nu am mai înțeles scopul acestei organizații.

Indignați rău, parcurgem chiar în aceeași zi aceeași distanță înapoi, ca să ducem camionul închiriat. Înainte, însă, trebuie să încărcăm toată mobila și să dezmembrăm camera copilului.

Napirai este dezamăgită de faptul că, nici măcar la obiecte uzate, camera ei nu are succes. Încărcăm restul în camion și mergem cu el la un coleg în Wetzikon, care ne-a înțeles situația și care s-a oferit să ducă el luni toate lucrurile la locul de ardere a gunoiului. Este deja ora 22, când descărcăm totul într-un garaj deschis, aflat în subteran. Înainte să ne urcăm în mașină, zăresc în grădina de peste drum un grup de africani, a căror petrecere din grădină se pare că se apropie de sfârșit și care ne urmăresc curioși ce facem. Îmi vine o idee și-i spun lui Markus: „Du-te repede și spune-le oamenilor de-acolo că tot ce este aici pot lua pe gratis.“ Drept răspuns, i se face un semn amabil cu capul. Complet epuizați, dar mândri că am reușit tot, ducem, în sfârșit camioneta înapoi. Peste o jumătate de oră trecem încă o dată cu mașina noastră pe-acolo și, spre marea noastră bucurie, constatăm că toate obiectele și-au găsit un stăpân fericit. A doua zi, îi povestesc lui Napirai că în fostul ei pat va dormi, probabil, în viitor, un copil african și va fi fericit că are o cameră a lui. Acum îi strălucesc și ei ochii.

La trei luni după primul nostru curs de italiană, locuim cu toții fericiți la Lugano. Napirai se acomodează tot mai bine, deși mai este încă foarte legată de fostele ei prietene. Dar trei ore de mers cu trenul, nu este o distanță de neparcurs. Suntem tot în Elveția și nu în Africa, iar până acum nu regretă nimeni schimbarea bruscă a locului. Locuința noastră se află într-o vilă mai veche, iar proprietara, ca prietenă și ca bunică modernă, este o adevărată rază de soare pentru noi.

De când sunt aici, la Tessin, simt tot mai mult nevoia de a le îndeplini numeroșilor mei cititori o dorință și anume aceea de a scrie continuarea primei mele opere. Înainte, nu m-aș fi gândit nici o secundă la așa ceva! Dar aici, la temperaturile câteodată aproape tropicale și la vederea minunată spre lac, precum și cu

lumea interesantă pe care am cunoscut-o, precis nu-mi va fi greu. În sfârșit, pot răspunde astfel nenumăratelor întrebări pe care le primesc în fiecare zi. Abia aștept să fac acest lucru! Mă simt fericită și mulțumită. Planurile de hotel le amân pentru o dată nestabilită.

Din nou mă minunez, cum o anumită secundă din viață poate decide totul și poate întoarce, dintr-odată, mersul obișnuit al vieții într-o altă direcție. Trebuie, numai, să ai curajul necesar să dai frâu liber acestei întorsuri!

Plecarea spre Kilimanjaro

În următoarele șase luni, în timp ce scriu, simt tot mai mult cum mă cuprinde dorul de Africa și dorința de a afla ce aș simți dacă aș călca din nou pe pământ african. Cu puțin timp în urmă, am primit acasă un catalog de drumeții montane, pentru că îmi doresc de mult să fac un astfel de traseu. Răsfoindu-l, îmi cade privirea pe Kilimanjaro și aflu că se poate zbura din Europa direct pe Kilimanjaro, fără să calci pe pământ kenyan. Dintr-odată, simt brusc dorința de a mă întoarce, astfel, în Africa. Pe acoperișul Africii!

Mă interesez de itinerar și, mânată de curiozitate, mă așez în fața calculatorului și caut pe Internet la cuvântul „Kilimanjaro" tot ce mi se pare interesant. Citesc ore întregi reportaje de călătorie și diverse informații. Seara nu pot adormi. Tot timpul mă întreb, dacă sunt destul de în formă pentru această escaladare. Din păcate, cu Markus nu pot să mă consult, pentru că tocmai acum el se află pentru zece zile în Maroc cu serviciul, iar la telefon nu vreau să discut o astfel de idee-fulger. În pat moțăi și când se face, în sfârșit, dimineață, mă simt de parcă aș fi mers toată noaptea. Sunt hotărâtă: o să încerc! În sfârșit, vreau

să pun piciorul din nou pe pământ african și, dacă nu pot merge în Kenya, atunci să o privesc măcar de sus de tot.

Napirai nu este tocmai încântată de planurile mele și mă întreabă: „Mama, nu este periculos? Mai merg și alte femei de vârsta ta acolo sus?" Mă rog, ce-o fi vrând să însemne asta! Până la urmă, nu mai pot aștepta până se întoarce Markus acasă, pentru că zi și noapte mă preocupă numai această temă. Așa că, la una din următoarele noastre convorbiri telefonice, îi povestesc despre intențiile mele. Spre marea mea mirare, el este foarte încântat de idee și mă susține chiar de la telefon. Eu sunt extrem de fericită.

Imediat, în zilele următoarele, încep un antrenament puternic. Acum nu fac drumeții pe munte numai de două ori pe săptămână, nu, de-acum înainte merg aproape în fiecare zi între trei și șapte ore. În plus, mă duc o dată pe săptămână la înot și la gimnastică acvatică, după care fac saună. La Tessin vremea este destul de blândă și în luna decembrie, așa că pot să urc până la 1700 de metri, fără să dau de zăpadă. Există destui munți abrupți cu zăpadă puțină sau chiar deloc.

Când vine, în sfârșit, acasă, Markus se minunează de câte cărți despre Kilimanjaro am cumpărat deja, de programarea la medicul specialist în boli tropicale și de programul meu zilnic de drumeții, în care car în rucsac și halterele lui. Imediat își dă seama că am luat această treabă chiar în serios.

Într-o după-amiază, cu puțin timp înainte de Crăciun, în timpul unei drumeții, ajung la o cabană mică, situată la circa 1500 de metri, la nivelul trecătorii. De-acolo am o privire de ansamblu minunată și Alpii se pot vedea până în Wallis. Fiind singurul oaspete la ora aceea, discut cu cabanierul, de la care aflu că abia din vara aceasta lucrează aici și că de Revelion oferă un meniu cu cinci feluri, inclusiv înnoptare și mic dejun. Ce-i drept, nu sunt locuri decât pentru douăzeci de persoane. Un

astfel de început de an mi-ar plăcea mult și sunt aproape sigură că nu-mi trebuie mult ca să-i conving și pe cei de-acasă. Mai târziu, când cobor, toți munții de jur împrejur sunt afundați în amurgul mângâietor. Arată impresionant. Parcă este o poveste din Alpi și îmi pare rău că nu am un aparat de fotografiat la mine.

Într-adevăr, peste două săptămâni sărbătorim Revelionul în baia călduroasă, împreună cu câțiva prieteni buni, printre care Madeleine și prietenul ei. Pe o vreme superbă, dar un frig înțepător, ne-am căznit prin zăpada înaltă. Napirai, dimpotrivă, a preferat să facă Revelionul la prietenele ei, în fosta ei patrie. În cabană suntem aproape între noi și cabanierul ne aduce, unul după altul, felurile de mâncare delicioase. La miezul nopții ciocnim o cupă de șampanie, după care ieșim afară pe munte, ca să scrutăm văile și cerul înstelat. Este un moment emoționant. După o noapte scurtă, ne trezim pe o vreme minunată și unii dintre noi hotărâm să facem o drumeție de mai multe ore până la următoarea cabană. Abia către seara zilei de 1 ianuarie 2003 ne întoarcem obosiți, dar satisfăcuți, în casa noastră, înconjurată de palmieri. După un astfel de Revelion frumos, nu poate urma decât un an plin de succese, din toate punctele de vedere.

La începutul anului găsesc organizatorul de excursii potrivit și traseul dorit. Nu vreau să merg pe traseul „cel mai ușor", ci pe cel mai frumos, așa că mă decid în curând pentru ruta Machame. La acest traseu sunt planificate două zile de aclimatizare, care mie mi se par foarte importante. În ofertă este inclus și un safari de două zile.

Pe zi ce trece, devin tot mai curioasă, cum va fi această nouă aventură. Timpul trece pe nesimțite, pentru că aproape în fiecare zi fac drumeții. Este minunat, dar încep să-mi pierd răbdarea și abia aștept să plec. Cu o săptămână înainte de plecare, am tot

echipamentul pregătit. Pentru că străbatem toate etajele de climă, de la savană până la condiții arctice de ghețar, totul trebuie să fie bine gândit. Mulți cunoscuți îmi admiră curajul, ceea ce mă face să mă simt penibil, pentru că nu știu cum se va termina toată povestea.

Cu patru zile înainte de plecare, primesc, în sfârșit, toate documentele și lista cu participanți. Suntem un grup mic de șase persoane, ceea ce mi se pare un lucru foarte bun. Pe baza numelor, încerc să-mi fac o imagine asupra participanților și ajung la concluzia că trei dintre ei precis sunt alpiniști cu antrenament. De asemenea, bănuiesc că mai este o pereche tânără. Îmi pare bine că mai este măcar o femeie, altfel mi-ar fost teamă că fug bărbații de mine.

În ziua de dinaintea plecării îmi fac bagajul. Mă mir că încă nu am emoțiile pe care le ai de obicei înaintea unei călătorii. În ciuda bucuriei anticipate, despărțirea de Markus și de fiica mea, Napirai, pe care o las pe mâini bune, este grea. În sfârșit, mă aflu în tren spre Zürich, unde mă așteaptă peste trei ore Madeleine. Trebuie să dorm o noapte la ea, pentru că a doua zi am avionul la ora șapte dimineața.

Abia când decolăm în direcția Amsterdam, unde îi voi cunoaște eventual și pe ceilalți participanți, realizez că plec. Într-adevăr, peste o oră și jumătate mă aflu la poarta la care mi se va face în curând îmbarcarea pentru următorul zbor, spre Kilimanjaro. Surprinzător de multă lume așteaptă să se suie în acest avion. Ce-i drept, cei mai mulți se duc acolo pentru safari. Mă uit după posibilii mei tovarăși de călătorie. Cam după o jumătate de oră, sunt aproape sigură că i-am recunoscut pe toți. Dar, pentru că din partea lor nu observ prea mult interes, nu abordez pe nimeni. Imaginea pe care mi-am făcut-o pe baza numelor se confirmă definitiv peste nouă ore, după aterizare. Grupul nostru este format dintr-un pensionar, care ne povestește

imediat că a mai fost de două ori pe vârful râvnit, un al doilea pensionar, Franz și fiul lui, Hans, de 34 de ani, precum și o pereche tânără, în jur de 25 de ani. Prin natura serviciului, mi-am format o bună capacitate de apreciere a oamenilor, și, astfel, văd și simt imediat, că, mai diferiți de atât, nici nu puteam fi. Mă rog, cumva, cumva, muntele și țelul comun ne vor uni.

Pe aeroportul Kilimanjaro, deși este ora nouă seara, sunt aproape 30 de grade. Este minunat! Totuși, sentimentul că am ajuns „acasă", sentiment pe care l-am avut acum treisprezece ani la Mombasa, nu mă mai cuprinde. Mergem într-o lodge frumoasă din apropiere, unde dormim prima noapte. La ora cinci mă trezesc din cauză că am diaree, pentru care iau imediat imodium. Mai târziu, ne întâlnim la micul dejun, unde facem încercări timide de a ne cunoaște. Primii povestesc despre cele mai înalte trasee ale lor, cum ar fi Breithorn, Großglockner, Montblanc și altele. Dumnezeule, și eu abia am urcat la nici 3000 de metri, iar pe masivul Jungfrau cu trenulețul alpin! Cu mai mult de atât nu mă pot lăuda. Când mai și aud că unul din domnii mai în vârstă abia s-a întors de curând dintr-un tur de schi de două săptămâni pe un ghețar, pe care l-au parcurs ca pregătire, încep să mă cuprindă primele îndoieli. Dar mai întâi plecăm în safari!

Mergem aproape cinci ore, până ajungem în Parcul Național Tarangire. Pe drum văd multe cirezi de vite, însoțite de masai sau de copiii lor. Tare sunt curioasă, ce ar simți și ar gândi Napirai, dacă ar vedea așa ceva. Mă uit mirată la războinicii îmbrăcați în hainele lor tradiționale, împodobiți, pictați și înarmați cu sulițe și care se deplasează pe biciclete. Mi se pare foarte ciudat. Oricum, totul arată altfel decât înainte și, oarecum, străin. Eu încerc să mă întorc în mine însămi și să readuc în prezent lucrurile uitate, dar nu reușesc. În schimb, mi-e dor de fiica mea și de Markus.

În Parcul Național suntem conduși mai întâi la locul[illegible] noastră. Când stai aici la masă, ai o vedere fantastică asupra ciurdelor de elefanți, care se opresc la râul de mai jos. Din când în când, se aud mugete de animale răzlețe. După-masă mergem prin savana fierbinte, să vedem animalele. Avem noroc și întâlnim girafe, gazele, maimuțe, zebre și bivoli. Imaginea atâtor animale trezește, totuși, în mine ceva, care îmi aduce aminte de fascinația de-atunci față de Africa. Până seara nu ne scapă deloc leii, dar mai avem și mâine o zi. Fiecare se duce în cortul său și se pregătește pentru cină. Bufetul este delicios. Eu mănânc bine, pentru că nu știu ce vom primi mai târziu, pe munte.

Către ora zece, părăsesc cercul, pentru că se discută fără sens. Până acum starea de spirit nu este foarte bună. Drumul spre cort este slab luminat, dar în fața fiecăruia atârnă câte o lampă cu petrol. Când ajung în fața intrării, observ că cel puțin 50 de gângaci de toate felurile, insecte și lăcuste de toate mărimile stau lipiți de peretele luminat al cortului. Nu arată foarte atrăgător. Mă gândesc, cum să intru eu în cort și să las animăluțele astea afară. În primul rând, sting lampa și scutur peretele cortului. Mă uit repede cu lanterna, mă strecor iute în cort și mă așez imediat în pat, ca să nu mai văd nimic. Între timp a ajuns și perechea tânără la cort. Îi urmăresc prin ferestruică și sunt curioasă, cum vor reacționa când vor vedea mulțimea de insecte. Mai bine de cinci minute, cei doi stau ca înmărmuriți în fața intrării [illegible] gândesc ce să facă. Abia îmi stăpânesc râsul. În sfârșit, [illegible] se dă doi pași înapoi, iar femeia curajoasă se hotărăște să [illegible] picioarele în cort, ca să cadă lighioanele. În sfârșit, intră și cercetează cortul la lumină plină. La scurt timp după aceea aud două țipete înăbușite. Acum nu mă mai pot stăpâni și râd în toată gura, întrebându-i dacă s-a întâmplat ceva. După toate aparențele, lor nu li se pare ciudat acest lucru. Trag cu urechea la greierii care țiuie și adorm destul de repede.

Dimineața mă trezesc foarte devreme, pentru că aud ceva [illegible]ind încontinuu în jurul cortului. La revărsatul zorilor, mă [illegible]ecor afară și văd patru Tic Tic, un fel de căprioare mici, care sar în jurul corturilor. Sunt atât de rapide și de elegante, că-ți face plăcere să te uiți la ele. În același timp, aud mugetul elefanților care se apropie. Încet, încet, oamenii și animalele se trezesc și în curând ne aflăm din nou la pândă. Întâlnim o mulțime de elefanți, de toate mărimile. Grupuri de maimuțe și câțiva porci mistreți se îndreaptă deja spre râu. Fiecare mișcare este fotografiată. După masa de prânz trebuie să ne întoarcem la lodge. Șoferul ne întreabă dacă vrem să vizităm un sat de masai. Pe mine mă încântă imediat propunerea, pentru că mi-ar plăcea să mai intru o dată într-o manyatta. Sunt curioasă ce reacție s-ar declanșa în mine. Dar tovarășii mei de călătorie nu sunt interesați, spunând că ei se află aici pentru animale și nu ca să vadă niște oameni oarecare. Pentru că nu vreau ca lumea să mă recunoască, renunț la această plăcere.

Ajunși în lodge, ne pregătim pentru drumeția de mâine și sortăm bagajul. Ce nu ne trebuie pe munte, lăsăm aici. Mă mir că unii bărbați mai beau bere. Eu, una, nu am mai băut de la Crăciun aproape nici un strop de alcool. Se discută despre faptul că pe munte fiecare trebuie să lupte singur. Cel care simte că mai [illegible]ță, urcă, chiar dacă celălalt cedează. Acest lucru se referă, bineînțeles, numai la cei care sunt câte doi, adică la perechea cea [illegible]și, la tată și fiu. Eu obiectez, spunând că nu mi-aș lăsa [illegible]l singur într-o situație dificilă, la care mi se răspunde imedia[illegible]u priviri ironice: „Tu poate nu cunoști legile muntelui!" [illegible]care visează plin de optimism să ajungă pe vârf și se întreabă [illegible]ență mai au coechipierii săi. Nici eu nu sunt altfel.

[illegible]doua zi de dimineață, la ora opt, pornim la drum. Autobuzul merge mai întâi pe un drum bun, asfaltat, în direcția Moshi, după care, la indicatorul „Machame", cotește brusc spre

stânga. Aici, drumul începe să fie plin de denivelări și după câteva minute starea lui îmi aduce aminte de drumurile din Kenya. Pe dreapta și pe stânga vedem plantații mari de bananieri, grădini și tufe de cafea. Totul este verde și îmbietor. Trecem pe lângă câteva colibe mai simple, dar, din când în când, se pot vedea și case superbe. În comparație cu cei din alte zone, oamenii de-aici o duc precis foarte bine. Acest lucru se vede, printre altele, și după unele magazine, în care se vinde carne proaspăt tăiată, atârnând într-un cârlig și, bineînțeles, ferită de mușteleinevitabile. Asta înseamnă că lumea are bani pentru carne. Când îi fac atenți pe ceilalți însoțitori ai mei asupra „măcelăriilor", unora li se face aproape rău.

Dimineață ajungem la poarta Manchame, aflată la altitudinea de 1.840 de metri. Nu suntem singurul grup care vrea să purceadă la drum. Peste tot domnește o debandadă cumplită. Grupurile trebuie înregistrate, porterii* organizați și pachetele de mâncare împărțite. Abia aștept să începem urcarea. Fiind obișnuită de-acasă să merg mai multe ore pe zi, acum îmi lipsește mișcarea, după ce am „trândăvit" trei zile. În sfârșit, totul este pregătit. Pentru grupul nostru de șase persoane ni se dau 24 de porteri, un ghid localnic și trei ajutoare de ghid. Este incredibil, ce suită trece pe lângă noi! Și un porter duce pe cap între 20 și 25 de kilograme.

Mărșăluim încet. Este foarte cald, dar surprinzător de uscat în această pădure tropicală minunată. Drumul constă dintr-un pământ argilos roșu, uscat, rădăcini și pietre. Mai mult ca sigur, pe vreme umedă mersul este foarte anevoios. Eu sunt fascinată de vegetație și fac, bineînțeles, primele fotografii. Din când în când, îl rog pe câte un tovarăș de drum să-mi facă o poză. După câteva fotografii, însă, nu mai întreb, pentru că am mereu senzația

---

* călăuze

că-i incomodez pe cei din grup. Merg agale în spatele ghidului și trebuie să mă adaptez mai întâi ritmului extrem de încet, pentru că, de obicei, merg mai repede prin Alpii noștri elvețieni. Recipientul meu de apă, prevăzut cu un furtunaș de băut, îmi este de mare ajutor. Astfel îmi pot potoli în permanență setea în timpul mersului și sunt și sigură că beau destul de multe lichide.

Urcăm tot mai mult, trecem pe lângă copaci cu liane, pe lângă ferigi uriașe și trunchiuri de copaci acoperite cu mușchi. Miroase a pământ și a umezeală. Animale nu se văd la orizont. Nu am deloc sentimentul că încep să mă apropii de cota de 3000 de metri, pentru că în Elveția, la această altitudine, nu întâlnești nici tufe, nici arbuști. După câteva ore se luminează mai mult și jungla se transformă, încet, încet, într-un peisaj cu tufișuri și arbuști, care se termină la tabăra noastră, după un urcuș de 1160 de metri și cinci ore de mers prin zona ericaceelor.

Mă mir, când văd că ne aflăm deja în fața taberei. Cei mai mulți dintre tovarășii de drumeție au altă părere, sunt epuizați și supărați pe ghid, pentru că a mers prea repede. Nu înțeleg de ce acest lucru nu a fost clarificat dinainte, mai ales că noi mai avem trei ajutoare de ghid. Și Hans este de părerea mea. Toți se strecoară și se aranjează în corturile deja instalate sub ultimii arbuști existenți. Mă bucur că stau singură într-un cort de două persoane, pentru că numai bagajul ocupă o treime din loc. La scurt timp după aceasta, fiecăruia i se aduce în fața cortului într-un lighean mic, portocaliu aproape o jumătate de litru de apă caldă, ca să se poată spăla. Pentru că nu văd pe nimeni din grupul nostru, intru-n vorbă cu o americancă. Grupul ei este format numai din ea, trei porteri și un ghid. Nu m-am gândit niciodată la posibilitatea de a urca astfel pe Kilimanjaro. De asemenea, este interesant de urmărit agitația puternică din tabără. În unele corturi se face mâncare. Mai multe persoane stau pe pământ, beau ceai și mănâncă ceva. În curând suntem strigați și mergem

în cortul unde se servește masa. Faptul că stăm aici, sus, pe scaune rabatabile, la o masă pusă, inclusiv cu față de masă albastră-roșie, mi se pare mai mult decât ciudat. Ca aperitiv, ca să-i spun așa, ni se dă un ceai fierbinte sau o cafea și un platou cu floricele de porumb sărate. Apoi, mai rămâne o oră bună, până când este servită cina adevărată.

Cu puțin timp înainte de ora șase și jumătate, în timp ce stau și urmăresc din nou agitația din tabără, dintr-odată, ceața din jurul masivului Kilimanjaro se ridică, și pot vedea, pentru prima oară, muntele. Pare să fie foarte aproape! Zăpada de pe vârf arată ca o găleată cu vopsea albă, care curge pe alocuri pe dinafară, de parcă cineva ar turna-o peste munte. Privelișteа durează puțin, ca o vrajă, după care muntele intră din nou în ceață și se cufundă în întunericul care începe să se lase. Mâncarea abundentă este servită pe platouri și farfurii de porțelan. La aperitiv avem o supă delicioasă, apoi un fel principal și, în cele din urmă, fructe. Mă simt ca în colonialism. Întreaga situație mi se pare un pic absurdă. La urma urmei, eu am trăit și am muncit odată printre africani, iar acum, ei cară peste tot, pentru mine, pentru „albii" care plătesc, mese și scaune și mă servesc. Știu că astfel, mulți dintre ei au, pentru o perioadă scurtă de timp, un job, dar totuși, trebuie să mă obișnuiesc cu acest lucru. La ora opt suntem deja toți în corturile noastre, dar de dormit nu pot să dorm. În fiecare din corturile dimprejur se discută sau se sforăie. Mă gândesc la membrii grupului nostru și sper ca mâine lumea să fie mai unită și mai veselă. Până acum nu și-ar fi ales nici unul, de bună voie, ca pereche, pe celălalt.

Este miezul nopții și eu tot nu pot să dorm, în schimb, Franz sau Hans sforăie de minune. Ies încă o dată din sacul meu de dormit călduros, ca să-mi golesc vezica. Noaptea este răcoroasă și clară. Stelele se văd atât de aproape, încât îți vine să le atingi

cu mâna. Kilimanjaro îl poți recunoaște din nou după cupa lui albă. În această secundă, nu pot să contest faptul că acest munte degajă o anume vrajă. Dar trebuie să mă întorc în cort, înainte să-mi intre frigul în oase. Un somnifer mă ajută, în cele din urmă, să ajung la somnul binemeritat.

Cu puțin timp înainte de ora șase, sunt trezită de discuțiile aprinse dintre tată și fiu. Sacii lor de dormit se pare că sunt uzi, pentru că nu au lăsat clapa de ventilație de la cort deschisă. Și în afară de aceasta, le-a fost, din câte aud, cumplit de frig și, din cauza pământului rece, au înțepenit complet. Eu, personal, nu mă pot plânge de astfel de probleme. Pe de-o parte, sunt obișnuită cu dormitul pe jos, pe de alta, sacul meu de dormit cel nou, cumpărat special pentru această excursie, trebuie să țină de cald și pe un frig drastic. Și el, și salteaua izomatică și-au dovedit calitatea. După ce ne salutăm, îi întreb pe cei doi cum stau lucrurile cu sacii lor de dormit. Despre zonă de confort și zonă extremă, cei doi nu au auzit niciodată nimic. Franz, un fan declarat de-al lui Aldi, îmi povestește că ei au cumpărat sacii de dormit la Aldi și au fost foarte convenabili. Acum se uită pe descriere și citește pentru prima dată: „Zonă de confort +5°, zonă extremă -10°". Mă întreb, cum vor să doarmă ei la altitudinea de 4600 de metri!

În drum spre toaletă, îmi simt picioarele grele ca plumbul și nu-mi explic de ce. În ciuda măsurilor luate, constat, spre groaza mea, că mi-a venit menstruația. Asta îmi trebuia aici, pe munte! În momentul de față, starea asta mă calcă pe nervi. La cort mă așteaptă deja ceaiul de „Good Morning". În mod normal, suntem treziți de trei persoane, care strigă în fața cortului: „Teatime, Coffeetime!" Apoi deschizi cortul și poți să ceri să ți se pregătească un ceai sau o cafea instant, de pe tava pe care ți-o țin în față. Incredibil, ce lux! Peste puțin timp, apare nelipsitul vas cu apă încălzită, pentru toaleta de dimineață. La șapte și

jumătate se servește „Full Breakfast". Printre altele, ni se dau jumări, cârnăciori, marmeladă și fructe proaspete, de la banane până la ananas. Eu cred că nici unul din nou nu ar mânca vreodată acasă, la micul dejun, atât de bine și de copios.

În jur de ora nouă, plecăm spre platoul Shira, care se află la altitudinea de 3850 de metri, într-o stepă uriașă. La început, mergem chiar lejer. Copacii și tufele încep să se rărească. Din ultimii copaci atârnă, ca pânzele de păianjen, bucăți de mușchi, imagine care conferă întregului peisaj un suflu de lume de poveste, ca în Jurassic Park. Fâșii de ceață, care străbat văzduhul, întăresc această impresie. Din când în când, întâlnim o specie de scaieți violeți sau tufe de flori alb-roșii. Din păcate, drumul devine tot mai abrupt și urcușul intens le dă de lucru astăzi picioarelor mele grele. În schimb, ceilalți sunt din nou în formă. În parte, terenul este atât de abrupt, încât nu mai am nevoie de bețe, dimpotrivă, mai mult mă încurcă. În schimb, sunt răsplătită cu o priveliște minunată asupra muntelui Meru și, dacă mă uit înapoi, văd toată jungla pe care am străbătut-o ieri. Totuși, trebuie să lupt să înaintez. Mă bucur că facem, în sfârșit, la scurt timp după ora douăsprezece, pauză de prânz. Ne așezăm pe scaune, în latura ferită a unei stânci, la masa pusă, inclusiv cu față de masă. Este ceață și răcoare. Îmi pun pe mine pelerina, ca să mă protejeze mai bine de vânt. Ne așteaptă un ceai fierbinte, pâine și brânză, precum și clătite calde. Acestea din urmă îmi redau ceva forță. Totuși, este grotesc să faci pauză, aici sus, în felul acesta. În orice caz, nu voi uita această imagine niciodată!

Apoi mergem mai departe și mă simt ceva mai bine. După-masă devreme, ajungem pe platoul Shira. Este o tabără uriașă și, după căsuțele de toaletă, împrăștiate pe o suprafață mare, se poate vedea că aici este activitate intensă. Treptat, sosesc și alte grupuri, printre care se află și americanca singură. Deși ne aflăm deja la o altitudine de 3850 de metri, mai există încă tufe răzlețe,

ceea ce, ca și până acum, nu-mi dă cu adevărat senzația că mă aflu la această altitudine. Dar mă bucur că astăzi ne putem odihni, în sfârșit, și-mi aștept nerăbdătoare litrul meu de apă pentru spălat. Picioarele îmi sunt în continuare grele și au început și durerile de burtă.

Încerc să iau legătura cu cei de-acasă prin celular. Mi-e dor de mica mea familie și, dintr-odată, mă simt prea egoistă. Mă cațăr pe acest munte, de ce, deja nici eu nu mai știu, în timp ce Markus trebuie să se ocupe, pe lângă serviciul lui greu, și de Napirai. Cumva, mă aflu afundată într-un gol moral. În grupul nostru, fiecare este din nou preocupat de el însuși și astfel, relațiile rămân mai degrabă distante, limitându-se la întâlnirile din cortul unde luăm masa. Eu mi-am imaginat totul ceva mai distractiv și mai vesel.

În alte grupuri, starea de spirit este ceva mai destinsă, atât cât pot observa din cortul meu. Dar, pentru că nu sunt în cea mai bună formă, nu pot să-mi iau inima-n dinți și să intru-n vorbă cu ceilalți. Între timp, au început să sclipească câmpurile de gheață de pe Kilimanjaro. Oare voi ajunge vreodată acolo sus? În momentul de față, nu-mi vine să cred cu adevărat. În sfârșit, vine cina. Din nou ni se servește o mâncare excelentă, dar, în afară de supă, nu reușesc să bag nimic în mine. Ghidul nu este încântat de acest lucru și mă îndeamnă să mănânc. Încerc să-l liniștesc, spunându-i că mâine va fi cu siguranță mai bine.

Astăzi este a treia zi de când suntem pe munte. Când mă trezesc, simt chiar în sacul meu de dormit puțină răcoare. Oare cum o fi fost la tată și la fiu? Mă strecor afară din cort și constat că pământul și roua de pe cort au înghețat. Urmează programul obișnuit de la ceaiul de dimineață, apa de spălat și, în cele din urmă, full breakfast. Din păcate, iar nu pot să mănânc mult. Franz și Hans au înghețat groaznic, deși s-au băgat în saci cu toate hainele pe care le aveau la ei. Asta nu se poate termina cu bine!

În curând plecăm. Franz, tatăl, nu se simte foarte bine, pentru că, pe deasupra, are și diaree. Astăzi avem în program South Circuit. Scopul acestui tur este adaptarea la înălțime. Vom urca 750 de metri până la Lava Tower, care se află la altitudinea de 4500 de metri, pentru ca apoi, să coborâm din nou până la 3950 de metri. La început, urcușul este domol. Aproape că nici nu-mi pot imagina că vom câștiga în înălțime. Kilimanjaro se vede mereu în orizont. Dintr-odată, însă, din spate ne cuprinde ceața și se face cumplit de frig. Dacă atunci când am plecat eram îmbrăcați în tricouri, acum trebuie să ne punem repede gecile pe noi. Treptat, dispar și ultimele tufe de erica și nu mai vedem decât pietrele negre, acoperite de câțiva licheni. Cu puțin timp înainte de ora unu, facem o pauză de masă. Îmi pare bine, pentru că acum se simte puternic că am ajuns la altitudinea de 4500 de metri. Bate un vânt rece. În timp ce stăm la masă, în latura ferită de vânt a unor stânci mari, se pornește deodată asupra noastră o ploaie cu grindină. Ghizii ne îndeamnă să ne grăbim, pentru că vremea se poate înrăutăți foarte repede, iar pe ceață nu mai putem vedea prea mult. Mă simt cam epuizată, dar în general, pentru înălțimea la care ne aflăm, oarecum bine. Franz se simte tot mai rău. Și el, și fiul lui au dureri de cap cumplite. Ghidul ne întreabă dacă vrem să mai urcăm până la Lava Tower sau preferăm să parcurgem traseul mai scurt, până la următoarea tabără. Franz se decide pentru traseul mai de jos. Eu stau și mă gândesc dacă să merg cu el, dar, când văd că, totuși, cei doi tineri plini de energie se decid pentru urcuș, ne alăturăm și noi lor.

Într-adevăr, vremea se îndreaptă și, după o scurtă bucată de mers, ajungem în fața stâncilor mari și bizare de la Lava Tower. Ghidul ne felicită pe fiecare în parte pentru atingerea cotei de 4600 de metri. În sfârșit, mă simt mai bine și simt o bucurie, combinată cu încrederea că această aventură s-ar putea încheia, totuși, pe vârf. După o pauză scurtă de fotografiat, începem

coborârea, care, la înălțimea aceasta, merge, bineînțeles, de trei ori mai repede. În curând, drumul ne duce printre lobelii minunate și senecio. Aceste plante cresc printre pietre întunecoase, mai mulți metri în înălțime și, cumva, nu se încadrează aici. Din depărtare, arată câteodată ca o grădină de palmieri. Cu cât coborâm mai mult, cu atât ericaceele, precum și pestrițele argintii, dau viață pământului stâncos întunecat.

Cu puțin timp înainte de ora patru, privim de sus în tabăra noastră. Poți recunoaște fiecare grup după culorile corturilor. În afară de noi, au mai ajuns încă două grupuri sub ghețarul de sud al masivului Kilimanjaro, la cota de 3950 de metri. Este foarte frig. În cortul unde se gătește, este mereu agitație mare. De fiecare dată când ajungem în tabără, totul este deja pregătit. Fiecare are cortul său și înăuntru se află geanta lui de voiaj. Dăm din nou de Franz, care, ca și până acum, nu se simte bine. Are febră și se gândește dacă nu cumva s-a îmbolnăvit de malarie în timpul safari-ului, pentru că nu a luat nici un fel de medicament profilactic. Experiențele mele anterioare, în ceea ce privește malaria, nu se potrivesc, însă, nici pe departe cu simptomele lui, lucru care este oarecum liniștitor. Durerile de cap ale lui Hans s-au accentuat și mai mult din cauza coborâșului rapid, dar el nu vrea să ia nici o pastilă.

Îmi deschid a nu știu câta oară celularul și constat bucuroasă că aici am semnal. Îi sun imediat pe cei dragi de acasă. În sfârșit, îi aud vocea lui Markus. În momentul în care mă întreabă îngrijorat, cum a fost până acum, mă podidesc lacrimile. Văzându-l speriat de reacția mea, îi răspund că, din punct de vedere fizic, sunt bine, dar, nu prea mă simt în largul meu. Nu sunt obișnuită să călătoresc în grup și mi-am imaginat călătoria cu totul altfel. În afară de aceasta, mă îndoiesc de condiția mea fizică. Markus încearcă să mă încurajeze și, când aud că totul decurge cât se poate de bine cu Napirai, mă liniștesc. Imediat

după aceea o aud și pe ea la telefon. Ea îmi spune relaxată: „Mama, nu-ți face griji, vei reuși, iar aici totul este în ordine!" Mi se rupe inima și simt, în același timp, până în străfundul sufletului, că acești doi oameni sunt cel mai important lucru din viața mea.

Convorbirea telefonică mi-a dat multă putere. În sfârșit, pot să râd din nou. Ghidul observă și el că mă simt mult mai bine din punct de vedere sufletesc. De fapt, eu nu știu ce-nseamnă faze depresive sau pesimiste. Iar acum, nici nu-mi dau seama care este cauza lor: altitudinea neobișnuită, pastilele împotriva menstruației sau, pur și simplu, toată această situație ciudată din grup. La cină nu pot mânca încă cu poftă, deși mă minunez și de data aceasta, de ce pot pune bucătarii pe masă: de la o delicioasă supă de roșii, până la paste cu legume proaspete sau orez cu carne. Îmi este poftă de morcovi cruzi și mi se aduc imediat. Sunt aranjați atent, cu felii de portocală. La masă, Franz ne spune că, dacă mâine nu se simte mai bine, se gândește să-și încheie traseul. Simte că se clatină tot mai mult pe picioare, atunci când merge. Astăzi deja s-a împiedicat de pietre. Nouă ne-ar părea rău tuturor, pentru că el și fiul lui ne fac mereu să râdem. După ce se mai duc o dată la toaletă, cei doi tineri ne spun că nu s-ar putea obișnui niciodată cu tipul acesta de toaletă. Pensionarul scrie mai mult în jurnalul lui, decât participă la conversație. Am aflat că este medic stomatolog și a ieșit de curând la pensie. Bănuiesc că acesta este motivul aversiunii lui față de mine. Poate că simte că înainte am fost reprezentant de vânzări.

Unul din ajutoarele de ghid ne spune că există posibilitatea de a scurta puțin traseul, crescând astfel șansele de a ajunge pe vârf. Asta presupune, bineînțeles, ca poimâine, în loc de cabana Kibo, să mergem în tabăra Barafu. Astfel am economisi din energie și ne-am putea odihni încă de după-masă. Dezavantajul

ar fi că nu am mai trece pe la Gilmans Point, care este considerat urcuș. Dacă ne dorim o fotografie și un certificat, atunci acesta ar fi posibil numai pe drumul direct spre Uhuru Peak. Toți sunt de acord cu această propunere, în afară de mine. Mi-aș fi dorit, totuși, o fotografie și un certificat și chiar cred că aș ajunge până la Gilmans Point, dar, pentru un urcuș mai departe, nu mă încumet să fac o prognoză. Discutăm încolo și-ncoace și, în cele din urmă, rămânem la traseul stabilit inițial. Ultima posibilitate de a ne răzgândi este mâine seară. Eu mai am nevoie de timp de gândire. Toți se retrag în corturile lor și așteaptă somnul binefăcător.

Mă trezesc deja înainte de ora șase. Afară este senin și vârful Kilimanjaro pare să fie atât de aproape, încât îți vine să pui mâna pe el. Din nou am senzația că parcă ar fi turnat cineva vopsea sau lapte peste creștetul muntelui. Arată cu totul altfel decât munții noștri de zăpadă și gheață din Elveția. Poate, din cauză că acesta este un vulcan. Astăzi mă simt în putere și odihnită și chiar abia aștept să plecăm mai departe. Din nou avem în fața noastră o zi de aclimatizare, așa că vom urca și coborî prin diverse văi mai mici. La micul dejun, Franz ne anunță definitiv că el se întoarce, însoțit de unul din ajutoarele de ghizi. Și-a dat seama că nu poate atinge vârful și nu vrea să mai riște nimic. Vrea să se întoarcă în lodge și să rezerve, eventual, un safari spre craterul Ngorongoro. Astfel, fiul lui ar avea la dispoziție doi saci de dormit și ar putea rezista mai ușor în următoarele nopți. Înainte de plecare, mai facem o ultimă fotografie împreună cu toată echipa, pentru că acum se întoarce și unul din ghizi.

Plecăm și lăsăm în spatele nostru ultimele rânduri de senecio, în formă de palmieri. Imediat, drumul intră în stânci și pe unele porțiuni ne cățărăm încet, cu mâinile și cu picioarele. Din nou, bețele mai mult ne încurcă. În rest, îmi place acest cățărat, pentru că este o variație frumoasă. Acum, nici nu mai am timp să mă

întreb dacă mă simt bine. Din nou trece pe lângă noi coloana de porteri. Astăzi mă minunez și mai tare, cu câtă măiestrie se mișcă ei pe terenul acesta stâncos și abrupt, cu poverile pe cap balansându-se. În comparație cu noi, ei nu se pot folosi de mâini, pentru că țin cu ele coșurile, gențile sau tigăile. În plus, ei merg aproape de două ori mai repede decât noi. Îi lăsăm să treacă și mă uit la echipamentul lor. Unii sunt încălțați cu pantofi mult prea mari, iar alții au șireturile deschise. De rucsac au fixate niște cartoane subțiri, în care se găsesc ouăle crude. Cu ele trebuie să se înghesuie printre stânci, pe unde noi abia putem trece cu rucsacul nostru. Nu vreau să știu ce li s-ar întâmpla, dacă ar ajunge cu ouăle sparte în tabără. Când mă gândesc la asta, mă hotărăsc să le dau tuturor porterilor un bacșis frumos în plus. Ei sunt pentru mine adevărații eroi de pe Kilimanjaro.

După o pauză mai lungă la altitudinea de 4250 de metri, mergem întâi pe o porțiune dreaptă, după care coborâm într-o vale, iar apoi urcăm din nou, pe cealaltă parte. Acest lucru se mai repetă de câteva ori. Mie și lui Hans ne place foarte mult și suntem puși pe fapte mari. După un timp, ceilalți sunt cam dezamăgiți, pentru că nu se așteptau la atâtea urcușuri și coborâșuri. Din când în când, stau de vorbă cu Hans. El tot nu pricepe, de ce tatăl lui a părăsit grupul și spune cam cu reproș: „La urma urmei, a fost ideea și obsesia lui, să urce pe acest munte. Și pentru că nu a putut convinge pe nimeni altcineva, a trebuit eu, fiul lui, să merg neapărat cu el. Acum mă chinuiesc pe un munte înalt de aproape 6000 de metri, pe care nu am vrut să mă duc niciodată, în timp ce tatăl meu se duce lejer într-un safari.“ Mereu îmi vine să râd, când îl aud vorbind în stilul lui, realist și sec. De când este și el singur, discutăm mai des.

După patru ore și jumătate bune de mers, ajungem exact la timp în tabăra Karanga, unde ne refugiem în corturi, din calea ploii. Aici, vremea se schimbă în permanență. Dintr-odată se

face de-a dreptul cald, după care, la scurt timp, se lasă ceața. Atunci ne pare bine că mai avem la noi o geacă sau un pulover. Din masivul Kilimanjaro nu se vede momentan nimic, stă ascuns în ceață și ploaie. Echipa de porteri se ascunde în cortul în care se gătește și se servește masa. Mă bucur că pot lua din nou legătura cu Elveția și le trimit lui Napirai și lui Markus un sms, la care îmi răspund amândoi, bucuroși și ușurați. Pentru că îmi mai rămâne mult timp până la cină, încep să citesc o carte, pe care mi-a dat-o mama la mine. Mă fascinează din primul moment. O femeie descrie cum a călătorit cu bicicleta prin China, Nepal și India. Printre altele, ea a străbătut munți de peste 5000 de metri înălțime, unde i-a rămas înghețată în zăpadă bicicleta. În timp ce mă uit la poze, crește în mine convingerea că obiectivul nostru ar trebui să fie cu mult mai ușor de atins. După două ore, ies din cort și mă bucur că soarele strălucește din nou. Echipa se spală în asfințitul de soare. În schimb, astăzi așteptăm degeaba apa de spălat. Mă ajut cu șervețele umede și împrumut un deodorant de la Petra. Echipamentul ei de igienă este, într-adevăr, uimitor. Ce-i drept, unghiile mele sunt negre, dar, cu puțina apă pe care o avem, nu se curăță mai bine. Oricum, mâinile mele, cu unghiile în parte rupte, arată de parcă aș fi curățat oale de gătit, ca atunci, la Barsaloi.

După ce soarele începe să strălucească, iese și masivul Kilimanjaro din ceață. Hans și cu mine profităm de ocazie și ne facem reciproc câteva fotografii frumoase, cu masivul impresionant pe fundal. Din nou mă întreb, dacă va ajunge într-adevăr cineva acolo sus și, dacă da, atunci care va fi acela. Dintr-odată, îmi dau seama că ar trebui să fiu de acord, totuși, cu schimbarea traseului. Eu nu vreau ca din cauza mea, cineva să nu ajungă pe vârf. În plus, pentru mine ar însemna că trebuie să rezist neapărat până la Uhuru Peak. La masă fac cunoscut acordul meu și toată lumea se bucură. Cei mai fericiți sunt, după

cum aflu mai târziu de la unul din ghizi, porterii, pentru că au de cărat mai puțin greutatea noastră.

A doua zi de dimineață, ne sculăm pe un soare puternic. Am impresia că în timpul nopții, Kilimanjaro s-a apropiat și mai mult de noi. Nu am deloc senzația că ne mai despart încă aproape 2000 de metri de vârf. La micul dejun ni se dau din nou, printre altele, niște clătite excelente, felii de pâine prăjită și pepene. Eu mănânc mult, pentru că, în sfârșit, simt din nou că mi-e cu adevărat foame. În plus, avem în față o zi și o noapte obositoare, în care se prevede furtună pe vârf.

Până la tabăra Barafu mai sunt de învins aproximativ 600 de metri. La început pornim domol. Aici începe să se termine vegetația și mergem numai printre pietre de lavă, de cele mai diferite mărimi. Unele porțiuni de drum arată ca niște grămezi de cioburi de lut, de culoare gri-neagră. Aici, sus, pare să fi dispărut orice urmă de viață. Arată ca un peisaj selenar. Observ de două ori, cum un păianjen mic, negru își caută adăpost în fața picioarelor noastre. În depărtare vedem porterii, care urcă ultima pantă, înainte de tabăra la care vrem să ajungem. Presimt că se întâmplă ceva rău. Într-adevăr, ultimul urcuș, foarte abrupt, ne oferă o impresie asupra nopții de astăzi! De fiecare dată, când simțim că nu mai merge, trebuie să facem pauză. Îmi pare bine că am recipientul meu de apă cu furtunaș, din care pot suge permanent, ca să-mi potolesc, cel puțin, senzația de sete. După trei ore de mers și 600 de metri învinși, ne târâm, cu un consum de energie enorm, în tabăra așezată la 4540 de metri. Este locul cel mai pietros, cu vântul cel mai puternic și mai ales cel mai murdar dintre toate. Porterii au instalat corturile mult prea jos, iar acum trec, sărind prin fața noastră, ca să termine de aranjat noile locuri, înainte de sosirea noastră. Nu pot să-mi dau seama, cum reușesc acești oameni să mai și sară din piatră în piatră, cu cortul iglu desfăcut împotriva vântului. Epuizați, ne căznim să

ajungem la locurile noastre, lângă cort, ca să ne putem odihni. În tabără se află cei care s-au întors astăzi devreme de pe vârf. Văd un cuplu, cu o înfățișare sportivă, stând complet epuizați pe o stâncă. Îi întreb cum a fost și dacă au ajuns până sus. Drept răspuns, primesc un semn afirmativ cu capul și cuvintele: „Foarte obositor." Apoi, mai descoperim un domn mai în vârstă, care abia acum, adică cu puțin înainte de ora unu, vine clătinându-se pe picioare. În Elveția am spune: „Este la pământ."

Atracția din această tabără este căsuța de toaletă, care se află deasupra unei prăpastii fără sfârșit. În plus, arată șubredă și nu prea inspiră încredere. Deasupra se învârt stăncuțe de munte, uriașe și negre, care nu scapă din privire căsuța. Totul explică faptul de ce este atât de murdar aici. Nici cele două căsuțe, care servesc la înnoptat, nu se încadrează deloc în acest peisaj selenar. Arată ca două cutii de conservă verzi. În orice caz, îmi pot cumpăra pentru numai doi dolari o Cola, pe care vreau să o beau după furtuna de pe creastă, ca așa-zisă șampanie. Mă mai întâlnesc cu o femeie care tocmai iese din cort și o întreb și pe ea, cum a fost pe vârf. Ea nu a reușit să ajungă și, după cum spune, la 5100 de metri i-a întors spatele acestui „munte idiot". Nu a văzut rostul de a se chinui mai departe, mai ales că apa de băut, deși era bine învelită, i-a înghețat. Povestirile nu sunt tocmai încurajatoare.

Hans constată, a nu știu câta oară, că echipamentul său nu este corespunzător. Nu are termos la el și acum știe că și cel mai fierbinte ceai va îngheța după câteva ore. Pensionarul, care mai fusese deja de două ori pe creastă, nu vrea să mai participe de data aceasta la spectacolul nocturn și în acest caz Hans poate folosi husa lui protectoare pentru sticlă. De asemenea, îi dă și altimetrul, ca să ne putem orienta în noapte.

La prânz mănânc spaghetele cu mare poftă. Dacă acum o oră eram aici total epuizată, în câteva minute mi-am revenit

surprinzător de repede, stând la soare. La masă se vorbește, bineînțeles, despre urcușul care ne-așteaptă. Toți suntem cam agitați, mai ales că informațiile celor care au coborât nu au fost foarte încurajatoare. Plecarea este la miezul nopții, așa că ne mai rămân exact zece ore, pe care le avem de îndurat în această zonă pustie. Unii dintre noi profită de după-amiază și dorm. Pensionarul urcă și mai sus, iar eu citesc din cartea mea captivantă. Cu cât citesc mai mult, cu atât mă liniștesc mai tare. Mă minunez de curajul femeii și de cele trăite de ea, aducându-mi, în același timp, aminte de perioada trăită în Africa, în parte foarte dură. Câte drumuri extenuante a trebuit să parcurg și câte lucruri am mai făcut, exact ca femeia aceasta în Nepal. Poate că numai dacă trăiești în astfel de țări, devii atât de puternic. Altfel nu simți suflul șansei de a-ți atinge țelul. În timp ce citesc, crește în mine tot mai mult convingerea că aș putea ajunge pe Uhuru Peak în noaptea aceasta. Acest lucru mă liniștește foarte tare.

Timpul se scurge încet. Aștept din nou cina care, astăzi, este servită cu o oră mai devreme, ca să mai avem timp de dormit. În tabără s-a făcut liniște, pentru că majoritatea oamenilor s-au dus mai jos. În afară de noi, mai sunt încă două grupuri mai mici, care așteaptă traseul de noapte. În sfârșit, ajungem să luăm ultimele întăritoare. Hans remarcă sec: „Parcă suntem la ultima masă, înainte de execuție." Peste câteva ore, vom ști cât de aproape de realitate s-a aflat el cu presupunerile lui. Ni se servesc niște pulpe de pui foarte gustoase și salată de cartofi. Cu foamea pe care o am, mănânc tot ce ni se dă. Ghidul ne dă ultimele indicații și ne sfătuiește să ne îmbrăcăm cu tot ceea ce ține de cald, pentru că va fi foarte frig. Nu prea-mi pot imagina cum o să pornesc la drum cu atâtea pulovere, geci și cu lenjerie de corp suplimentară, extra călduroasă, pentru că, în mod normal, eu transpir foarte repede. Totuși, urmez sfatul ghidului și peste câteva ore îi sunt recunoscătoare.

Stau în cort și mai citesc puțin. Între timp, mă gândesc deja, ce bacșiș le voi da la sfârșit porterilor. În plus, vreau să le adresez câteva cuvinte și mă gândesc ce-ar fi mai potrivit. Către ora nouă, aud vântul întețindu-se, dar, încet, încet, mi se face somn și se pare că ațipesc puțin. La unsprezece și un sfert ni se dă deșteptarea. Mă îmbrac repede cu restul hainelor, pe care le-am pus în sacul de dormit ca să se încălzească. Suflu de câteva ori aer cald în bocanci, ca să nu fie atât de reci, apoi îmi pun căciula și mănușile, lămpașul și deja sunt gata. În rucsacul meu de o zi mi-am pus aparatul de fotografiat, două termosuri cu lichide, câteva fructe uscate și două felii de pâine integrală. Pantalonii de ploaie îi las momentan în rucsac.

Înainte să pornim în necunoscut, ne întâlnim cu toții la un ceai, ca să ne încălzim. Noi, femeile, trebuie să mergem primele, direct în spatele ghidului. După puțin timp, lămpașul Petrei abia mai funcționează, așa că stau eu în spatele ghidului. Mergem foarte încet. De văzut nu putem vedea, decât ceea ce se află în momentul respectiv în fața picioarelor noastre. De la început, drumul este foarte abrupt. Deși vântul îmi smulge hainele de pe mine, după o jumătate de oră trebuie să mă dezbrac de o geacă și un pulover. Mi-e sete și îmi lipsește sticla mea cu furtunaș, din care puteam să beau încontinuu. În noaptea aceasta nu o am la mine, pentru că ar îngheța. Mergem mai departe, dar este foarte obositor. Pe Hans îl doare capul. În curând trebuie să mă opresc, ca să-mi pun din nou hainele pe mine, deoarece vântul a crescut în intensitate. Se răcește rapid. După una sau chiar două ore, exact nu se poate ști, fiecare din noi se întreabă de ce se află aici. Din cauza vântului, nu pot auzi prea multe de la tovarășii mei din spate. Numai din când în când se aude câte un „La naiba!". În fața noastră se mai află un grup mic. Dacă mă uit în sus, mi se face rău. Atât cât pot vedea, nu recunosc decât muntele cel negru. Despre o țintă finală, nici vorbă să se vadă ceva, în

schimb, urcușul devine tot mai abrupt și cotiturile sunt tot mai înguste. Din cauza vântului care se intensifică, se face tot mai frig. Degetele aproape îmi îngheață. Peste tot dau de bucăți de hârtie sau de vomituri. O femeie vine din sens opus. Se întoarce. Îmbrăcămintea ei de munte pare să nu fi corespuns cu temperaturile, iar rucsacul său în formă de ursuleț, pe care îl are în spate, mi se pare deplasat. Facem pauze la intervale tot mai scurte, iar eu trebuie să mă așez de fiecare dată. Da, va fi și mai greu. Cu cât urcăm mai mult, cu atât respirația devine mai grea. Petra nu se simte bine și are diaree. Mă întreb din nou, ce caut eu, de fapt, aici, pe munte. Starea de spirit este foarte proastă. După cât se pare, Petra vrea să se întoarcă, dar ghidul reușește să o mai impulsioneze o dată. Mergem, pas cu pas, mai departe. Hans se uită pe altimetru. Informația lui, că nu am ajuns nici măcar la 5000 de metri, este cumplit de deprimantă. Se face tot mai frig și vântul este tot mai puternic. Închid ochii, ca să nu-mi curgă lacrimile. Dezavantajul este că mă simt tot mai obosită și aș prefera să nu mai deschid ochii. Mă târăsc mai departe. Ghidul caută în permanență drumul. Mă gândesc numai la cât de rău și de extenuată mă simt. Ghidul ne spune: „Nu vă gândiți la munte! Trebuie să vă eliberați capul de munte! Gândiți-vă la cei de-acasă, din Germania, sau de unde sunteți!" Încerc să fac acest lucru și văd în fața ochilor mei imaginea fiicei mele. Deodată, aud o voce străină strigând, ba nu, gemând, numele ei. Tot timpul aud:

„Napirai, Naaapirai." Apoi îmi dau seama că eu sunt cea care geme atât de tare. Vocea mea îmi pare străină și mult prea groasă. Trebuie să mă așez și să beau imediat ceai. Am senzația că mor de sete. Petra și prietenul ei nu vor să meargă mai departe. Îi este îngrozitor de frig și stă pe jos și urlă. Vântul bate groaznic și abia putem deschide ochii. Ghizii o sfătuiesc să-și pună pantalonii de ploaie pe ea. Ea, însă, nu mai face nici o

mișcare și nu vrea decât să se întoarcă. Prietenul său și doi ajutori de ghid îi pun pantalonii pe ea, înainte să se întoarcă. Între timp, Hans a vomitat în spatele unei pietre. De fapt, și el voia să se întoarcă, dar, datorită ceaiului pregătit de ghid, și-a revenit. Suntem aproape la 5200 de metri. Asta înseamnă că abia am făcut o jumătate din drum și ne mai așteaptă încă 695 de metri. Eu nu știu cum o să-i urc, dar de-aici nu vreau să mă întorc. Ghidul, Hans și cu mine mergem mai departe. Hans mă îngrijorează, când îl văd cum se clatină pe picioare. Ne luptăm cu fiecare metru. Între timp, mai mult mă târăsc, sprijinită în bețe, cu mâinile în sus, decât merg. După fiecare douăzeci de pași trebuie să fac o pauză, altfel simt că mă prăbușesc. Sunt atât de epuizată, încât nu mai pot să fac nici un pas. Dar, după două sau trei minute, îmi revin din nou pentru un scurt moment. Și mintea îmi este apoi limpede. Mai mergem câțiva pași și energia este din nou epuizată. Tot mai des mă aud gemând, cu o voce care îmi este străină. Nu pot să fac nimic. Cu cât îmi scad mai mult puterile, cu atât mă tânguiesc mai tare. O dată gem „mama", altă dată o strig pe Napirai sau pe iubitul meu. Apoi încerc să număr pașii sau îmi bat bocancii unul de altul, după fiecare pas. Pur și simplu, fac ceva care să-mi distragă atenția! Altfel, m-aș gândi numai la starea de epuizare.

Mai mult ca sigur că urcăm deja de cinci ore și, dacă privesc în față, totul este negru. Îi spun ghidului că voi merge cel mult până la Stella Point. Cât naiba mai este până acolo!? Dar el, de câteva ore încoace, dă mereu același răspuns: „Nu mai este mult!" Sunt sigură: mai mult de Stella Point nu voi mai putea merge. Nu vreau să mai am de-a face cu vârful! În timp ce stau atârnată de bețele mele și mă trag în sus, mă gândesc ce rău îmi era acum câțiva ani, când eram în spital, la Maralal. Atunci, din cauza malariei, abia m-am putut duce la toaletă, atât de slăbită eram și am fost nevoită să mă sprijin de cineva. 50 de metri erau

pentru mine kilometri de neînvins. Atunci, o pauză nu mă ajuta cu nimic, pentru că nu mă făceam mai bine. Astăzi, dimpotrivă, după două minute de pauză, pot, cel puțin, să-mi adun ultimele forțe. În timp ce-mi aduc aminte de starea mea de atunci, mă simt ceva mai bine. Și totuși, atât de tare nu am avut niciodată de suferit în Elveția!

Nici Hans nu se simte bine. Se clatină întruna, dintr-o parte în alta. Facem din nou o pauză. Ghidul nu este foarte încântat, pentru că și el îngheață, la fel ca și noi. Când ne pregătim să mergem mai departe, observ că aproape a adormit. Mă trezesc imediat și îl trag de mână. El deschide ochii, spune „yes, yes" și merge mai departe. Încep să mă întreb dacă ajunge un singur ghid pentru noi doi. Ce facem, dacă i se întâmplă ceva, sau dacă unul din noi cedează? Nu trebuie să mă gândesc atât de departe. Din nou îl întreb, cât mai este până la Stella Point. El îmi răspunde: „Pentru mine, cam șase minute, dar nu știu cât durează cu voi!" Mă rog, atunci nu mai poate fi vorba de ore. Îmi mobilizez ultimele forțe. Mă gândesc la fața dezamăgită a fiicei mele, dacă ar trebui să-i spun că mama ei nu a reușit să ajungă pe vârf. Deși, Dumnezeu mi-e martor, nu trebuie să-ți fie rușine, pentru că, cel puțin pentru noi, este un adevărat calvar. Pentru Messner&Co, care, ca să spunem așa, abia la această altitudine fac picnic, aceasta ar fi o simplă plimbare. Din nou pauză, din nou mobilizare de forțe și târât mai departe! Hans se uită pe altimetru și spune că mai sunt cam 100 de metri de urcat până la Stella Point. Nu-mi vine să cred că mai durează încă atât de mult! Ghidul ne ia rucsacul și imediat respirăm ceva mai ușor. Ne luptăm mai departe. Deodată, îl vedem pe ghid ridicând mâna lângă o piatră mare și spunând: „Congratulation, you have reached Stella Point." Eu sunt terminată. Am ajuns la Stella Point, care, după cum arată, nu este, de fapt, nimic deosebit. Altimetrul s-a înșelat! Când mă

întorc, văd răsăritul de soare. Pentru prima dată, de mai mult de șase ore, vedem altceva decât pietre negre și întuneric. Această dungă roșie merită atenție, dar nu ajunge ca să scoți aparatul de fotografiat de sub atâtea geci. Aici este mai frig decât oriunde până acum. Fac cumva și-mi trag pe deasupra pantalonii de ploaie, deși nimic nu vrea să stea cum trebuie. Important este să țină de cald. Hans repetă întruna: „După cât de rău mă simt, nu poate fi sănătos aici, sus!" Eu, de fapt, nu mă simt rău. Nu am senzație de vomă și nici dureri de cap. Dar, pur și simplu, nu simt nimic. În interior sunt goală și nu mai percep nici un stimul. Ghidul ne îndeamnă să mergem. Îl aud pe Hans spunând: „Hai să mergem mai departe! Acum, că am ajuns aici, reușim și restul." Dacă el, în starea lui proastă, spune așa ceva cu atâta optimism, trebuie să merg și eu mai departe. Mai târziu îi sunt recunoscătoare. Dacă nu l-aș fi avut pe Hans în fața mea, care se clătina pe picioare, poate că mi-aș fi pierdut la Stella Point toate simțurile.

Treptat, se luminează și vedem în dreapta, lângă noi, craterul, pe a cărui margine urcăm noi acum. Mă târăsc mai departe, sprijinindu-mă pe bețe. Încet, încet, se vede în stânga noastră peretele uriaș al ghețarului. Este alb ca zăpada și strălucește în fața cerului roz. Mă așez pe margine și rațiunea îmi spune că aceasta ar fi o fotografie frumoasă. Când vede că nu pot să scot aparatul din buzunar, ghidul mă ajută imediat și face el prima fotografie. Este puțin trecut de ora șase și soarele răsare relativ repede, în timp ce noi ne chinuim să urcăm pe marginea craterului. Hans se clatină puternic, ceea ce mă îngrijorează foarte tare. Mai mult ca sigur, ghidul se află cu zece metri în fața noastră. Acum trebuie să ne vârâm direct pe lângă crater, după o proeminență de stâncă. Eu mă trezesc de-a binelea și strig la Hans: „Fii atent și ține-te bine de stâncă!" Dar este prea târziu. Cade pe spate. Din doi pași sunt la el și îl țin, în timp ce el stă

atârnat cu bustul deasupra craterului. Ghidul se grăbește la rândul lui și îl pune pe picioare. Acum nu-i mai dă drumul, până când nu ajungem sus.

Pe fundalul roz pal, pereții de gheață devin tot mai mari și mai albi. Dintr-odată, mă aud plângând. Plâng fără sens și din nou nu-mi recunosc vocea. Nu mai am nici un fel de control asupra lacrimilor mele și nu-mi pot explica motivul. Extenuare? Sau această priveliște? Sau pur și simplu gândul că am ajuns aici sus, pe acoperișul Africii? Nu știu. Îl aud pe ghid spunând: „Nu plânge, astfel consumi prea multă energie!" Dar, până când nu mă văd, în sfârșit, pe Uhuru Peak, nu reușesc să-mi stăpânesc suspinele tari și groase. Este ora șapte, când ghidul ne felicită pentru atingerea vârfului. Și el este epuizat, deși a mai fost aici, sus, de peste o sută de ori.

În afara noastră, se mai află încă alte șase persoane pe munte. Mă așez lângă indicatorul de pe vârf și mă dezbrac de pantalonii de ploaie, ca să pot face o fotografie cum trebuie. Ghidul ne îndeamnă să ne grăbim, pentru că Hans nu se simte bine și trebuie să coborâm repede. Cu mâinile pe jumătate înghețate, face câteva fotografii cu noi. Fotografiez automat și împrejurimile și tot aștept marea emoție, care nu vrea să mă cuprindă. Nici măcar intenția mea de la-nceput, de a privi de-aici, de sus, în iubita mea Kenya, nu îmi mai vine în minte. Mă simt goală, ca o carcasă, ca un zombie.

Hans se simte la fel și, pe deasupra, este alb ca varul. Regretă faptul că se află aici, în locul tatălui său. Nu a crezut niciodată că va ajunge pe vârf, mai ales că este fumător. Trebuie să plecăm. În timp ce mergem pe marginea craterului, ne întâlnim cu următorii „zombie". Nici ei nu mai reacționează la nimic și merg, pur și simplu, mai departe, în direcția vârfului. La coborâre, îmi revin surprinzător de repede. Alergăm și alunecăm peste un povârniș de cenușă, de parcă am sări în zăpadă.

Pe Hans îl doare rău capul și se împiedică de propriile-i picioare. Mă întreb dacă mai rezistă măcar până la tabără, pentru că mai avem mai mult de 1200 de metri de coborât. Eu profit acum de antrenamentul făcut, totuși, după o oră mi se face cumplit de sete. Deși este deja foarte cald, Hans nu-și dă jos nici mănușile, nici căciula și nici geaca. Mă îngrijorează în continuare starea lui, pentru că vorbește cam încâlcit. Tot timpul spune: „Nu poate fi sănătos ceea ce fac, atât de rău îmi este." Facem pauză și bem ceva. Îi dau o pastilă pentru dureri de cap și două aspirine pentru subțierea sângelui. Mâncăm împreună fructele mele uscate și, după câteva minute, se simte mai bine. De dezbrăcat, însă, nu vrea să se dezbrace de nimic, ca și până acum, deși transpiră. Ghidul îl ia de braț și merg așa mai departe. După aproape două ore de coborât, vedem în depărtare, undeva jos, tabăra noastră. Îi recunosc pe cei din grupul nostru. Se uită în sus la noi și eu le fac cu mâna, dar nu primesc nici un salut înapoi. După nouă ore, ajungem epuizați în tabără.

Starea de spirit este, mai degrabă, apăsătoare. Ghizii localnici vin primii să ne felicite. Apoi apare prietenul Petrei, care ne felicită sec. Ea, dimpotrivă, strigă din cort. Și mai laconic este medicul stomatolog aflat la pensie. În afară de cuvântul „felicitări" nu scoate nici un sunet în plus. Groaznic! În orice caz, la rugămintea mea, îmi face o poză. Hans se bagă în cort și adoarme imediat. Este epuizat. Nu avem prea mult timp ca să ne împachetăm hainele și să mâncăm de prânz. Astăzi mai avem de coborât aproape 1800 de metri, pe traseul Mweka, până la tabăra cu același nume.

Acum stau singură în fața cortului meu și aștept mâncarea. Nu pot discuta cu nimeni despre experiența mea, pentru că nu interesează pe nimeni. Pot, cel puțin, să le scriu celor dragi de-acasă un sms. Ca să vorbesc la telefon, nu-mi mai ajunge acumulatorul. Napirai îmi scrie: „Super, mama, am știut mereu că vei reuși!"

Markus este, și el, la fel de mândru de această realizare a mea și va avea grijă să transmită vestea mai departe, în familie.

Coborârea se desfășoară în ordine inversă, traversând diversele etaje de climă. Când intrăm în jungla cu vegetație luxuriantă, mă bucur să văd tot soiul de plante înflorind. Totuși, coborâșul se simte la genunchi și în picioare. După două ore, nu îmi mai arde să admir tufele frumoase care înfloresc și văile întinse, ci simt numai cum mi se formează la picioare, în mai multe locuri, bășici. Încerc să acopăr ce este mai rău cu plasture și nu mai am răbdare până ajungem în tabără. Cu cât coborâm mai mult, cu atât aerul devine mai înăbușitor și încep să ni se lipească toate de corp. După trei ore, ajungem în tabără și reușim să intrăm la timp în corturi, înainte de prima rupere de nori. Plouă torențial cam 15 minute, după care totul este umed, iar pe jos, în cort, unele porțiuni sunt ude. Mie îmi este indiferent, atâta vreme cât nu mai trebuie să merg, după cele douăsprezece ore de mărșăluit. Este după-amiază devreme și mai avem mult timp până la cină. Dornică ca niciodată, aștept lighenașul portocaliu cu apă încălzită, în care mă pot spăla. În plus, trebuie să am grijă de picioarele mele, pentru că mâine iar avem de coborât o porțiune mare.

Încep să mă bucur de întoarcerea acasă. Și în tabără, se simte faptul că toți așteaptă încordați sfârșitul excursiei. Pentru ghizi și porteri, acesta a fost ultimul traseu până la vară, pentru că acum începe sezonul de ploaie. De asemenea, ei se tem de războiul Americii împotriva Irakului, care se apropie, pentru că atunci numărul turiștilor se va reduce și mai mult. Nici unul nu știe când va putea câștiga următorii bani și, cu toate acestea, ei sunt veseli și preocupați de binele nostru. Stau în cort și ascult vocile localnicilor. Ei au în permanență ceva de povestit. Deși muncesc din greu, ei vorbesc și râd toată ziua. Din cât se vede, în ceea ce privește lipsa de griji și capacitatea de comunicare, ne sunt superiori nouă, albilor. La noi în grup, fiecare stă din nou

în cortul său și nu are nimic de povestit tovarășilor de drum, nici măcar după unsprezece zile. Este trist.

La cină se discută despre bacșiș. Mie mi-e clar, că în afară de suma obișnuită, voi mai da 100 de dolari pentru porteri. De fapt, voiam să le dau mai mult, dar, având în vedere discuțiile, nu vreau să par arogantă. Și-mi pare rău că nu am făcut-o, pentru că mai târziu am pierdut ultimii mei 250 de dolari în lodge.

Noaptea asta dorm atât de adânc, încât nu aud nimic de la petrecerea de rămas-bun a porterilor. Și în ultima zi suntem întâmpinați cu obișnuitul „Morningtea". După micul dejun, are loc ridicarea taberei, ce-i drept, ceva mai repede. Curând, vedem stând în fața noastră toată echipa, care dorește să-și ia rămas-bun deja de-aici, de sus. Petra ține un discurs de rămas-bun și înmânează bacșișul ghidului-șef. Apoi, iau cei 100 de dolari ai mei și spun că doresc să donez ceva în plus adevăraților eroi de pe Kilimanjaro și anume porterilor. Fețele lor se luminează și, în semn de bucurie, ridică mâinile în aer, strigând: Asante Mzungu! Atâta bucurie, la atâta modestie! Fericiți, cântă un cântec despre Kilimanjaro. Eu trăiesc cele mai puternice emoții ale acestei excursii. La sfârșit, fiecare porter mulțumește personal, dând mâna cu noi toți. Își pun legăturile cu bagaje uriașe pe cap și trec repede pe lângă noi, îndreptându-se spre vale. Și noi ajungem, după mai mult de trei ore, la Poarta Machame și așteptăm să fim duși la lodge. Porterii muncesc cu râvnă la curățat și spălat. Unii mai curăță încă corturile noastre sau oalele, în timp ce alții se dedică deja igienei personale. Și noi visăm, după șapte zile, la un duș în hotel.

Ghidul ne dă, mie și lui Hans, câte un certificat și, când auzim că în acea noapte extrem de rece – pe Stella Point s-au înregistrat minus 25 de grade – numai o cincime din „atacanții" obișnuiți ai vârfului au ajuns pe Uhuru Peak, începem să simțim, totuși, un strop de mândrie.

Dor de Africa?

A doua zi, când stau în avion, obosită și fără vlagă, am destul timp să meditez asupra aventurii pe care am trăit-o. Puțin decepționată, constat în sinea mea că această călătorie mi-a potolit numai o parte din dorul meu de Africa, dor pe care l-am simțit mereu. Poate pentru că Tanzania nu este Kenya, poate Kenya „a mea" nu mai există, poate pentru că s-au schimbat atât de multe.

Mie îmi este clar că eu, ca turistă, voi fi pe acest continent mereu ruptă în două. Ca „albă" care cutreieră lumea, nu pot să mă bucur din plin de ceea ce văd, pentru că judec multe lucruri din perspectiva localnicilor. Din punctul lor de vedere, ceea ce facem noi mi se pare și mie, în parte, de neînțeles. De exemplu, faptul că noi, europenii, depunem un efort extraordinar ca să urcăm pe un munte înalt și să mai și plătim pentru aceasta, ar fi fost de neînțeles pentru Lketinga și familia lui. El m-ar fi întrebat râzând: „Corinne, de ce faci asta? Nu ai de pe urma acestui lucru nici mâncare, nici apă, ci numai probleme. Este o nebunie!" Într-un anume fel, el ar fi avut dreptate. Unor oameni care își folosesc toată energia și forța lor pentru a putea supraviețui nu le-ar veni niciodată ideea să întreprindă o astfel de acțiune așa, pur și simplu, fără nici un folos.

Și eu privesc acum escaladarea pe Kilimanjaro cu doi ochi: pe de-o parte, mi se pare absurd și nebunesc, pe de alta, sunt mândră și fericită că nu am cedat și am ajuns pe vârf, pe acoperișul Africii.

În urma acestei călătorii, însă, mi-am dat, într-adevăr, seama, că nu aș mai putea trăi astăzi în Africa. Acolo unde trăiesc acum, lângă Napirai și lângă partenerul meu de viață actual, acolo este locul meu. Când Markus mă cuprinde fericit în brațe la aeroport, la Zürich și plecăm împreună spre Lugano, atunci știu că mă aflu acasă.

De multe ori sunt întrebată dacă am regretat vreodată dragostea mea cu un războinic sambur. De fiecare dată, dau același răspuns cu deplină convingere: niciodată! Am avut privilegiul să cunosc această cultură, care, probabil, nu va mai exista multă vreme în această formă și să trăiesc o mare dragoste. Dacă omul are, într-adevăr, mai multe vieți la dispoziție, atunci eu sunt convinsă că înainte am aparținut tribului Samburu. Numai așa îmi pot explica sentimentul trăit atunci, sentimentul întoarcerii acasă și faptul că, în ciuda sărăciei neobișnuite, m-am simțit lângă Lketinga și familia lui, atât de sigură și de ocrotită. Știu sigur: dacă nu mi-aș fi urmat vocea lăuntrică, aș fi trăit toată viața cu sentimentul că am lăsat să-mi scape ceva important. Și nu ar exista nici fiica mea Napirai, pe care o iubesc mai presus de toate!

Chiar dacă într-una din viețile mele anterioare oi fi fost o samburu, sunt, totuși, născută și crescută în Elveția zilelor noastre și, astfel, influențată de cultura noastră central-europeană. Aceasta este, poate, cauza principală pentru care dragostea mea și a lui Lketinga nu a putut supraviețui. Am fost, pur și simplu, prea diferiți. În afară de aceasta, ne-au lipsit posibilitățile unei comunicări mai profunde. Nici eu nu aș mai putea renunța la avantajele vieții noastre de astăzi, acum, după ce tocmai am învățat, în urma experienței trăite în Africa, să mă bucur de ele cu deosebită intensitate.

Nu, nu aș mai putea trăi în Africa! Dar, ceea ce rămâne este afecțiunea față de fosta mea familie și o mare curiozitate față de Kenya de astăzi. Poate că într-o bună zi îmi voi putea satisface această curiozitate, atunci când Napirai va fi majoră și va dori să-și cunoască rudele ei africane. Cine știe?

Mulțumiri

Doresc să le mulțumesc din inimă tuturor celor care m-au sprijinit după întoarcerea mea din Kenya și care mi-au înlesnit noul început în lumea europeană:

lui Napirai și lui Markus, care mi-au acceptat, cu răbdare și cu înțelegere, toate planurile,

mamei mele și soțului ei, Hanspeter, care ne-au primit, pe mine și pe fiica mea,

tuturor bonelor și familiilor acestora, care au avut grijă cu mare dragoste de Napirai, influențând-o prin aceasta,

tuturor prietenelor și prietenilor mei, cunoștințelor mele, care m-au însoțit, în ultimii 13 ani, o parte din drum,

patronilor mei, care au investit în mine încredere și care mi-au oferit, ca mamă care își crește singură copilul, o șansă,

autorităților elvețiene, care, prin soluționarea nebirocratică a cazului meu, mi-au ușurat un nou început în această țară,

și nu în ultimul rând colaboratoarelor și colaboratorilor mei de la editura A1, care, cu grijă și cu mare angajament, au făcut posibilă apariția cărților mele.

Corinne Hofmann s-a născut pe 4 iunie 1960, în Elveția, ca fiică a unei mame franțuzoaice și a unui tată german. După absolvirea liceului, a lucrat doi ani ca agent de asigurări, și alți doi ani ca reprezentant de vânzări, în cadrul aceleiași firme. La vârsta de douăzeci și unu de ani își începe propria afacere cu un magazin de haine second-hand și rochii de mireasă. În anul 1986, vizitează Kenya, pentru ca în anul următor să se stabilească în această țară. La sfârșitul anului 1990, se întoarce în Elveția, împreună cu fetița sa. După alți câțiva ani în care lucrează din nou ca reprezentant de vânzări, Corinne Hofmann scrie prima ei carte, ce avea să devină bestseller internațional, *Îndrăgostită de un masai*. Cea de-a doua sa carte, *Adio, Africa*, a fost publicată în Germania în anul 2003 și a devenit de asemenea bestseller. Cea de-a treia carte, *Revedere la Barsaloi,* apărută în 2005, a cunoscut la rândul ei un important succes.

REVEDERE ÎN BARSALOI

Au trecut aproape paisprezece ani de când am fugit, împreună cu fiica mea, Napirai, din Nairobi. Pe vremea aceea, ea avea un an și jumătate. Nu-mi vine să cred că acum mă aflu în avionul care mă duce din nou, pentru prima dată de-atunci, în Kenya.

Îmi trec prin cap tot felul de întrebări care mă îngrijorează. Oare cum voi găsi căminul meu de altădată? Ce a rămas din el? Ce s-a schimbat? Oare voi mai recunoaște oamenii și sătucul Barsaloi din nordul Kenyei? Cum va reacționa fostul meu soț, războinicul sambur Lketinga? Dar mama? Oare mă vor primi din nou în mijlocul lor?

Corinne Hofmann

Revedere în Barsaloi reprezintă un documentar care cuprinde trei planuri de viață: amintirile emoționante ale Corinnei Hofmann despre viața în patria tribului Samburu, viața africanilor în perioada de tranziție de la tradițional la modern și actuala ei călătorie prin Kenya.

Corinne Hofmann nu face o „pictură" în alb-negru, ci prezintă, într-un mod realist, avantajele și dezavantajele multor probleme din Africa, dar și pe cele ale civilizației moderne. La Mombasa și pe bacul Likoni, acolo unde a început atunci aventura „femeii masai albe", se închide cercul călătoriei sale, pline de evenimente, în trecutul african.

Octombrie 1989, împreună cu Napirai, în Wamba

La Barsaloi, împreună cu micuța noastră fiică

Shopul nostru de suvenire din Mombasa

La două luni după întoarcerea noastră în Elveția

Ianuarie 1991, pe Lacul Pfäffiker înghețat

Cu grupul de mame care își cresc singure copiii, 1991/1992

Napirai stă pentru prima dată pe schiuri

Napirai în iulie 1992

Napirai bătând toba

Drumetie de toamnă, împreună cu bunica și câinele, în Flumserberge

Ianuarie 1995, la săniuș

La un lac alpin, în vara anului 1995

Crăciunul, 1995

Cu bestsellerul meu la Târgul de Carte din Frankfurt 1999

James (al doilea din stânga) și Lketinga (al treilea din stânga) cu mama Leparmorijo

Mama Leparmorijo în vara anului 1990

Lketinga cu cartea „Îndrăgostită de un masai“, în vara anului 1999

Mama primește cadou o pătură, în stânga James, în spate Lketinga

James și Lketinga ascultă înregistrarea noastră

Napirai în iunie 2000

După mult timp, din nou pe tărâm african, martie 2003

Înainte de escaladare, martie 2003

Pe vârful muntelui Kilimanjaro, înalt de 5895 m

La Lacul Lugano, iunie 2003

Pe terasa noastră

CĂRȚI ADEVĂRATE

Corinne Hofmann

ADIO, AFRICA

După senzaționalul succes al cărții „Îndrăgostită de un masai", Corinne Hofmann intenționează să răspundă numeroaselor întrebări ale cititorilor, referitoare la viața ei după întoarcerea în civilizația europeană. Astfel ia naștere cartea sa „Adio, Africa".
Noul început în „jungla birocratică" nu este deloc ușor. A trebuit să reînvețe multe din deprinderile cerute de civilizația europeană. Totuși, cu aceeași tărie, același curaj și optimism, cu care a reușit să supraviețuiască în Kenya, izbutește să construiască o nouă existență pentru ea și fiica ei, Napirai, în Elveția.
Prin intermediul scrisorilor și ajutorului financiar, Corinne păstrează şi astăzi contactul cu familia sa kenyană.

Corinne Hofmann, născută în anul 1960, la Frauenfeld, în cantonul elvețian Thurgau, fiică a unei mame franțuzoaice şi a unui tată german, a reuşit să facă din *Îndrăgostită de un masai*, povestea sa de dragoste şi de viață în Kenya, un bestseller internațional, care a fost tradus până acum în 23 de limbi.
În prezent locuieşte împreună cu fiica ei, lângă Lacul Lugano, în Elveția.

Cum a început totul...

În pofida oricărei raţiuni, Corinne Hofmann dărâmă toate punţile în urma ei şi se căsătoreşte cu bărbatul vieţii sale, războinicul masai Lketinga. Trăieşte împreună cu el patru ani în jungla africană, unde cunoaşte atât paradisul, cât şi iadul.